

SINTEZA
propunerilor și recomandărilor
la proiectul Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022,
recepționate în cadrul consultărilor publice

Domeniul: TRANSFORMARE DIGITALĂ

Participantul la consultarea publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Veronica Sirețeanu, Camera de Comerț Americană	Cum se leagă Planul de acțiuni al Guvernului cu Roadmap-ul dezvoltat pe platforma Consiliului Economic și la care au contribuit părțile interesate cu propuneri, pentru a înțelege dacă acel roadmap menționat se încadrează în PaG sau va fi un document care se va dezvolta în paralel ca o subramură aparte/sau care ar fi trebuit să fie legătura dintre aceste 2 documente?	Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022 (în continuare - PaG 2021-2022) cuprinde o serie de acțiuni care au fost agreate la etapa elaborării Roadmap-ul dezvoltat pe platforma Consiliului Economic. Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (pentru digitalizarea economiei) este susținut de Guvern și urmează a fi adoptat în următoarea perioadă de către Parlament.
	Schimbul de date la nivel internațional (relații economice – comerț digital) – sunt careva planuri de facilitare a unor astfel de schimb de date pentru a elimina solicitările de informații care sunt solicitate în procesul de import sau export.	Republica Moldova participă în cadrul proiectului EU4Digital, care are componenta de e-Trade și unul din obiective este facilitarea comerțului internațional, pilotarea parteneriate comune, recunoașterea reciprocă a unor documente etc. La etapa planificării politicilor pentru următorul ciclu de planificare, Guvernul va ține cont de propunerea respectivă și va planifica acțiuni în vederea facilitării schimbului de date la nivel internațional.
	S-a solicitat a se atrage atenția la faptul că semnătura electronică nu este recunoscută peste hotare și acest subiect se regăsește în Roadmap-ul menționat mai sus.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 se va regăsi acțiunea referitoare la promovarea proiectului de lege privind identificarea electronică și serviciile electronice de încredere. Proiectul Legii a fost elaborat în vederea realizării angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană și 2 din 5 Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, ratificat de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 112 din 02.07.2014. Proiectul urmărește realizarea armonizării legislației naționale cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a

		Directivei 1999/93/CE. Prin transpunerea Regulamentului UE nr. 910/2014, se va asigura alinierea legislației naționale în domeniul semnăturii electronice la normele europene, fapt ce va crea premisele pentru facilitarea activităților aferente procesului de recunoaștere reciprocă a semnăturilor electronice cu alte state.
	În contextul acțiunii 1.2.5 „Promovarea modificărilor la cadrul normativ în scopul excluderii barierelor legale referitoare la posibilitatea de utilizare și recunoaștere a documentelor electronice în cadrul proceselor judiciare”, se propune a se pune accent și pe procesele de executare, întrucât în conținutul Codului de executare stă necesitatea aplicării ștampilei și semnăturii judecătorului pe actul de executare.	<i>Se acceptă.</i> La etapa elaborării modificărilor la cadrul normativ în scopul excluderii barierelor legale referitoare la posibilitatea de utilizare și recunoaștere a documentelor electronice în cadrul proceselor judiciare se vor propune ajustări și a prevederilor Codului de executare în vederea facilitării utilizării instrumentelor electronice în cadrul proceselor de executare.
	În contextul executorilor judecătorești, se propune digitizarea fluxului în SIA CCDE, pentru ca acesta să fie mai fluent, pentru că la etapa curentă persistă o serie de probleme pe schimbul de date între executorii judecătorești și instituțiile bancare.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 a fost inclusă acțiunea referitoare la promovarea cadrului normativ în vederea creării premiselor pentru digitalizarea activității executorilor judecătorești.
Igor Condrat, Fondul Națiunilor Unite pentru populație (UNFPA)	Sistemul informatic al BNS pe statistica populației și migrației.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 au fost incluse acțiunile aferente implementării Sistemului informatic al BNS pe statistica populației și migrației
	Îmbunătățirea abilităților digitale ale persoanelor în vârstă pentru a consuma servicii electronice oferite de stat	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni privind Organizarea și desfășurarea Campaniilor de reducere a decalajului digital, inclusiv cu implicarea persoanelor în vârstă. Totodată, în vederea sporirii accesibilității la serviciile publice a persoanelor fizice din mediul rural, Guvernul planificată insituirea în parteneriat autoritățile locale a centrelor unificate de prestări servicii.
Marina Bzovii, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC)	În Planul de acțiuni al Guvernului să se regăsească acțiunile propuse anterior în cadrul dialogului avut pe domeniul digitalizării (e-Arhiva, proiectul de lege privind serviciile de încredere și interoperabilitatea).	<i>Se acceptă.</i> Activitățile privind implementarea soluției de arhivă electronică (e-Arhiva) și promovarea proiectul de lege privind identitatea electronică și serviciile de încredere au fost incluse în PaG 2021-2022
	Atât Legea nr.91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, cât și experiența internațională demonstrează că există mai multe tipuri de semnătură electronică. Un mesaj general este de a nu se concentra doar pe semnăturile avansate calificate, ci și introducerea practicii de utilizare a semnăturii electronice necalificate și simple, dar și semnăturile reprografice, care sunt egale sub o formă sau alta cu cele	<i>Se acceptă de principiu.</i> Una din acțiunile prioritare ale Guvernului, inclusă în PaG 2021-2022, este promovarea proiectului de lege privind identificarea electronică și serviciile electronice de încredere, elaborat în vederea armonizării legislației

	olografice.	naționale cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE. Oportunitatea stabilirii regimului juridic al semnăturilor reprografice va fi examinat suplimentar și acțiuni în acest sens vor fi stabilite ulterior.
	Este importantă o campanie de comunicare în rândul funcționarilor publici, un training pe aspecte digitale.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni privind elaborarea unui Program privind organizarea și desfășurarea campaniilor de reducere a decalajului digital, precum și organizarea și desfășurarea Campaniilor de reducere a decalajului digital, inclusiv acțiuni în vederea sporirii capacităților digitale a angajaților din sectorul public și în sectoarele non-IT ale economiei. De asemenea, Ministerul Educației și Cercetării a planificat dezvoltarea unui Program național de alfabetizare digitală a adulților pentru diverse grupuri-țintă.
	Munca la distanță: pe alocuri anumite acte ce țin de relațiile în cadrul companiilor pot fi digitalizate mai mult decât sunt la moment.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni privind elaborarea actelor normative în domeniul muncii, care vor ține cont de necesitățile de reglementare a modului de organizare a muncii la distanță.
	Recunoașterea documentelor primare semnate prin mijloace concludente de către autorități: contracte unde nu exista o semnătură între părți sau alt gen de contracte care până la moment nu prea sunt acceptate.	<i>Se acceptă de principiu.</i> La elaborarea actelor normative conexe problemei expuse se va ține cont și vor fi incluse reglementări în vederea soluționării acesteia.
	Întreprinderea acțiunilor pentru a exclude în totalitate solicitările diferitor structuri a ștampilei.	<i>Se acceptă.</i> Legislația actuală nu obligă companiile private să dețină și să utilizeze ștampila. În vederea asigurării unui instrument de raportare a cazurilor de abuz din partea autorităților prin solicitarea ștampilei, nerecunoașterea documentelor electronice etc., se planifică crearea Centrului unificat de asistență pentru persoanele care s-au confruntat cu dificultăți în utilizarea și recunoașterea documentelor și tranzacțiilor electronice.
	Utilizarea serviciilor prestate de companiile IT din Republica Moldova.	<i>Se acceptă de principiu.</i>

	Eficientizarea raportării a mediului de afaceri către instituțiile de stat prin reducerea numărului acestora. Dezvoltarea platformei de interoperabilitate ar reduce drastic din rapoartele lunare/trimestriale/anuale ale agenților economici. Reducerea numărului de rapoarte către BNS	Pentru următoarea perioadă se vor planifica și realiza evaluări în vederea identificării posibilităților de excludere a unor rapoarte, prin substituirea acestora prin accesul direct la date administrative.
Constantin Rusu, Banca Mondială	Banca Mondială este printre principalii susținători din 2011 până în prezent prin implementarea proiectelor e-Transformarea Guvernării și Modernizarea serviciilor publice în Moldova (MGSP). Planul de acțiuni al Guvernului prezentat spre consultare arată o abordare amplă și de sistem axată pe 3 piloni de bază a transformării digitale: serviciile publice pentru cetățeni și mediul de afaceri; eficientizarea proceselor în Guvern; interacțiunea dintre Guvern, cetățeni și mediul de afaceri. Următoarele elemente considerate de o importanță majoră: i) Implementarea unei astfel de reforme ample necesită un efort conjugat. Nu se are în vedere doar voința politicului și implicarea activă a celor 3 agenții ASP, AGE, și STISC, dar și un efort al APC și APL și tuturor agențiilor din subordine; ii) Se consideră necesar cât mai rapid de revitalizat mecanismul de coordonare a implementării a reformei de transformare digitală prin revitalizarea pozițiilor de coordonatori de e-transformare digitală și de modernizare a serviciilor și de a iniția discuții pe fiecare subiect aparte, care va necesita o detaliere aparte și o mai bună planificare ; iii) Planul de acțiuni al Guvernului este foarte bine punctat, dar va necesita discuții pe un șir de detalii tehnice. E necesar un efort conjugat nu doar din partea tuturor actorilor din sectorul public, ci și susținerea din sectorul privat, cel asociativ și o coordonare a donatorilor pe dezvoltare digitală. Banca Mondială propune organizarea, în timpul apropiat, a unei ședințe a donatorilor în comun cu cei din sectorul public pentru a coordona asistența pe transformarea digitală.	<i>Se acceptă.</i> Pe 30 septembrie 2021 a avut loc prima ședință în cadrul platformei de colaborare cu partenerii de dezvoltare pe domeniul digitalizării. Detalii aici: https://gov.md/ro/content/guvernul-va-avea-o-agenda-comuna-cu-partenerii-de-dezvoltare-pentru-transformare-digitala
	De ce nu se regăsește în conținutul Planului de acțiuni CTIF? Ar trebui să se regăsească anumite acțiuni și pe dimensiunea respectivă a finanțelor publice și a fiscalității.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 acțiunile de transformare digitală a finanțelor publice și a fiscalității sunt incluse la capitolul „Finanțe publice”.
	Ca obiectiv în PaG se regăsește recunoașterea documentelor digitale în procesele judiciare. Se consideră că nu trebuie de oprit doar la procesele judiciare. În sectorul public, până în prezent, nu sunt recunoscute documentele digitale și e necesară o abordare mai amplă pentru a atinge întreg sectorul public (inclusiv Parlamentul, sistemul de justiție).	<i>Se acceptă.</i> Obiectul acțiunii incluse în proiectul PaG 2021-2022, a fost extins prin includerea în acesta și a promovării modificărilor la cadrul normativ în scopul excluderii barierelor legale referitoare la posibilitatea de utilizarea și recunoaștere a documentelor electronice și în cadrul proceselor administrative.

	La acțiunea 1.5.4 referitor la fortificarea infrastructurii cu consolidarea centrelor de date, acesta este un subiect important, întrucât cu cât mai mult avansăm cu digitalizarea, trebuie asigurat un mediu securizat și care va asigura continuitate soluțiilor existente. Menționăm că Cloud-ul utilizat de Guvern a fost implementat cu suportul Băncii Mondiale începând cu 2012 și la etapa actuală sunt necesare investiții solide în fortificare și poate și în lărgire. a. Însă e necesară la o primă etapă consolidarea centrelor de date, acțiune care se regăsește în PaG cu termenul de realizare până în decembrie 2022. Această activitate ar trebui urgentată și STISC joacă un rol principal și ar trebui să fie mai activ, pentru ca această activitate să fie implementată într-un termen cât mai restrâns. b. Înainte de a investi în Cloud-ul pentru Guvern, care este o chestiune foarte bună, ar trebui, de la început, să fie determinat modelul de Cloud – unul hibrid, unde în Cloudul Guvernului necesită investiții majore în fortificare, dar și în mentenanță, înainte de a investi în el, ar trebui să facem o clasificare a sistemelor și a datelor pe subiectul de sensibilitate și toate datele care nu sunt sensibile și care nu conțin date cu caracter personal sau care conțin date depersonalizate ar trebui plasate în Cloud-uri comerciale oferite de sectorul privat, care sunt mult mai ieftine.	<i>Se acceptă.</i> În PaG sunt incluse acțiuni referitoare la promovarea proiectului legii privind guvernanta datelor și regimul juridic aplicabil acestora (clasificarea datelor) și promovarea proiectului hotărârii Guvernului referitor la modul de extindere a capacității platformei tehnologice guvernamentale comune MCloud utilizând soluțiile de cloud private (cloud hibrid).
	<i>Referitor la servicii:</i> Proiectul MGSP vine cu un șir de acțiuni pe reinginerie, digitizare, CUPS. În același context, în proiectul Planului de acțiuni nu se regăsește implementarea scenariilor de viață, unde serviciile sunt grupate în jurul anumitor evenimente de care au parte cetățenii și mediul de afaceri (fie înregistrarea afacerilor, fie nașterea unui copil etc), la care aceste evenimente sunt cuplate cu mai multe servicii pentru a fi prestate. Considerăm că aceste servicii ar trebui să fie grupate și scenariile de viață să fie instituționalizate așa cum este planificat în cadrul proiectului MGSP.	<i>Se acceptă.</i> Gruparea serviciilor publice în cadrul unor evenimente de viață este o activitate continuă și urmează a fi atribuită posesorului Portalului serviciilor publice. Responsabilitatea respectivă va fi reglementată prin Legea serviciilor publice, promovarea căreia este inclusă în PAG 2021-2022. Totodată, PaG 2021-2022 conține acțiuni privind dezvoltarea CUPS.
	Includerea, ca și acțiune, a aprobării Codului digital în Planul de acțiuni al Guvernului, care ar reprezenta un document care consolidează tot acest spectru regulatoriu în domeniul digital.	<i>Se acceptă.</i> Reglementările specifice Codului digital au fost elaborate. Din considerente de tehnică legislativă vor fi promovate separat prin proiecte de lege separate (ex. proiectul legii cu privire la inovare în domeniul tehnologiei informației în sectorul public, proiectul legii privind identitatea electronică și serviciile de încredere, proiectul legii privind serviciile publice; proiectul legii privind guvernanta datelor și regimul juridic aplicabil acestora etc.)
	Date deschise - cum se asigură actualizarea datelor publicate pe portalul date.gov.md, cum se asigură calitatea datelor publicate și cum se promovează utilizarea datelor publicate de către cetățeni și mediul de afaceri? Ar trebui acordată o atenție deosebită datelor deschise, în special administrării datelor, fiind un subiect important în ultimul raport al Băncii Mondiale pe dezvoltare globală.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 au fost incluse acțiuni referitoare la promovarea proiectului hotărârii Guvernului privind revizuirea cadrului normativ în materie de date guvernamentale deschise, precum și acțiuni în vederea modernizării Portalului guvernamental de date,

		componenta Date deschise și actualizarea seturilor de date disponibile.
	Includerea în PaG a acțiunilor referitor la noile tehnologii (Blockchain- aplicarea lui în sectorul public pentru o verificare a tranzacțiilor și o veridicitate a acestor tranzacții; inteligența artificială AI și concepte de big data pentru analiza datelor și multe alte concepte noi care ar trebui să se regăsească în PAG.	<i>Se acceptă de principiu.</i> În procesul elaborării proiectelor de acte normative incluse în PaG 2021-2022 și și în documentele de planificare pentru perioada anilor 2023-2025 se va ține cont de posibilitățile oferite de noile tehnologii și, după caz, obligativitatea utilizării acestora va fi reglementată. Oportunitatea și modul de utilizare a noilor tehnologii urmează a fi reglementată prin cadrul normativ de inovare ce urmează a fi promovat.
	Implementarea unei strategii de comunicare amplă cu cetățenii și mediul de afaceri.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 a fost inclusă acțiunea referitoare la promovarea unei strategii de comunicare pe domeniul Transformării digitale a sectorului public.
Bogdan Iașan, Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM)	Se salută inițiativa de modernizare și digitalizare a Republicii Moldova. O mică atenție se acordă educării tineretului și persoanelor celor mai afectate - tinerii de la școală: persoane care au avut de suferit în mediul virtual. 1. Se propune includerea într-o Strategie de comunicare/dezvoltare componenta de educație digitală, după modelul educației financiare, civice etc. 2. În cadrul noului Plan de acțiuni al Guvernului trebuie să fie și un program de educare a tineretului prin utilizarea tehnologiilor informaționale pentru educație digitală. 3. Încurajarea agențiilor guvernamentale, partenerilor să lucreze cu strategiile respective. 4. Facilitarea organizării mai multor traininguri pentru serviciile de plată bancară virtuale și accesarea informațiilor în acest domeniu, sponsorizate de diferite entități sau structuri	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni privind elaborarea unui Program privind organizarea și desfășurarea campaniilor de reducere a decalajului digital, precum și organizarea și desfășurarea Campaniilor de reducere a decalajului digital, inclusiv acțiuni în vederea sporirii capacităților digitale a angajaților din sectorul public și în sectoarele non-IT ale economiei. De asemenea, Ministerul Educației și Cercetării a planificat dezvoltarea unui Program național de alfabetizare digitală a adulților pentru diverse grupuri-țintă. De asemenea, sunt prevăzute acțiuni care ținesc contracaraarea criminalității informatice și a conținuturilor web cu caracter infracțional.
Viorel Furdui, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)	1. e-APL trebuie să fie domeniu prioritar și mai clar evidențiat în Planul de acțiuni al Guvernului; 2. Accesul la baze de date și informații pentru APL – o prioritate pe termen scurt; 3. Implementarea unei soluții digitale uniformizate a APL – asigurarea unor modele de soluții tipizate cu titlu de recomandare care să fie utilizate de APL; 4. Necesitatea unei colaborări și coordonări dintre parteneri, instituții, actorii principali 5. Extinderea e-guvernării în plan local.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 a fost stabilit obiectivul privind implementarea agendei de guvernare electronica la nivel local, fiind setate un șir de acțiuni concrete, inclusiv acțiuni privind crearea platformei digitale unice pentru autoritățile publice locale „e-APL”. Astfel, în contextul implementării soluției „e-APL” se va ține cont de toate propunerile formulate și se va asigura integrarea soluției respective cu sistemele informaționale partajate disponibile la nivel guvernamental.
Valentina Stadnic,	Sunt în așteptarea unei Platforme de comunicare/conlucrare a partenerilor de	<i>Se acceptă.</i>

Biroul regional pentru Europa al UIT	dezvoltare digitală.	Pe 30 septembrie 2021 a avut loc prima ședință în cadrul platformei de colaborare cu partenerii de dezvoltare pe domeniul digitalizării. Detalii aici: https://gov.md/ro/content/guvernul-va-avea-o-agenda-comuna-cu-partenerii-de-dezvoltare-pentru-transformare-digitala
Vitalie Cocean, Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe (CTIF)	Cu titlu de informare: Nu dispunem de un cadru normativ privind sistemul informațional integrat al Ministerului Finanțelor, care ar permite asigurarea unei integrări între acele componente care azi sunt în cadrul administrării fiscale, vamale, trezoriare și administrării procesului de achiziții publice. Avem circa 92 de sisteme și servicii informatice și este complicat de asigurat mentenanța și suportul. Prin prisma faptului că circa 30% necesită reinginerie – sunt învechite, fie sunt soluții strict legate de anumite platforme hardware care împiedică procesul de migrare a tuturor sistemelor în spațiul MCloud. Am avansat la acest capitol și avem peste 25 de componente deja migrate.	<i>S-a luat act.</i> În PaG 2021-2022 acțiunile de transformare digitală a finanțelor publice și a fiscalității sunt incluse la capitolul „Finanțe publice”.
	Se propune revizuirea condițiilor de prestare a serviciilor din partea MCloud – revizuirea contractului de SLA al Cloud, prin care să introducem necesitatea funcționării echipei de mentenanță și suport 24/24, ceea ce astăzi nu este asigurat.	<i>S-a luat act.</i> În contextul promovării proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea unor măsuri în vederea eficientizării modului de dezvoltare și administrare a sistemelor informaționale de stat se va examina posibilitatea creării serviciului de suport (24/7/365) aferent sistemelor informaționale partajate, inclusiv a platformei MCloud.
	O altă problemă abordată este cea legată de interoperabilitatea, fiind accentuate 2 aspecte/subiecte majore, una din ele calitatea datelor în diferite registre de stat, ceea ce creează diferite impedimente în corectitudinea setării consumării datelor în sistemele informaționale din cadrul Ministerului.	<i>S-a luat act.</i> Asigurarea interoperabilității sistemelor informaționale și a calității datelor disponibile în cadrul resurselor informaționale sunt activități continue și urmează a fi realizate ținându-se cont de cadrul normativ existent în acest sens.
	Este necesar să intervenim cu niște clarificări referitor la unele platforme care au fost implementate în cadrul instituțiilor subordonate Ministerului Finanțelor și utilizează unele soluții și platforme care într-o formă sau alta în MCloud astăzi, din motive legislative, nu pot fi acceptate.	<i>S-a luat act.</i> În procesul consolidării centrelor de date din sectorul guvernamental se vor efectua evaluările de rigoare referitoare la impedimentele de ordin legal și tehnic pentru migrarea pe platforma MCloud a unor sisteme informaționale de stat.
Reprezentant din sectorul agroalimentar	Digitalizarea serviciilor/activităților ANSA. Registrul de evidență a animalelor, ceea ce va exclude reexporturile de produse alimentare. Schimbul de date cu AIPA pentru a exclude prezentarea certificatelor solicitate.	<i>Se acceptă de principiu.</i> În PaG 2021-2022 au fost incluse acțiuni privind transferul ANSA în subordine MAIA. După finalizarea procesului respectiv vor fi analizate opțiunile în vederea digitalizării serviciilor în domeniu.
Rodion Gavriloi, e-mail	Pentru actele emise de Autoritățile Publice Locale avem portalul actelocale.gov.md Acest portal are mai multe deficiențe:	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 au fost incluse acțiuni referitoare la

	1. Actele sunt publicate în formatul PDF scanat, ceea ce nu permite a căuta în conținutul actului normativ. Nici motoarele de căutare (Google, Yandex, etc) nu pot citi textul din acele documente PDF. 2. În cazul în care un act normativ este modificat prin alt act normativ, utilizatorul nu poate să cunoască acest fapt, deoarece nu există versiunea finală a actului (așa cum există pe legis.md) 3. Unele acte sunt publicate cu exces de zel privind ascunderea datelor cu caracter personal. Uneori este hașurat numele Președintelui de ședință a consiliului local, numele membrilor comisiei instituite de consiliul local sau alte date care ar trebui să fie publice. Propun să fie integrate actele locale în legis.md sau să fie creat un alt portal similar în care actele să fie publicate similar celor de pe legis.md.	actualizarea cadrului normativ referitor la Registrul actelor locale și modernizarea acestuia.
Sergiu Botezatu	Propunem următoarele sugestii: Transformarea Digitală trebuie să fie una comprehensivă, inclusivă și cu adevărat transformativă pentru întreaga societate, sectorul economic fiind doar unul din toate care trebuie să fie inclus. De asemenea, transformarea digitală trebuie să se axeze pe sprijinirea schimbărilor transformativă în cultura organizațională și inovațională în sectoarele public și privat și implicarea tuturor participanților în vederea realizării accelerate a Agendei de dezvoltare durabilă și a Țintelor anunțate de Guvern. În plus, sprijinirea digitalizării Republicii Moldova trebuie să fie orientată spre a contribui la o guvernare îmbunătățită prin sporirea eficienței și eficacității proceselor de guvernare, majorând transparența și accesul public la informațiile guvernamentale, astfel promovând răspunderea și participarea publică, îmbunătățind prestarea inovativă a serviciilor publice, precum și evaluarea impactului și a sprijinului strategic pentru extinderea soluțiilor reușite. Nu în ultimul rând, accelerarea transformării digitale a Republicii Moldova trebuie să se efectueze prin generarea unei viziuni și a unei Agende Digitale naționale prin încurajarea spiritului participativ al sectorului public (central și local), Organizațiilor Non-Guvernamentale, sectorului academic, sectorului TIC (ce se află în proces de creștere accelerată), etc. la acest proces și prin dezvoltarea competențelor digitale ale populației, în special populației vulnerabile.	<i>Se acceptă.</i> Sugestiile și propunerile au fost considerate la setarea obiectivelor, indicatorilor de rezultat și acțiunilor concrete incluse la capitolul „Transformare digitală” din PaG 2021-2022.
Eugeniu Ursu	Un subiect preponderent sectorului public este provocările în aplicarea procedurilor de achiziții publice (conform cadrului legal) în domeniu IT. Ca sugestie este actualizarea cadrului legal pentru asigurarea unei sinergii între dezvoltarea tehnologiilor și achiziționarea lor	<i>Se acceptă de principiu.</i>
Sergiu Terguță	Nu am văzut încăieri nimic pe domeniul de protecția mediului și anume un sistem informațional complex cu date exhaustive pentru cei de la „Moldsilva” și pentru cei de la „Apele Moldovei”	<i>Se acceptă de principiu.</i>
Vitalie Tataru	1. Reflectarea în Plan (și a altor programe, strategii, s.a. ulterioare) a parametrilor de calitate a serviciilor digitale, cu un sistem relevant de monitorizare și suport	<i>Se acceptă de principiu.</i> La etapa definitivării proiectului legii privind serviciile publice, în partea ce ține de serviciile publice electronice

		se va ține cont de propunerea respectivă.
	2. Reflectarea în Plan a indicatorilor de performanță a Planului, i.e. după ce criterii planul va fi considerat unul de succes, în toate domeniile	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 au fost incluși pentru fiecare domeniu obiectivele cheie și indicatorii principali de produs/rezultat, care reflectă progresul ce urmează a fi obținut la finele implementării acțiunilor proiectate.
	3. Definirea strategiilor și politicilor de Data Governance/Open Data, etc.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 au fost incluse acțiuni referitoare la promovarea proiectului hotărârii Guvernului privind revizuirea cadrului normativ în materie de date guvernamentale deschise, precum și acțiuni în vederea modernizării Portalului guvernamental de date, componenta Date deschise și actualizarea seturilor de date disponibile.
Tatiana Udrea, UN WOMEN	1. Dezvoltarea competențelor digitale în rândul femeilor din medii defavorizate 2. Încurajarea unei reprezentări echilibrate a fetelor și a tinerelor în studiile și profesiile din sectorul digital 3. Instruiri accesibile pentru fete și femei pentru accesarea serviciilor digitale 4. Dezvoltarea programelor de recalificare profesională în domenii IT a femeilor	<i>Se acceptă.</i> La elaborarea Programului campaniilor de reducere a decalajului digital se va ține cont de propunerile respective și vor fi planificate activități în acest sens.
Roman Laduș Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim- ministru	În perspectiva imediată, mai ales în contextul pandemiei, s-ar merita tot accentul pe impunerea APC, APL și privați importanți (telecomuri, utilități, bănci etc.) să respecte legea acceptând interacțiunea necondiționată la distanță cu documente și semnături electronice, acceptarea plăților electronice. Stabilirea obiectivelor pentru APC de reducere urgentă a interacțiunii fizice, să zicem cu 50% în următoarele 2 luni, stabilind mecanisme de măsurare a performanței, să zicem în baza registrelor vizitatorilor + google maps + datele operatorilor mobili. Astfel, APC ar fi intrinsec motivate să identifice cele mai optime și efective soluții de excludere a interacțiunilor neimportante.	<i>Se acceptă de principiu.</i>
Olga Demian	Art. 30 alin. 4 din Legea nr. 133/2011 „Privind protecția datelor personale” prevede următoarea obligație: „Cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal se stabilesc de Guvern.” Este un subiect care necesită atenție sporită.	<i>Se acceptă de principiu.</i>
Andrei Ceban, MyDocs- MyTax	Preluarea experienței țărilor din Comunitatea Europeană, de a democratiza și simplifica regulamentele. De a da posibilitatea participanților din sector IT privat să participe în cadrul Transformării Digitale, aceasta va dezvolta cultura utilizării soluțiilor digitale, deoarece doar competiția sănătoasă poate genera idei și soluții bune.	<i>Se acceptă de principiu.</i>
Iulian Strunga	Actualizarea Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal cu includerea politicilor de digitalizare	<i>Se acceptă de principiu.</i>
Alte propuneri prezentate	1. Digitizarea activității executorilor judecătorești	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 a fost inclusă acțiunea referitoare la promovarea cadrului normativ în vederea creării
	2. Digitizarea activității notarilor	

		premiselor pentru digitalizarea activității executorilor judecătorești și a notarilor.
	3. eKYC	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 este inclusă acțiunea referitoare la promovarea proiectului de lege privind identificarea electronică și serviciile electronice de încredere, care conține prevederi ce permit identificarea și verificarea de la distanță a identității unei persoane prin utilizarea soluției – eKYC (Electronic Know Your Customer). Totodată, PaG 2021-2022 a fost completat și cu acțiunea referitoare la promovarea proiectului hotărârii Guvernului referitoare la stabilirea procedurii de identificare și verificare de la distanță a identității unei persoane prin utilizarea soluției – eKYC (Electronic Know Your Customer).
	4. Schimbul de date transfrontalier	<i>Se acceptă de principiu.</i> La etapa elaborării PaG 2023-2025 se va ține cont de propunerea respectivă și vor fi incluse acțiuni în acest sens.
	5. La momentul dat, semnătura avansată calificată nu are o popularitate în rândul persoanelor fizice, și unele din cauze sunt: tehnologii incomode, puțină mobilitate, prezența fizică la sediu pentru a aplica. Ce acțiuni se vor aplica pentru a îmbunătăți această situație?	<i>Se acceptă de principiu.</i> Guvernul își propune implementarea unei soluții pentru identitatea electronică mobilă fără dispozitive specializate pe partea semnatarului. Soluția propusă oferă un grad similar de securitate a cheii private comparativ cu soluțiile existente pe bază de dispozitiv (token, SIM etc.), însă fără necesitatea utilizării acestora. Avînd în vedere eliminarea necesității utilizării unor dispozitive specializate, inclusiv a cheltuielilor logistice legate de acestea, soluția permite implementarea unui model distribuit de identificare și înregistrare a utilizatorilor, ceea ce considerăm că va contribui la creșterea numărului de utilizatori a semnăturilor electronice și implicit a popularității semnăturilor electronice.
	6. Le fel tema portabilității/integrării, se consideră opțiuni pentru a permite sectorului privat să participe în procesul de integrare și stocare a documentelor în forma electronică unde utilizatorul final o să aibă opțiune de a alege ce prestator de servicii să folosească pentru a stoca și a procesa datele private? Și ca exemplu mă refer la concept de portmoneu electronic unde utilizatorul își stochează datele sale.	<i>Se acceptă de principiu.</i> La etapa elaborării PaG 2023-2025 se va ține cont de propunerea respectivă și vor fi incluse acțiuni în acest sens.

Consiliul Național al Tineretului din Moldova, e-mail	Printr-un demers oficial, CNTM propune următoarele acțiuni pentru proiectul PAG-ului, la care se propune ca și responsabil de realizare să fie AGE: 1. <i>Obiectiv:</i> Lansarea Conceptului Pilot “Educația Digitală” în școlile din toată Republica Moldova și digitalizarea acestora cu unități de calcul moderne. <i>Acțiuni:</i> 1. Dezvoltarea unei programe pilot în școli cu scopul de a promova subiectul de “Educație Digitală” cu scopul de a dezvolta cunoștințele de utilizator al spațiului virtual din școala primară întru a facilita siguranța de utilizator (indiferent de vârstă) contra factorului uman: - Procedee de Extragere a informației cu caracter sensibil (phishing, scamming, etc.); - Pornografia Infantilă; - Persoane ce au intenții rele. 2. Dotarea școlilor cu tehnică de calcul modernă. <i>Termenul de realizare:</i> August 2022 <i>Indicatori de monitorizare:</i> Implementarea programului pilot în școlile din Republica Moldova <i>Instituția responsabilă:</i> Ministerul Educației și Cercetării, Administrația Publică Locală, Ministerul Afacerilor Interne, Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni privind elaborarea unui Program privind organizarea și desfășurarea campaniilor de reducere a decalajului digital, precum și organizarea și desfășurarea Campaniilor de reducere a decalajului digital, inclusiv acțiuni în vederea sporirii capacităților digitale a angajaților din sectorul public și în sectoarele non-IT ale economiei. De asemenea, Ministerul Educației și Cercetării a planificat dezvoltarea unui Program național de alfabetizare digitală a adulților pentru diverse grupuri-țintă. De asemenea, sunt prevăzute acțiuni care ținesc contracaraarea criminalității informatice și a conținuturilor web cu caracter infracțional. Cu referire la dotarea școlilor cu tehnică de calcul modernă, procesul respectiv este unul continuu și se realizează în conformitate cu cadrul de resurse bugetare planificate.
	2. <i>Obiectiv:</i> Dezvoltarea e-democrației și reducerea decalajului digital. <i>Acțiuni:</i> Implementarea soluției unificate de programe digitale de participare a populației în procesele de participare bugetară/decizională. <i>Termenul de realizare:</i> Decembrie 2022 <i>Indicatori de monitorizare:</i> Soluție funcțională <i>Instituția responsabilă:</i> Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”, Ministerul Educației și Cercetării	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni în vederea implementării unei soluții unificate pentru consultări, sondaje și stimulare a activismului civic, care va include și funcțional ce va permite subiecților interesați să participe activ în procesele decizionale/bugetare.
Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Propuneri pentru Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022 pe domeniul Transformare digitală, la care este menționată AGE: 1. Facilitarea implementării mecanismelor de identificare electronică de la distanță (e-KYC). Lipsa unui cadru normativ expres duce la o incluziune financiară mai redusă a populației și o penetrare a accesului la servicii financiare mai puțin pronunțată, în special, în zonele îndepărtate ale țării. <i>Soluția și acțiunile propuse:</i> Dezvoltarea unui cadru clar de referință pentru companii în ceea ce ține de identificarea de la distanță, agreeate între toate părțile interesate în așa fel încât companiile să poată genera propriile algoritme de identificare, pornind de la criteriile stabilite la nivel normativ sau să opteze pentru utilizarea unor mecanisme deja consacrate pe filiera guvernamentală (prin MConnect, de exemplu). <i>Instituția publică responsabilă:</i> Centrul de protecție a datelor cu caracter personal, Serviciul de prevenire și combatere a spălării banilor, Banca Națională a Moldovei, STISC, Serviciul intern de securitate.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 este inclusă acțiunea referitoare la promovarea proiectului de lege privind identificarea electronică și serviciile electronice de încredere, care conține prevederi ce permit identificarea și verificarea de la distanță a identității unei persoane prin utilizarea soluției – eKYC (Electronic Know Your Customer). Totodată, PaG 2021-2022 a fost completat și cu acțiunea referitoare la promovarea proiectului hotărârii Guvernului referitoare la stabilirea procedurii de identificare și verificare de la distanță a identității unei persoane prin utilizarea soluției – eKYC (Electronic Know Your Customer).

	2. Simplificarea procedurilor din spatele semnăturii electronice. <i>Soluția și acțiunile propuse:</i> Revizuirea cadrului normativ primar și secundar în ceea ce ține de semnătura electronică și procesele ce sunt administrate de autoritățile relevante, inclusiv prin stabilirea unui mecanism care va permite semnăturile electronice necalificate în procesele B2B și interne, dar și acceptarea semnăturilor electronice emise în alte țări, inclusiv recunoașterea unilaterală a semnăturii electronice emise în UE. <i>Instituția publică responsabilă:</i> STISC, Serviciul intern de securitate	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 este inclusă acțiunea referitoare la promovarea proiectului de lege privind identificarea electronică și serviciile electronice de încredere, scopul căreia este de a transpune prevederile Regulamentului (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului european și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE [în continuare – Regulamentul UE nr. 910/2014 (eIDAS)]. Prevederile proiectului stabilesc posibilitatea persoanelor fizice/juridice de a utiliza în baza unui acord în relațiile juridice bilaterale semnăturile electronice necalificate. În partea ce ține de acceptarea semnăturilor electronice emise în alte țări, inclusiv recunoașterea unilaterală a semnăturii electronice emise în UE, menționăm că realizarea acțiunilor respective va fi realizabilă după modificarea Legii nr. 91/2014. În acest sens, comunicăm despre proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (inițiativa legislativă nr.199 din 24 august 2021), care stabilește posibilitatea recunoașterii unilaterale a semnăturii electronice emise în UE. Modul de recunoaștere a semnăturilor electronice avansate calificate, bazate pe certificate eliberate de un stat membru al Uniunii Europene, este stabilit de Guvern. De asemenea, este de menționat și faptul că pentru finele anului 2021, Guvernul își propune implementarea unei soluții pentru identitatea electronică mobilă fără dispozitive specializate pe partea semnatarului. Soluția propusă oferă un grad similar de securitate a cheii private comparativ cu soluțiile existente pe bază de dispozitiv (token, SIM etc.), însă fără necesitatea utilizării acestora. Având în vedere eliminarea necesității utilizării unor dispozitive specializate, inclusiv a cheltuielilor logistice legate de acestea, soluția permite implementarea unui model distribuit de identificare și înregistrare a utilizatorilor, ceea ce considerăm că va contribui la simplificarea procedurilor de obținere a unei semnături electronice.
	3. Lărgirea spectrului de servicii guvernamentale. Chiar dacă sunt disponibile mai	<i>Se acceptă.</i>

	multe canale de interoperabilitate, instituțiile publice continuă să își documenteze procesele pornind de la solicitarea unor documente, care deja sunt disponibile autorităților guvernamentale și/sau publice, ceea ce face costul de conformare aceste reguli mai ridicat și îngreunează procesul de interacțiune cu autoritățile, per se. <i>Soluția și acțiunile propuse:</i> 1) Asigurarea unei interoperabilități depline între registrele și instituțiile publice și amendarea proceselor din cadrul entităților în vederea utilizării resurselor puse la dispoziția acestora; 2) Oferirea accesului agenților economici la registrele deținute de stat la tarife rezonabile; 3) Sprijinirea creării unei platforme de interoperabilitate între Serviciul Fiscal de Stat, executori judecătorești și entitățile din sectorul financiar; 4) Excluderea circuitului documentelor confirmative (extrase de la ASP) pe suport solid în contextul tranzacțiilor imobiliare la etapa autentificării notariale a acestora considerând accesul on-line a notarilor la extrasele cadastrale; 5) Implementarea automatizării robotizate a proceselor la nivelul sistemelor informatice ale autorităților publice. <i>Instituția publică responsabilă:</i> Agenția de Guvernare Electronică, Agenția Servicii Publice	În PaG 2021-2022 au fost incluse mai multe acțiuni generice care vor contribui la lărgirea spectrului de servicii guvernamentale și vor contribui la soluționarea problemei invocate.
Roman BAHNARU	Includerea în Planul de acțiuni al Guvernului/ viceprim-ministrului pentru digitalizare – acțiuni pentru implementarea Software cu sursă deschisă (Open source software). Aceasta ar asigura economii bugetare esențiale. UE are aprobată strategie pe această direcție.	<i>Se acceptă de principiu.</i> La etapa modificării cadrului normativ în materie de sisteme informaționale de stat se va ține cont de propunerea respectivă și vor fi incluse reglementări în acest sens.
	Includerea în Planul de acțiuni al Guvernului/ viceprim-ministrului pentru digitalizare – acțiuni pentru conlucrarea cu mediul Academic – și anume componenta de cercetare odată cu implementarea/controlul acțiunilor întreprinse întru Transformarea Digitală în RM – prin implicarea în special a experților naționali (cu titluri științifice sau cei ce dețin ordinul Maestru în Tehnologia Informației și Comunicațiilor) pentru a crește nivelul și numărul de experților în țară.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 a fost inclusă acțiunea referitoare la promovarea proiectului legii cu privire la inovare în domeniul tehnologiei informației în sectorul public, care va stabili modalitatea de implicare și atragere a experților din țară în procesul de Transformare Digitală.
	Includerea în Planul de acțiuni al Guvernului/ viceprim-ministrului pentru digitalizare – acțiuni pentru asigurarea principiilor Datelor Deschise, asigurându-se facilitarea accesului la date deschise publice pentru părțile interesate (mediul de afaceri, experți, dezvoltarea de noi modele de afaceri, etc.).	<i>Se acceptă.</i> PaG 2021-2022 a fost completat cu acțiunea privind promovarea proiectului hotărârii Guvernului referitoare la revizuirea cadrului normativ în materie de publicare a datelor guvernamentale deschise, pentru a moderniza/facilita accesului la date deschise publice pentru părțile interesate.

Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii (AIM)	AIM propune un sistem național de „Raportare civică a corupției” în scopul însoțirii fiecărei interacțiuni de fiecare nivel cu birocratia Statului. Acest „Raportare civică a corupției” trebuie să fie anonim, electronic și extrem de transparent atât în ceea ce privește punerea în aplicare, cât și rezultatele.	<i>Se acceptă de principiu.</i> În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni în vederea implementării unei soluții unificate pentru consultări, sondaje și stimulare a activismului civic, care va include și funcțional ce va permite subiecților interesați să comunice eventualele cazuri de corupție sau abuzuri în mod electronic cu asigurarea unui nivel adecvat de protecție a identității avertizorilor.
	AIM propune ca Guvernul și Parlamentul să modifice cadrul legal și reglementările aferente Extrasului din Registrul de stat în vederea permiterii verificării electronice a acestor informații prin intermediul bazelor de date publice online deja existente. Dacă este totuși necesar un document emis pe hârtie, acesta trebuie tipărit dintr-o bază de date online. În locul unei „ștampile umede”, noile E-Extras ar trebui să aibă un cod QR care să facă conexiunea directă la o versiune online a documentului pe pagina web a registratorului guvernamental și care poate fi verificată. Acest lucru va permite băncilor și altor entități interesate să facă verificările necesare fără a implica proprietarul afacerii sau timpul funcționarilor de stat pentru a tipări și schimba în mod constant documente pe bază hârtie. Proiectul de lege vine cu câteva elemente noi legate de digitizarea extrasului din registrul de stat a unităților de drept. Astfel, e-Extrasul va constitui un document electronic cu extensia PDF, care va conține informații din Registrul de stat al unităților de drept, și va fi semnat electronic de către organul înregistrării de stat. Documentul se propune să dispună de un cod QR, care asigură verificarea prin intermediul rețelei globale Internet legătura cu pagina web a organului de înregistrare de stat în vederea confirmării validității acestuia. e-Extrasul se eliberează prin intermediul paginii web oficiale a organului de înregistrare de stat, prin descărcarea e-Extrasului cu aplicarea codului de securitate transmis de organul de înregistrare de stat la momentul depunerii cererii. Un alt element nou al proiectului este termenul de valabilitate a e-Extrasul, acesta se propune să fie valabil, spre deosebire de cel eliberat pe suport de hârtie, pe toată perioada din momentul eliberării până la efectuarea oricărei modificări sau mențiuni, efectuate de către organul de înregistrare de stat, conform Capitolului III al Legii nr. 220/2007. Astfel, nu este rezonabil ca un extras să fie valabil un număr anumit de zile, dacă nici o modificare nu au suferit datele din registrul de stat în raport cu o entitate juridică. Din acest considerent, în cazul specific al e-Extrasului perioada de valabilitate a documentului va fi una mai îndelungată până la efectuarea mențiunilor noi sau până la efectuarea modificărilor în registrul de stat al unităților de drept. Proiectul introduce și mecanismul juridic de prevenire și protejare a intereselor legitime în situațiile în care e-Extrasul ar putea fi refuzat pentru a fi emis de către organul de înregistrare de stat precum și refuzul de acceptare a e-Extrasului de către entitățile de drept public și/sau de drept privat. Proiectul stabilește că orice acțiuni descrise mai sus pot fi atacate în justiție.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni referitoare la promovarea cadrului normativ aferent modernizării serviciilor de înregistrare de stat a unităților de drept și modernizarea acestor servicii. Urmare a realizării acestor acțiuni se vor echivala extrasele electronice din Registrul de stat al unităților de drept cu cele eliberate pe suport de hârtie.

Domeniul: JUSTIȚIE ȘI ANTI-CORUPȚIE
MASS-MEDIA LIBERĂ

Participantul la consultarea publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Consiliul Superior al Magistraturii (CSM)	În cadrul discuțiilor publice, reprezentantul CSM a comunicat că: 1. Se susține acțiunile stabilite în proiectul noului document strategic în sectorul justiției. 2. Se susține necesitatea de a se adopta proiectul de modificare a Constituției în partea ce se referă la sistemul judecătoresc. 3. Se consideră necesare intervenții la cadrul normativ în partea care vizează răspunderea disciplinară a judecătorilor, inclusiv Inspekția judiciară și revederea tuturor etapelor prin care trece o procedură disciplinară, astfel încât să se excludă tergiversările. 4. Este necesar a se revedea mecanismele de efectuare a expertizelor judiciare, astfel încât să se excludă tergiversarea proceselor judiciare. 5. Se susține promovarea medierii extrajudiciare. 6. S-a invocat necesitatea de a se adopta un nou cadru normativ privind taxele de stat judiciare. 7. S-a menționat necesitatea de a se interveni cu măsuri în partea care vizează traducătorii și interpreții. Inclusiv s-a propus crearea unor centre de traducere care să asigure traducerea la distanță în cadrul proceselor judiciare.	<i>Se acceptă.</i> 1. În prezent proiectul Strategiei de reformă a sectorului justiției se află în Parlament urmare a restituirii de către Președintele Republicii Moldova la etapa promulgării și după o ajustare suplimentară va fi propus legislativului pentru adoptare finală. 2. Proiectul de modificare a Constituției se află în Parlament. 3. Proiectul PaG 2021-2022 reflectă acțiunea privind modificarea cadrului normativ în scopul responsabilizării judecătorilor. 4. Unele măsuri care vizează sectorul expertizei judiciare sunt incluse în PaG 2021-2022, dar se va interveni și cu măsuri suplimentare în acest sector. 5. Unele acțiuni de promovare a medierii extrajudiciare sunt reflectate în proiectul PaG 2021-2022, iar altele sunt stabilite și în noua Strategie în sectorul justiției. 6. Propunerea cu privire la taxele de stat judiciare va fi analizată în contextul priorităților instituționale pe sector pe termen mediu. 7. Propunerea se regăsește în documentul de politici sectorial.
Curtea Supremă de Justiție	În cadrul discuțiilor publice reprezentantul CSJ a abordat mai multe deficiențe atestate în sistem și a invocat necesitatea de a se interveni în partea ce ține de: - eficientizarea procedurilor judiciare (atât civile cât și penale); - responsabilizarea părților la prezentarea probelor; - responsabilizarea avocaților pentru a exclude tergiversările nejustificate a proceselor judiciare; - revederea valorii dosarelor cu valoare redusă care se examinează în procedura simplificată (s-a menționat că plafonul valorii stabilite este mic); - stabilirea criteriilor de selecție și evaluare a judecătorilor în lege; - asigurarea motivării în termen a hotărârilor judecătorești.	<i>Se acceptă.</i> Aspectele menționate sunt judicioase fiind necesare intervenții, atât de ordin legislativ cât și instituțional/operațional pentru remedierea unor deficiențe atestate. Referitor la unele aspecte invocate se va interveni prin măsurile deja stabilite în PaG 2021-2022 (în partea ce ține de eficientizarea mecanismelor de selecție și evaluare a judecătorilor), iar în partea altor aspecte, care necesită o analiză complexă, se va interveni prin măsuri care vor fi setate pe termen mediu de realizare, unele dintre acestea fiind stabilite în Strategia sectorială (ex. eficientizarea procedurilor judiciare).

Institutul Național al Justiției	În cadrul discuțiilor publice reprezentantul INJ a susținut că acțiunile stabilite în Plan care interferează cu instituția, și anume: (1) verificarea integrității candidaților la etapa admiterii la INJ și (2) unificarea vechimii în muncă pentru accederea în funcția de judecător sau procuror, nu sunt suficiente pentru remedierea unor carențe existente. În acest sens, s-a solicitat analiza și promovarea unui proiect de lege care a fost expediat de către INJ în adresa MJ.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunile stabilite în proiectul PaG 2021-2022 vor fi corelate și cu alte măsuri care urmează a fi întreprinse, astfel încât să se asigure o instruire de calitate a viitorilor judecători și procurori.
Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	1. Revizuirea termenului de executare a acțiunii ce vizează modificarea cadrului normativ în scopul responsabilizării activității executorilor judecătorești (termenul „septembrie 2022” de substituit cu „I trimestru 2022”). Această propunere derivă din faptul că proiectul de lege deja există și a fost consultat și expertizat. 2. Introducerea unei acțiuni noi ce ține de modificarea Codului de executare în vederea sporirii garanțiilor părților procedurii de executare.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 au fost introduse ajustările și completările propuse.
Oficiului ONU pentru Drepturile Omului	1. Finalizarea în mod participativ și votarea în lectură finală a proiectului de lege nr. 301 privind reglementarea infracțiunilor motivate de ură. 2. Dezvoltarea și implementarea unei strategii complexe de prevenire și eliminare a discursului și infracțiunile motivate de ură. 3. Revizuirea în mod participativ a cadrului legal în domeniul egalității și nediscriminării, în principal Legea nr. 121 din 2012 privind asigurarea egalității și Legea nr.298/2012 privind activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității pentru extinderea criteriilor protejate și consolidarea capacităților funcționale ale Consiliului.	1. <i>Se acceptă.</i> Ministerul Justiției va susține pe platformă parlamentară adoptarea acestui proiect de lege. 2. <i>Se acceptă parțial.</i> Prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020 au fost stabilite noi cerințe privind documentele de planificare și documentele de politici publice. Astfel, strategii urmează a fi dezvoltate pentru domeniile de activitate ale Guvernului stabilite expres se prevederile Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern, iar pentru sub-domenii/sectoare urmează a fi dezvoltate programe, însoțite de planuri de acțiuni, justificate de analize bazate pe evidențe și însoțite de estimări ale costurilor de implementare și surselor de finanțare. 3. <i>Se acceptă.</i> Proiectul PaG 2021-2022 conține acțiuni cu privire la nediscriminare și asigurarea egalității. De asemenea, proiectul are setat în calitate de indicator de rezultat integrarea dimensiunii egalității de gen în politicile sectoriale.
Asociația pentru Justiție Penală Participativă (AJPP)	1. Completarea Planului cu acțiunea ce vizează programele probaționale în calitate de alternative la detenție, ținând cont de indicatorul menționat "sistemul de protecție a drepturilor omului". În particular, propunem includerea obiectivului: ”consolidarea programelor probaționale în calitate de alternative la detenție”. 2. Ajustarea Ordinului ministrului justiției nr. 347 din 30.12.2019 cu privire la aprobarea Regulamentului de planificare a probațiunii, prin includerea completării la capitolul IV (Procesul de asistență), secțiunea 2 (derularea programelor probaționale), în special - completarea, la final, a punctului 81 cu expresia "prin intermediul instrumentelor individualizate de evaluare a impactului programelor probaționale asupra subiecților minori și adulți".	<i>Se acceptă de principiu.</i> 1. Acțiunea propusă este reflectată în Planul de acțiuni la Strategia în sectorul justiției. Prin urmare, se va evita dublarea în PaG. 2. Planul de acțiuni al Guvernului este un document de planificare pe termen scurt care va reflecta, în cea mai mare parte, cele mai stringente domenii/obiective de intervenție, care derivă inclusiv din Programul de activitate al Guvernului. În același timp, autoritățile urmează să întreprindă o serie de măsuri suplimentare setate în planurile instituționale și documentele de politici sectoriale. Respectiv, acțiunea propusă va fi examinată de

		către Ministerul Justiției.
Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	1. Promovarea metodelor alternative de soluționare a litigiilor prin îmbunătățirea cadrului de reglementare. În cadrul activităților de implementare a Strategiei de Reformare a Sectorului Justiției 2011-2016, pe platforma Ministerului Justiției au fost formulate o serie de recomandări în ce privește extinderea arbitrabilității litigiilor, crearea unei legi unice în domeniul arbitrajului, optimizarea procedurii de eliberare a titlurilor executorii în temeiul hotărârilor arbitrale, etc. Încurajăm în continuare setarea de obiective privind fortificarea căilor alternative de soluționare a litigiilor. 2. Extinderea posibilității de a desfășura proceduri judiciare prin intermediul videoconferințelor La moment legislația procesuală civilă a Republicii Moldova permite utilizarea videoconferinței doar în unele cazuri speciale prevăzute de art. 154 alin. (4), art. 213 alin. (3) și art. 216 alin. (11) ale Codului de procedură civilă. 3. Stimularea procesului de soluționare a litigiilor prin arbitraj 4. Unificarea bazei de date a deciziilor judiciare și simplificarea utilizării acestora în cadrul procesului de analiză a riscurilor în afaceri În practică, în cadrul evaluării partenerilor comerciali operatorii, în scopul evaluării riscurilor de afaceri au nevoie de acces la cauzele civile în care contractanții au avut calitate de parte în litigiu, pentru a estima în eventualitate credibilitatea, bonitatea și solvabilitatea subiecților. 5. Modernizarea SIA „Registrul Garanțiilor Reale Mobiliare” și a cadrului normativ aferent Modificarea legislației secundare (înlocuirea sau modificarea materială a Regulamentului privind garanțiile reale mobiliare nr. 210/2016), pentru alinierea la legile reformate privind creditele garantate și asigurarea protecției drepturilor de securitate și a gradului de prioritate pentru creditorii concurenți. AmCham Moldova, din numele industriei financiare bancare și nebancare, a adresat mai multe scrisori cu solicitări de îmbunătățire a SIA, inclusiv necesare pentru securizarea tranzacțiilor cu gajul. Deși soluțiile software au fost date în exploatare în anul 2015, breșele raportate nu au fost eliminate. 6. Revizuirea cadrului normativ care reglementează procedura de consultare a potențialului fidejutor consumator Hotărârea de Guvern nr. 251/2019 stabilește mai multe norme care îngreunează procedura de consultare a potențialului fidejutor consumator (e.g. situația de incompatibilitate prevăzută la punctul 4, subpunctul 4), fapt care este considerat a fi în detrimentul tuturor părților interesate. 7. Revizuirea cadrului normativ în domeniul executării silite Cadrul normativ actual în domeniul executării silite stabilește în sarcina băncilor și altor organizații obligația de a furniza în mod gratuit informațiile solicitate de către executorii judecătorești în procedura de executare, fapt care implică cheltuieli administrativ-operaționale considerabile pentru organizații. Facilitarea accesului în	<i>Se acceptă.</i> 1. Proiectul PaG 2021-2022 reflectă unele acțiuni referitoare la promovarea medierii. În același timp, în noua Strategie de reformă a sectorului justiției sunt stabilite mai multe acțiuni menite să promoveze metodele alternative de soluționare a litigiilor. La fel, în Strategie sunt setate și acțiuni în partea care vizează instituția arbitrajului. 2. Extinderea categoriilor de cauze care pot fi examinate prin sistemul de videoconferință constituie un obiectiv al Strategiei în sectorul justiției. 3. A se vedea cele menționate la pct.1. 4. Dezvoltarea sistemului informațional judiciar constituie o prioritate instituțională. În același timp, în prezent toate hotărârile judiciare sunt plasate pe portalul instanțelor de judecată. 5-7. Având în vedere că problemele abordate necesită o analiză mai amplă, la această etapă nu pot fi identificate în Plan măsuri de intervenție concrete cu stabilirea indicatorilor de rezultat. În același timp, aceste aspecte vor constitui o prioritate a Ministerului Justiției, care va identifica politici concrete urmare examinării suplimentare a propunerilor.

	mod automatizat al executorilor judecătorești la registrele care conțin informația necesară în procedura de executare și permiterea recuperării costurilor efectiv suportate de către bănci și alte organizații în procesul furnizării informațiilor, prin stabilirea faptului că respectivul serviciu se prestează contra plată, sunt considerate soluții potrivite pentru înlăturarea deficiențelor identificate.	
Fundația Regina Pacis	Se propune completarea indicatorului „3. Sistemul de protecție a drepturilor omului îmbunătățit” cu obiectivul „Sprijinirea reintegrării sociale a minorilor și tinerilor în conflict cu legea”, prin acțiunea ce ține de „elaborarea și implementarea mecanismului interinstituțional în vederea sporirii implicării și responsabilizării autorităților centrale și locale în reintegrarea socială a copiilor în conflict cu legea”. Considerăm ca implementarea acestei acțiuni va fi mai eficientă grație coordonării acestui proces din partea Ministerului Justiției prin: aprobarea ulterioară a mecanismului la nivel național, dar și crearea unui grup de lucru care să coordoneze acțiunile din domeniul justiției juvenile, precum și monitorizarea acțiunilor concrete prevăzute în cadrul mecanismului interinstituțional. Acțiunile propuse sunt alinuate Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022, domeniul de intervenție: Sistem al justiției independent, eficient, transparent și accesibil, Obiectivul II: Asigurarea respectării drepturilor omului în sistemul de executare a pedepselor penale, ținta strategică A.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Segmentul reintegrării în societate a minorilor aflați în conflict cu legea este necesar de a fi îmbunătățite mecanismele sectoriale și intersectoriale. În acest sens, la prima etapă urmează a fi identificat, împreună cu autoritățile vizate, un concept fezabil a fi implementat, iar ulterior să se demareze procesul de elaborare a cadrului normativ, aceste acțiuni urmînd a fi prevăzute în următorul ciclu de planificare.
Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD)	1. Extinderea atribuțiilor Consiliului pentru Egalitate. Elaborarea unui proiect de lege pentru modificarea și extinderea atribuțiilor și competențelor Consiliului de egalitate întru eficientizarea procesului de diminuare a practicilor discriminatorii. Trimestrul IV 2021 2. Îmbunătățirea cadrului legislativ național din perspectiva combaterii fenomenului de hărțuire sexuală la locul de muncă, prin completarea unor acte legislative. Elaborarea unui proiect de lege, privind hărțuirea sexuală la locul de muncă, cu modificarea specifică a 8 acte legislative, și anume: Codul Muncii, Codului Contravențional, Legea nr. 5 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, Legea Sindicatelor, Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii, Legea cu privire la avocatură, Legea cu privire la organizarea activității notariilor, Legea privind executorii judecătorești. Trimestrul IV 2021	<i>Se acceptă.</i> Proiectul PaG 2021-2022 cuprinde deja o acțiune privind modificarea cadrului normativ în materie de nediscriminare. De asemenea, proiectul are setat în calitate de indicator de rezultat integrarea dimensiunii egalității de gen în politicile sectoriale. Ministerul Justiției va efectua expertiza juridică a modificărilor normative care vor fi eventual promovate de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Totodată, Ministerul Justiției a promovat un proiect de lege privind protecția victimelor infracțiunilor sexuale.
Institutul de Creație Legislativă „LEX SCRIPTA”	1. De a actualiza în mod continuu Registrul de stat al actelor juridice www.legis.md în vederea implementării unui sistem electronic performant, operativ și transparent. 2. Se susține promovarea medierii extrajudiciare. 3. Se propune de a modifica termenul de realizare a act. 1 Modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură în vederea instituirii reglementărilor privind evaluarea performanțelor și răspunderea disciplinară a Procurorului General. 4. Se susține modificarea Constituției privind sistemul judecătoresc.	<i>Se acceptă.</i> 1. Actualizarea continuă este monitorizată de către Agenția Resurse Informaționale Juridice. 2. Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022. 3. Acțiunea este realizată prin Legea nr.102/2021 pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură. 4. Propunerea respectivă se regăsește în PAG.

Oficiul Avocatului Poporului	A fost propusă modificarea acțiunii din proiect referitoare la identificarea unui sediu pentru instituție, astfel încât măsura să fie acoperitoare atât pentru (1) identificarea unui sediu nou cât și pentru (2) reparația celui existent (prin alocarea mijloacelor financiare necesare), în funcție de cea mai optimă soluție care va fi identificată.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea a fost reformulată.
Uniunea Avocaților din Moldova	1. Pe subiectul implementării aplicației informaționale e-Dosar judiciar, se propune să fie implicați și avocații, ori avocații sunt cointeresați în implementarea plenară a aplicației e-Dosar judiciar, deoarece acest lucru minimizează cheltuieli financiare și timp. 2. Se susține excluderea instituției medierii judiciare obligatorii și se susține promovarea medierii extrajudiciare. 3. Se propune lichidarea Institutului judecătorilor de instrucție, întrucât este un institut discreditat și compromis. 4. Se propune substituirea acțiunii 1. „Modificarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură în vederea revizuirii criteriilor de accesare în profesie” cu „Elaborarea unui nou proiect de lege cu privire la avocatură”, or, Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură pe parcursul anilor a fost modificată de toți care au avut interese. 5. Se propune ca în noul concept de Lege cu privire la Avocatură să fie stipulat că Registrul avocaților este ținut de Uniunea Avocaților, nu de Ministerul Justiției. Ministerul Justiției trebuie să dețină doar Registrul de licențe eliberate.	<i>Se acceptă:</i> 1. În instanțele de judecată unde s-a pilotat aplicația e-Dosar au fost antrenați și avocații în acest proces. Astfel, la pilotarea aplicației în cadrul judecătorei Cahul au fost încheiate acorduri cu avocații din cadrul acestui barou. 2. Proiectul PaG cuprinde o acțiune în acest sens. <i>Nu se acceptă:</i> 3. Instituția „Judecătorului de instrucție” a fost instituită în scopul de a asigura o mai bună respectare a drepturilor omului pe durata urmăririi penale. Nu se contestă existența unor curențe în activitatea acestora, însă acestea urmează a fi remediate prin intervenții de ordin legislativ și instituțional. 4. Mai multe modificări operate la o anumită lege nu condiționează în mod automat adoptarea unei legi noi. 5. În procesul de modificare a cadrului normativ va fi examinat aspectul menționat.
Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova	1. Se susține acțiunea „Elaborarea conceptului tehnic al Registrului cauzelor de insolvență”. 2. Necesită modificării cadrul normativ, în special, în partea ce ține de activitatea organelor disciplinare. 3. Necesită a fi aprobate de către Ministerul Justiției și Ministerul Economiei Programul de instruire a administratorilor autorizați.	<i>Se acceptă.</i> Propunerile prezentate urmează a fi reflectate, atât în PaG 2021-2022, cât și în Planul de activitate al ministerului.
A.O. “Centrul de Politici și Reforme”	Se susține acțiunea ce prevede „Promovarea modificărilor la Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație”. Totodată, este necesar de a fi instituit un mecanism de implementare (cu titlu de ex: formarea unui Comisar pe dreptul la informație, un organ independent, cvasijudiciar care va soluționa plîngerile cetățenilor, jurnaliștilor în cazul nerespectării dreptului la transparență).	<i>Se acceptă.</i> În procesul de modificare a cadrului normativ vor fi examinate bunele practici astfel, încât să fie instituit un mecanism fiabil de implementare.
A.O. „Centrul de Resurse Juridice din Moldova”	Au fost enunțate principalele probleme existente care se referă la: corupție, independență, eficiența și profesionalismul actorilor din sistem. În acest sens, s-a menționat necesitatea prioritizării acțiunilor care urmează a fi realizate, precum și axarea pe anumite măsuri cu impact tangibil în timp. De asemenea, s-a susținut necesitatea digitalizării sistemului judecătoresc și asigurării implementării reformei privind optimizarea hărții judiciare.	<i>Se acceptă.</i> Măsurile necesare a fi realizate urmează a fi prioritizate.

Asociația Presei Independente	Au fost reiterate prioritățile din domeniul mass-media formulate în demersul din 18 august 2021, adresat Guvernului și Parlamentului. În acest sens, au fost evidențiate patru direcții prioritare care urmează a fi inserate în Planul de acțiuni și anume: - Accesul la informație; - Publicitatea, asigurarea unui mediu concurențial; - Asigurarea independenței și eficienței entităților de reglementare: Consiliul Audiovizualului, Consiliul Concurenței, inclusiv a Instituției Publice Compania „Teleradio-Moldova”; - Asigurarea unui cadru juridico-economic propice pentru dezvoltarea mass-media, ceea ce va contribui la garantarea independenței editoriale.	<i>Se acceptă.</i> Domeniul „Mass-media liberă” din proiectul Planului de acțiuni a fost completat cu acțiunile care derivă din prioritățile formulate, fezabile pentru perioada 2021-2022.
Coaliția pentru Incluziune și Nediscriminare (CIN)	Obiectivul 3.13. Consolidarea capacităților mecanismelor de protecție a drepturilor omului, a completa cu următoarele acțiuni: 3.13.5 Elaborarea și promovarea proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului nr. 12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Se susține necesitatea ratificării Protocolului 12 la CEDO, în acest sens fiind pregătit setul de acte aferent ratificării care a fost consultat în mai multe rânduri cu autoritățile relevante. În același timp, această acțiune și angajament se regăsește în Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022, respectiv se consideră inoportună dublarea acesteia și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022.

Domeniul: ECONOMIE ȘI ANTREPRENORIAL

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Banca Națională a Moldovei	Compartimentul „Economie și antreprenoriat”, sub compartimentul „infrastructura calității și protecția consumatorului”. „Eficientizarea funcționării Agenției pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței, asigurarea controlului preventiv, dar și reacția în timp util la alertele și plîngerile consumatorilor”. Reiterăm recomandarea Comitetului Național de Stabilitate Financiară, exprimată în scris.nr.21-0104/32/2654 din 17.08.2019 către Guvern și scris.nr.21-0105/3/589 din 21.02.2020 către Ministerul Economiei și Infrastructurii cu privire la identificarea de către Guvern și întreprinderea măsurilor necesare în vederea consolidării capacităților Agenției pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței, în domeniul serviciilor financiare.	<i>Se acceptă.</i> PaG 2021-2022 conține acțiunea „Efectuarea unei analize funcționale și reorganizarea Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței”.

	La compartimentul „Educație și cercetare”, se propune includerea obiectivului „elaborarea Strategiei naționale de educație financiară” cu termen estimativ de implementare de 24 luni, iar la compartimentul instituțiilor responsabile completarea cu „Banca Națională a Moldovei, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Comisia Națională a Pieței Financiare, entități ale societății civile” Considerăm primordială necesitatea formării și elaborării unei Strategii de educație financiară la nivel național, care să prioritizeze obiectivele ce trebuie implementate pentru sporirea nivelului de educație financiară și de înțelegere a conceptelor financiare.	<i>Se acceptă.</i> PaG 2021-2022 conține obiectivul „Promovarea programelor de educație financiară în școli și instituirea unei discipline facultative sau extra-curriculare în școli”, acesta fiind realizat prin acțiunea „Inserția subiectelor de educație financiară economică în curricula școlare disciplinare și implementarea disciplinelor în aspect transdisciplinar”. Totodată, în prezent este în proces de elaborare proiectul Strategiei naționale „Educația 2030”, care va conține obiectivele generale în domeniul educației.
Agenția de Investiții	<i>Obiectiv nou.</i> Majorarea influxului de investiții străine până la 4% din PIB, inclusiv în întreprinderi de prelucrare a producției agricole și în infrastructura post-recoltare <i>Acțiuni noi:</i> 1. Participarea la evenimente internaționale de atragere a investițiilor (expoziții, târguri, etc.) 2. Organizarea evenimentelor internaționale de atragere a investițiilor, forumurilor (B2B și B2G) și misiunilor oamenilor de afaceri din/în Republica Moldova 3. Elaborarea/actualizarea instrumentelor informaționale și de promovare în suportul investitorilor 4. Promovarea climatului investițional și a oportunităților investiționale în cadrul diferitor platforme naționale și internaționale precum: „Moldova Business Week”, ”Expo Dubai 2020”, Chișinău Investment Forum 5. Elaborarea studiului privind dezvoltarea și implementarea strategiei sectoriale pentru atragerea investițiilor	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 a fost prevăzut atât obiectivul privind influxul de investiții cât și organizarea evenimentelor de promovare a țării și atragere a investițiilor menționate. Concomitent, a fost prevăzută aprobarea proiectului Strategiei pentru o economie incluzivă, durabilă și digitală și elaborarea documentelor de politici publice sectoriale în domeniu.
	<i>Obiectiv nou.</i> Accesarea expertizei internaționale pentru promovarea strategică și eficiență a investițiilor de calitate care ar crea locuri de muncă și ar include Moldova în lanțuri valorice internaționale <i>Acțiuni noi:</i> 1. Elaborarea unui document - Cartea Albă - pe sectorul BPO; 2. Consolidarea promovării platformelor industriale - ZEL, PI, Aeroportul Internațional Mărculești; 3. Actualizarea continuă a bazei de date privind terenurile și spațiile industriale disponibile în Republica Moldova pe platforma invest.gov.md; 4. Derularea programului „InvesTalks”; 5. Crearea instrumentelor și platformelor de promovare a furnizorilor locali pentru încadrarea în lanțul valoric global	<i>Se acceptă parțial.</i> Acțiunile propuse sunt acțiuni cu caracter continuu și urmează a fi planificate nemijlocit în planurile de activitate ale Agenției de Investiții, potrivit mandatului și atribuțiilor acesteia (HG nr. 322/2018). Totodată, un șir de evenimente majore de promovare a țării și atragere a investițiilor au fost planificate în PaG 2021-2022.
	<i>Obiectiv nou.</i> Întreprindea acțiunilor de rigoare în vederea sporirii eficienței diplomației economice, având drept scop extinderea și aprofundarea cooperării internaționale a Republicii Moldova în domeniul comercial-economic, promovarea	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 sunt prevăzute un șir de acțiuni întru realizarea obiectivului „Sporirea eficienței diplomației

	exporturilor produselor și serviciilor moldovenești, promovarea și apărarea intereselor agenților economici moldoveni, extinderea piețelor de desfacere, atragerea investițiilor și a asistenței tehnice și umanitare, preluarea tehnologiilor avansate și a know-how-urilor <i>Acțiuni noi:</i> 1. Organizarea edițiilor anuale ale cursurilor de instruire în domeniul diplomației economice; 2. Realizarea sistemului CRM (Customer Relationship Management) pentru birourile comercial-economice și instituțiile de profil; 3. Sporirea capacităților diplomației economice în activități de atragere investiții și promovare export prin programul DiploTalk; 4. Actualizarea/modificarea indicatorilor de performanță a BCE-urilor; 5. Conectarea diasporei la activitatea BCE; 6. Valorificarea rețelei diplomației economice străine în Moldova prin platforme locale; 7. Elaborarea materialelor informaționale și de promovare destinat rețelei Diplomației Economice.	economice”, capitolul „Politică externă”.
Institutul Național de Cercetări Economice	Deși unul dintre indicatorii de produs și rezultat setați pentru domeniul „Economie și antreprenoriat” este „Constituirea unui program de susținere a inovațiilor inițiate de IMM” elaborarea și implementarea unui astfel de program lipsește în descrierea obiectivelor imediate și pe termen scurt.	<i>Se acceptă.</i> Indicatorul a fost reconsiderat. Totodată, menționăm că prin prisma inițiativelor de elaborare a conceptului primului Hub de Inovare Digitală în Moldova (MDIH), programelor de susținere a digitalizării IMM-urilor, re tehnologizării proceselor de activitate a antreprenorilor și facilitării grupării IMM-urilor în clustere, în ansamblu, se țintește componenta de inovare în mod direct.
	Revizuirea țintei pentru indicatorul de rezultat „majorarea influxului de investiții străine până la 1,5% din PIB” ori considerăm că aceasta este prea joasă reieșind din obiectivele de dezvoltare ale economiei naționale pe termen lung, setate de proiectul SEIDD 2030. Conform proiectului SEIDD influxul de ISD atrase în economie raportat la PIB este prognozat să constituie 2,2% conform scenariului de bază și 4,4% conform scenariului alternativ.	<i>Nu se acceptă.</i> Evoluția pandemiei este incertă și, în caz de înrăutățire a situației, ar putea avea repercusiuni și în anul viitor nu numai în RM, dar și la nivel mondial, și ar afecta în continuare sentimentul investitorilor (inclusiv străini). Totodată, prognozele din SEIDD 2030 nu au luat în considerare riscul de continuare și agravare a pandemiei.
	Considerăm binevenit de a fi indicat dacă indicatorul „cel puțin 400 IMM susținute financiar în vederea creșterii, dezvoltării și extinderii afacerilor” se referă la programele de susținere a IMM implementate de ODIMM sau de diverse instituții, prin adăugarea sintagmei corespunzătoare	<i>Se acceptă.</i> Indicatorul dat a fost concretizat.
	Pct.1.6 „Planificarea strategică a dezvoltării economiei naționale” necesită o ușoară redactare. „aprobarea Strategiei pentru o economie incluzivă și durabilă până în anul 2030 și elaborarea programelor subordonate ” de eliminat sintagma „și elaborarea programelor subordonate ” deoarece această activitate e prevăzută în acțiunea următoare. La fel considerăm că aceste acțiuni ar trebui să fie urgentate întru asigurarea	<i>Se acceptă.</i> Modificarea a fost operată.

	inițierii implementării acestora cât de curînd posibil pentru atingerea țintelor indicatorilor de impact setați.	
Carolina Linte, Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „LAPTE”	1. Elaborarea unei politici și a măsurilor coerente de accesarea tranziției la economia circulară și economia verde. Este plauzibil punctul „1.1 Elaborarea unei politici și a măsurilor coerente de accesarea tranziției la economia circulară și economia verde”, doar ca autorul puțin cunoaște conceptul „Economie verde și economiei circulare” care presupune un șir de măsuri cum ar fi model de producție și consum care implică partajarea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea materialelor și produselor existente cât mai mult posibil; și pentru economia verde, reprezintă activitatea economică bazată pe conceptul dezvoltare durabilă, pe utilizarea resurselor naturale regenerabile, reducerea consumului de hidrocarburi, unul dintre obiectivele importante fiind protecția mediului. Alte obiective constau în managementul apei și al deșeurilor, precum și cel teritorial (agricultură ecologică, conservarea habitatului, împăduriri etc.). Prin proiectul de lege privind prevenirea pierderii și risipei alimentare prevenim doar o porțiune mica, din conceptul „Economia circulară”. Proiectul nu va avea reușite fără soluționarea problemei TVA cu condiția promovării modificărilor la Codul fiscal nr.1163/1997. ”Cheltuieli ordinare și necesare”, cheltuielile legate de transferul alimentelor prin donație, reducere de preț ca sa fie aplicate prevederile art. 24(1) a CF, si nu a art.36 (1), adică să fie deduse toate cheltuielile legate de transferul alimentelor, prin donație și reducere de preț, și nu doar în limita de 5% din venitul impozabil, cum este actualmente prevăzut de art.36 al Codului fiscal. Astfel este necesar transpunerea și implementarea COMUNICAREA COMISIEI de stabilire a unor orientări privind sistemele de management al siguranței alimentare pentru activitățile de comercializare cu amănuntul a produselor alimentare, inclusiv donarea de alimente (2020/C 199/01) Elaborarea la nivel National Strategia de dezvoltare a Economiei Verde (anii 2022-2024)	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 a fost inclusă acțiunea privind aprobarea proiectului de lege privind prevenirea pierderii și risipei alimentare. Totodată, Ministerul Economiei prin demersul nr. 06/1-3950 din 25.08.2021 în adresa Ministerului Finanțelor, a prezentat propuneri privind încurajarea operatorilor din domeniul alimentar de a preveni și de a dimuna risipa alimentară, cu completarea Codului Fiscal, în contextul elaborării proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2022. Totodată, PaG 2021-2022 prevede elaborarea și aprobarea proiectului Programului de promovare a economiei „verzi” pentru anii 2022-2027.
	Cu privire la infrastructura calității: Din cauza capacității insuficiente de investigare a laboratoarelor disponibile în Moldova, testarea eșantioanelor pentru analiza reziduurilor (materii prime, furaje ș.a produse alimentare, sunt contractate laboratoarele străine de către OSA, dar și de autoritatea competentă ANSA pentru asigurarea monitorizării siguranței alimentare în R. Moldova. Lipește conformitatea laboratoarelor pentru cerințele specifice ale UE în domeniul chimiei analitice a produselor alimentare. Statutul de acreditare a metodelor de testare specifice, informații despre rezultatele validării și participarea la programele de testare a competenței CRDV din cadrul ANSA și CMAC necesită o evaluare și un plan de acțiuni pentru alinierea la: metodele utilizate pentru eșantionare, pentru analizarea, testarea și diagnosticarea de laborator să respecte standardele științifice, să satisfacă nevoile de analizare, testare și diagnosticare specifice laboratorului în cauză și să ofere rezultate solide și fiabile ale analizelor, testelor și diagnosticărilor (toate aceste date trebuie stocate într-un sistem LINS) și	<i>Se acceptă de principiu.</i> Urmare a transpunerii Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor de către autoritatea responsabilă – Ministerul Agriculturii este necesar ca ministerul să efectueze o analiză privind încercările necesare a fi efectuate inclusiv capacitatea tehnică a laboratoarelor pentru executarea acestora. În consecință Organismul Național de Acreditare

	digitalizate, accesibile pentru utilizatori, inclusiv pentru crearea și actualizarea permanentă a metodologiei de evaluare a riscului la import sau pe piața locală. Ar trebui să se prevadă norme clare care să ofere posibilitatea de a alege metoda care va fi utilizată atunci când există mai multe opțiuni disponibile din surse diferite, precum ISO, Organizația Europeană și Mediteraneeană pentru Protecția Plantelor (OEPP), Convenția internațională pentru protecția plantelor (CIPP), Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor (OIE), ACQUIS-UL Uniunea Europeană și laboratoarele naționale de referință sau dreptul intern. De transpus la legislația Națională Reg. UE 625/2017. Fără implementarea cerințelor de mai sus nu poate fi extinsă gama de produse alimentare cu valoare adăugată p/u export, rămânem la cel mai primitiv nivel exportul de materii prime FITOTEHNIE .	MOLDAC deține toată competența pentru acreditarea acestor laboratoare conform cererilor depuse.
	Creșterea Competitivității Economiei Naționale. Nu vad cum Turismul în vederea călătoriilor în statele UE al managerilor întreprinderilor poate influența competitivitatea produselor alimentare locale, în special în perioada post-COVID 19 fără infrastructura calității (standarde de calitate), investiții în crearea și dezvoltarea afacerii și fără cele două mecanisme pe care le deține doar statul (facilitatea fiscală și subvenționarea): - Aplicarea cotei reduse a TVA în mărime de 8% pe tot lanțul valoric la producere, procesare, comercializare; - Subvenționarea inițierii și dezvoltării afacerilor (antreprinoriatului).	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată în procesul de elaborare a cadrului normativ de reglementare a domeniului subvenționarea producătorilor agricoli.
	Consolidarea și dezvoltarea politicii în domeniu Comerțul interior. Nu doar modificările efectuate prin Legea nr.17/2021, dar și Legea nr.225/2020, care parțial transpune Directiva UE 633/2019, stabilirea unui standard minim de protecție a furnizorilor de alimente în raport cu consumatorii (comercianții) pe care le susținem. Însă rămân a fi neacoperite practicile ce țin de: Plafonarea reducerilor financiare solicitate de comerciant de la furnizorul de produse alimentare nu mai mult de 10% și termenii pentru perioadele de publicitate Nu mai mult de 60/zile per produs (<i>artic.3 Dir. 633/2019</i>) (2) Statele membre se asigură că cel puțin toate următoarele practici comerciale sunt interzise, cu excepția cazului în care acestea au fost convenite anterior prin clauze clare și lipsite de ambiguitate din acordul de furnizare sau printr-un acord ulterior între furnizor și cumpărător: (b) furnizorului i se impune o plată de care este condiționată stocarea, afișarea sau listarea produselor sale agricole și alimentare, sau punerea la dispoziție pe piață a respectivelor produse; (c) cumpărătorul solicită furnizorului să suporte, integral sau parțial, costul oricăror reduceri pentru produsele agricole și alimentare vândute de cumpărător cu titlu promoțional; (d) cumpărătorul solicită furnizorului să plătească pentru publicitatea făcută de către cumpărător produselor agricole și alimentare;	<i>S-a luat act.</i> Este necesar de a efectua o analiză amplă în ceea ce privește plafonarea reducerilor financiare solicitate de comerciant de la furnizorul de produse alimentare nu mai mult de 10% și termenii pentru perioadele de publicitate nu mai mult de 60/zile per produs, prin prisma identificării unui echilibru dintre cel puțin 2 elemente indispensabile ale unei economii eficiente: (i) necesitatea asigurării libertății concurențiale pe de o parte și (ii) susținerea factorilor de producție pe de altă parte, precum și având în vedere că o inițiativă în acest sens a fost deja adoptată de către Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 60/2021, însă nu a fost promulgată de către Președintele țării.

	Cu privire III. Politica externă Acordurile bilaterale de Liber Schimb cele semnate și în plan de semnare și Tratatetele internaționale. Se propune o evaluare a succeselor și pierderilor pentru R. Moldova urmare semnării și promovării acestor acorduri ,și Va propun sa examinați Anexa 1. Care este capacitatea de export al R. Moldova pentru Industria Alimentara? Și ca rezultat elaborarea politicilor sectoriale pentru export de produse din Industria Alimentară, dar fără INFRASTRUCTURA CALITĂȚII masuri SPS noi nu vom exporta nici un produs de origine animalieră nicăieri în lume !!!	<i>S-a luat act.</i> Procesul de inițiere a negocierilor unor acorduri de liber schimb presupune elaborarea unui studiu de fezabilitate, eventual a unei analize privind justificarea economică a inițierii unor negocieri. Mai mult, în procesul de negocieri, la elaborarea ofertei tarifare se solicită implicarea activa a mediului de afaceri.
Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova	Subvenționarea dobânzilor la creditele investiționale pentru întreprinderile mici și mijlocii. <i>Scopul:</i> Dezvoltarea economică a țării, este strâns legată de volumul investițiilor efectuate atât de sectorul public cât și acel privat. Investițiile din sectorul privat generează profituri suplimentare a întreprinderilor și are ca efect pozitiv impact asupra creșterii numărului de salariați, sporește consumul de resurse, viteza de rotație a banilor, suplinește bugetul de stat cu impozite și taxe suplimentare. Avantajele din subvenționarea dobânzilor sunt: Pentru Stat este creșterea economică în ansamblu și încasări la buget suplimentare Pentru mediu de afacerii este creșterea rentabilității și dezvoltarea afacerii. Obiectivul operațional urmărit este revigorarea creditării întreprinderilor de către băncile comerciale, organizațiile de micro finanțare și asociațiile de economii și împrumut. <i>Domeniul de acțiune.</i> Sprrijinul este acordat întreprinderilor, care au obținut credite, de la băncile comerciale, organizații de micro-finanțare și asociații de economii și împrumut, înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, pentru efectuarea investițiilor. Condițiile de acordare a subvenției: Beneficiari sunt Persoane fizice și juridice care practică activitate de antreprenoriat și au încheiate cu instituțiile financiare un contract de credit investițional în sumă mai mare de 1 000 000 lei. Notă: Condiția de 1 000 000 lei este impusă pentru a evita investițiile mici și nesemnificative, care nu a impact major asupra economiei. Rata maximă a dobânzii nominale anuale ce urmează a fi subvenționată constituie 75% din rata dobânzii contractate.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea dată reprezintă o politică economică, respectiv necesită inclusiv, elaborarea unei analize privind subvenționarea dobânzilor la creditele investiționale pentru IMM și a oportunității implementării cu elaborarea unui act normativ de aprobare a conceptului dat. Totodată, este imperioasă elaborarea de către MF, a unei analize a resurselor disponibile pentru realizarea unui astfel de mecanism de subvenționare a IMM-urilor.

	Pentru programul “A doua șansă pentru companiile în dificultate”, consider că ar fi bine să fie incluse și finanțarea implementării standartelor de management ISO Obiectiv: Educarea antreprenorilor și implementarea culturii organizaționale.	<i>Se acceptă.</i> Proiectul Programului este elaborat și urmează să fie supus procesului de avizare. În principiu, proiectul Programului include obiective specifice, precum: - furnizarea de servicii de mentorat/ coaching profesional pentru afaceri și servicii VET pentru IMM-uri în domenii cu deficiențe de cunoștințe și competențe, ceea ce le va spori competitivitatea și creșterea durabilă; - integrarea asistenței de consiliere și mentorat cu alte programe de sprijin pentru IMM-uri, cum ar fi internaționalizarea afacerilor sau sprijin financiar prin Fond de Garantare a Creditelor, dacă întrunește criteriile de eligibilitate; - acordarea de sprijin financiar justificat IMM-urilor în cazurile care vor compensa temporar
Camera de Comerț Americană din Moldova	Revizuirea Legii nr. 160/2011 prin reducerea numărului actelor permissive. Implementarea unor politici și reglementări care ar reduce costurile de desfășurare a afacerii, ar diminua povara financiar-administrativă de conformare și ar îmbunătăți per general climatul investițional pentru încurajarea producerii bunurilor autohtone.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea privind post-monitorizarea și analiza Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător cu revizuirea Nomenclatorului actelor permissive cu scopul reducerii numărului de documente confirmative (adeverințe, extrase, certificate, duplicate etc.) este inclusă în proiectul PaG 2021-2022, termenul de realizare fiind decembrie 2022.
	Asigurarea existenței instrumentelor financiare și a consultanței în afaceri ce ar permite companiilor locale pentru a încuraja producătorii locali să se alinieze la noile rigori legale și la standardele piețelor străine. Dezvoltarea capacităților ODIMM de a oferi consultanță de afaceri	<i>Se acceptă de principiu.</i> Până la finele anului 2021 este planificată crearea și lansarea unei Platforme de instruire la distanță pentru IMM-uri, în scopul dezvoltării abilităților și competențelor antreprenoriale, prin transformarea învățării tradiționale într-un proces autodidactic virtual, implementată de către ODIMM, prin prisma Academiei Virtuale a Antreprenorilor.
	Aplicarea Convenției Regionale cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediterraneene în procesul schimburilor comerciale cu țările-membre ale Acordului privind crearea zonei de comerț liber între statele membre GUAM.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Sistemul de cumulare al Convenției PEM este posibil pentru țările care au încheiat acorduri de liber schimb cu UE și țările EFTA și care au acorduri de comerț liber bilaterale cu aplicarea aceluiași set de reguli de origine. La moment, regulile PEM sunt aplicabile cu Ucraina și Georgia din cadrul GUAM. Protocolul privind originea marfurilor în cadrul GUAM a fost agreat și urmează a fi aprobat.

	Modificarea Legii nr. 172/2014 privind nomenclatura combinată a mărfurilor Revizuirea taxelor de import la produsele ce reprezintă un interes de dezvoltare strategic pentru economia națională, de la perspectivă fiscală la perspectivă comercială Spre exemplu menținerea taxei de import la concentratele de suc de fructe exotice dezavantajează producătorii naționali de sucuri pe piețele străine, dat fiind că prezența pe raft este condiționată și de prezența unei game variate de produse; taxa de import la tractoarele de capacitate mare descurajează agricultorii să-și eficientizeze activitatea agricolă	<i>Se acceptă.</i> La capitolul Politica externă al PaG 2021-2022 este prevăzută modificarea Legii nr.172/2014. Revizuirea taxelor la import va fi examiată în cadrul acestui exercițiu.
	Modificarea Legii nr. 231/2010 privind comerțul interior. Practici și mecanisme discriminatorii dintre produse locale și străine Revizuirea măsurilor ce reprezintă bariere netarifare în calea comerțului, cum ar fi limitarea expunerii pe rafturile magazinelor a mărfurilor importate, reglementarea relațiilor comerciale dintre furnizori și comercianți (e.g. reduceri, activități de marketing).	<i>S-a luat act.</i> Este necesar de a efectua o analiză amplă privind implementarea Legii nr.225/2020 pentru modificarea unor acte normative și a Hotărârii Guvernului nr. 113/2021 cu privire la aprobarea Listei produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt.
	Deblocarea exporturilor de ciment din Republica Moldova în Ucraina, prin întreprinderea acțiunilor de către autoritățile de resort îndreptate spre excluderea taxei antidumping. Blocajul exporturilor de ciment din Republica Moldova în Ucraina Începând cu 28.06.2019, pentru următorii 5 ani, livrările de ciment din Republica Moldova în Ucraina sunt supuse unei taxe antidumping în mărime de 94,46%, decizie luată de autoritățile din Ucraina ca rezultat a unei anchete antidumping inițiată la 02 iulie 2018	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea este inclusă în ordinea de zi a agendei bilaterale dintre R Moldova și Ucraina ca acțiune prioritară.
	Reglementarea activității de crowdfunding / finanțarea participativă. Elaborarea cadrului normativ. Cadrul de reglementare nu permite dezvoltarea unor inițiative comerciale în domeniul fintech precum crowdfunding și P2P lending, fapt ce privează pe cei interesați de a investi pe de o parte, și a de a se finanța pe de altă parte prin instrumente alternative de dezvoltare.	<i>Se acceptă.</i> Proiectul de lege privind serviciile de finanțare participativă (număr unic 150/MEI/2021) este definitivat conform avizelor și va servi un cadru necesar pentru reglementarea corectă în domeniul abordat. Proiectul se regasește în PaG 2021-2022.
	Dezvoltarea unei Strategii în domeniul reducerii numerarului în economie. Elaborarea unui document de politici. În documentul de analiză „Utilizarea limitată a plăților fără numerar în Moldova: diagnoză și opțiuni de politici” dezvoltat de GET Moldova se menționează despre necesitatea unei abordări sistemice în implementarea inițiativelor de sporire a plăților cu cardul. Astfel se remarcă că intervențiile politice în vederea creșterii utilizării plăților fără numerar trebuie să fie bazate pe o analiză detaliată a stimulentele cu care se confruntă toate părțile interesate: consumatorii, comercianții, băncile care achiziționează și cele emitente.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea urmează a fi examinată de Ministerul Finanțelor și Banca Națională a Moldovei în obiectivele cărora se regăsesc aceste priorități, de comun cu Ministerul Economiei.
	Diminuarea costurilor de finanțare a organizațiilor de creditare nebancară, prin: 1. Relaxarea cerințelor pentru accesarea facilităților de finanțare administrate de stat (DLC) de către organizațiile de creditare nebancară; 2. Asigurarea accesului efectiv al organizațiilor de creditare nebancară la Fondul de Garantare a Creditelor; 3. Extinderea instrumentelor de hedging a riscului valutar către sectorul de creditare nebancară; 4. Instituirea cadrului legal pentru a permite SRL-urilor, în particular OCN-urilor SRL,	<i>Se acceptă.</i> Proiectul de lege pentru implementarea dreptului SRL de a emite obligațiuni este pregătit pentru a fi remis Guvernului spre examinare și aprobare (nr. unic 651/MEI/2020).

	emiterea obligațiunilor în moneda locală.	
	Creșterea fluxurilor de investiții prin stimulente fiscale eficiente. 1) Efectuarea unei scanări exhaustive a acelor facilități care deja sunt utilizate de companii; 2) Extinderea facilităților eficiente (parcuri IT, zonele economice libere, etc.); 3) Identificarea unor facilități ce ar fi eficiente în atragerea investitorilor (cota zero” la profitul reinvestit, de exemplu); 4) Implementarea facilităților identificate, după analiza impactului de reglementare. Unele regimuri fiscale sau stimulente fiscale și-au dovedit eficiența în creșterea interesului investitorilor pentru Moldova. Este important să se mențină aceste stimulente cât mai mult posibil pentru a continua explorarea beneficiilor regimului pentru mediul de afaceri și bugetul de stat (prin creșterea veniturilor, în principal venituri „înălbite”). De asemenea, pentru stimularea investițiilor interne, este crucial să fie acordată o șansă companiilor să reinvestească profiturile în activitatea lor și să nu plătească impozitul pe profit dacă această decizie este luată.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea nominalizată va fi luată în considerație, după caz, la definitivarea proiectului Strategiei pentru o economie incluzivă și durabilă până în anul 2030. Menționăm că, Ministerul Economiei în comun cu Ministerul Finanțelor examinează oportunitatea și relevanța propunerii de introducere a cotei zero la impozitul pe profitul reinvestit.
	Elaborarea unei legi echilibrate cu privire la ombudsmanul antreprenorilor care să satisfacă nevoile mediului de business	<i>S-a luat act.</i> În vederea justificării oportunitatea creării unei astfel de structuri considerăm necesar elaborarea Conceptului cu definirea funcțiilor, rolurilor și capacităților de intervenție, coordonarea acestuia cu părțile interesate – activități care pot fi realizate pe parcursul anului 2022 și eventual în caz de oportunitate realizarea acestei propuneri în perioada următoare.
Consiliul Național al Tineretului	Modificarea Legii nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată Oferirea posibilității desfășurării adunărilor generale a asociațiilor societăților cu răspundere limitată prin mijloacelor electronice și prin corespondență pentru toate subiectele de pe ordinea de zi a adunărilor generale a asociațiilor, analog recentelor modificări aduse Legii nr. 1134/1997. Asigurarea interacțiunii la distanță în procesul de solicitare a emiterii Extrasului din Registrul de Stat al Persoanelor Juridice și recepționarea acestuia prin mijloace electronice semnat cu semnătură electronică avansată calificată	<i>S-a luat act.</i> Propunerea respectivă este acoperită deja de prevederile cadrului normativ în vigoare (a se vedea art. 6 alin. (3/1) din Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate: „(3/1) <i>Participanții publici sunt obligați să asigure prestarea serviciilor fără a solicita documente în cazul în care datele conținute în aceste documente sunt disponibile în resurse informaționale și pot fi consumate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate.</i>” Concomitent, prin prioritățile strategice ale Guvernului de a exclude circulația actelor pe suport de hârtie cu substituirea acestora cu documentul electronic se va asigura implementarea complexă a tuturor cerințelor specifice la acest subiect.
	Consolidarea și eficientizarea programelor de susținere a IMM dedicate grupurilor țintă: tineri și migranți Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la dezvoltarea	<i>Nu se acceptă.</i> Actualmente, de către ODIMM este implementat Programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii

	programului de stimulare a dezvoltării economiei verzi în rândul antreprenorilor tineri (ex.scutiri de taxe, compensații, dotare cu utilaje)- termen august 2022.	care urmărește promovarea, susținerea și dezvoltarea capacităților IMM-urilor pentru a adopta practici de ecologizare a proceselor de producere și prestare a serviciilor. La prezentul Program pot participa IMM-urile care planifică să implementeze acțiuni de ecologizare a proceselor de producere și prestare a serviciilor, fără a se face diferențierea între grupurile țintă de antreprenori (tânăr sau migrant), ce pot aplica la Program. Totodată, un program în implementare ce țințește susținerea tinerilor în activitatea de antreprenariat este Programul „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”. Acesta, este axat pe oferirea de sprijin financiar tinerilor în inițierea și dezvoltarea afacerilor, cu un accent sporit pe activități inovatoare, transfer de tehnologii, know-how, creșterea numărului de întreprinderi active și crearea locurilor de muncă în zonele rurale. Respectiv, considerăm inoportună crearea unui program dedicat de stimulare a dezvoltării economiei verzi pentru tineri, care efectiv s-ar suprapune prin scopul urmărit și grupul de beneficiari ai acestuia, odată ce deja sunt disponibile Programe în implementare ce acoperă propunerea Consiliului Național al Tineretului.
Alianta intreprinderilor mici si mijlocii (AIM)	Sprijin financiar. Împrumuturi pe termen lung acoperite de un mecanism de garanție. Guvernul ar trebui să mărească masiv fondul de garantare a creditelor din cadrul ODIMM pentru a sprijini direct industriile de afaceri afectate și care nu sunt eligibile la moment pentru astfel de credite pe termen lung. Creditele/împrumuturile trebuie să includă o perioadă de grație suficientă care ar permite rambursarea cu începere după diminuarea crizei pandemice (se propune o perioadă de grație de 1 an) Simplificarea cererii și eligibilitatea pentru împrumuturile/creditele guvernamentale. Creditele/împrumuturile pe termen lung în condiții de criză ar trebui mai degrabă acordate în baza unui sistem de „pre-aprobare” decât la solicitare (prin 3 aplicare). Aceasta ar însemna că ODIMM ar trebui să identifice sectoarele economiei afectate care sunt eligibile, să calculeze suma creditului/împrumutului care urmează să fie oferit pe baza veniturilor și impozitelor pe care compania le-a raportat în 2019, precum și a anilor lor de funcționare. Odată ce sunt identificate, ODIMM ar trebui să trimită o notificare pentru ca compania să solicite suma specificată. Aprobarea finală ar trebui să se limiteze la constatarea continuării operațiunilor companiei în acest moment. Pentru a avea impact eficient, acest proces trebuie să fie simplu, transparent și rapid.	<i>Se acceptă parțial.</i> În proiectul PaG 2021-2022 sunt prevăzute acțiuni care vor contribui la: - Constituirea unui fond destinat creditării cu dobândă redusă pentru IMM-uri în scopuri investiționale; - Oferirea a minim 1000 garanții financiare IMM-lor prin intermediul fondului de garantare a creditelor; - Susținerea financiară a cel puțin 400 IMM-uri prin intermediul programelor de suport ale ODIMM în vederea creșterii, dezvoltării și extinderii afacerilor. De asemenea, pentru perioada de planificare au fost stabilite acțiuni care vizează dezvoltarea programelor de susținere a IMM-urilor pentru extinderea afacerilor și creșterea competitivității produselor și serviciilor prestate. Menționăm, că ODIMM poate să ofere „garanții” pentru creditele acordate de către bănci, dar nu poate impune condiții referitoare la perioada de grație băncii pentru produsele creditare oferite de către aceasta.

		Totodată, ODIMM nu acordă credite guvernamentale, inclusiv de altă natură, respectiv nu poate să trimită o notificare referitor la suma care ar putea fi solicitată de către beneficiar. Creditele sunt oferite de către bănci în baza mecanismelor și produselor aprobate de către bănci din resursele financiare ale acestora. Prin urmare propunerile respective urmează a fi clarificate și examinate suplimentar.
	Inspecții și controale. Moratoriu asupra controalelor de stat. Pe cât posibil, ar trebui să existe un moratoriu asupra controalelor de stat în această perioadă de criză pandemică. Recomandăm autoritățile publice să limiteze controalele de stat la controale consultative focusate pe sănătate și siguranță, precum și controalele fiscale pentru cazurile suspectate de fraudă. Sugerăm ca, în timpul acestui moratoriu, instituțiile de control să fie mandatate mai degrabă cu libertatea de adoptare a celor mai bune practici adecvate pentru operarea potrivit metodei „consultative”, decât metoda punitivă. Suplimentar, abordarea consultativă ar trebui să se concentreze mai degrabă pe identificarea și sancționarea fraudelor, decât pe greșelile minore. În plus, toate organele ar trebui să elaboreze o „fișă de raportare al operatorului economic” care să poată raporta anonim cum s-a petrecut controlul atât în scopuri statistice, cât și de supraveghere a lucrului inspectorilor	<i>S-a luat act.</i> În proiectul PaG 2021-2022 sunt prevăzute acțiuni care vor contribui la: - atingerea a 100% controale efectuate prin intermediul Registrului de Stat al Controalelor de către organele abilitate cu funcții de control; - reducerea cu 50 % a sancțiunilor pecuniare aplicate de către organele abilitate cu funcții de control; - reducerea cu 30 % a numărului de controale efectuate de către organele abilitate cu funcții de control. Conform Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător abordarea este alta – controlul de stat este în primul rând un proces de gestionare a riscurilor, proces de consultare și suport pentru agenții economici pentru a se conforma cu cerințele cadrului normativ și bunele practici. Cadrul normativ în vigoare prevede toate instrumentele necesare pentru acest scop și necesită focusarea autorităților pe asigurarea implementării acestora. În mod special, prevederile Hotărârii Guvernului nr.355/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a obiectivelor și indicatorilor de performanță a organelor de control de stat asupra activității de întreprinzător revindică expres substituirea accentelor de pe restricții pe consiliere, acesta fiind un indicator principal de performanță a organelor de control.
	Inspecții și controale. Condiții și o ghidare clară privind restricțiile aplicabile în contextul COVID-19 privind sănătatea și siguranța. Restricțiile actuale în raport cu programul de activitate a operatorilor economici, datorate situației pandemice cu COVID-19 sunt neclare dar și puțin aplicate în practică. Scanerile de temperatură sunt prezente din punct de vedere tehnic, dar adesea sunt neutilizate. Având în vedere că deseori persoanele afectate de COVID nu manifestă semne de febră și că termometrele fără contact nu sunt foarte	<i>S-a luat act.</i> Propunerile țin de respectarea cadrului normativ în vigoare care deja instituie și aplică regulile de combatere a pandemiei COVID-19, recomandate la nivel internațional de Organizația Mondială a Sănătății. Organelor de stat (inclusiv cu funcții de control a activității de întreprinzător) le revine doar asigurarea măsurilor pentru

	exacte, această măsură este mai puțin utilă. Păstrarea distanței în restaurante este deseori aplicată neclar, iar deseori în genere nu se respectă. Multe companii nu respectă deloc condițiile impuse și activează la capacitate maximă sau chiar unele cluburi de noapte activează. Companiile care încearcă să respecte regulile sunt la fel de susceptibile de a avea probleme cu controalele de stat, același fapt poate fi spus și despre operatorii economici care se conformează în măsură deplină cu restricțiile impuse și suferă din punct de vedere economic pentru responsabilitatea lor. Regulile trebuie să fie clare și aplicate pentru ca echilibrul dintre sănătate și economie să fie atins și astfel să creeze rezultate pozitive.	încurajarea îndeplinirii acestora de societate, inclusiv pentru mediul de afaceri. Legea-cadru în domeniul controalelor de stat oferă suficiente instrumente în asigurarea „echilibrului dintre sănătate și economie” și nu necesită elaborarea unor mecanisme suplimentare autohtone.
	Insolvabilitate simplificată. Cadrul legal care vizează insolvabilitatea, precum și legile care reglementează închiderea unui SRL sunt complicate, care consumă timp, și în unele cazuri, imposibil de implementat. Pentru ca o economie să fie dinamică, aceasta trebuie să penalizeze la minimum posibil eșecurile și să încurajeze antreprenorii să-și reia activitatea. Bazându-se pe acest obiectiv, Guvernul ar trebuie să sprijine reformele care simplifică la maximum aceste procese.	<i>Se acceptă.</i> În PaG acțiunea a fost inclusă la cap. VI/Justiție și anti-corupție, alin. 14, termen de executare - decembrie 2022. În urma adoptării Legii nr. 141/2020 pentru modificarea Legii insolvabilității nr. 149/2012 au fost introduse o serie de mecanisme pentru a simplifica la maxim posibil procedurile de insolvabilitate, reieșind din practicile avansate internaționale. Astfel, la ordinea zilei este implementarea asidue a acestora în practica judiciară. Un mecanism facilitator important se va asigura prin implementarea unui Registru al cauzelor de insolvabilitate funcțional intercalat în cadrul Sistemului informațional judiciar.
	Acțiuni aferente valului trei al COVID-19. Fără restricții și stopare a activității pentru cei vaccinați - Toate restricțiile impuse în legătură cu pandemia COVID-19 ar trebui să permită operatorilor economici să-și continue activitatea comercială, cu condiții acceptării clienților care corespund următoarelor criterii: 1. prezintă dovada vaccinării complete în formă de certificat electronic sau pe hârtie; 2. prezintă dovada unui test negativ COVID-19, efectuat recent; 3. prezintă dovada unei probleme medicale care nu permite vaccinarea.	<i>S-a luat act.</i> De propunerea dată se va ține cont la elaborarea politicilor privind gestionarea crizei COVID-19, fără a fi expres stabilite careva acțiuni în PaG 2021-2022.
	Oficiul avocatului afacerilor mici. Propunem crearea unei noi instituții guvernamentale, numită "Avocatul (Ombudsmanul) pentru drepturile antreprenorilor". Această idee a unei "birocrății pentru a repara birocrăția" poate părea contraintuitiv, dar nu este de fapt ceva nou. Un exemplu este Biroul de servicii pentru întreprinderile mici din orașului New York. Acest birou acționează precum un ghișeu unic pentru întreprinderile mici și potențialii antreprenori în scopul obținerii unui ajutor în interacțiunea cu autoritățile guvernamentale. Noi considerăm că crearea unei structuri similare în Moldova va fi cea mai rapidă și eficientă cale către o reforma necesară în întregul sistem al autorităților guvernamentale implicate în reglementarea și activitatea cu mediul antreprenorial.	<i>Se acceptă de principiu.</i> În vederea justificării oportunitatea creării unei astfel de structuri considerăm necesar elaborarea Conceptului cu definirea funcțiilor, rolurilor și capacităților de intervenție, coordonarea acestuia cu părțile interesate – activități care pot fi realizate pe parcursul anului 2022 și eventual în caz de oportunitate realizarea acestei propuneri în perioada următoare.
	Reforma inspecțiilor și controalelor de stat. Punerea în aplicare al caracterului consultativ al controalelor de stat prin implementarea controalelor consultative pe	<i>S-a luat act.</i> Cadrul normativ în vigoare deja prevede toate

	parcursul primilor 3 ani de activitate de la data înregistrării de stat a agentului economic. În această perioadă nu pot fi de principiu aplicate sancțiuni și măsuri restrictive, cu excepția cazurilor în care se comit infracțiuni. În acest sens, ajustarea Legii nr.131/2012 (art.4 alin.10) și includerea unei prevederi similare în legile care reglementează activitatea organelor de control ce nu aplică sau aplică parțial Legea nr.131/2012, în special SFS, SV, ANRE, ANRCETI, CCA, Consiliul Concurenței, ANRANR (CNPF, BNM). Aplicarea sancțiunilor și măsurilor trebuie să fie reexamineate suplimentar pe intern (conform propunerii pct.10 din Foaie)	instrumentele necesare pentru acest scop. În mod special, prevederile Hotărârii Guvernului nr.355/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a obiectivelor și indicatorilor de performanță a organelor de control de stat asupra activității de întreprinzător revendică expres substituirea accentelor de pe restricții pe consiliere, acesta fiind un indicator principal de performanță a organelor de control. Concomitent, atât Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, precum și în particular Hotărârea Guvernului nr.135/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Consiliului național de soluționare a disputelor în domeniul controlului de stat propune o procedură amănunțită referitor la aspectele specifice ce vizează „aplicarea sancțiunilor și măsurilor oportune de a fi reexamineate suplimentar pe intern”.
ATIC	Dezvoltarea unei viziuni/strategii de modernizare digitală a Republicii Moldova. Există o necesitate stringentă de a dezvolta și implementa o viziune de transformare digitală a țării. Transformarea digitală nu este doar un efort tehnologic, ci în mod crucial, este vorba despre schimbarea mentalității, a societății, a proceselor de afaceri și a soluțiilor tehnologice, conform noilor realități. Toate elementele trebuie puse în aplicare în mod sistematic - prioritățile/resursele/actorii, efort care în contextul crizei actuale ar putea fi transformat într-o oportunitate remarcabilă. Prioritizarea dezvoltării sectorului TIC, ca catalizator al dezvoltării și modernizării economice	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Fondul de susținere a inovațiilor digitale. Pentru a susține industria IT, inclusiv startup-urile tehnologice, reiterăm susținerea față de crearea unui Fond de susținere a inovațiilor digitale, în special în contextul în care, sursele de finanțare se rezumă la creditarea bancară și investițiile din partea fondatorilor. În general, pentru sector, îndeosebi startup-uri e relativ dificil de a apela la creditarea bancară din cauza lipsei gajului ce ar garanta creditul obținut. Problema e mai acută în cazul companiilor producătoare de software, care investesc mijloace bănești sub formă de salarii pentru a crea programe, însă nu dețin mijloace fixe sau circulante pentru a le putea oferi în calitate de gaj. Chiar și în cazul companiilor care dețin echipament tehnic (hardware), marfa procurată poate fi oferită ca gaj doar la circa 40% din valoarea ei de piață.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	E-Commerce: • Comisioanele bancare fixe/procentuale și depozitele exagerate care stopează dezvoltarea E-commerce • Dezvoltarea de marketplace digital local, pentru a încuraja întreprinderile mici și mijlocii să migreze online • Excluderea obligației de utilizare a Echipamentului de casă și control și a obligației	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.

	de eliberare a bonului pe hârtie pentru tranzacțiile online Permiterea eliberării Certificatului de garanție în formă digitală 1. Comisioanele bancare fixe/procentuale și depozitele exagerate care stopează dezvoltarea E-commerce. Reducerea costurilor pentru tranzacțiile online și simplificarea procedurilor complexe prin dezvoltarea platforme alternative de plăți; 2. Dezvoltarea de marketplace digital local, pentru a încuraja întreprinderile mici și mijlocii să migreze online. Comerțul online cu livrarea mărfurilor la domiciliu să fie permis și facilitat prin adaptarea legislației în acest sens, pentru a asigura populația cu bunurile necesare. În contextul mai multor incertitudini, propunem ca Guvernul să elaboreze un plan de acțiuni pentru a exclude impedimentele în dezvoltarea comerțului electronic din mai multe domenii: - Costul modulelor de plăți online; - Dezvoltarea conceptului de plăți instantane și facilitarea dezvoltării sectorului Fintech; - Proceduri simplificate de export; - Identificarea problemelor în dezvoltarea serviciilor de curierat. Evaluarea și simplificarea procedurilor, inclusiv posibilitatea de a reduce taxa locale de obținere a documentelor de comerț online pentru a asigura aprovizionarea cetățenilor cu produse și pentru a permite comercianților să se adapteze mai ușor la E-commerce. 3. Excluderea obligației de utilizare a Echipamentului de casă și control și a obligației de eliberare a bonului pe hârtie pentru tranzacțiile online. Se propune ajustarea cadrului normativ care ar permite acceptarea plăților prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată ori prin instrumente de plată, fără a avea și obligația de utilizare a ECC, precum și în cazul dat factura fiscală în forma electronică fără semnătura din partea beneficiarului – persoanei fizice să fie suficientă pentru confirmarea tranzacției. Ajustări adiționale ar fi necesare în alin. (3) al art. 117 al Codului Fiscal, HG nr. 141/2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor, ordinul ministerului Finanțelor Nr 118/2017 cu privire la aprobarea formularului tipizat de document primar cu regim special “Factura fiscală” și a Instrucțiunii privind completarea acestuia. 4. Permiterea eliberării Certificatului de garanție în formă digitală. Considerăm că „hârtia” trebuie exclusă în relațiile care au la bază comerțul electronic prin lansarea unui dialog cu participarea mediului de afaceri, pentru a determina sub ce formă confirmarea de plată în formă electronică ar putea fi asimilată, bonului de casă. Sectorul TIC încurajează și dezvoltarea soluțiilor prin care casele de marcat să poată funcționa online, generate virtual pe echipamente hardware.	
	Extinderea propunerilor cu privire la IT Viza pentru nerezidenți parcurilor pentru tehnologiei informației. În conformitate cu Legea nr. 200/2010 la momentul actual pot obține vize de lungă ședere doar persoanele fizice (cu funcții de conducere sau specialiști în domeniul tehnologiei informației) din cadrul unei persoane juridice rezident al Parcului pentru	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Economiei pentru anul 2022.

	tehnologia informației ”MOLDOVA IT PARK”. Prin urmare, sunt favorizate doar acele persoane fizice cu cetățenie străină sau apatrizi, care se angajează în companiile rezidente a Parcului. Restul companiilor care au aceeași activitate, dar care din diferite motive nu doresc să adere la MOLDOVA IT PARK sunt în imposibilitate de a beneficia de angajarea persoanelor în domeniul tehnologiei informației. Prin urmare, considerăm că opțiunea de a permite angajarea străinilor în domeniul tehnologiei informației urmează să fie acordat tuturor entităților, indiferent că este o companie de stat sau privată, este rezident a Parcului sau nu, etc. Totuși, considerăm că condiția cu privire la eliberarea avizului autorității competente în domeniul tehnologiei informației urmează a fi păstrat inclusiv și pentru persoanele juridice solicitante care nu sunt rezidente a Parcului.	
	Revizuirea Legii nr. 105/2003, în special la capitolul înlocuirii gratuite a produsului, garanției legale de conformitate și expertizarea tehnică a produselor electrocasnice Se propune de revizuit Legea nr. 105/2003, în special la capitolul înlocuirii gratuite a produsului, garanției legale de conformitate și expertizarea tehnică a produselor electrocasnice. Se propune ca: - expertizarea tehnică să se efectueze inclusiv de către centre service autorizate de producător - limitarea dreptului consumatorului la înlocuirea gratuită. Această condiție urmează să fie aplicată doar dacă astfel de produs este în stoc și urmează să fie aplicabil doar pentru o perioadă de timp, deoarece chiar și peste jumătate de an astfel de produs poate să nu se mai producă. - Reducerea termenului de garanție. În mare parte uzina producătoare oferă termenul de 1 an. Legislația actuală stabilește 2 ani.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022. Legea nr. 105/2003 va fi revizuită în scopul armonizării cu Directiva (UE) 2019/771 și Regulamentul (UE) 2017/2394.
	Elaborarea unei legi speciale pe Crowdfunding. Elaborarea unei legi speciale pe Crowdfunding va servi drept o alternativă pentru finanțarea și dezvoltarea Start-UP-urilor. Acest instrument financiar este necesar pentru facilitarea împrumuturilor de la egal la egal. Astăzi avem deja companii care se dezvoltă utilizând crowdfunding, iar ajustarea cadrului de reglementare în acest domeniu este necesar.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Remunerația pentru copiere privată. Se propune promovarea modificărilor la Legea nr. 139 din 2010, care stabilesc plafoane echitabile și un mecanism garantat și nescriminatoriu de colectare a acestor plăți de la toți producătorii și importatorii de dispozitive care cad sub incidența acestei legi.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.

Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova	Pachetul legislativ pentru digitalizarea economiei 1.0. Documentul prevede ajustări ale legislației (<i>30 de legi</i>) care să permită înregistrarea la distanță a afacerilor, inclusiv a modificărilor în statutul de înregistrare și de lichidare a afacerilor; eliberarea deciziilor, certificatelor, extraselor, actelor permissive în format electronic; utilizarea semnăturii electronice avansate calificate în raporturi de muncă și promovarea interacțiunii la distanță între angajator și salariat. Proiectul mai presupune elaborarea și promovarea amendamentelor la legislația privind protecția datelor cu caracter personal privind exprimarea consimțământului persoanei vizate și eliminarea notificării, în rând cu practicile europene actuale.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Asigurarea accesului în format electronic la un set minim de servicii importante pentru cetățeni și business (cazier, extrase RSUD și Cadastru, certificat datorii). Un studiu recent elaborat de GIZ a identificat un set de servicii administrative esențiale pentru afaceri și cetățeni care nu sunt încă disponibile în format electronic. Cu toate acestea există bază legală și infrastructură tehnică necesară (sisteme informaționale la autorități, serviciul MSign etc.)	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Crearea Fondului pentru promovarea inovării digitale și a inovației tehnologice în diverse sectoare ale economiei naționale. Crearea și punerea în aplicare a unui Fond de sprijin și a unor mecanisme de promovare a inovării digitale și a startup-urilor tehnologice, reprezintă o componentă indispensabilă pentru dezvoltarea ecosistemului digital. Republica Moldova a implementat deja multe elemente necesare în acest sens, iar evoluția sectorului IT în ultimii 5 ani o demonstrează cu succes. Pentru a obține efectul multiplicator necesar, tehnologiile avansate trebuie sprijinite pentru a fi adoptate pe diverse verticale economice și pentru a contribui la creșterea economică.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Angajarea în negocieri directe cu platformele internaționale și regionale de comerț electronic, ca Amazon, eMag, Rozetka etc. privind extinderea acestora în Republica Moldova și acceptarea companiilor locale ca furnizori. Acest obiectiv este foarte complex, mai puțin depinde de factorii interni, dar cu un mare potențial pentru eExport. Stimulente pentru extinderea infrastructurii logistice, negocieri la cel mai înalt nivel, sprijin pentru producătorii locali pentru accesarea acestor rețele - sunt câteva dintre elementele cheie.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Economiei pentru anul 2022.
	Prevenirea pierderii și risipei alimentare. Stimularea donării produselor alimentare aflate aproape de expirarea datei valabilității/datei limită de consum, către organizații necomerciale/grădini zoologice pentru a fi ulterior donate păturilor social vulnerabile sau animalelor.	Proiectul de lege privind prevenirea pierderii și risipei alimentare urmează să fie transmis spre avizare repetată, conform procedurilor de asigurare a transparenței decizionale și este inclus în Planul de acțiuni al Guvernului. Termen de realizare - decembrie 2021.
	Ajustarea cadrului normativ de reglementare a utilizării/ comercializării pungilor și accesoriilor ale serviciilor de masă fabricate din plastic, în scopul înlăturării ambiguităților existente. Prevederile legislative nu specifică clar care sunt ambalajele interzise de a fi	S-a luat act. Politică în domeniul gestionării deșeurilor ține de competența Ministerului Mediului. Ministerul Economiei și Infrastructurii anterior a înaintat MADRM propuneri

	comercializate, ceea ce permite tratarea ambiguă a normelor existente și servește temei pentru comercializarea ilicită continuă a pungilor și accesoriilor ale serviciilor de masă fabricate din plastic. Lacunele cadrului juridic și lipsa colaborării la nivel interinstituțional tergiversează dezvoltarea unui sistem de management integrat al deșeurilor din plastic. Elaborarea și aprobarea listei exhaustive a produselor care sunt supuse interdicțiilor, va eficientiza și transparentiza controlul în domeniul vizat, astfel încât atât agenții constatori, cât și persoanele supuse controlului vor cunoaște care sunt obiectele supuse controlului, precum și va duce la diminuarea factorilor și riscurilor de corupție.	concrete de modificare a Legii privind deșeurile, cu abrogarea implicită a art. 20¹ din Legea cu privire la comerțul interior, în conformitate cu reglementările UE privind reducerea utilizării obiectelor din plastic.
	Foaia de parcurs privind abilitarea economică a femeilor. Scopul este fortificarea și promovarea reformelor care să ajute la eliminarea barierelor în procesul de asigurare a securității venitului femeilor, a autonomiei economice și asigurarea unei munci decente. Foaia de parcurs acoperă următoarele domenii cheie: - Promovarea antreprenoriatului feminin și asigurarea accesului egal la resurse; - Educație și dezvoltarea competențelor femeilor; - Îmbunătățirea accesului la participarea forței de muncă; - Angajarea sectorului public și cel privat în implementarea principiilor de abilitare a femeilor.	<i>S-a luat act.</i> Acțiunea privind aprobarea Foii de parcurs privind abilitarea economică a femeilor urmează să fie preluată în Planul de acțiuni a Ministerului Economiei, cu aprobarea acesteia printr-un Ordin al Ministrului.
	Pagina web dedicată IMM-urilor cu îndrumări de afaceri pentru redresare/menținere în urma impactului pandemiei Covid 19. BERD cu suportul Consiliului Economic lansează o resursă online cu îndrumări juridice și de afaceri pentru a sprijini microîntreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) pentru a spori răspunsul lor la noile provocări în urma pandemiei Covid-19. Se oferă îndrumări de specialitate pentru a ajuta proprietarii și managerii IMM-urilor moldovenești să facă față furnizorilor, clienților și angajaților, să conducă provocările operaționale și financiare și să navigheze într-un proces de restructurare. Platforma oferă îndrumări juridice în domeniul dreptului corporativ, al ocupării forței de muncă și al insolvențelor. Site-ul este structurat în șase module: - Dezvoltarea strategiei de afaceri - Gestionarea personalului - Gestionarea afacerii - Transferul afacerii în online - Menținerea sănătății finanțelor - Restructurarea finanțelor.	<i>S-a luat act.</i> Prin desfășurarea Webinarului „Îndrumări pentru IMM de supraviețuire și continuitate: aflați cum să vă îmbunătățiți strategia de afaceri din punct de vedere juridic și digital”, din 9 septembrie 2021, acțiunea propusă este epuizată, fiind realizată.
	Crearea Agenției de Bună Reglementare Buna reglementare presupune existența unui cadru normativ bine fundamentat și eficient, precum și funcționarea corespunzătoare și eficientă a instituțiilor statului. Deși multe componente ale bunei reglementări au fost introduse în diferite acte legislative, inclusiv Legea 235/2006, Legea 160/2011, Legea 131/2012, Legea 100/2017, respectarea acestora lasă mult de dorit și nu există o instituție publică care să supravegheze acest domeniu.	<i>Nu se acceptă.</i> Necesitate creării unei structuri noi, care în mare măsură ar dubla funcțiile mai multor entități ai Guvernului trebuie examinată și argumentată suplimentar. Totodată, considerăm judicios examinarea oportunității fortificării capacităților Guvernului pentru a-și putea realiza pe deplin prerogativele sale.

	Se recomandă crearea unei instituții independente de ministere (elaboratorii de politici și acte normative), care să aibă atribuții în acest domeniu. Ca alternativă, astfel de atribuții pot fi oferite unei instituții existente, precum este AGE, care ar putea avea următoarele atribuții de bază: guvernarea electronică, controlul calității reglementării și serviciilor publice, reforma și evaluarea performanței în domeniul bune reglementări.	
	Crearea Oficiului Avocatului Antreprenorilor (Business Ombudsman). O problemă majoră pentru antreprenori este eficiența sistemului judiciar și hărțuirea din partea organelor de drept, precum poliția, procuratura, CNA etc. Este necesar de creat o instituție abilitată cu împuterniciri majore prin lege de apărare a drepturilor antreprenorilor. Astfel de instituții au fost create în mai multe țări, inclusiv cu suportul partenerilor de dezvoltare și au fost denumite Business Ombudsman. În Moldova anterior interes în acordarea suportului în acest domeniu a fost manifestat de BERD, fiind exprimată susținerea pentru așa soluții și din partea Delegației UE.	<i>S-a luat act.</i> În vederea justificării oportunitatea creării unei astfel de structuri considerăm necesar elaborarea Conceptului cu definirea funcțiilor, rolurilor și capacităților de intervenție, coordonarea acestuia cu părțile interesate – activități care pot fi realizate pe parcursul anului 2022 și eventual în caz de oportunitate realizarea acestei propuneri în perioada următoare.
	Revizuirea sistemului sancționator în domeniu afacerilor. Sistemul sancționator în domeniul afacerilor, care include legislația contravențională, penală și multe alte legi care țin de încălcări, sancționări și organele cu atribuții în aceste domenii, nu a fost evaluat în vederea determinării eficienței acestuia. Au fost identificate mai multe ineficiențe în acest sens, care țin de stabilirea neclară a componentelor încălcărilor, atribuții neclare și exagerate ale organelor implicate în constatarea și aplicarea sancțiunilor, determinarea nejustificată a gravității încălcărilor și a sancțiunilor atribuite acestora. Lacunele respective duc la oportunități pentru hărțuirea antreprenorilor, sistarea sau stoparea activităților economice și descurajarea unor investiții importante în economie. Problematica în acest domeniu urmează să fie analizată minuțios, fiind propuse soluții atât de ordin legislativ cât și organizatoric, în vederea creării unui mediu de afaceri transparent, previzibil și echitabil.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Schimbarea abordării în activitatea tuturor organelor de control, de la control la suport permanent pentru afaceri, pentru a impulsiunea dezvoltarea mediul de afaceri și curăța cadrul de reglementare nejustificat și ineficient. Criza COVID a afectat afacerile la un nivel fără precedent, ceea ce impune măsuri fără precedent. Totodată, cadrul normativ, în special din domeniile mai tehnice, este ineficient, astfel că în multe cazuri majoritatea antreprenorilor activează cu încălcării, fiind expuși riscului de sistarea a activității oricând la decizia organelor de control. Pentru a crea un imbold major în dezvoltarea afacerilor și creștere economică, se propune de schimbat cardinal, cel puțin pentru o anumită perioadă de timp, abordarea în asigurarea controlului de stat asupra activității de întreprinzător. Organele de control să devină responsabile, inclusiv prin indicatori de performanță, de dezvoltarea afacerilor și crearea mai multor locuri de muncă, în domeniile sale de competență, fiind transformate în organe de suport pentru afaceri, care monitorizează eficient necesitățile	<i>S-a luat act.</i> Cadrul normativ în vigoare deja prevede toate instrumentele necesare pentru acest scop. În mod special prevederile Hotărârii Guvernului nr. 355/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a obiectivelor și indicatorilor de performanță a organelor de control de stat asupra activității de întreprinzător revendică expres substituirea accentelor de pe restricții pe consiliere, acesta fiind un indicator principal de performanță a organelor de control.

	afacerilor în domeniile sale de responsabilitate, acordând asistență în asigurarea conformării cu cerințele de inofensivitate, siguranță, mediu etc. Se propune ca obiectivele existente ale organelor, ca spre exemplu nivelul de siguranță, să fie combinate cu obiectivul de dezvoltare economică. Astfel, organele vor începe să activeze creativ, asumându-și un rol pro-activ de identificare a ineficiențelor de reglementare, propunând soluții de optimizare a cadrului normativ, pentru a putea fi suportat/respectat de antreprenori.	
	Elaborarea unui mecanism analitic de constatare a caracterului ne-concurențial al pieței și de identificare a intervențiilor pentru stimularea competiției. La baza mecanismului ar fi un șir de indicatori care urmează să fie publicați și monitorizați cu regularitate. Printre indicatori ar putea fi: nivelul mediu al prețurilor pentru produsele și serviciile similare din alte țări/piețe comparabile, cu un grad sporit de competiție/concurență, precum și simularea prețului aproximativ în baza componentelor lanțului valoric. Suplimentar, urmează a fi selectate sectoarele prioritare în cazul tuturor ministerelor / agențiilor relevante și identificarea măsurilor pentru creșterea concurenței în sectoarele prioritare. Spre exemplu, pentru MEI ar fi selectate sectorul energetic, construcțiile etc. Fiecare sector urmează să fie analizat prin prisma unui set de criterii și indicatori care potențial afectează concurența, precum și va fi necesar de comparat prețurile produselor/serviciilor acestui sector cu cel din alte țări cu competiție autentică. În baza analizei, cu suportul donatorilor, pot fi elaborate măsuri care să asigure o concurență cât mai sănătoasă, iar în cazul necesității de de-reglementare, se va aplica analiza cost-beneficiu pentru a determina gradul de de-reglementare posibil.	<i>S-a luat act.</i> Anterior instituirii unui mecanism analitic de constatare a caracterului ne-concurențial al pieței, în general, este necesară revizuirea cadrului normativ și procedurilor aferente reglementării concurenței în piețe.
	Asumarea și implementarea Foii de parcurs pentru o economie digitală https://consecn.gov.md/wp-content/uploads/2021/07/Roadmap-2.0.pdf (80 de acțiuni specifice imediate, identificate în comun cu donatorii și comunitatea de business). A fost aprobată pe platforma Consiliului Economic la 27.07.2020 ca răspuns rapid la necesitățile curente de digitalizare, în lipsa timpului pentru dezvoltarea unei viziuni de transformare digitală largă și a unei instituții cu atribuții suficiente în acest sens. Abordează subiecte critice pentru dezvoltarea mediului de afaceri și reziliența economică în context de criză, cu următoarele obiective: 1. Interacțiunea la distanță cu autoritățile și serviciile digitale (17 acț.); 2. Suport eComerțului și a elementelor de infrastructură de plată digitală (39 acț.); 3. Modernizarea procedurilor de export on-line și a infrastructurii logistice (14 acț.); 4. Facilitarea platformelor de eComerț și integrarea în circuitul de eComerț internațional (9 acț.). Acest instrument s-a dovedit a fi unul din puținele instrumente funcționale pentru perioada de criză și va rămâne astfel, până la elaborarea unei strategii de transformare	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.

	digitale a RM. Foaia de parcurs a implicat direct și profund sectorului asociativ și comunitatea donatorilor, iar în baza lui s-a reușit identificare mai multor constrângeri și propuneri valoroase de soluții. Setul de propuneri este derivat al studiilor realizate până la etapa de față și a consultării membrilor Consiliului Economic.	
	Aprobarea noii legislații în domeniul protecție datelor cu caracter personal, în baza legislației UE GDPR. În anul 2018 Parlamentul a votat <i>în prima lectură</i> două proiecte de legi care țin de aproximarea cu legislația UE GDPR (în domeniul protecției datelor cu caracter personal). Proiectele au fost propuse ca inițiative a deputaților, dar elaborate de Centrul Național de Protecție a Datelor cu Caracter Personal (CNPDCP). În procesul elaborării au fost solicitată asistență mai multor experți UE străini și locali. Cu toate acestea, proiectele de legi nu au fost analizate și consultate potrivit, părțile interesate constatând multe prevederi care depășesc cadrul legislativ UE, nu sunt justificate și prezintă riscuri pentru mediul de afaceri, dar și unele instituții publice.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Centrul Național de Protecție a Datelor cu Caracter Personal (CNPDCP) a înaintat în Parlament amendamente pentru ca proiectul să fie votat în lectura a doua. Astfel, este irelevantă planificarea acțiunii în PaG 2021-2022.
	Adoptarea hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului Legii cu privire funcționarea în condiții de siguranță a obiectelor de producție și a instalațiilor tehnice potențial periculoase. Proiectul vine să rectifice deficiențele a cadrului actual din domeniul și presupune un set de soluții conceptuale și de ordin tehnic înglobate într-un proiect nou de lege, care vine să substituie Legea nr.116/2012. Pentru asigurarea implementării prevederilor proiectului de lege va fi necesara ajustarea la prevederile acestuia unui șir de acte normative relevante: Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere; Codul contravențional nr. 218/2008; Codul subsolului nr. 3/2009; Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale; Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și Legea nr. 108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Asigurarea implementării Legii nr. 179/2016 cu privire la IMM, în special prin revizuirea cadrului normativ existent și cel nou propus pentru introducerea unui tratament diferențiat pentru IMM-uri. Focusarea activității Consiliului consultativ pentru întreprinderile mici și mijlocii, din cadrul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, asupra elaborării unei abordări de revizuire a cadrului normativ existent și cel nou propus prin prisma principiului „Gîndiți mai întîi la scară mică”, după cum este prevăzut de Legea nr. 179/2016, după modelul „Testului IMM” aplicat în țările UE. Aplicarea Testului IMM în revizuirea continuă a cadrului normativ și cel nou propus, la etapa de analiză a impactului de reglementare, cu elaborarea propunerilor de tratament diferențiat a IMM-urilor, mai favorabil în comparație cu întreprinderile mari. Acesta exercită atribuțiile Consiliului Consultativ pentru întreprinderile mici și mijlocii, sub forma unui grup de lucru permanent, condus de Ministrul Economiei și Infrastructurii, care este și vicepreședintele Consiliului Economic. Prin intermediul Consiliului, instituțiile statului vor putea recepționa mai operativ și	<i>S-a luat act.</i> Propunerea dată va fi inclusă în Planul de acțiuni pentru următoarea perioadă.

	structurat informații referitor la problemele cu care se confruntă acest sector, lucru care va permite soluționarea mai rapidă a acestora. Prima (și singura) ședință a Consiliului a avut loc pe 28.01.20.	
	Revizuirea și optimizarea poverii fiscale, cu elaborarea unui regim fiscal extrem de simplificat pentru IMM și afaceri simple În ultimii ani au fost introduse multe modificări în politica fiscală, inclusiv care țineau de modalitatea de calcul și cota impozitelor și contribuțiilor sociale/medicale. Dat fiind necesitatea impulsivității dezvoltării economice, este necesar de analizat impactul modificărilor majore anterioare și de explorat opțiuni de reducere optimă a poverii fiscale, inclusiv care țin de cote de impozitare, modalitatea de calcul și administrarea fiscală. Adicional, se impune elaborarea unui regim fiscal extrem de simplu pentru IMM și afaceri simple, prin care toate plățile fiscale să fie unificate și automatizate aplicate (ca spre exemplu automat transferate de bancă din contul dedicat afacerilor), fiind eliminate practic toate cerințele administrative (raportări, dări de seamă, evidență etc.), acestea fiind generate în baza datelor bancare.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	„Relansarea” uceniciei la locul de munca (internship). Ucenicia la locul de muncă nu este clar reglementată și este puțin utilizată. Aceasta presupune instruirea persoanelor fără calificare în cadrul întreprinderii (potențialului angajator) potrivit competențelor necesare acestui angajator, aplicându-se sistemul <i>”Learning by Doing”</i>, în urma căreia, ucenicul dobândește competențe profesionale și are șanse să devină salariat. Prin ucenicie are loc <i>”conversiune profesională”</i> a persoanelor ce nu au nici o calificare sau a celor ce doresc să își modifice competențele profesionale (ex. din bucătar să devină specialist IT, sau viceversa). În contextul deficitului forței de muncă calificate, companiile sunt gata să instruiască potențialii săi salariați, cu condiția clarității regulilor și susținerii din partea statului.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Ana Groza, Asociația Investitorilor Străini	A solicitat detalii cu privire la proiectul de lege privind patenta de întreprinzător și modificări la legea cu privire la comerțul interior.	<i>Se acceptă.</i> Proiectul privind patenta de întreprinzător a fost examinat în cadrul GL, discutat cu SFS, MF, se pregătește spre a fi remis spre examinare partilor interesate; Referitor la comerțul interior, în PaG 2021-2022 este deja inclus un pachet de modificări la mai multe legi, astfel ME continuă cu implementarea Legii nr.17/2021.
Svetlana Turcanu, Aparatul Prezidentului	Au fost expuse problemele enunțate de antreprenorii în cadrul vizetelor în teritoriu: -activitatea anevoioasă pe timp de pandemie a antreprenorilor -întârzieri la plata șomajului tehnic -restanțele la AIPA -accesul companiilor la finanțare/creditare -controale abuzive, inclusiv din partea FISC -conlucrarea cu Consiliul Concurenței în vederea demopolizării sectoarelor economice -lipsa forței de muncă calificată	<i>Se acceptă de principiu.</i> Ministrul în cadrul ședinței a punctat prioritățile ministerului, printre care: dezvoltarea și consolidarea IMM-urilor (simplificarea relațiilor fiscale, a procedurilor de raportare, ale relațiilor de muncă, etc.); creșterea numărului locurilor de muncă; simplificarea procesului de interacțiune a mediului de afaceri cu statul; transparentizare a piețelor, reguli egale pentru toți,

	-crearea fondului de sustinere a IMM -acordarea serviciilor de consultanta pentru antreprenori -raportare simplificata	minimizarea abuzurilor de poziții dominante pe piață, asigurarea unei competiții loiale și sănătoase între participanții pe piața internă și relații corecte cu partenerii de dezvoltare/investitorii străini. Totodată, în următoarea perioadă setul de programe de sustinere a IMM va fi extins atât prin lansarea programelor noi (7 programe), cât și prin îmbunătățirea celor existente, activități prevăzute în proiectul PaG 2021-2022.
Sergiu Harea, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova	1. Negocierea unui acord cu Marea Britanie, pe partea ce ține de originea marfurilor ; 2. Inițierea negocierilor unui acord comercial cu SUA; 3. Agent economic autorizat; 4. Acord de comerț cu Rusia și UE; 5. Strategia pe industrializare.	<i>S-a luat act.</i> Un Acord pe regulile de origine a marfurilor cu Marea Britanie există. În prezent cu SUA se aplică sistemul de preferințe comerciale GSP; Relațiile comerciale cu statele membre CSI, inclusiv Federația Rusă, sunt reglementate de Acord privind Zona de Comerț Liber din cadrul CSI. Referitor la elaborarea strategiei de industrializare, PaG 2021-2022 prevede elaborarea și aprobarea SEIDD - strategie umbrelă pe domeniul economic care va include și viziunea de dezvoltare sectorului industrial al țării.
Igor Grigoriev, Asociația „Agrocereale”	1. Micșorarea poverii fiscale asupra bussinesului; 2. Digitalizarea documentelor la export, îndeosebi cu ro si ua 3. Digitalizarea documentelor/actelor permissive/certificarea pe care le elibereaza ANTA, ANSA	<i>Se acceptă de principiu.</i> Proiectul PaG 2021-2022 include multiple acțiuni la capitolul „Transformare digitală”, dar și la capitolele dedicate domeniilor de activitate, care vizează digitalizarea serviciilor publice acordate atât mediului de afaceri, cât și cetățenilor.

Domeniul: INFRASTRUCTURĂ ȘI DEZVOLTARE REGIONALĂ

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Agencia de Stat a Drumurilor	În calitate de devizier atestat în construcții aduc la cunoștința Dvs că Republica Moldova, începând cu 1 ianuarie 2021 a trecut la standardele europene. Odată cu această trecere, devizierii întâlnesc obstacole foarte mari la întocmirea devizului de cheltuieli prin metoda de resurse. Majoritatea normelor de consum nu mai corespund realității, iar clasa betonului, mortarului, oțelului ș.a. în denumirea nomenclatorului de deviz este indicată conform standardelor GOST. Având în vedere faptul că Republica Moldova nu are capacitatea de a elabora norme de consum, e nevoie urgent de preluat aceste norme de la alte state europene. În rezultatul reorganizării cu lichidarea Ministerului Construcțiilor a fost sistată elaborarea documentelor normative în construcții chiar în acel moment când e nevoie	<i>Se acceptă.</i> Propunerea va fi inclusă în planul tematic de elaborare a documentelor normative în construcții pentru anul 2022 (conform HG nr.1436/2008). <i>Se acceptă.</i> Planul de acțiuni al Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării

	de ele (motivul fiind stoparea activității Comitetelor Tehnice). Prevederile documentelor normative (NCM, CP, regulamente, etc.) sunt în baza SNIP-urilor, GOST-urilor și sunt conflictuale prevederilor standardelor europene.	Regionale va cuprinde acțiuni în vederea dezvoltării bazei normative.
	Modificarea Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții. Introducerea prevederilor privind verificarea calității lucrărilor la fazele determinante. Acest lucru ar permite verificarea calității lucrărilor de construcții a blocurilor locative, care, la moment este imposibilă din motivul introducerii unor modificări în Legea nr. 131 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și prevede introducerea oricărui control în Registrul de stat a controalelor, care este întocmit pentru întregul an de activitate. Respectiv, în acest termen un bloc locativ poate fi construit și dat în exploatare fără a-i fi verificată calitatea.	Sistemul calității în construcții este stabilit de Legea 721/1996, nu de Legea 163/2010. Totodată, asigurarea calității în construcții este reglementată prin HG 360/1996. Prevederile de verificare a calității la fazele determinante au fost excluse prin prisma eliminării barierelor asupra mediului de afaceri, cu suportul partenerilor de dezvoltare.
	Determinarea clară a competențelor Serviciului de Stat pentru verificarea și expertizarea proiectelor și construcțiilor. La moment, nu sunt clare atribuțiile pe care sunt obligați să le exercite. Reprezentanții Serviciului dat susțin că nu e de competența lor să verifice calitatea materialelor introduse în proiect (care trebuie să fie conform standardelor EN) etc.	Conform HG 913/2016 privind aprobarea Reglementării tehnice cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții, controlul materialelor de construcție plasate pe piață este competența AST. Proiectantul este obligat să indice standardul de produs iar verificatorul să confirme denumirea corectă a acestui standard.
	La obiective imediate, acțiunea „Semnarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind construirea podului rutier de frontieră între cele două state, peste râul Prut, între localitățile Ungheni (Republica Moldova) și Ungheni (România)” de inclus în obiectivul „Dezvoltarea drumurilor publice și conectarea acestora la rețelele internaționale” și de exclus de la obiectivul ” Reabilitarea tronsonului de cale ferată Bender-Căușeni-Basarabeasca-Etulia-Giurgiulești”.	<i>Se acceptă.</i> A fost omisă o greșală tehnică.
Î.S. Calea Ferată din Moldova	La obiectivul „Modernizarea tronsonului de cale ferată Ungheni-Chișinău (construcția ecartamentului european)”. Considerăm prematură indicarea tipului de ecartament la această etapă, iar oportunitatea construirii infrastructurii feroviare pe ecartament standard (1435mm) discutabilă, ținând cont de faptul că infrastructurii feroviare din Republica Moldova îi este caracteristic ecartamentul larg (1520mm), același lucru fiind valabil și pentru materialul rulant existent. În acest context, construirea infrastructurii feroviare pe segmentul Ungheni-Chișinău doar pe ecartament standard (1435mm) va afecta interoperabilitatea dintre rețelele feroviare de la nordul și sudul țării, iar materialul rulant (inclusiv noile locomotive achiziționate prin proiectul de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare finanțate de BERD și BEI) nu va putea fi utilizat pe acest segment, renunțarea totală la ecartamentul larg fiind în cazul de față nefezabilă. Pe de altă parte, există posibilitatea construirii infrastructurii pe ecartament mixt (în diverse forme), care ar păstra interoperabilitatea rețelelor feroviare existente deschizând în același timp noi perspective, cu asumarea unor costuri mai mari pentru	<i>Se acceptă.</i> A fost exclusă sintagma „ <i>ecartament european</i> ” din formularea obiectivului.

	realizarea unei asemenea acțiuni și dacă analizele vor arăta fezabilitatea unei astfel de abordări. În consecință, recomandăm excluderea sintagmei „ecartament european” din formularea obiectivului, sau, în cazul în care se insistă pe indicarea tipului de ecartament la această etapă, indicarea ambelor tipuri de ecartament.	
	La obiectivul „Implementarea angajamentelor de transpunere a legislației UE, inclusiv a angajamentelor asumate în baza acordurilor bilaterale”, acțiunea „Elaborarea și aprobarea proiectului contractului multianual pentru întreținerea infrastructurii feroviare”. În ceea ce privește acțiunea în cauză, solicităm respectuos modificarea termenului de realizare a acesteia din „decembrie 2022” în „mai 2022”. Reamintim pe această cale importanța esențială a alocării fondurilor pentru asigurarea întreținerii calitative a infrastructurii feroviare și considerăm că această acțiune este prioritară, urmând a fi realizată în cel mai scurt timp posibil după aprobarea noului Cod al transporturilor feroviare.	<i>Nu se acceptă.</i> Deoarece temei pentru aprobarea proiectului Contractului este noul Cod al transportului feroviar, care va intra în vigoare peste minim 2 ani. Respectiv, chiar dacă aprobăm în luna mai sau decembrie acest proiect, acesta va putea fi aplicat după intrarea în vigoare a noului Cod.
Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova (AITA)	La Obiectivul : Eficientizarea activității operatorilor de transport rutier de marfă în trafic internațional și asigurarea unui cadru concurențial corespunzător. <i>Acțiune nouă.</i> Modificarea Legii nr.160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător prin ajustarea prețurilor la autorizațiile de transport marfă la nivelul celor practicate în regiune. <i>Notă de argumentare:</i> În prezent, în Republica Moldova autorizațiile de transport marfă în trafic internațional sunt cele mai înalte la nivel regional. Dacă e să facem o analiză a prețurilor autorizațiilor de transport marfă la nivel regional, putem observa o diferență de prețuri de până la 25 ori (Ex: România – toate autorizațiile unitare costă 1,4 Euro, Ucraina – 1,5 Euro, Federația Rusă – 4,9 Euro, Bulgaria – 5 Euro, comparativ cu Republica Moldova unde autorizațiile costă între 8 euro și 35 Euro), iar în ceea ce privește autorizațiile multilaterale CEMT diferența de preț este de câteva sute de euro per autorizație. Această situație se reflectă negativ asupra competitivității transportatorilor rutieri naționali în raport cu cei străini. Astfel, în urma implementării modificărilor menționate la Legea nr.160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, transportatorii rutieri naționali vor fi puși în aceleași condiții ca și transportatorii străini. Prin ajustarea prețurilor la autorizații, se va da posibilitatea de a efectua transporturi rutiere internaționale de mărfuri la prețuri competitive pe piață.	<i>Se acceptă.</i>
	<i>Acțiune nouă.</i> Promovarea unei politici de liberalizare a transporturilor rutiere de marfă în trafic internațional prin negocierea cu autoritățile din Ucraina a ratificării Protocolul cu privire la modificarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei cu privire la comunicația internațională auto din 20 martie 1993, semnat la Kiev, pe data de 28 aprilie 2018, și aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.478 din 23.05.2018. <i>Notă de argumentare:</i>	<i>Nu se acceptă.</i> Nu se consideră pertinentă includerea acțiunii date în PAG 2021-2022, deoarece partea moldovenească a îndeplinit toate procedurile interne pentru intrarea în vigoare a Acordului. Urmează partea ucraineană să îndeplinească procedurile interne necesare intrării în vigoare a Protocolului între Guvernul Republicii Moldova și

	Protocolul menționat prevede liberalizarea transportului de mărfuri în regim bilateral și tranzit cu mijloace de transport de categoria EURO III și mai sus. Până în prezent partea ucraineană nu a aprobat/ratificat protocolul, ceea ce face ca operațiunile de transport rutier pe direcția Ucraina să depindă de cota alocată anual Republicii Moldova, în cadrul comisiilor mixte pe domeniul transporturilor rutiere, care în mod regulat, în fiecare an, este insuficientă pentru asigurarea necesităților operatorilor de transport rutier moldoveni și duce la blocaje în desfășurarea eficientă a operațiunilor de transport marfă.	Guvernul Ucrainei cu privire la modificarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei cu privire la comunicația internațională auto, semnat la 12.04.2018 (HG 478 din 23.05.2018). (Acordul privind liberalizarea). Prin scrisoarea Ministerului Infrastructurii al Ucrainei (Nr.9916/13/10-20 din 17.07.2020) am fost informați că partea ucraineană a reluat procedurile sale interne necesare pentru ratificarea Acordului în conformitate cu legislația națională ucraineană.
	La Obiectivul: „Asigurarea accesului operatorilor de transport rutier și activități conexe la servicii calitative de eliberare a actelor permissive și raportare a activităților” <i>Acțiune nouă.</i> Digitalizarea serviciilor publice prestate de Agenția Națională Transport Auto prin implementarea sistemului informațional „e-autorizație transport rutier” prevăzut în Hotărârea de Guvern Nr. 127 din 26-02-2020 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a registrelor de stat formate de Sistemul informațional „e-Autorizație transport”. Notă de argumentare: Crearea sistemului informațional „e-Autorizație transport” va contribui semnificativ la debirocratizarea și optimizarea procesului de atribuire a autorizațiilor transport rutier marfă și pasageri, la simplificarea procesului de depunere a solicitărilor pentru autorizații și eliberarea lor, precum și raportare a informațiilor. Transparentizarea și digitizarea proceselor ce țin de gestionarea autorizațiilor va constitui un element de bază în combaterea practicilor vicioase semnalate de-a lungul anilor. De implementarea sistemului informațional „e-Autorizație transport” depinde și derularea angajamentului Republicii Moldova de participare în proiectul pilot de digitalizare a autorizațiilor BSEC, împreună cu Ucraina și Turcia. În contextul preluării președinției OCEMN de către Republica Moldova implementarea proiectului de digitalizare a autorizațiilor BSEC este de o importanță majoră.	<i>Se acceptă.</i> Sistemul informațional „e-Autorizație transport,, este creat, se află în proces de pilotare și eliminare a neconcordanțelor de către dezvoltator. Urmează a fi finalizat conform termenilor și condițiilor agreeate.
S.A. Moldova-Gaz	Actualizarea Strategiei energetice 2030 a Republicii Moldova (<i>Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului</i>)	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea dată va fi luată în considerare la elaborarea proiectului Planul de acțiuni al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
	La obiectivul „Asigurarea cadrului normativ pentru dezvoltarea piețelor energetice competitive”. <i>Acțiune nouă.</i> Aprobarea Regulamentului privind formalitățile vamale la transportarea gazelor naturale prin conducte magistrale (regim backhaul; conturi operaționale de echilibrare).	<i>Se acceptă.</i>
	Obiectiv nou. Revizuirea cadrului normativ referitor la domeniul gazelor naturale și ajustarea lui în corespundere cu legislația în vigoare (acte emise de ANRE și Guvern)<i>Acțiune nouă.</i> Abrogarea Hotărârii Guvernului nr.715 din 16.06.2008 cu privire la măsurile de accelerare a procesului de gazificare intern a localităților	<i>Se acceptă.</i> La moment, se elaborează/definitivează un proiect privind abrogarea mai multor acte normative din sectorul gazelor naturale considerate desuete.

	La obiectivul „Asigurarea aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor din Republica Moldova de la 01 octombrie 2021”. <i>Acțiune nouă.</i> Facilitarea semnării contractului cu SAP „Gazprom”, prin coordonarea poziției reprezentanților Guvernului în Consiliul de Observatori al SA „Moldovagaz” și a reprezentantului statului la Adunarea generală extraordinară a acționarilor privind votarea acestuia. De inclus la responsabili Agenția Proprietății Publice.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea din PaG 2021-2022 a fost reformulată.
	Obiectiv nou. Promovarea dialogului constructiv și pragmatic cu Federația Rusă pe subiecte de interes comun în domeniul energetic. <i>Acțiune nouă.</i> Inițierea consultațiilor cu SAP „Gazprom” pe marginea proiectului Acordului dintre acționari, referitor la identificarea mecanismelor de soluționare a aspectelor problematice în domeniul gazelor naturale.(indicator- Proiect de Acord coordonat)	<i>Nu se acceptă.</i> Poziția Guvernului privind oportunitatea negocierii acestui Acord propus de SAP „Gazprom” urmează a fi formulată ulterior în baza recomandărilor Grupului de lucru pentru examinarea subiectelor legate de elaborarea documentelor juridice privind stabilirea mecanismului de restituire a datoriilor SA „Moldovagaz” față de SAP „Gazprom”, creat pe platforma Agenției Proprietății Publice (APP).
	Obiectiv nou. Crearea premiselor necesare pentru dezvoltarea și funcționarea durabilă a sectorului energetic. <i>Acțiune nouă</i> Identificarea mecanismelor de stingere a datoriilor istorice ale întreprinderilor cu capital de stat din sectorul termoelectric pentru gazele naturale consumate. (indicator-Mecanismele identificate si aprobate)	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea respectivă urmează a fi considerată la elaborarea Planului de acțiuni a Agenției Proprietății Publice, în calitate de autoritatea care exercită funcția de deținător de acțiuni/fondator în cadrul S.A. “Termoelectrica” și S.A. “CET-Nord”, administrând astfel pachetele de acțiuni (100%) ale statului în aceste întreprinderi.
	Obiectiv nou. Soluționarea problemei rețelelor de gaze naturale construite din contul bugetului public. <i>Acțiune nouă.</i> Inventarierea și evaluarea rețelelor de gaze naturale construite din contul bugetului public.(indicator-Hotărâre de Guvern aprobată)	<i>Nu se acceptă.</i> Modul de soluționare a problemei rețelelor de gaze naturale construite din contul bugetului public, precum și soluționarea problemei dreptului de proprietate asupra rețelelor de gaze naturale fără proprietar urmează a fi identificat prin modificările ce urmează a fi efectuate în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale (acțiune prevăzută deja în proiectul PAG 2021-2022).
	La obiectivul „Implementarea angajamentelor de transpunere a legislației UE, asumate în baza acordurilor bilaterale, prin elaborarea și aprobarea proiectelor de acte normative relevante” <i>Acțiune nouă.</i> Alinierea cadrului juridic primar național cu privire la gazele naturale la <i>acquis</i>-ul comunitar (Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului).	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea dată se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Obiectiv nou. Creșterea nivelului de gazificare a Republicii Moldova (nivelul actual constituie 62 %) <i>Acțiune nouă.</i> Elaborarea Programului național de gazificare al Republicii Moldova.	<i>Se acceptă parțial.</i> Acțiunea dată va fi luată în considerare la elaborarea proiectului Planul de acțiuni al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. În proiectul Planului de acțiuni al Guvernului este prevăzută modificarea Legii nr.108/2016 cu privire la

		gazele naturale care urmărește inclusiv facilitarea gazificării localităților din Republica Moldova.
	Obiectiv nou. Asigurarea cadrului normativ pentru exploatarea sistemelor de distribuție a gazelor naturale <i>Acțiuni noi.</i> -Actualizarea Cerințelor minime de securitate privind exploatarea sistemelor de distribuție a gazelor combustibile naturale, aprobate prin HG nr. 552 din 12.07.2017. -Normele de consum a materialelor și normele de rezervă de utilaj, aparatele, instrumentele, materialele și mijloacele protecției individuale la exploatarea sistemelor de distribuție gaze NMSG 01-2006, aprobată prin Ordinul Ministerului Industriei și Infrastructurii nr. 154 di 22.12.2006; -Normele de timp pentru deservirea tehnică și reparația sistemelor de gaze NTSG 01-2005, aprobată prin Ordinul Ministerului Industriei și Infrastructurii nr. 135 di 14.09.2006.	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea respectivă urmează a fi considerată la elaborarea Planului de acțiuni al Ministerului Economiei.
	Obiectiv nou. Asigurarea cadrului normativ pentru piața gazelor lichefiate GPL <i>Acțiune nouă.</i> Elaborarea și aprobare Regulamentului privind furnizarea și utilizarea gazelor lichefiate GPL.	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea dată va fi luată în considerare la elaborarea Planului de acțiuni a MIDR.
	Obiectiv nou. Crearea condițiilor de dezvoltare a pieței de combustibil alternativ pentru autovehicule (hidrocarburi gazoase, lichefiate și gaz natural comprimat) <i>Acțiune nouă.</i> Elaborarea planului de măsuri privind stimularea proprietarilor de autovehicule pentru reînnoirea parcului auto și reutilizarea acestora la combustibil mai ecologic și econom.	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea respectivă urmează a fi luată în considerare la elaborarea Planului de acțiuni a MIDR.
	Obiectiv nou. Armonizarea legislației privind proiectarea și construcția stațiilor de alimentare a automobilelor cu gaze naturale comprimate <i>Acțiune nouă.</i> Elaborarea și aprobarea actului normativ privind proiectarea și construcția stațiilor de alimentare a automobilelor cu gaze naturale comprimate.	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea respectivă urmează a fi luată în considerare la elaborarea Planului de acțiuni a MIDR.
	Obiectiv nou. Implementarea Legii nr.150 din 14.07.2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară. <i>Acțiune nouă.</i> Elaborarea proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de ținere a Registrului obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea a fost planificată în proiectul PaG 2021-2022.
	Obiectiv nou. Armonizarea actelor normative privind modul de transmitere a rețelelor de gaze la deservirea tehnică. <i>Acțiune nouă</i> Modificarea Regulamentului privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” la deservirea tehnică, aprobat prin HG nr. 683 din 18 iunie 2004	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea respectivă urmează a fi luată în considerare la elaborarea Planului de acțiuni a MIDR. Relevanța modificării sau abrogării HG nr.683/2004 urmează a fi stabilită în dependență de modificările ce urmează a fi efectuate în Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, care este prevăzută în proiectul PaG 2021-2022.

	La obiectivul "Sporirea securității energetice a țării, inclusiv prin diversificarea surselor și rutelor de transport a energiei electrice și a gazelor naturale". <i>Acțiune nouă</i> Promovarea producerii locale a energiei electrice, inclusiv pe baza gazelor naturale.(Licitatii lansate; Contracte de procurări/ servicii semnate)	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiune va fi inclusă în Planul de acțiuni al MIDR.
	La obiectivul "Asigurarea cadrului normativ atractiv pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea piețelor energetice competitive" -De reformulat. Asigurarea realizării procedurii de separare juridică și funcțională a operatorilor sistemului de transport din sectorul gazelor naturale și electroenergetic (Certificarea operatorilor sistemului de transport (SRL „Moldovatrangaz”, IS Moldelectrica)); - <i>Acțiune nouă</i> „Desemnarea Operatorului pieței gazelor natural”.	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului Planului de acțiuni al MIDR. Acțiunea nouă propusă, urmează a fi luată în considerare în următorul ciclu de planificare a activității Guvernului pentru anii 2023-2025.
Societatea pe Acțiuni „CET-Nord”	Modificarea politicii bugetar-fiscale sub aspectul scutirii de TVA si alte taxe a proiectelor investiționale.	<i>S-a luat act.</i> Obiectivul urmează a fi examinat suplimentar de către autoritățile administrative centrale responsabile de domeniul vizat și de elaborarea politicii bugetar-fiscale.
	La obiectivul Îmbunătățirea cadrului normativ cu privire la energia termică (sistemul de distribuție pe orizontală) și promovarea cogenerării: - Modificarea și completarea Legii 92 din 2014; - Modificarea și completarea HG 191 din 2002, în scopul stabilirii procedurilor și condițiilor de deconectare de la SACET, de măsurare și facturare a energiei termice consumatorilor din blocurile locative cu distribuția pe orizontală și a locurilor de uz comun a celor conectați și deconectați de la SACET, inclusiv și modalitatea de facturare a energiei termice pentru prepararea apei calde	<i>Se acceptă.</i>
	La obiectivul Sporirea securității energetice a țării, inclusiv prin diversificarea surselor și rutelor de transport a energiei electrice și a gazelor naturale: - Ratificarea Acordului de finanțare pentru cel de-al doilea proiect de îmbunătățire a performanței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Bălți (SA CET Nord); - Lansarea celui de-al doilea proiect de îmbunătățire a performanței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Bălți (SA CET Nord).	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”	La obiectivul „Sporirea securității energetice a țării, inclusiv prin diversificarea surselor și rutelor de transport a energiei electrice și a gazelor naturale” Acțiune nouă. ”Îmbunătățirea calității serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice consumatorilor, prin instalarea Punctelor Termice Individuale”, Termen de realizare: decembrie 2022; Indicatori de monitorizare: Acord de finanțare aprobat. Vă informăm, că până în prezent în Sistemul de Alimentare Centralizată cu energie Termică (SACET) a mun. Chișinău au fost instalate cca 900 Puncte Termice Individuale (PTI), dintre care (cca. 530 unități) au fost montate începând cu anul 2015, când a fost fondată întreprinderea „Termoelectrica” S.A.. Astfel, au fost obținute un șir de beneficii, atât pentru consumatorii finali cât și pentru „Termoelectrica” S.A., cum ar fi: îmbunătățirea considerabilă a calității serviciului de	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerile menționate nu fac parte din obiectivul stabilit. Acțiunile în cauză vor fi luate în considerare la elaborarea proiectului Planului de acțiuni al MIDR.

	alimentare cu energie termică a edificiilor respective, creșterea calității apei calde menajere (ACM), reducerea pierderilor de energie termică, eliminarea scurgerilor de ACM, reducerea cheltuielilor consumatorilor pentru energia termică cu cca 10%, organizarea evidenței comerciale a consumurilor de energie termică și ACM pentru fiecare edificiu cu transmiterea la distanță a datelor în sistemele SCADA, depistarea la timp a unor eventuale avarii. Totodată, nivelul de PTI-zare la moment constituie doar cca 21 %. Astfel, pentru a continua modernizarea SACET Chișinău demarată în anul 2015, inclusiv prin investițiile realizate în cadrul Proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică (PIESACET-1), în cadrul întreprinderii a fost demarat un studiu intern cu privire la posibilitatea tehnică a instalării PTI aferent tuturor edificiilor racordate la SACET din mun. Chișinău. În acest context, a fost realizat calculul hidraulic al rețelelor termice primare și secundare în scopul evaluării capacității disponibile a SACET, determinării tronsoanelor de rețele termice ce necesită a fi reconstruite, și determinarea investițiilor totale necesare pentru implementarea proiectului, estimate la 91,8 mil. Euro: Totodată, considerăm indispensabilă implementarea proiectului PTI-zare a mun. Chișinău în ansamblu cu trecerea sistemului de distribuție a agentului termic din verticală la orizontală, și izolarea anvelopei exterioare a clădirii din următoarele considerente: • stabilirea sarcinii exacte termice instalate al PTI-ilor; • prognozarea debitelor de agent termic livrat în rețea; • ajustarea diametrelor rețelelor termice primare și secundare; • definitivarea costurilor investiționale aferente proiectului. <i>Acțiune nouă.</i> ”Proiectul de diversificare a producerii energiei termice prin utilizarea surselor de energie regenerabile - planta energetică Miscanthus” <i>Termen de realizare: decembrie 2022</i> <i>Indicatori de monitorizare: studiu utilizare SRE</i> „Termoelectrica” S.A. din anul 2019 este preocupată cu identificarea soluțiilor viabile de trecere la biocombustibil. În rezultatul colaborării cu Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor (IGFPP) în cadrul proiectului „Integrarea plantei energetice Miscanthus în ciclul de producere a energiei termice în sistemele de termoficare centralizată”, cofinanțat din Bugetul de Stat prin intermediul Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, „Termoelectrica” S.A. a inaugurat pe 23 februarie 2021 prima Centrală Termică pe Biomasă integrată în SACET din mun. Chișinău. Proiectul dat are ca scop demonstrarea potențialului energetic al plantei Miscanthus, cultivată pe terenurile IGFPP în strânsă colaborare cu compania britanică Terravesta Limited, companie recunoscută la nivel mondial, specializată în cultivarea și aprovizionare cu biomasă, având procedee/procese de cultivare unicat a Miscanthus-ului în calitate de materie primă/biomasă. Rezultatele preliminare obținute în urma funcționării Centralei termice în perioada de	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului Planului de acțiuni al MIDR.
--	--	---

	testare demonstrează eficiența energetică a Miscanthus-ului în calitate de sursă de biomasă pentru producerea de energie termică. Suplimentar, cultivarea Miscanthus-ului oferă un șir de avantaje comparativ cu alte plante energetice, cum ar fi: - cheltuieli minime de întreținere după plantare; - posibilitatea de cultivare pe orice tip de teren agricol; - perioada de vegetație de cel puțin 20 ani etc. De menționat, că întreprinderea deține în proprietate și operează 19 centrale termice în 14 suburbii din mun. Chișinău, care urmează a fi modernizate. Centralele termice nominalizate posedă un potențial considerabil de implementare a producerii de energie termică din biomasă și pot contribui esențial la trecerea către o economie cu emisii reduse de carbon, considerând faptul că doar în urma reconstrucției unei singure centrale termice, reducerea emisiilor se estimează la 43,5 t CO₂/an utilizând o plantație de 100 ha. Conform calculelor estimative realizate, costul combustibilului din biomasa cultivată va fi mai mic decât cel mediu pe piață. Totodată, considerând producerea proprie de biomasă, vor fi diminuate riscurile aferente procurării combustibilului. Drept urmare, va fi asigurat un cost de producere a energiei termice comparabil cu cel actual, precum și un șir de beneficii suplimentare, printre care: - sporirea independenței față de furnizorii de combustibil, - diminuarea impactului asupra mediului prin reducerea considerabilă a emisiilor de CO₂, - îmbunătățirea imaginii țării prin utilizarea tehnologiilor verzi prietenoase mediului etc.	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE)	La capitolul I, Buna Guvernare /b. Obiective pe termen scurt/ Obiectivul/Dezvoltarea cadrului normativ în vederea realizării procesului de delimitare a bunurilor imobile proprietate de stat /la Acțiuni, de completat cu textul „inclusiv a rețelelor de gaze naturale”.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi considerată în procesul implementării acțiunilor planificate.
	La capitolul V, Infrastructură și Dezvoltare Regională/a. Obiective imediate - de completat cu lacunele de reglementare care necesită modificarea legislației primare în sectorul energiei termice și gaze naturale.	<i>Se acceptă.</i> Proiectul de modificare a Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale și proiectul Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării sunt prevăzute în PAG 2021-2022 și urmează a fi elaborate/promovate pe parcursul anului 2022.
	Uniformizarea cadrului legal privind indicatorii de calitate la prestarea serviciilor publice în domeniul energetic și al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, cu instituirea răspunderii pentru încălcarea valorilor admisibile. În conformitate cu prevederile Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică și Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, pentru titularii de licențe se stabilesc anumite valori admisibile ale indicatorilor de calitate, în cazul nerespectării cărora aceștia sunt penalizați tarifar sau urmează să achite compensații consumatorilor afectați.	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului Planului de acțiuni al MIDR.

	Compensațiile reprezintă o reducere a facturii plătite de consumator pentru un serviciu necalitativ. În acest sens este oportună completarea art. 38 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării cu prevederi similare, ce țin de obligațiile furnizorilor de energie termică de a plăti compensații în cazul nerespectării valorilor admisibile ale indicatorilor de calitate a serviciilor. Aceeași abordare legală urmează a fi promovată și în cazul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare. Cerințele privind calitatea serviciilor sunt stabilite în art. 30 din Legea 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Legea stipulează că „Indicatorii de calitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare furnizate consumatorilor se stabilesc în funcție de necesitățile consumatorilor, de starea tehnică a sistemelor de alimentare, de investițiile efectuate etc.” Prevederile respective sunt similare celor stabilite în Legile nr.107/2016 și nr.108/2016 privind calitatea serviciilor, însă lipsesc cerințele față de operatori în ce privește evidența strictă a tuturor informațiilor care stau la baza calculului indicatorilor de calitate și, la fel ca și în cazul Legii nr. 92/2014 – lipsesc penalizările și compensațiile pentru nerespectarea indicatorilor de calitate. În acest caz, art. 30 al Legii 303/2013 poate fi aplicat doar pentru anumite evaluări statistice, însă contribuie foarte puțin la îmbunătățirea calității serviciilor prestate.	
	Abrogarea actului normativ desuet - Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 434/09.04.1998. Ca urmare a adoptării Legii nr. 92/29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, sectorul termoelectric a fost atribuit spre reglementare în competența ANRE, implicit fiind atribuită în competența acesteia elaborarea și aprobarea Regulamentului privind furnizarea energiei termice, fapt stabilit expres la art. 9 alin. (1) și art. 39 alin. (1) din Lege. Astfel, îndeplinirea atribuțiilor de reglementare a sectorului termoelectric și, respectiv, aprobarea de către Agenție a noului Regulament privind furnizarea energiei termice, conform art. 39, alin. (1) al Legii nr. 92/29.05.2014, a determinat caducitatea Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 434 din 09.04.1998 și necesitatea abrogării acestuia de către organul emitent în modul stabilit de lege. Odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului privind furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 23/2017 din 26.01.2017 (Monitorul Oficial nr. 316-321/1581 din 25.08.2017), de către ANRE a fost sesizat în repetate rânduri Ministerul Economiei și Infrastructurii în calitate de organ central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, privind inițierea procedurii de abrogare a Hotărârii Guvernului nr. 434/09.04.1998, dar până în prezent chestiunea a rămas nesoluționată, din care considerente ANRE se confruntă cu numeroase interpretări unilaterale din partea titularilor de licențe din sectorul termoelectric, în partea ce vizează aplicabilitatea celor două regulamente sus-nominalizate, care au același obiect de reglementare.	<i>Se acceptă.</i>

	Abrogarea actului normativ desuet - Hotărârea Guvernului nr. 715/2008 cu privire la măsurile de accelerare a procesului de gazificare internă a localităților. Ca urmare a implementării Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și aprobării de către ANRE a cadrului normativ de reglementare a sectorului gazelor naturale prevăzut de lege, Hotărârea Guvernului nr. 715/2008 cu privire la măsurile de accelerare a procesului de gazificare internă a localităților – a devenit caducă, fapt despre care a fost informat Guvernul Republicii Moldova. În prezent, prevederile Hotărârii de Guvern nr. 715/2008 contravin prevederilor Legii nominalizate, care stabilesc expres și exhaustiv atât metodologiile în baza cărora sunt aprobate tarifele reglementate la gazele naturale, precum și tipul tarifelor reglementate în baza cărora operatorii sistemelor de distribuție urmează să-și desfășoare activitatea. Astfel, operatorii sistemului de distribuție sunt în drept să activeze în baza tarifelor pentru serviciul de distribuție aprobate de către ANRE, iar în partea ce vizează activitățile auxiliare desfășurate de către aceștia, cadrul legal în vigoare prevede aplicarea tarifelor auxiliare aprobate de către Agenție. Intervenția abrogării Hotărârii de Guvern respective derivă și din abrogarea documentelor de politici întru implementarea cărora a fost adoptată (a se vedea pct. 2 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 715/2008). Cu titlu de precizare menționăm că, scopul Hotărârii Guvernului a fost realizarea Strategiei energetice a Republicii Moldova până în anul 2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 958 din 21 august 2007 (abrogată la data de 08.02.2013), atingerea indicilor prevăzuți de Programul Național „Satul Moldovenesc”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 242 /2005 (abrogat la data de 31.10.2012) și de Programul național de gazificare al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1643 /2002 (devenit caduc la data de 07.09.2007 odată cu abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 360 /2000 despre aprobarea Strategiei energetice a Republicii Moldova până în anul 2010 – în temeiul căreia a fost aprobat). În scopul soluționării divergențelor de norme legale, în conformitate cu art. 65 alin. (1) al Legii 100/2017 cu privire la actele normative, se impune abrogarea Hotărârii Guvernului RM nr. 715/2008 cu privire la măsurile de accelerare a procesului de gazificare internă a localităților, având în vedere desuetudinea acesteia și a politicilor guvernamentale în temeiul cărora a fost adoptată.	<i>Se acceptă.</i>
	Abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 267/12.03.2003 cu privire la optimizarea procedurii de instalare a cazanelor cu gaze în apartamente, case de locuit individuale și la obiectele de menire socială, în copul susținerii sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET). Debransarea de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) reprezintă o problemă actuală în sectorul termoelectric. Pe parcursul anilor, în deosebi începând cu anul 2001, au avut loc în mod constant deconectări ale consumatorilor de SACET. În mun. Chișinău până în prezent s-au debransat peste 24,1 mii de apartamente (circa 11% din numărul total de apartamente în zona de deservire	<i>Se acceptă.</i>

	SA „Termoelectrică”) cu o sarcină termică sumară de 85,2 Gcal/h, maximul deconectărilor fiind în anii: 2003-2005, respectiv 5581, 5442 și 2744 apartamente. În mun. Bălți (zona de gestiune a SA „CET-Nord”) sarcina termică sumară a consumatorilor conectați la SACET s-a micșorat de la 148,7 Gcal/h până la 104,76 Gcal/h. Micșorarea este caracteristică pentru toate categoriile de consumatori: sectorul rezidențial de la 104,5 la 75,57 Gcal/h, organizații finanțate din buget (instituții preșcolare, școlare, medicale etc.) de la 31,3 la 19,73 Gcal/h, agenți economici de la 12,9 la 9,46 Gcal/h. Constatăm o dinamică a deconectărilor pentru toate categoriile de consumatori, iar din cele 753 de blocuri locative cu suprafața totală de 1536674,7 m², peste 29 % din suprafață este deconectată de la sistemul centralizat de încălzire (12341 de apartamente). Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării prevede condițiile de deconectare de la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică, inclusiv cu scopul conectării la o altă sursă de alimentare cu energie termică. Totodată, în prezent există norme în construcții, care stabilesc cerințele privind proiectarea, construcția și exploatarea sistemelor de alimentare cu căldură pe apartamente cu termogeneratoare consumatoare de combustibil gazos (spre exemplu: NCM G.04.04:2012, NCM G.05.01:2014 etc.)	
	Soluționarea problemei dreptului de proprietate asupra rețelelor de gaze naturale fără proprietar. La situația 01.01.2021, în sistemul de gaze naturale se află în funcțiune circa 26,4 mii km de rețele de gaze naturale, din care 38,3 % sunt în proprietatea titularilor de licențe, 25,7 % sunt ale persoanelor fizice, asociații și grupuri de persoane fizice, 24,3 % sunt ale autorităților administrației publice centrale și locale, 7,5 % sunt ale agenților economici, iar 4,3 % sunt fără proprietar. Aceste rețele sunt exploatate de către titularii de licențe conform documentelor normativ-tehnice în domeniul securității industriale în bază de contracte, iar cele fără proprietar sunt la o evidență separată, fiind exploatate în conformitate cu aceleași norme. Cheltuielile pentru deservirea tehnică a acestor rețele se includ în tarifele la gazele naturale aprobate de către ANRE, ținând cont de prevederile Regulamentului privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” la deservire tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 683/2004. Problemele legate de rețelele de gaze naturale asupra cărora nu este înregistrat dreptul de proprietate persistă în cazul necesității efectuării lucrărilor de renovare sau reparații capitale, or, după cum rezultă din Regulamentul aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 683/18.06.2004, aceste cheltuieli urmează a fi suportate de proprietarii rețelelor de gaze naturale. În același context este de menționat că rețelele de gaze naturale au o durată de funcționare utilă de 20-25 ani, iar rețelele de gaze construite din surse bugetare prin implementarea Programelor de stat în anii 2001-2005 se apropie de perioada în care vor fi necesare lucrări capitale care urmează a fi finanțate din surse bugetare. Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr. 983/2011 cu privire la restructurarea	<i>Se acceptă parțial.</i> Modul de soluționare a problemei dreptului de proprietate asupra rețelelor de gaze naturale fără proprietar urmează a fi identificat prin modificările ce urmează a fi efectuate în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale, acțiune prevăzută deja în proiectul PaG 2021-2022.

	corporativă, instituțională și financiară a sistemului centralizat de alimentare cu energie termică din mun. Chișinău a fost aprobat Conceptul privind restructurarea corporativă, instituțională și financiară a sistemului centralizat de alimentare cu energie termică din mun. Chișinău și Planul de acțiuni pentru implementarea Conceptului. Conform pct. 14.3.3. reglementarea datoriilor întreprinderii nou-create față de furnizorii de gaze naturale va fi efectuată prin: capitalizarea rețelelor de gaze naturale proprietate publică și altor active, precum și comercializarea patrimoniului întreprinderilor-subiecți ai reorganizării prin fuziune (SA „CET-1”, SA „CET-2” și SA „Termocom”).	
	La capitolul V Infrastructură și Dezvoltare Regională/b. Obiective pe termen scurt /Acțiuni de reformă/Obiectivul/ Sporirea securității energetice a țării, inclusiv prin diversificarea surselor și rutelor de transport a energiei electrice și a gazelor naturale de completat cu textul “ asigurarea funcționalității și integrarea rețelelor de transport pentru transportul gazelor naturale în piața regională a gazelor naturale”. Acest capitol necesită a fi completat cu alte trei obiective și acțiuni: 1. Implementarea proiectelor de infrastructură a rețelelor de distribuție a gazelor naturale, asigurarea accesului, la un nivel de 80 %, a localităților din raioanele Republicii Moldova la rețelele de gaze naturale. 2. Stabilirea Țintelor energetice ale Republicii Moldova până în anul 2030 în raport cu obligațiile asumate prin aderarea la Tratatul Comunității Energetice și acquis-ul energetic al Uniunii Europene.	<i>Nu se acceptă.</i> Implementarea proiectelor de infrastructură a rețelelor de distribuție a gazelor naturale excede competențele GRM, aceasta fiind o atribuție nemijlocit a titularilor de licență pentru distribuția gazelor naturale, care urmează să-și dezvolte rețelele de distribuție în conformitate cu actele normative din acest sector, inclusiv Regulamentul privind dezvoltarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație ANRE nr. 138/2018 și Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație ANRE nr. 283 din 15.11.2016. <i>Nu se acceptă.</i> Țintele energetice ale Republicii Moldova până în anul 2030 urmează a fi stabilite în planul național de acțiuni în domeniul energiei și mediului.
	La compartimentul acțiuni: „ Elaborarea și aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică” prioritar este: - Excluderea echivocului de reglementare ce vizează crearea și funcționarea piețelor organizate de energie electrică, termenul de desemnare a operatorului pieței energiei electrice trebuie să preceadă crearea piețelor organizate nominalizate, oferind timpul necesar asigurării funcționalității pieței; - Stabilirea unei referințe de formare a garanțiilor financiare în funcție de riscurile care se doresc a fi atenuate și anume, în funcție de dezechilibrele participantului la piața de energie electrică, cu posibilitatea creării unui sistem stimulator, care să ofere inițiative de micșorare a dezechilibrelor create; - Soluționarea problemei dezechilibrelor în sistemul electroenergetic formate în Unitatea administrativ-teritorială din stânga Nistrului.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea dată se regăsește în proiectul PaG 2021-2022 la obiectivul “Implementarea angajamentelor de transpunere a legislației UE, asumate în baza acordurilor bilaterale, prin elaborarea și aprobarea proiectelor de acte normative relevante”. În procesul de modificare a Legii 107/2016 se va ține cont de propunerea în cauză.
	În Capitolul V Infrastructură și Dezvoltare Regională, la obiectivul "Asigurarea accesului cetățenilor la servicii și utilități publice calitative" suplinirea cu elaborarea proiectului de act normativ - Norme tehnice cu privire la iluminatul public stradal.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului Planului de acțiuni al MIDR.
	În Capitolul V Infrastructură și Dezvoltare Regională 5, la secțiunea "Proiecte de acte normative" completarea acțiunilor cu: "Modificarea Regulamentului cu privire la	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea

	protecția rețelelor electrice", aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.514 din 23.04.2002.	proiectului Planului de acțiuni al MIDR.
	Unificarea principiilor de alocare a capacității interconexiunilor dintre țările vecine, cu care Republica Moldova are interconexiuni (Ucraina), ca aceasta să fie realizată în comun de operatorii sistemelor de transport din ambele țări, în baza regulilor utilizate în Uniunea Europeană.	<i>Se acceptă.</i> La modificarea Legii nr. 107/2016 se va analiza oportunitatea definirii principiilor de alocare a capacității interconexiunilor transfrontaliere.
Asociația Patronală a Producătorilor de Energie din Surse Regenerabile "ECOENERGETICA"	Acțiune nouă: Sursele de Energie Regenerabilă, Panouri Fotovoltaice montate la sol: Modificarea/ completarea Codului Funciar care ar prevede permisiunea construcției centralelor electrice fotovoltaice pe terenuri agricole fără a fi necesară schimbarea destinației acestora în terenuri pentru construcții cu condiția că panourilor fotovoltaice să fie instalate pe structură metalică (imaginea 1 de mai jos) fără utilizarea betoanelor sau alte materiale care ar avea impact negativ asupra bonității/fertilității solului.	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului PA a MIDR Ministerul în comun cu Ministerul Agriculturii urmează să identifice soluțiile optime aferente problematicei schimbării destinației terenurilor pentru proiectele de investiții în surse regenerabile de energie.
	Acțiune nouă: Sursele de Energie Regenerabilă, Centrale Electrice Eoliene Nota: Conform Articolului 83 din Codul Funciar din categoria terenurilor agricole de calitate superioară fac parte terenurile situate pe cumpăna apelor și pe versantele cu panta de pînă la 3 grade, precum și terenurile cu gradul de evaluare a fertilității naturale de peste 60, terenurile irigate, etc. Totodată, conform acestui articol se interzice retragerea terenurilor din circuit agricol și respectiv schimbarea destinației terenului. Constrângere: Practic imposibil de a identifica terenul care să întrunească toate condițiile necesare de implementare a proiectelor de construcție a centralelor electrice eoliene conform cadrului legal, normativelor tehnice în vigoare și alte aspecte importante, precum: a) Gradul de evaluare a fertilității naturale mai mic de 60 puncte pentru a fi posibilă schimbarea destinației terenului; b) Obținerea avizului pozitiv de evaluare a impactului asupra mediului de la Agenția de Mediu; c) Identificarea zonei cu potențial eolian favorabil; d) Obținerea avizului pozitiv de la Agenția Națională Arheologică; e) Obținerea avizului pozitiv de la Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale; f) Obținerea Avizului de la Autoritatea Aeronautică Civilă; g) Obținerea Avizului de la Comandamentul Forțelor Aeriene; h) Obținerea Avizului de Racordare de la operatorul cu posibilitatea de a fi racordat la rețea; i) Acces la teren pe care se prevede construcția centralei; j) Rezultate pozitive ca urmare a prospecțiunilor geologice care prevăd condiții de siguranță a viitoarei construcție. k) Terenul favorabil pentru implementarea proiectului (cu risc minim de inundații, cu risc minim alunecări de teren, care nu se clasifică ca mlăștinos, etc.).	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului PA a MIDR Ministerul în comun cu Ministerul Agriculturii urmează să identifice soluțiile optime aferente problematicei schimbării destinației terenurilor pentru proiectele de investiții în surse regenerabile de energie.

	În situația în care bonitatea terenului respectiv depășește gradul de fertilitate de 60 puncte, agentul economic este în imposibilitate de a realiza implementarea proiectului, deși toate celelalte condiții pot fi întrunite. Mai mult ca atât, suprafața ocupată la sol de fundația unei turbine eoliene este cuprinsă între 3 și 8 ari, ceea ce reprezintă o suprafață neesențială ce urmează a fi scoasă din circuitul agricol.	
	Acțiune nouă: Hotărârea Consiliului de administrație nr.54/2020 din 28 februarie 2020 privind tarifele fixe și prețurile plafon la energia electrică produsă din surse regenerabile de energie de către producătorii care vor obține statutul de producător eligibil în anul 2020 De a fi întreprinse măsurile necesare privind revizuirea Hotărârii de către ANRE cu determinarea corectă a tarifului pentru energia electrică produsă de către instalații de cogenerare pe biogaz. Cu utilizarea valorilor exacte de pe piață privind costurile investiționale și de mentenanță.	<i>Nu se acceptă.</i> MIDR, la etapa de avizare și consultărilor publice, lansate de către ANRE, va veni cu propuneri argumentate și elocvente în vederea asigurării determinării corecte a tarifului pentru energia electrică produsă de către instalații de cogenerare pe biogaz.
	Acțiune nouă: Hotărârea Consiliului de administrare al ANRE nr. 329 din 30 iulie 2021 pentru modificarea Regulamentului privind confirmarea statutului de producător eligibil, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 251/2019 din 5 iulie 2019. La pct. 5 din regulament a fost modificat după cum urmează <i>textul „ai producătorului de energie electrică,, se substituie cu textul „ai fondatorilor/asociaților, administratorilor și persoanelor afiliate în sensul Codului civil producătorului de energie electrică”.</i> Se propune de a fi exclus textul: „administratorilor și persoanelor afiliate în sensul Codului civil”, din motiv că aceste persoane își îndeplinesc atribuțiile ce le revin, ca urmare a raporturilor de muncă cu producătorul de energie electrică, respectiv includerea acestor persoanele (salariații ai producătorului de energie electrică) în pct. 5 din Regulament, contravine legislației în vigoare a RM, și anume: Art. 1 alin. (3) din Constituția RM prevede că, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate. Art. 15 din Constituție prevede că, Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea. Art. 16 alin. (2) din Constituție prevede că, Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială. Art. 43 alin. (1) din Constituție prevede că, Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului. Art. 54 alin. (1) din Constituție prevede că, În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și	<i>Nu se acceptă.</i> Ministerul, la etapa consultărilor publice, lansate de către ANRE, va veni cu poziție referitor la propunerea respectivă.

	cetățeanului. Art. 5 din legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, care reglementează Principiile politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile. Art. 177 alin. (2) din Codul Civil al RM prevede că, Are calitatea de administrator persoana fizică sau, în cazurile expres prevăzute de lege, persoana juridică care, în condițiile legii și ale actului de constituire, este desemnată să acționeze, în raporturile cu terții, individual sau colectiv, în numele și pe contul persoanei juridice. Persoana juridică cu scop lucrativ poate avea în calitate de administrator o altă persoană juridică. Art. 188 alin. (6) din Codul Civil al RM prevede că, Obligațiile prevăzute de prezentul articol nu se aplică dacă administratorul a obținut aprobarea corespunzătoare de la organul competent al persoanei juridice. Clasificatorul ocupațiilor (profesiilor, funcțiilor) al RM, care cuprinde funcția de Administrator (codul: 515101), Administrator societate comercială (codul: 214901), Contabil-șef (codul: 121102), Cenzor (codul: 241209) și alte persoane afiliate persoanei juridice. Art. 1 din Codul Muncii al RM prevede că, <i>salariat</i> este persoană fizică (bărbat sau femeie) care prestează o muncă conform unei anumite specialități, calificări sau într-o anumită funcție, în schimbul unui salariu, în baza contractului individual de muncă. Art. 258 din Codul Muncii al RM, (1) Prevederile prezentului capitol se aplică conducătorilor tuturor unităților, cu excepția cazurilor când conducătorul (angajatorul) este concomitent și proprietar al unității. (2) Conducător al unității este persoana fizică care, în conformitate cu legislația în vigoare sau documentele de constituire ale unității, exercită atribuții de administrare a unității respective, <u>îndeplinind totodată funcțiile organului executiv.</u> Capitolul V din Codul Muncii al RM unde este reglementată, munca prin cumul	
	Acțiune nouă: Hotărârea Consiliului de administrare al ANRE nr. 329 din 30 iulie 2021 pentru modificarea Regulamentului privind confirmarea statutului de producător eligibil, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 251/2019 din 5 iulie 2019 La modificarea Regulamentului privind confirmarea statutului de producător eligibil, se propune completarea cu pct. 36⁷ cu următorul cuprins: 36⁷ În cazul în care deținătorul statutului de producător eligibil decide să schimbe locația centralei electrice – alta decât cea indicată în Hotărârea ANRE cu privire la confirmarea statutului de producător eligibil, acesta va veni cu o cerere către Agenție, la care va anexa: copia avizului de racordare eliberat de operatorul de sistem la rețeaua electrică a căruia urmează să fie racordată centrala electrică; copia actului, care atestă dreptul de proprietate/folosință a terenului unde va fi construită centrala electrică a solicitantului. Agenția va efectua modificările la Hotărârea cu privire la confirmarea statutului de	<i>Nu se acceptă.</i> MIDR, la etapa consultărilor publice, lansate de către ANRE, va veni cu propuneri argumentate și elocvente în vederea susținerii propunerii respective.

	producător eligibil în termen de 30 zile din momentul depunerii cererii cu privire la schimbarea locației centralei electrice. Unul din argumente este că legea nr. 10/2016 nu interzice schimbarea locației centralei electrice, respectiv, la caz urmează a fi aplicate principiile interpretării juridice, și anume: ”Tot ce nu este interzis este permis”. Mai mult ca atât, această prevedere are ca scop stabilirea și prevenirea unor situații neprevăzute și care au ca efect, necesitatea schimbării locației (imposibilitatea de a construi centrala electrică pe terenul indicat în statutul obținut), cum ar fi, calamități naturale, avize negative din partea autorităților la etapa de coordonare și avizare a proiectului pentru construcția centralei electrice și alte situații similare. Reieșind din cele menționate, solicităm respectuos să fie examinate propunerile înaintate în prezentul demers și să fim informați despre rezultatul examinării acestora în termeni restrânși, după caz de a oferi posibilitatea Asociației de a prezenta unele argumente suplimentare.	
Carolina Linte, Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „LAPTE”	<i>Stații de epurare apei.</i> Se necesită o politică referitor la amplasarea acestor stații, este o povară prea mare pentru agenții economici, sa-și construiască toți așa stații. Trebuie de studiat exemplul Elveției.	<i>S-a luat act.</i> Problema semnalată urmează a fi examinată de comun cu autoritățile administrative centrale relevante (ME, MIDR, MAIA, MM) în vederea identificării celor mai eficiente soluții. Ulterior vor fi formulate propuneri concrete privind ajustarea cadrului normativ.
Alexandru Morcov, CALM	Pe domeniul urbanism - Lipsește în plan program de politici publice pentru elaborarea documentației de urbanism pentru apl, din acest motiv apl întâmpina blocaje instituționale; - Lipsa digitalizării documentelor de urbanism, amenajarea teritoriului; - Elaborarea documentelor de planificare spațială; - Proiecte tip pentru construcția caselor de locuit în localitățile rurale.	<i>Se acceptă parțial.</i> Conform Legii nr.835/1996, elaborarea documentației de urbanism pentru localități ține de competența APL, de asemenea, acestea beneficiază de autonomie decizională. În PaG 2021-2022 este prevăzută acțiunea privind elaborarea PATN, care va trasa liniile directe pentru actualizarea Planurilor generale a localităților, actualmente PUG. De asemenea, este preconizată elaborarea unui sistem geo-informațional. Î.S. „Ruralproiect” deja dispune de astfel de tip pentru construcția caselor de locuit în localitățile rurale
	Pe domeniul energetic: - de atras o atenție sporită la capitolul eficiența energetică a clădirilor, îndeosebi, a clădirilor publice de învățământ; - de intervenit cu modificări la Legea nr.850/2017	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni în vederea sporirii eficienței energetice a clădirilor. Acțiunile: - Lansarea proiectului „Eficiența Energetică în Republica Moldova” (MEEP); - Implementarea proiectelor de eficiență energetică.
SINDICONS	Declararea ramurii construcțiilor pentru următorii 10 ani - „Sector prioritar de importanță națională pentru economia Republicii Moldova" (a se vedea în acest sens practica statelor UE, inclusiv a României):	<i>S-a luat act.</i> Inițiativa poate fi promovată în contextul unei argumentări ample.

- adoptarea implementarea unor acțiuni și măsuri concrete și eficiente în vederea creșterii dezvoltării ramurii construcțiilor și infrastructurii; - acordarea facilităților fiscale entităților din ramură etc.	În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni privind promovarea Codului urbanismului și construcțiilor și a documentului de politici pentru dezvoltarea domeniului construcțiilor.
Urgentarea adoptării Codului urbanismului și construcțiilor al RM	<i>Se acceptă.</i> Promovarea Codului urbanismului și construcțiilor inclusă în proiectul PaG 2021-2022.
Cu consensul partenerilor sociali, să stabilim în cele din urmă cuantumul salariului minim în ramura construcțiilor de 6000 (șase mii) lei, începând cu 01 noiembrie 2021.	<i>S-a luat act.</i> Este în curs de elaborare și aprobare un mecanism de stabilire al salariului minim în domeniu construcțiilor.
Constituirea Casei Sociale a Constructorilor din Republica Moldova.	<i>S-a luat act.</i> Inițiativa poate fi promovată în contextul unei argumentări ample.
Preluarea și ajustarea standardelor ocupaționale pentru profesiile muncitorești din România și punerea acestora în aplicare din sursele financiare ale fondului bazei normative din construcții.	<i>Nu se acceptă.</i> Conform Regulamentului cu privire la modul de finanțare din bugetul de stat a proiectelor desfășurate de comitetele sectoriale pentru formare profesională HG 253/2018 comitetele sectoriale beneficiază de sprijin financiar din bugetul de stat.
Favorizarea de către stat a dezvoltării și consolidării parteneriatului social la nivel național, ramural și la nivel de unitate economică.	<i>Se acceptă.</i> PaG 2021-2022 conține acțiunea privind consolidarea activității CNCNC. Dezvoltarea și consolidarea parteneriatului social se realizează în limitele Legii 245/2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial.
Elaborarea măsurilor pentru combaterea economiei informale, care a căpătat dimensiuni îngrijorătoare de naturi și aduci prejudicii însemnate mediului economic din țară: - implementarea Registrului electronic de evidență a contractelor individuale de muncă ar diminua fenomenul „munca la negru” și „plata salariilor nedeclarate”; - stabilirea, prin intermediul consultărilor și negocierilor dintre partenerii sociali a unui salariu minim pentru prima categorie de calificare, cât mai justificat și mai real, pentru a motiva salariații să muncească acasă și angajatorii să contribuie la calificarea acestora și la asigurarea calității lucrărilor efectuate în construcții; - elaborarea cadrului normativ care ar stimula implementarea în procesul de producere și execuție a noilor tehnologii, noilor tipuri de materiale și utilaje care ar determina pe de o parte, optimizarea graficilor de execuție și a costurilor per ansamblu, iar pe de altă parte ar crește productivitatea muncii.	<i>S-a luat act.</i> În PaG 2021-2022 sunt planificate un set de acțiuni orientate spre diminuarea fenomenului „muncii la negru” și „plata salariilor nedeclarate”. Actualmente, este în curs de elaborare și aprobare un mecanism de stabilire al salariului minim în domeniu construcțiilor. Cu referire la implementarea noilor tehnologii în domeniu, procesul respectiv este dictat de cerințele pieței.
Dezvoltarea mecanismelor de acordare a creditelor în condiții preferențiale pentru tinerii specialiști (ex.: „Programul prima casa” precum și a altor programe similare).	<i>S-a luat act.</i> Inițiativa poate fi promovată în contextul unei argumentări

		ample.
	Modificarea Legii nr.156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, prin reducerea stagiului de cotizare complet, pentru persoanele care realizează stagii de cotizare în condiții deosebite de muncă, art. 41 alin. (2prim).	<i>S-a luat act.</i> Inițiativa poate fi promovată în contextul unei argumentări ample.
	Ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 167 pentru securitatea și sănătatea în construcții.	<i>S-a luat act</i>
Natalia Timofte, Energy specialist „World Bank”	La obiectivul „Asigurarea cadrului normativ atractiv pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea piețelor energetice competitive (cu rezultate de eficiență energetică)” este formulat în mod confuz. În „Acțiune” referința se face doar la energie electrică din surse regenerabile (SER). Respectiv, obiectivul poate fi ajustat de exemplu ca: ‘Asigurarea cadrului normativ necesar pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea surselor de energie regenerabile’;	<i>Se acceptă.</i> A fost reformulată acțiunea conform propunerii.
	La obiectivul „Eficientizarea energetică a clădirilor publice”Termenul de realizare a fi modificat prin decembrie 2022.	<i>Nu se acceptă.</i> Termenul stabilit reiese din graficul real de implementare a proiectului.
	La obiectivul „Asigurarea aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor din Republica Moldova după 1 octombrie 2021” Asigurarea aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor din Republica Moldova după 1 octombrie 2021’: dacă se dorește ca gazele să fie livrate de Moldovagaz începând cu 1 octombrie, atunci contractul respectiv trebuie semnat nu mai târziu de 30 septembrie, iar în mod normal nu mai târziu de 20 septembrie curent.	<i>Se acceptă parțial.</i> Și anume semnarea contractului până la 30 septembrie.
	La obiectivul „Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor și promovarea reformei de gestionare a fondului locativ” și nici în alta parte în Plan nu se menționează Strategia pe termen lung pentru mobilizarea investițiilor în renovarea stocului național de clădiri din Moldova (clădiri publice și rezidențiale; Long-term Strategy for Mobilizing Investment in the Renovation of the National Stock of Buildings in Moldova) document elaborat încă în 2020, dar până în prezent ne finalizat/aprobat.	<i>Se acceptă.</i> A fost introdusă acțiunea nouă în PaG 2021-2022.
	Obiectivul „Sporirea securității energetice a țării ...’ – ”: Asigurarea activității (operaționale) a gazoductului Iași (RO) - Ungheni – Chișinău’: termenul de realizare a fi modificat prin Septembrie 2022 (ținând cont de faptul că anul gazier începe pe 1 Octombrie) ?;	<i>Se acceptă.</i>
	Obiectivul „Asigurarea cadrului normativ atractiv pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea piețelor energetice competitive”: Asigurarea realizării procedurii de separare juridică și funcțională a operatorilor sistemului de transport din sectorul gazelor naturale’ – ‘Certificarea operatorilor sistemului de transport (SRL „Moldovatrangaz”, SRL „Vestmoldtransgaz”)’ – ‘Decembrie 2022’: 1. Vestmoldtransgaz este deja certificat (https://www.anre.md/anre-a-aprobat-	<i>Se acceptă.</i>

	certificarea-operatorului-sistemului-de-transport-al-gazelor-naturale-srlvestmoldtransgaz-3-312), iar certificarea Moldovatrangaz trebuie finalizata anul curent fiind deja in mare întârziere fata de angajamentele internaționale (Comunitatea Energetica) stabilite. Nu am văzut in Plan acțiuni privind actualizarea Strategiei Energetice-2030 (https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=68103&lang=ro), activitatea lansata încă din anul 2017.	
CONDRUMAT	LA obiectivul imediat „Asigurarea cadrului normativ privind eliminarea barierelor birocratice la obținerea actelor permise în construcții” <i>Acțiune nouă</i> Modificarea și completarea HG nr.1469 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la crearea și funcționarea ghișeului unic de autorizarea lucrurilor de construcție, termen - <i>trimestrul I,2022, proiect de HG.</i> <i>Notă.</i> Propunerile pentru modificarea acestui document au fost discutate de diferiți actori din sectorul construcțiilor, precum si reprezentanții ministerului in cadrul proiectului, finanțat de USAID. In final au fost depistate neconcordanțe între HG 1469/2016, Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrurilor de construcție Si Legea nr.509/1995 drumurilor. După acțiunea „Promovarea proiectului Codului urbanismului și construcțiilor” se va include acțiunea „Modificarea Legii nr.721/1996 privind calitatea in construcții in ceea ce ține de gestionarea deplină a surselor financiare speciale pentru dezvoltarea bazei normative in construcții” de către MIDR. <i>Termen - Trimestrul 11,2022,</i> Notă De mai mulți ani sursele speciale nu se folosesc pentru dezvoltarea bazei normative din varii motive sau contrar destinației, ceea ce influențează negativ asupra cadrului de reglementări tehnice din domeniul construcțiilor. Faptul dat contravine prevederilor din art.173 al Acordului de Asociere între RM-UE. După obiectivul pe termen scurt „Dezvoltarea ramurii construcțiilor”, după acțiunea „Elaborarea și aprobarea unui document unui document de politici in domeniul dezvoltării construcțiilor” se va completa cu: Elaborarea și aprobarea conceptului platformei e-construcții (după exemplul Estoniei - Vision of e-construction platform in Estonia), termen - Decembrie 2022r document aprobat prin HG. In opinia FP CONDR(IMAT documentul trebuie să conțină: Viziunea asupra platformei E-Construcții Si scopurile acesteia, inclusiv pe termen lung Si obiectivele Si acțiunile acestei Viziuni 2. Descrierea platformei E-Construcții, inclusiv cadrul de dezvoltare a platformei,	<i>Se acceptă parțial.</i> Țintele și obiectivele statului în domeniul decarbonizării, eficienței energetice și surselor regenerabile de energie vor fi trasate în Planului Național de Energie și Climă - document unic de politici pe termen lung în domeniul energiei și schimbărilor climatice, care va stabili, până în anul 2030. <i>Se acceptă.</i> <i>Se acceptă.</i> <i>Se acceptă de principiu.</i> Particularitățile descrise se încadrează în conceptul Sistemului Geo informațional prevăzut în proiectul Codului urbanismului și construcțiilor.

	principiile de informare, punctul de vedere al utilizatorilor de platformă, etc. 3. Descrierea punctelor de focus, cum ar fi acumularea de date existente, crearea unui sistem de date uniform Si clasificarea uniformă a datelor, etc. 4. Procedura de implementare, actualizare Si modernizare a platformei. 5. Necesitatea de modificare a reglementărilor stabilite.	
	Acțiune nouă: Modificarea HG 1436/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, termen - trimestrul II, 2022. Scopul modificărilor - includerea prevederilor ce țin de finanțarea elaborării Standardelor ocupaționale pentru domeniul construcțiilor. (Adoptate la moment 19, mai trebuie de adoptat 25)	<i>Nu se acceptă.</i> Conform Regulamentului cu privire la modul de finanțare din bugetul de stat a proiectelor desfășurate de comitetele sectoriale pentru formare profesională HG 253/2018 comitetele sectoriale beneficiază de sprijin financiar din bugetul de stat.
	Obiectivul pe termen scurt „Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor și promovarea reformei de gestionare a fondului locativ” se va completa cu Modificarea art.15 din Legea nr.128/2014 privind performanța energetică a clădirilor. Termen - Decembrie 2022, Notă" Articolul 15 din legea menționată are norme de ordin temporar, Si anume: După 30 iunie 2019, clădirile publice noi trebuie să fie clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. După 30 iunie 2021, toate clădirile noi trebuie să fie clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero etc.	<i>Nu se acceptă.</i> Amânarea termenului nu a fost argumentată.
	-Modificarea Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, termen - Decembrie 2022, -Modificarea Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică, termen - Decembrie 2022' În ambele legi se vor introduce mecanismele de restituire a cheltuielilor efectuate de dezolatori pentru construcția noilor rețele ingineresti la construcția noilor obiective, ceea ce va permite reducerea cheltuielilor pentru beneficiarii finali, în special, beneficiarilor de locuințe.	<i>Nu se acceptă.</i> Modificările propuse vor duce la cheltuieli suplimentare ale operatorilor, care urmează a fi incluse în tariful final la energia electrică și gazele naturale, ceea ce va avea impact social negativ și va afecta consumatorii finali. Abordarea respectivă nu este echitabilă față de consumatorii finali de energie electrică și gazele naturale.
	Lansarea negocierilor cu Banca Consiliului Europei pentru începerea Fazei III a proiectului de construcție a locuințelor de serviciu și locuințelor de manevră, necesare pentru asigurarea a unor pături de cetățeni ai Republicii Moldova sau apatrizi cu locuințe.	<i>S-a luat act.</i> Negocierile au fost lansate. (În data de 15.09.2021 a avut loc prima ședință în acest sens).
	Modificarea Legii cu privire la achizițiile publice ce ține de sintagma "cel mai mic preț", termen folosit adeseori incorect în adjudecarea câștigătorului. Modalitatea de adjudecare a rezultatelor licitației ținând cont de noțiunea " cel mai mic preț" si omiterea noțiunii de "oferta anormal de scăzută" etc. Adjudecarea rezultatelor preponderent după noțiuni economice, astfel excluzând în totalitate noțiunile tehnice, oferind posibilitatea unor companii sa admită o calitate proasta a lucrărilor.	<i>Se acceptă.</i>
	Elaborarea normativului cu privire la caietul de sarcini, pentru ca în documentația de licitație să fie inclus un caiet de sarcini adecvat realității unei construcții și nu enumerarea volumelor fizice, fără a ține cont de partea tehnologica, calitate etc.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi inclusă în planul tematic de elaborare a documentelor normative 2022.

	Modificarea Regulamentului de ajustare a prețurilor la șantiere cu un termen de execuție mai mare de doi ani.	<i>Nu se acceptă.</i> Ministerul Finanțelor gestionează propunerile de modificare a legislației în domeniul achizițiilor publice.
	Modificarea HG nr.1436 din 17.12.2008 ce ține de regulamentul de administrare a mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea a fost prevăzută în proiectul PaG 2021-2022.
	Modificarea Legii nr.107 /2016 art.47 și 48 cu privire la energia electrică și revenirea la art.41 alin.(12) și 42 alin.(2) și (3) din legea 124/ 2009.	<i>Nu se acceptă.</i> Contravine angajamentelor asumate de RM în cadrul Acordului de Asociere cu UE și Tratatului Comunității Energetice. Modificările propuse vor duce la cheltuieli suplimentare ale operatorilor, care urmează a fi incluse în tariful final la energia electrică, ceea ce va avea impact social negativ și va afecta și alți consumatori finali.
	Modificarea Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale și revenirea la Legea nr. 123/2009	<i>Nu se acceptă.</i> Contravine angajamentelor asumate de RM în cadrul Acordului de Asociere cu UE și Tratatului Comunității Energetice. Modificările propuse vor duce la cheltuieli suplimentare ale operatorilor, care urmează a fi incluse în tariful final la gaze naturale, ceea ce va avea impact social negativ și va afecta și alți consumatori finali.
	Modificarea următoarelor HG ce țin de activitatea comitetului sectorial în construcții: HG nr 253 /2018, HG nr. 435/.2007,HG nr. 70 din22.0r.20rB, HG nr. 193/.2017, HG nr. 678 /2020.	<i>Nu se acceptă.</i> Ministerul Muncii și Protecției Sociale gestionează propunerile de modificare a cadrului normativ în domeniul activității comitetelor sectoriale.
Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități (AOPD)	La Obiectivul- ”Definitivarea și aprobarea noului document de politici publice în domeniul dezvoltării regionale pentru anii 2022-2028” propunem ca sub-acțiune „dezvoltarea cerințelor minime de design universal pentru proiectarea și dezvoltarea mediului, programelor și serviciilor.”	<i>S-a luat act.</i> Propunerea se va analiza prin prisma obiectivelor proiectului Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională, aflat la etapa de definitivare.
	La obiective pe termen scurt, la secțiunea Proiecte de acte normative propunem completarea cu următoarele sub-acțiuni: -Elaborarea și aprobarea Planului național de asigurare a condițiilor de accesibilitate pentru persoane cu dizabilități la infrastructura socială. La moment nu există nici un document activ de politici, care ar aborda problema accesibilității persoanelor cu dizabilități precum și lipsa mecanismelor eficiente de implementare a unor prevederi legale, care să stipuleze incluziunea persoanelor cu dizabilități în domeniile construcțiilor, transporturilor, informației și comunicațiilor. Astfel, apare necesitatea stringentă a elaborării unui document de politici național în asigurarea unui mainstreaming al principiului accesibilității persoanelor cu dizabilități. -Elaborarea și aprobarea standardelor de accesibilitate a mediului informațional; -Elaborarea și aprobarea normativelor și ghidurilor de adaptare rezonabilă; Se propune	<i>Se acceptă parțial.</i> În domeniul construcțiilor sunt aprobate o serie de documente normative privind accesibilitatea: 1. CP C.01.13:2018 „Mediul urban. Reguli de proiectare pentru persoane cu dizabilități”; 2. CP C.01.12:2018 „Clădiri și încăperi cu locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare”; 3. CP C.01.02:2018 „Proiectarea clădirilor și construcțiilor cu asigurarea accesibilităților pentru persoane cu dizabilități. Prevederi generale”; 4. CP C.01.10:2018 „Clădiri civile. Mediul locuibil cu elemente de sistematizare, accesibile pentru persoane cu

	introducerea acestei acțiuni pentru cazurile în care obiectele de menire socială, din motive tehnice, nu pot fi amenajate astfel încât să fie accesibile persoanelor cu dizabilități. -Perfecționarea legislației în domeniul autorizării executării lucrărilor de construcție și privind calitatea în construcții, astfel ca să nu fie admise realizarea construcțiilor cu încălcări ale normativelor naționale de accesibilitate. -Uniformizarea termenilor și definițiilor în cadrul reglementator al infrastructurii la termenii și definițiile stabilite de Legea nr. 60 din 30.03.2012. Se propune includerea unui nou Obiectiv „Modificarea legislației pentru asigurarea principiului accesibilității”, cu includerea următoarelor sub-acțiuni: -Proiect de modificare a Legii nr. 721 din 02.02.1996 elaborat și propus spre aprobare. Includerea în textul art. 30 al a răspunderii pentru neasigurarea accesibilității. - Proiect de modificare a Legii nr. 163 din 09.07.2010 elaborat și propus Guvernului spre aprobare. Includerea în textul art. 6 al Legii nr. 163 din 09.07.2010 a cerinței că, certificatul de urbanism pentru proiectare va cuprinde prescripții și elemente privind accesibilitatea. - Proiect de modificare a Legii nr. 436 din 28.12.2006 elaborat și propus Guvernului spre aprobare. Modificarea art. 14 al. 2 al Legii nr. 436 din 28.12.2006 pentru a include asigurarea accesibilității. -Proiect de modificare a Legii nr. 835 din 17.05.1996 elaborat și propus Guvernului spre aprobare. Modificarea art. 5 al Legii nr. 835 din 17 .05.1996 pentru a include în calitate de obiectiv a activității de urbanism asigurarea principiului accesibilității. Totodată, menționăm necesitatea de formulare a indicatorilor măsurabili în planul de acțiuni, cu acoperirea financiară relevantă acțiunilor stabilite.	dizabilități. Reguli de proiectare”; 5. CP C.01.11:2018 „Construcții civile. Clădiri și construcții publice, accesibile pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare”. Suplimentar, în planul tematic sunt prevăzute elaborarea și actualizarea următoarelor documente: - actualizarea NCM C.01.06 Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități; - elaborarea Codului practic (CP) Încăperi pentru petrecerea timpului liber și activitatea de cultură fizică și însănătoșire pentru persoane cu dizabilități; - elaborarea Codului practic (CP) Centrele de reabilitare pentru copii și adolescenți cu dizabilități. Reguli de proiectare; - elaborarea Codului practic (CP) Mijloace tehnice de comunicare și informare de folosire socială (comună). Clasificare. Cerințe de accesibilitate și siguranță pentru persoane cu dizabilități. În procesul dezbaterilor publice pe platforma Parlamentului a proiectului Codului urbanismului și construcțiilor care include legislația în domeniu, pot fi înaintate propunerile respective. - Certificatul nu poate prevedea asemenea aspecte. Prescripțiile respective fac parte din normativele de proiectare. Art. 5 al Legii nr. 835 din 17 .05.1996 descrie obiectivele generale ale activității de urbanism, ori obiectivul ”asigurarea principiului accesibilității” poate fi considerat un obiectiv specific care se poate regăsi în textul literei c), pct. (1) din art. 5: „asigurarea unei locuiri corespunzătoare cerințelor și nivelului de dezvoltare a societății” dar și a literei e) „protejarea populației, cadrului natural și construit contra poluării, riscurilor naturale și tehnologice previzibile”. Menționăm că prevederi privind accesibilitatea au fost incluse în proiectul hotărârii Guvernului privind Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind conținutul-cadru al Planului de amenajare a teritoriului național inclus în PaG 2021-2022 pentru aprobare în luna Noiembrie 2021 și pe marginea căruia AOPD s-a expus iar
--	---	--

		propunerile au fost luate în considerare. Totodată, prevederi privind asigurarea principiului accesibilității se vor regăsi în proiectul hotărârii Guvernului privind elaborarea și aprobarea Regulamentului privind conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare și actualizare, avizare și aprobare a Planului regional de amenajare a teritoriului și Planului local de amenajare a teritoriului, inclus în PaG 2021-2022 și care urmează să fie finalizat în martie 2022.
Ion Berzoi, Primar al satului Bulboaca, rl Anenii Noi	La obiectivul „Asigurarea îmbunătățirii siguranței rutiere pe drumurile publice” Se propune includerea acțiunii „Construcția drumului de ocolire a s. Bulboaca pe drumul G109 „Delacău – Bulboaca – R2”	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea vizată va fi examinată suplimentar în contextul elaborării Programului de dezvoltare a infrastructurii rutiere. Suplimentar, evocăm că Planul de acțiuni a Guvernului nu ține de soluționarea unor probleme unice (ex. repararea/construcția unui drum anume).
	La obiectivul „Asigurarea siguranței circulației rutiere pe drumuri regionale” Se propune includerea acțiunii „Amenajarea spațiilor pietonale pe drumul G109 „Delacău – Bulboaca-R2” în zona s. Bulboaca (rl Anenii Noi”	
Camera de Comerț Americană	Anularea sau reducerea taxelor excesive specifice industriei telecomunicațiilor. Existența taxelor excesive specifice industriei telecomunicațiilor Industria telecomunicațiilor are o importanță deosebită pentru economia Moldovei, contribuind semnificativ la creșterea produsului intern brut, promovând creșterea economică și incluziunea digitală, și sprijinind dezvoltarea industriei TI. Cu toate acestea, industria telecomunicațiilor se confruntă cu o serie de probleme (enumerate mai jos) care pot compromite angajamentul acesteia de a investi în continuare în Republica Moldova. Taxele excesive aplicabile sectorului reprezintă unele dintre cele mai mari provocări întâmpinate, dintre acestea fac parte următoarele: 1. Taxa specială în mărime de 2,5% (1,5% din 2022) din venitul obținut din vânzările aferente serviciilor de telefonie mobilă, achitată în fondul de susținere a populației; 2. taxa anuală de 3 milioane de euro achitată administratorului bazei de date pentru portabilitate (echivalentă cu 1% din valoarea totală a pieței telecomunicațiilor); 3. taxa de minim 3% din venitul obținut din vânzările dispozitivelor de comunicații electronice, plătită organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor de autor; 4. taxele de licență pentru utilizarea spectrului de frecvențe și taxele recurente de gestionare a spectrului care sunt disproporționate, având în vedere PIB-ul pe cap de locuitor și numărul populației, și ar putea constitui un obstacol important pentru implementarea tehnologiei 5G; 5. taxa pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, în mărime de 0,5% pe valoarea investițiilor în rețele.	<i>Se acceptă parțial.</i> 1. A fost propusă acțiunea privind revederea mecanismului de colectare și utilizare a taxei impuse prestatorilor de servicii de telefonie mobilă (în mărime de 2,5%, iar din anul 2022 se va micșora la 1,5%), iar executor principal este propus Ministerul Finanțelor; 2. Micșorarea taxei pentru portabilitatea numerelor ține de atribuția nemijlocită a Agenției Naționale de Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; 3. A fost propusă acțiunea privind ajustarea mecanismului de colectare și cotei remunerației compensatorii achitate la importul echipamentelor care pot fi utilizate la reproducerea operelor publicate legal, în condițiile art. 26 al Legii nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe (responsabil Ministerul Economiei și AGEPI); 4. Referitor la taxele de licență pentru utilizarea spectrului de frecvențe și taxele recurente de gestionare a spectrului, se propune efectuarea unui studiu de cercetare, conform art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Acțiunea de efectuare a studiului va fi inclusă în Foaia de parcurs pentru impulsionearea dezvoltării sectorului de comunicații electronice); 5. Această taxă ține de dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții, iar acest sistem acoperă toate sferele economiei naționale. Excluderea

		taxei respective pentru domeniul comunicațiilor electronice poate crea un precedent periculos pentru a solicita astfel de facilități pentru celelalte domenii.
	Îmbunătățirea și simplificarea procedurilor de autorizare a construcției rețelelor de comunicații electronice. Procedurile ambigue de autorizare a construcției rețelelor de comunicații electronice. Procedurile de autorizare a construcției rețelelor de comunicații electronice sunt în prezent ambigue, greoaie, îndelungate și costisitoare pentru operatori. De asemenea, reglementările legale sunt interpretate abuziv și neuniform de către autoritățile publice locale și instanțele de judecată.	<i>Se acceptă.</i> A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, inclusiv Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. De asemenea, în procesul dezbaterilor publice pe platforma Parlamentului a proiectului Codului urbanismului și construcțiilor care include legislația în domeniu, pot fi înaintate propunerile respective.
	Asigurarea implementării efective a noii Legi nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice. Implementarea defectuoasă a Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice Legea nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice obligă proprietarii de a acorda acces pe proprietăți pentru instalarea rețelelor, reducând costurile de construire a rețelelor prin abolirea chiriilor pentru instalarea rețelelor pe proprietăți. Legea este în mare măsură sabotată atât de către entitățile publice, cât și persoanele private. Autoritățile publice centrale ar trebui să întreprindă măsuri pentru asigurarea implementării efective a acesteia. Tot aici menționăm și despre necesitatea elaborării reglementărilor privind reducerea costurilor dezvoltării rețelelor în bandă largă.	<i>Se acceptă.</i> A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2017, Legea nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Codul fiscal nr. 1163/1997, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008). Scopul proiectului constă în: - crearea Punctului de Informare Unic care va oferi accesul furnizorilor de comunicații electronice la informația despre infrastructura disponibilă; - obligația efectuării coordonate a lucrărilor civile, ceea ce

		va micșora până la 80 % costurile pentru crearea rețelelor de comunicații electronice; - stabilirea unor sancțiuni suplimentare pentru prevenirea unor eventuale abuzuri; - simplificarea procedurii de autorizare pentru construcția rețelelor de comunicații electronice.
	Întreprinderea măsurilor pentru asigurarea protecției rețelelor publice de comunicații electronice date în exploatare. Neîntreprinderea măsurilor pentru asigurarea protecției rețelelor de comunicații date în exploatare. Demontarea siturilor, întreruperile abuzive de energie electrică, autorizarea proiectelor de renovări publice și dezvoltările imobiliare se produc deseori fără efectuarea unei analize de impact potențial asupra rețelelor de comunicații electronice. Statul ar trebui să întreprindă măsuri pentru asigurarea protecției rețelelor de comunicații date în exploatare și prevenirea practicilor menționate mai sus	<i>Se acceptă.</i> Se va propune majorarea amenzii pentru deteriorarea intenționată a liniilor, instalațiilor, echipamentelor de comunicații electronice din art. 255 al Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, precum și alte cazuri de contravenție pentru situațiile menționate. Conform Hotărârii Guvernului nr. 284/2009 pentru aprobarea Regulilor privind protecția rețelelor de comunicații electronice și executarea lucrărilor în zonele de protecție și pe traseele liniilor de comunicații electronice, este prevăzută procedura de recuperare a pagubei materiale de către gestionarii rețelelor respective.
	Comunicarea termenilor de licență pentru spectrul 5G într-un mod transparent, inclusiv cu privire la obligațiile de acoperire. Lipsa comunicării transparente în ceea ce privește termenele de licență pentru spectrul 5G. Actualmente se atestă o lipsă a comunicării transparente din partea autorităților publice în ceea ce privește termenele de licență pentru spectrul 5G, inclusiv cu privire la obligațiile de acoperire.	<i>Nu este clară propunerea.</i> Conform Planului de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020, sunt prevăzuți termenii de elaborare a documentației pentru organizarea concursurilor de eliberare a licențelor pentru utilizarea frecvențelor destinate tehnologiei 5G (700 MHz și 3600 MHz) și anume finele anului 2022 și în cazul nesolicitării acestora – pentru finele anului 2023. Referitor la obligația de acoperire, indicatorii de acoperire recomandați sunt prevăzuți în pct. 17 din Program. Desfășurarea acestor concursuri și stabilirea condițiilor concrete de licență țin de competența exclusivă a Agenției Naționale de Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologie Informației.
	Revizuirea legii care impune operatorilor rețelelor de cablu obligația de a exclude publicitatea și teleshopping-ul din serviciile media audiovizuale străine retransmise. Modificările defectuoase operate asupra Codului serviciilor media audiovizuale. În luna decembrie 2019, Parlamentul a modificat Codul serviciilor media audiovizuale, introducând obligația operatorilor TV prin cablu de a exclude publicitatea din posturile TV străine retransmise. Respectiva obligație contravine angajamentelor internaționale	<i>Se acceptă parțial.</i> A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2017, Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018, Hotărârea Parlamentului nr. 433/2006 cu privire la</i>

	ale Republicii Moldova. Operatorii TV prin cablu nu dispun de posibilitatea de a efectua o asemenea redactare a conținutului, fapt care va conduce la sistarea retransmisiei în Republica Moldova a posturilor TV străine care conțin publicitate. La moment legea este supusă controlului constituționalității la Curtea Constituțională.	<i>aprobarea statutului, a structurii organizatorice și a efectivului-limită ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului).</i> Scopul proiectului constă în precizarea raporturilor juridice dintre furnizorii de multiplexe, autoritățile publice relevante, furnizorii și distribuitorii de servicii media audiovizuale, fără introducerea unor bariere administrative suplimentare în calea dezvoltării TV digitale terestre, modalitatea utilizării capacității disponibile ale multiplexelor, precum și excluderea unor discordanțe. În cazul prezentării de către Consiliul Audiovizualului, la proiectul menționat, a unor propuneri argumentate privind excluderea publicității și teleshopping-ului din serviciile media audiovizuale străine retransmise, se va examina oportunitatea promovării acestor propuneri.
	Soluționarea problemei lipsei de independență a autorității de reglementare, care se află într-un conflict de interes cu operatorul controlat de stat. Existența conflictelor de interese ale autorității de reglementare a sectorului de telecomunicații cu unicul operator controlat de stat Autoritatea de reglementare a sectorului de telecomunicații se află din motive obiective în conflict de interes cu unicul operator controlat de stat, ceea ce provoacă apariția problemei de lipsă completă de independență. Un recent exemplu îl poate servi reducerea în anul 2020 a ratelor de terminație a apelurilor naționale în rețele mobile până la nivelul-țintă al UE stabilit pentru anul 2024, păstrând ratele de terminație a apelurilor naționale în rețele fixe de peste 3 ori mai mari decât nivelul UE.	<i>Nu se acceptă.</i> Contravine art. 8 alin. (2) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, prin care se stabilește că ANRCETI este independent de Guvern, cu excepția a 3 cazuri (numirea/eliberarea din funcție a conducerii, aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare și coordonarea tarifelor pentru telefonie fixă în anumite condiții). De asemenea, această propunere nu corespunde cu obiectivele UE privind fortificarea independenței autorităților de reglementare a pieței de comunicații electronice în procesul de luare a deciziilor. Referitor la soluționarea conflictului de interese, conform Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, ține de competența exclusivă a Autorității Naționale de Integritate.
	1) Comasarea funcțiilor ANRCETI și SNMFR; 2) Extinderea termenului de valabilitate al licențelor de utilizare a frecvențelor radio de la 15 la 25 de ani. Neimplementarea unor reglementări care ar reduce povara financiar administrativă și ar îmbunătăți climatul investițional în sectorul telecomunicațiilor. În procesul implementării reglementărilor UE în Republica Moldova se atestă uneori tendința de a prelua doar acele reglementări care limitează condițiile de lucru ale furnizorilor din sectorul telecomunicațiilor, fără introducerea regulilor ce ar reduce povara financiar-administrativă și ar îmbunătăți climatul investițional din acest sector. Pentru a încuraja schimbările pozitive și pentru a diversifica serviciile oferite consumatorilor,	<i>Se acceptă parțial.</i> Comasarea funcțiilor ANRCETI cu SNMFR contravine principiilor stabilite în art. 2 lit. e) din Legea privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare al activității de întreprinzător nr. 424/2004 (Ghiliotina) – e) delimitarea funcțiilor de reglementare, control și inspecție de stat ale autorităților administrației publice de funcțiile de prestare a serviciilor de evaluare ale conformității și altor servicii prestate contra plată. Preluarea funcțiilor SNMFR de prestare ale serviciilor de

	următoarele reglementări ar trebui implementate: 1) comasarea funcțiilor ANRCETI și SNMFR, pentru a reduce costurile administrative legate de plățile regulatorii efectuate în domeniul comunicațiilor electronice și costurile utilizării spectrelor de frecvență; 2) Extinderea termenului de valabilitate al licențelor de utilizare a frecvențelor radio de la 15 la 25 de ani.	către ANRCETI va crea situația existentă până la aprobarea Legii comunicațiilor electronice, când același organ efectua controlul în domeniu, presta servicii și elibera autorizații. Referitor la pct. 2), se va ține cont pentru efectuarea unui studiu de cercetare, conform art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Acțiunea de efectuare a studiului va fi inclusă în Foaia de parcurs pentru impulsionearea dezvoltării sectorului de comunicații electronice)
	Aprobarea actelor normative conexe: 1) Publicarea calendarului și asumarea organizării primei licitații; 2) Implementarea în legislația secundară a măsurilor menite să asigure bancabilitatea schemei de sprijin. Organizarea licitației privind adjudecarea capacităților de producere a energiei electrice din surse regenerabile. Deși Legea nr. 10/2016 privind promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile, a intrat în vigoare în martie 2018, iar în luna iulie a aceluiasi an a fost aprobată și legislația secundară pentru punerea în aplicare a legii, totuși până în prezent nu a fost organizată nici o licitație și nu a fost publicat vreun calendar de organizare, obligație care a început sa curgă din 30 noiembrie 2018. Pe de altă parte, în vederea asigurării bancabilității PPA (Power Purchase Agreement) este necesară ajustarea cadrului normativ primar și secundar. La acest capitol, dar și la alte detalii din legislația secundară, inclusiv elaborarea documentației de licitație, au lucrat consultanții adjudecați de BERD care au oferit suport tehnic Ministerului Economiei și Infrastructurii.	<i>Se acceptă parțial.</i> Publicarea calendarului și asumarea organizării primei licitații va fi posibil după modificarea legislației primare privind promovarea utilizării surselor de energie regenerabilă. Totuși, acțiunea respectivă parțial se regăsește în PAG 2021-2022 la obiectivul „Implementarea angajamentelor de transpunere a legislației UE, asumate în baza acordurilor bilaterale, prin elaborarea și aprobarea proiectelor de acte normative relevante”. Ce ține de implementarea în legislația secundară a măsurilor menite să asigure bancabilitatea schemei de sprijin menționăm că aceasta va fi posibil după ce va fi modificat cadrul primar pe domeniu.
	Elaborarea și aprobarea Planului Național de Energie și Climă. Republica Moldova trebuie să-și elaboreze viziunea și strategia de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung, luând în calcul reducerea emisiilor CO2 prin decarbonizarea sectorului energetic, al transporturilor și industriei. Elaborarea și aprobarea Planului Național de Energie și Climă este necesară pentru setarea ȋntelilor privind reducerea emisiilor, stabilirea ponderii de energie curată în mixul energetic, precum și alte măsuri menite să reducă poluarea și să combată efectele schimbărilor climatice.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea respectivă se regăsește în PaG 2021-2022.
	Impulsionearea dezvoltării producerii energiei regenerabile 2) Dispecerizarea Schemele de sprijin stabilite prin Legea nr. 10/2016, menite să promoveze producerea energiei electrice din surse regenerabile, s-au dovedit a fi ineficiente. Schema de sprijin bazată pe licitație nu a fost lansată. Schema de sprijin bazată pe tarif feed-in, aparent a trezit interesul investitorilor, urmează însă a se identifica dacă producătorii confirmați se vor conforma cerințelor legale pentru deținerea acestui statut și vor reuși să pună în funcțiune centralele în termenul stabilit. Mecanismul bazat pe „Net metering” nefiind foarte atractiv financiar și deloc	<i>Se acceptă parțial.</i> O parte din măsurile propuse se regăsesc în PaG 2021-2022 la acțiunea „Îmbunătățirea mecanismelor de sprijin al investițiilor în proiectele de valorificare a energiei regenerabile”, celelalte urmează a fi discutate în procesul de modificare a politicii bugetar – fiscale pentru anul 2022.

	promovat, nu a înregistrat vreun interes semnificativ. Prin urmare, pentru asigurarea tranziției energetice și creșterea treptată a ponderii de energie curată în mixul energetic, este necesar de a impulsiona dezvoltarea producerii energiei regenerabile atât prin aplicarea schemelor de sprijin aprobate, cât și prin crearea de condiții mai atractive ca: 1) promovarea prosumerismului; 2) dispecerizarea prioritară a energiei electrice produse din surse regenerabile în afara schemelor de sprijin; 3) stabilirea măsurilor fiscale preferențiale pentru importul de echipamente de producere a energiei electrice din surse regenerabile; 4) promovarea utilizării acoperișurilor pentru panouri fotovoltaice; 5) acordare de excepții la utilizarea terenurilor agricole cu bonitate ridicată pentru instalațiile eoliene etc.	
	Realizarea interconectării energetice cu România. Aprobarea unui calendar de execuție și punere în funcțiune a primei linii, precum și a calendarelor de realizare a celorlalte două linii de interconectare	<i>Se acceptă parțial.</i> O parte din măsurile propuse se regăsesc în PaG 2021-2022 la acțiunea: „Sporirea securității energetice a țării, inclusiv prin diversificarea surselor și rutelor de transport a energiei electrice și a gazelor naturale”.
	Inițierea studiului de fezabilitate privind privatizarea companiilor de distribuție și furnizare de energie electrică.	<i>Nu se acceptă.</i>
	Stimularea utilizării surselor alternative de energie prin facilitarea fiscală a utilajului utilizat în cadrul acestora; • Studiarea practicii internaționale de aplicare a stimulentele fiscale, în special în perioada în care se dorea impulsionearea acestora; • Implementarea în legislația națională a unui set de facilități fiscale menite să stimuleze utilizarea surselor alternative de energie;	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerile respective urmează a fi discutate în procesul de modificare a politicii bugetar – fiscale pentru anul 2022.
	Promovarea proiectului Codului urbanismului și construcțiilor în scopul reglementării corecte și uniforme a relațiilor în sectorul construcțiilor. Se propune ca, până la adoptarea finală a proiectului, să fie consultat repetat cu părțile interesate.	<i>S-a luat act.</i> Comisia parlamentară urmează să anunțe consultări publice.
Camera de Comerț și industrie din Republica Moldova	Propunere nouă. Aplicarea coeficientului sporit la taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehicule înmatriculate în R.M. pentru autovehicule mai vechi de 5 ani. Se propune modificări la legislația Fiscală, capitolul 9 (Taxe rutiere) și anume stabilirea coeficientului de multiplicare a taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehicule înmatriculate în R.M. pentru autovehicule mai vechi de 5 ani, după următoarea schemă. a. Vârsta de la 5-10 ani – coeficientul 1,2 la taxa calculată conf. Anexa nr.1 la cap.9 Cod Fiscal b. Vârsta de la 10-15 ani – coeficientul 2,0 la taxa calculată conf. Anexa nr.1 la	<i>Nu se acceptă.</i> Taxa pentru folosirea drumurilor este o sursă de recuperare a prejudiciului cauzat de circulația autovehiculelor pe drumurile publice. Prejudiciul cauzat depinde, în general, de greutatea vehiculelor în circulație și nu de vârstă acestor vehicule.

	cap.9 Cod Fiscal c. Vârsta de la 15-20 ani – coeficientul 3,0 la taxa calculată conf. Anexa nr.1 la cap.9 Cod Fiscal d. Vârsta de la 20 și mai mult – coeficientul 8,0 la taxa calculată conf. Anexa nr.1 la cap.9 Cod Fiscal. Beneficiu: Aplicarea acestei taxe va încuraja, persoanele fizice și juridice de a procura autovehicule noi. Totodată va avea impact pozitiv asupra economiei și a mediului ambiant.	
Alianța bicicliștilor din Moldova	Propunere noua la obiectivul: Dezvoltarea și promovarea politicilor în domeniul transportului alternativ -Elaborarea si aprobarea Programului național de facilitare a transporturilor alternative -Elaborarea si aprobarea Regulamentului privind managementul infrastructurii pentru transportul alternativ si aplicarea conceptului de utilizare flexibila a infrastructurii pentru transportul alternativ - Elaborarea si aprobarea Ghidului cu recomandări pentru construcția pentru pistelor biciclete si alte elemente de infrastructura pentru transportul alternativ la nivele de republica	<i>S-a luat act.</i> Considerăm că acțiunea respectivă trebuie inclusă în Planul de Acțiuni pentru viitorul Program de Mobilitate al RM, iar responsabil pentru realizarea acesteia să fie trecute municipiile.
	Ajustarea si consolidarea cadrului normativ în domeniul transportului alternativ Elaborarea si aprobarea proiectului de GH privind organizarea si funcționarea Agenției Naționale de Transport Alternativ. Astfel, Agenția: - va supraveghea proiectele curente, astfel încât drumurile reconstruite să conțină infrastructură pentru bicicliști și pietoni; - va participa în faza inițială de proiectare, astfel încât drumurile noi să conțină infrastructură pentru bicicliști și pietoni; - va aplica pentru granturi și va atrage fonduri europene pentru dezvoltarea infrastructurii pentru bicicliști; - va oferi consultanță pentru municipalități în acest domeniu; - va contracta lucrările pentru construcțiile necesare; - va coordona conlucrarea cu alți actori publici; - va promova în societate deplasarea cu bicicleta (în școli, universități, dar și în primării și pe toate sursele media disponibile: TV, ziare, rețele sociale etc.).	<i>S-a luat act.</i> Considerăm că acțiunea respectivă trebuie inclusă în Planul de Acțiuni pentru viitorul Program de Mobilitate al RM
Evgheni Camenscic	Eficientizarea energetică a clădirilor publice La acțiuni se recomandă includerea a următorului subiect: "Dezvoltarea Sistemului Informațional de Management Energetic în Clădirile Publice (EMIS - Energy Management Information System). Indicatori: conectarea 1000 de clădiri publice la EMIS RESPONSABILI: Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Agenția Pentru Eficiența Energetică Green City Lab Moldova Buget - 3 mil lei Explicații: Acest sistem (EMIS) deja există în cadrul proiectului Green City Lab (UNDP). EMIS a fost preluat din Serbia și există susținerea tehnică pentru dezvoltarea lui în Moldova. EMIS ajută la: - monitorizarea lunară/săptămânală/zilnică a cheltuielilor cu energie și	<i>Se acceptă.</i>

	apa - conectarea cheltuielilor cu consumuri de energie, ceea ce la moment nu este posibil în sistemul existent de contabilitate - crearea cadastrului electronic a clădirilor publice din Moldova - dezvoltarea capacităților tehnice a persoanelor, care sunt responsabili pentru întreținerea clădirilor - reducerea cheltuielilor cu 5-15% La obiectivul „Asigurarea cadrului normativ atractiv pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea piețelor energetice competitive” Se propune: 1. La "Crearea cadrului juridic pentru dezvoltarea industriei serviciilor de auditare energetică, " se propune de adăugat sintagma "...management energetic" 2. La acțiuni: - De adăugat sintagma "Eliminarea barierelor și crearea condițiilor pentru dezvoltarea Obligațiilor Verzi. Responsabil: Ministerul Finanțelor 3. La acțiuni: - Se propune să fie adăugat: Elaborarea/ajustarea regulamentelor ANRE cu privire la On-bill financing - finanțarea eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă prin intermediu prestatorilor de servicii energetice (Termoelectrică, Premier-Energy). On-bill financing oferă posibilitate de a recupera investiții prin includerea costurilor în tarif pe durată de recuperare a investițiilor. Nu pentru toți consumatori, dar anume pentru cei care acceptă investiția. Se propune de adăugat: La obiective: - Dezvoltarea și promovarea politicilor în domeniul transportului cu emisii zero și emisii reduse; La Acțiuni: Obiective: Elaborarea planului de acțiuni pentru dezvoltarea transport electric și transportului cu emisii reduse.	
		<i>Nu se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni în vederea consolidării sectorului serviciilor energetice. Totodată, urmează să includă în Planul de acțiuni al MIDR activități comune cu reprezentanții Green City Lab în vederea consultărilor propunerilor înaintate și cum acestea pot fi integrate în cadrul normativ aferent.
		<i>S-a luat act.</i>
Livia Nistor-Lopatenco – UTM	-Trebuie acordată o atenție sporită și intensificată colaborarea între mediul social-economic și universitar. Ar fi binevenită colaborarea între UTM și minister.	<i>S-a luat act.</i> A fost inițiat un proiect de colaborare cu mediul academic.
Valentin Arion – UTM	Pe sectorul energetic: -Decarbonizarea economiei 100%. UE a lansat inițiativa de decarbonizare a economiei. De preluat practica europeană. - Reducerea consumului de energie către anul 2030 cu 50%. De -promovarea eficienței energetice, în special a clădirilor -promovarea surselor de energie regenerabile -promovarea SACET-urilor -de avut o viziune strategică de dezvoltare a sectorului energetic pe termen lung, către 2050.	<i>Se acceptă.</i> În PaG 2021-2022 sunt incluse acțiuni care reflectă implementarea propunerilor înaintate: Lansarea proiectului „Eficiența Energetică în Republica Moldova” (MEEP); Asigurarea cadrului normativ atractiv pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea sectorului energiei din surse regenerabile; Eficientizarea energetică a clădirilor publice; Implementarea celui de-al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău (SA Termoelectrică); Lansarea celui de-al doilea proiect de îmbunătățire a performanței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Bălți (SA CET Nord); Elaborarea și aprobarea Planului Național de Energie și Climă.

Ilie Bricicaru – UTM	Pe sectorul infrastructura de drumuri: -De stabilit/inclus mecanismul de implementare a Legii privind siguranța rutiera; -biroul de investigare a accidentelor și incidentelor în transporturi; -Legea drumurilor, e depășită de timp. Trebuie abrogată, elaborată o lege nouă.	<i>Se acceptă.</i> Acțiuni incluse în proiectul PaG 2021-2022. Propunerea privind instituirea biroului de investigare a accidentelor și incidentelor în transporturi se va examina suplimentar. Acțiunea de modificare a Legii drumurilor este inclusă în proiectul Planului de acțiuni al Guvernului. În cadrul elaborării proiectului respectiv, va fi determinată formula de modificare a acestuia.
Roman Guneavii, BPS Capital	-Elaborarea PUG și PUZ, sunt depășite de timp; -De elaborat o baza de date unica a proiectelor, de făcut analiza riscurilor în construcții; -Nu sunt reflectate proiecte pentru amenajarea corespunzătoare și asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la infrastructura; -Proiectul zero - construcția drumurilor din punct de vedere a siguranței rutiere.	<i>S-a luat act.</i> Conform Legii 835/1996, elaborarea documentației de urbanism pentru localități ține de competența APL, de asemenea, acestea beneficiază de autonomie decizională. Totodată, documentația de urbanism a fost actualizată după anii 2000 în proporție de peste 60 de % din localitățile urbane. În domeniul construcțiilor sunt aprobate o serie de documente normative privind accesibilitatea: 1. CP C.01.13:2018 „Mediul urban. Reguli de proiectare pentru persoane cu dizabilități”; 2. CP C.01.12:2018 „Clădiri și încăperi cu locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare”; 3. CP C.01.02:2018 „Proiectarea clădirilor și construcțiilor cu asigurarea accesibilităților pentru persoane cu dizabilități. Prevederi generale”; 4. CP C.01.10:2018 „Clădiri civile. Mediul locuibil cu elemente de sistematizare, accesibile pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare”; 5. CP C.01.11:2018 „Construcții civile. Clădiri și construcții publice, accesibile pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare”. Suplimentar, în planul tematic sunt prevăzute elaborarea și actualizarea următoarelor documente: - actualizarea NCM C.01.06 Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități; - elaborarea Codului practic (CP) Încăperi pentru petrecerea timpului liber și activitatea de cultură fizică și însănătoșire pentru persoane cu dizabilități; - elaborarea Codului practic (CP) Centrele de reabilitare pentru copii și adolescenți cu dizabilități. Reguli de proiectare;

		- elaborarea Codului practic (CP) Mijloace tehnice de comunicare și informare de folosire socială (comună). Clasificare. Cerințe de accesibilitate și siguranță pentru persoane cu dizabilități. Subiectul va fi inclus în proiectul Strategiei pentru următoarea perioadă.
Tatiana Arapu	Proiect pentru renașterea satelor depopulate în Republica Moldova. Scopul proiectului dat este dezvoltarea turismul rural, care poate aduce resurse în satele R. Moldova, crea locuri de muncă și stimula afacerile mici la țară. Satele, care au mai mult de 10 case părăsite, rămase fără stăpâni și moștenitori pot încerca să devină Sate Ecologico-Turistice (SET). În acest scop Primăriile acestor sate trebuie să devină proprietari legitimi ai acestor case și cu ajutorul unor investiții (bugetare sau europene) în cadrul unui proiect și departament guvernamental, să facă anumite reparații și amenajări, așa încât ele să devină niște case confortabile de vacanță în stil moldovenesc . Aceste case de vacanță pot fi date în chirie în sezonul de vară (și nu numai) unor familii de orășeni cu copii din R. Moldova, România sau alte țări, care ar vrea să plece din apartamentele lor mici și să petreacă 2-3 săptămâni într-o casă frumoasă la țară. Fiecare casă trebuie să aibă o terasă și o livadă cu pomi fructiferi, tufe de zmeură, coacăză, căpșune, o mică vie și o grădină cu trandafiri. Astfel, dacă o familie de orășeni cu copii vor dori o vacanță la țară, ei vor putea să le ofere copiilor aer curat, fructe, pomușoare din grădină și alte produse ecologice (lapte, brânză, ouă etc.) pe care ar putea să le cumpere de la săteni.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea este considerată relevantă în contextul elaborării proiectului Strategiei de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, planificată spre elaborare în proiectul PaG 2021-2022.
alexis1985@gmail.com	Ca propunere ca constructorii care folosesc drumurile publice și în momentul construcțiilor aceste drumuri au fost distruse de utilaj greu să fie obligați să remedieze aceste drumuri sau căi de acces. Casa sau construcția să poată fi autorizată numai când aceste reparații s-au produs. Mai ales în orașe acest lucru este foarte actual.	<i>Nu se acceptă.</i> La momentul actual legislația națională deja prevede sancțiunile care ar urma să fie aplicate în cazul deteriorării drumurilor publice, inclusiv și repararea prejudiciului cauzat.
ATIC - Moldovan Association of ICT Companies	Simplificarea procedurilor de autorizare pentru construcția rețelelor Se propune modificarea Legii nr. 163/2010 prin: • stabilirea unei proceduri simplificate de autorizare a lucrărilor de construcție a rețelelor de comunicații electronice, în funcție de tipul lucrărilor/rețelelor (de exemplu, construcția unor structuri de suport pentru rețele sau instalarea rețelelor pe structurile de suport existente, macrocelule sau microcelule, etc.); • eliminarea cerințelor inadecvate sau excesive (cum ar fi acordul notarial de la toți coproprietarii blocului locativ (trebuie să fie suficient acordul gestionarului), depunerea cererii și eliberarea actelor permissive numai proprietarului imobilului, elaborarea planului urbanistic ca precondiție pentru eliberarea actelor permissive pentru construcția infrastructurii, obținerea acordului populației pentru extinderea rețelei în localitate, etc.); De asemenea, se propune crearea unui registru al rețelelor edilitare și aprobarea unor	<i>Se acceptă parțial.</i> A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, inclusiv Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. Referitor la crearea unui registru al rețelelor edilitare, conform Legii nr. 150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară (ROITE), deținător al acestui registru este Agenția Servicii Publice. Până în prezent ROITE nu a fost implementat de ASP din lipsa mijloacelor necesare pentru crearea sistemului informațional automatizat (SIA) respectiv.

	reguli sanitare privind construcția stațiilor de telefonie mobilă în conformitate cu legislația și practica internațională (The International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP), Guidelines For Limiting Exposure To Electromagnetic Fields (100 kHz to 300 GHz), March 2020). Fără de realizarea acestor schimbări, în Republica Moldova va fi imposibilă implementarea serviciilor bazate pe tehnologia 5G. De remarcat că concursurile pentru eliberarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio pentru construcția rețelelor 5G sunt preconizate în trimestrul III al anului 2022, propunerile menționate mai sus fiind regăsite printre obiectivele stabilite de Programul de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025.	
	Aplicarea Legii privind accesul la proprietăți (Legea 28/2016) pentru instalarea și funcționarea rețelelor de comunicații Se propune ca Guvernul și ministerele să asigure executarea Legii 28/2016 de către instituțiile și întreprinderile din subordine (inclusiv prin aplicarea sancțiunilor față de persoanele cu funcții de răspundere care refuză executarea legii).	<i>Se acceptă.</i> A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2017, Legea nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Codul fiscal nr.1163/1997, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008). Scopul proiectului constă în: - crearea Punctului de Informare Unic care va oferi accesul furnizorilor de comunicații electronice la informația despre infrastructura disponibilă; - obligația efectuării coordonate a lucrărilor civile, ceea ce va micșora până la 80 % costurile pentru crearea rețelelor de comunicații electronice; - stabilirea unor sancțiuni suplimentare pentru prevenirea unor eventuale abuzuri; - simplificarea procedurii de autorizare pentru construcția rețelelor de comunicații electronice.
	Taxa de lux de "2,5 %". Se solicită modificarea Legii fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației, nr. 827 din 18.02.2000, în vederea excluderii art. 4. alin. (1) litera c), și anume a obligativității transferurilor lunare de către persoana juridică care prestează servicii de telefonie mobilă.	<i>Se acceptă.</i> A fost propusă acțiunea privind revederea mecanismului de colectare și utilizare a taxei impuse prestatorilor de servicii de telefonie mobilă (în mărime de 2,5%, iar din anul 2022 se va micșora la 1,5%), iar executor principal este propus Ministerul Finanțelor.

	Taxa de portabilitate. Contractul cu firma “NP Base” S.R.L. expiră la 30.06.2023, iar ANRCETI este obligată să organizeze, în timp util, un nou concurs pentru selectarea administratorului care va administra portabilitatea după expirarea acordului actual. Deoarece prevederile Acordului actual între BDC și ANRCETI conțin prevederi ambigue (în special la dreptul de utilizare a licenței pentru actuala BDC) și nu oferă o certitudine cu privire la derularea procesului de portabilitate în viitor, considerăm că ar fi binevenit ca ANRCETI să elaboreze strategia și Planul cu privire la portabilitate până la sfârșitul anului 2021 (care să prevadă și aspectele ce țin de transferul licenței), conform planului de activitate a instituției, cu consultarea furnizorilor.	<i>Nu se acceptă.</i> Contravine art. 8 alin. (2) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, prin care se stabilește că ANRCETI este independent de Guvern, cu excepția a 3 cazuri (numirea/eliberarea din funcție a conducerii, aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare și coordonarea tarifelor pentru telefonie fixă în anumite condiții). De asemenea, această propunere nu corespunde cu obiectivele UE privind fortificarea independenței autorităților de reglementare a pieței de comunicații electronice în procesul de luare a deciziilor.
	Anularea sau reducerea taxelor excesive, specifice industriei, precum: a. taxele de licență pentru utilizarea spectrului de frecvențe și taxele recurente de gestionare a spectrului, care sunt disproporționate în raport cu taxele similare din alte țări, având în vedere PIB-ul pe cap de locuitor și numărul populației, și ar putea constitui un obstacol important pentru implementarea tehnologiei 5G; b. taxa pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, în mărime de 0,5% pe valoarea investițiilor în rețele.	<i>Se acceptă parțial.</i> Referitor la taxele de licență pentru utilizarea spectrului de frecvențe și taxele recurente de gestionare a spectrului, se propune efectuarea unui studiu de cercetare, conform art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Acțiunea de efectuare a studiului va fi inclusă în Foaia de parcurs pentru impulsivizarea dezvoltării sectorului de comunicații electronice). <i>Nu se acceptă.</i> Această taxă ține de dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții, iar acest sistem acoperă toate sferele economiei naționale. Excluderea taxei respective pentru domeniul comunicațiilor electronice poate crea un precedent periculos pentru a solicita astfel de facilități pentru celelalte domenii.
	Transpunerea echidistantă a reglementărilor UE în legislația națională Se propune modificarea Legii comunicațiilor electronice și Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, prin introducerea unor reglementări ce ar prevedea următoarele: a. Comasarea funcțiilor ANRCETI cu SNMFR cu scopul reducerii costurilor administrative legate de plata de reglementare în domeniul comunicațiilor și costurile pentru utilizarea spectrului de frecvențe; b. Extinderea termenului de valabilitate a licențelor de utilizare a frecvențele radio de la 15 ani la 25 ani; c. Reducerea taxelor de licență și de utilizare a spectrului de frecvențe radio prin stabilirea unor formule de calcul transparente, conform recomandărilor UE, ce conțin factori bazați pe criterii obiective și nu pe criteriul insuficiențelor atestate la bugetul de stat	<i>Se acceptă parțial.</i> Comasarea funcțiilor ANRCETI cu SNMFR contravine principiilor stabilite în art. 2 lit. e) din Legea privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare al activității de întreprinzător nr. 424/2004 (Ghiliotina) – e) delimitarea funcțiilor de reglementare, control și inspecție de stat ale autorităților administrației publice de funcțiile de prestare a serviciilor de evaluare ale conformității și altor servicii prestate contra plată. Preluarea funcțiilor SNMFR de prestare ale serviciilor de către ANRCETI va crea situația existentă până la aprobarea Legii comunicațiilor electronice, când același organ efectua controlul în domeniu, presta servicii și elibera autorizații.

	d. Convertirea în lei a taxelor administrative prevăzute de licențele de utilizare a spectrului de frecvențe care sunt stabilite în valută străină. La momentul actual, taxele pentru utilizarea frecvențelor sunt stabilite în Euro, cu toate că serviciile pe piață sunt prestate consumatorilor în moneda națională și investițiile în infrastructura de telefonie mobilă sunt exclusiv în valută străină. Acest fapt pune sub risc previzibilitatea în afaceri, expune furnizorii la fluctuațiile valutare și afectează direct capacitățile economice ale furnizorilor.	Referitor la pct. b)-d), se va ține cont pentru efectuarea unui studiu de cercetare, conform art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Acțiunea de efectuare a studiului va fi inclusă în Foaia de parcurs pentru impulsivizarea dezvoltării sectorului de comunicații electronice).
	ANRCETI (trecerea Agenției din subordinea Guvernului către Parlament, după exemplele statelor Europene). Studiul nominalizat vine cu o serie de propuneri în acest sens, cum ar fi: • Desemnarea membrilor Consiliului de Administrație a ANRCETI de către Parlament, dar nu de Guvern; • Implicarea unei alte autorități publice din altă ramură a puterii de stat în verificarea și aprobarea deciziilor privind structura organizatorică, bugetul și rapoartele ANRCETI, în vederea soluționării conflictelor de interese, presupusei lipse a responsabilității și asigurării stabilității, previzibilității și transparenței reglementării.	<i>Se acceptă parțial.</i> Se va ține cont pentru efectuarea unui studiu de cercetare, conform art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Acțiunea de efectuare a studiului va fi inclusă în Foaia de parcurs pentru impulsivizarea dezvoltării sectorului de comunicații electronice). Contravine art. 8 alin. (2) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, prin care se stabilește că ANRCETI este independent de Guvern, cu excepția a 3 cazuri (numirea/eliberarea din funcție a conducerii, aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare și coordonarea tarifelor pentru telefonie fixă în anumite condiții). De asemenea, această propunere nu corespunde cu obiectivele UE privind fortificarea independenței autorităților de reglementare a pieței de comunicații electronice în procesul de luare a deciziilor. Referitor la soluționarea conflictului de interese, conform Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, ține de competența exclusivă a Autorității Naționale de Integritate.
	Solicitări de blocare a conținutului online. Cadrul legal actual nu asigură mecanisme legale care ar asigura libertatea internetului. Este de menționat faptul că au fost tentative de a elabora unele reglementări în acest sens prin așa numitul proiect ”Big brother law”, însă acesta a fost criticat vehement de societatea civilă și de Comisia de la Veneția, fiindcă conținea prevederi care admiteau apariția abuzurilor din partea organelor împuternicite. Cu regret, aceste critici au fost ignorate și în anul 2020 Parlamentul, fără consultare publică, a aprobat modificări legislative încă mai controversate decât cele din proiect inițial. Aceste modificări nu prevăd la solicitarea cui (persoane private sau autorități publice și care anume) furnizorii sunt obligați să sisteze accesul, la comiterea căror infracțiuni sau încălcări ale legislației poate fi dispusă asemenea măsură, la care etapă a procesului penal sau administrativ poate fi dispusă asemenea măsură, în care condiții și	<i>Se acceptă.</i> În proiectul PaG 2021-2022 a fost prevăzută acțiunea privind modificarea cadrului normativ.

	pe ce termen poate fi dispusă asemenea măsură, prin care act juridic se dispune asemenea măsură, dacă asemenea măsură trebuie autorizată în prealabil de o instanță de judecată, care este modul de atac al unei asemenea măsuri, etc. Aplicarea măsurii de blocare a accesului la anumit conținut din Internet în temeiul acestor modificări creează un precedent periculos. Modificările în cauză pot servi ca temei pentru blocarea accesului la pagini web, despre care se pretinde că ar contribui la comiterea oricărei încălcări a legislației în vigoare, la solicitarea oricărui colaborator al organelor de drept sau funcționar public cu funcții de control, fără nici un control judiciar prealabil. De asemenea, aceasta permite blocarea adreselor IP, care, de regulă, găzduiesc și alte pagini web față de care nu există obiecții. Astfel, pot fi blocate paginile web ale concurenților în afaceri, mass media incomodă sau oponenților politici. În opinia Curții Europene a Drepturilor Omului, restricțiile, cum ar fi ordinele de blocare a internetului „nu sunt neapărat incompatibile cu Convenția, ca principiu. Cu toate acestea, este necesar un cadru legal, care să asigure atât un control strict asupra întinderii interdicțiilor, cât și un control judiciar eficient pentru a preveni orice abuz de putere [...]”. În această privință, controlul judiciar al unei astfel de măsuri, bazat pe o cântărire a intereselor concurente în joc și menit să stabilească un echilibru între ele, este de neconceput fără un cadru care să stabilească norme precise și specifice privind aplicarea restricțiilor preventive asupra libertății de exprimare [...]” (<i>Ahmet Yıldırım v. Turkey</i>, Cerere Nr 3111/10, Hotărâre din 18.12.2012, § 67). Astfel îndemnăm autoritățile să inițieze operarea modificărilor corespunzătoare la legislația în vigoare care să permită furnizorilor de servicii de acces la Internet aplicarea măsurilor solicitate de organele de forță respectând principiul legalității.	
	Alte recomandări esențiale de care ar urma să se țină cont: - Revizuirea regulilor privind câmpurile electromagnetice (CEM), actualmente netransparente și excesiv de stricte în raport cu cele aplicate în alte state;	<i>Se acceptă parțial.</i> A fost propusă acțiunea privind elaborarea Regulamentului sanitar privind protecția populației de acțiunea câmpurilor electromagnetice generate de obiectivele radiotehnice de emisie, însă executor principal este Ministerul Sănătății (pct. 4.1 din Planul de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, aprobat prin HG nr. 987/2020).
	- Asigurarea protecției rețelelor publice de comunicații electronice date în exploatare, prin prevenirea demontării siturilor, a întreruperilor abuzive de energie electrică, autorizării proiectelor de renovări publice și dezvoltări imobiliare care nu analizează impactul potențial asupra rețelelor	<i>Se acceptă parțial.</i> Se va propune majorarea amenzii pentru deteriorarea intenționată a liniilor, instalațiilor, echipamentelor de comunicații electronice din art. 255 al Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, precum și alte cazuri de contravenție pentru situațiile menționate. Conform Hotărârii Guvernului nr. 284/2009 pentru

		aprobarea Regulilor privind protecția rețelelor de comunicații electronice și executarea lucrărilor în zonele de protecție și pe traseele liniilor de comunicații electronice, este prevăzută procedura de recuperare a pagubei materiale de către gestionarii rețelelor respective.
	• Comunicarea termenilor de licență pentru spectrul 5G într-un mod transparent, inclusiv cu privire la obligațiile de acoperire.	Conform Planului de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020, sunt prevăzuți termenii de elaborare a documentației pentru organizarea concursurilor de eliberare a licențelor pentru utilizarea frecvențelor destinate tehnologiei 5G (700 MHz și 3600 MHz) și anume finele anului 2022 și în cazul nesolicitării acestora – pentru finele anului 2023. Referitor la obligația de acoperire, indicatorii de acoperire recomandați sunt prevăzuți în pct. 17 din Program. Desfășurarea acestor concursuri și stabilirea condițiilor concrete de licență țin de competența exclusivă a Agenției Naționale de Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologie Informației.
	- Revizuirea legii care impune operatorilor rețelelor de cablu obligația de a exclude publicitatea și teleshopping-ul din serviciile media audiovizuale străine retransmise (la moment legea este supusă controlului constituționalității la Curtea Constituțională).	<i>Se acceptă.</i> A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2017, Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018, Hotărârea Parlamentului nr. 433/2006 cu privire la aprobarea statutului, a structurii organizatorice și a efectivului-limită ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului</i>). Scopul proiectului constă în precizarea raporturilor juridice dintre furnizorii de multiplexe, autoritățile publice relevante, furnizorii și distribuitorii de servicii media audiovizuale, fără introducerea unor bariere administrative suplimentare în calea dezvoltării TV digitale terestre, modalitatea utilizării capacității disponibile ale multiplexelor, precum și excluderea unor discordanțe. În cazul prezentării de către Consiliul Audiovizualului, la proiectul menționat, a unor propuneri argumentate privind excluderea publicității și teleshopping-ului din serviciile media audiovizuale străine retransmise, se va examina oportunitatea promovării acestor propuneri.

	Remunerația pentru copierea privată. Pentru a soluționa problemele menționate, se propune promovarea modificărilor la Legea nr. 139 din 2010, elaborate de Consiliul Economic de pe lângă Prim-ministru, care stabilesc plafoane echitabile și un mecanism garantat și nediscriminatoriu de colectare a acestor plăți de la toți producătorii și importatorii de dispozitive care cad sub incidența acestei legi. După aprobarea legii de către Parlament, Guvernul urmează să aprobe lista dispozitivelor pentru care se achită taxa. De asemenea, aceste modificări vizează stabilirea prin lege a unui plafon echitabil pentru taxa de autor achitată de distribuitorii de programe TV. Totodată, legea va stabili și plafoane pentru comisioanele care pot fi percepute de OGC pentru distribuirea acestor venituri autorilor. Potrivit estimărilor, suma plăților care ar fi astfel colectate s-ar ridica la circa 20 milioane lei (1 milion EURO) anual.	<i>Se acceptă parțial.</i> A fost propusă acțiunea privind ajustarea mecanismului de colectare și cotei remunerației compensatorii achitate la importul echipamentelor care pot fi utilizate la reproducerea operelor publicate legal, în condițiile art. 26 al Legii nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe (responsabil Ministerul Economiei și AGEPI).
	Reformarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal. Mediul de afaceri a transmis către Parlament o listă actualizată de obiecții și propuneri la proiectele aprobate în prima lectură. O listă similară au transmis și experții UE. Mediul de afaceri mizează pe examinarea obiectivă a tuturor acestor propuneri de către experții Parlamentului și definitivarea acestor legi ținând cont de aceste propuneri.	<i>Se acceptă parțial.</i> Ține de atribuția nemijlocită a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.
	Indicatorii de produs/rezultat și acțiunile propuse la capitolul comunicații electronice. Se observă o incoerență între indicatorii de produs/rezultat și acțiunile propuse la capitolul comunicații electronice. - Penetrare acces Internet la puncte fixe – 30% din numărul populației sau circa 75% din numărul gospodării; - Penetrare acces Internet la puncte mobile – 92%; Astfel, PaG 2021-2022 prevede atingerea unor anumite rate de penetrare a accesului la Internet la puncte fixe și la puncte mobile, fără ca să fie prevăzute acțiuni care să asigure atingerea acestor indicatori. În acest context, se propune includerea în PaG a măsurilor de reducere a poverii fiscale și administrative asupra furnizorilor de rețele de comunicații electronice, propuse de asociațiile de business.	<i>Se acceptă parțial.</i> A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2017, Legea nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Codul fiscal nr. 1163/1997, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008) Scopul proiectului constă în: - crearea Punctului de Informare Unic care va oferi accesul furnizorilor de comunicații electronice la informația despre infrastructura disponibilă; - obligația efectuării coordonate a lucrărilor civile, ceea ce va micșora până la 80 % costurile pentru crearea rețelelor de comunicații electronice; - stabilirea unor sancțiuni suplimentare pentru prevenirea unor eventuale abuzuri; - simplificarea procedurii de autorizare pentru construcția rețelelor de comunicații electronice. De asemenea, a fost propusă acțiunea privind revederea mecanismului de colectare și utilizare a taxei impuse

		prestatorilor de servicii de telefonie mobilă (în mărime de 2,5%, iar din anul 2022 se va micșora la 1,5%).
	Roaming. Indicatorii de produs/rezultat și obiectivele imediate în domeniul serviciilor de roaming nu reflectă necesitățile reale ale utilizatorilor din Republica Moldova. - Micșorarea cu cel puțin 30% a tariful maxim pentru utilizatorii serviciului de roaming care călătoresc în statele Parteneriatului Estic; RM întreține legături comerciale, turism, culturale și umanitare, în principal, cu țările Uniunii Europene, în special România, și Ucraina. Implementarea unui acord privind reducerea tarifelor de roaming este o sarcină destul de complicată, deoarece necesită încheierea acordurilor bilaterale cu fiecare din operatorii de telefonie mobilă din statele participante. Astfel, considerăm că eforturile autoritățile ar trebui să se concentreze pe reducerea tarifelor pentru serviciilor de roaming, în primul rând, cu țările vecine și, ulterior, cu Uniunea Europeană. Prin urmare, se propune stabilirea, în schimb, a obiectivului de aprobare a acordului respectiv, mai întâi, cu România și, ulterior, cu Ucraina, precum și inițierea consultărilor cu Uniunea Europeană în acest sens.	<i>Nu se acceptă.</i> Elaborarea acestui Acord realizează angajamentul statelor Parteneriatului Estic, inclusiv și a Republicii Moldova, reafirmat în cadrul celei de a Treia Reuniuni Ministeriale a Parteneriatului Estic privind economia digitală, organizată la București la 28 februarie 2019, de a semna un Acord Regional privind Roaming-ul.
Asociația Patronală a Operatorilor de Transport Auto (APOTA))	Referitor la prevederile din p. 2.4.18 din proiectul Planului de acțiuni a Guvernului pentru anii 2021-2022, Compartimentul „Infrastructură și Dezvoltare Regională” se solicită separarea acțiunilor în două compartimente: 2.4.x- Modificarea actelor legislative din domeniul transporturilor rutiere de pasageri, modificarea Codului Transporturilor Rutiere nr. 150/2014, Legii nr. 1553/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă a transportatorilor față de călători, Codul Contravențional nr. 218/2008, Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131/2007, Legea privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor nr. 172/2014. Pentru această măsură se propune a fi luat la bază proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative – inițiativa legislative nr. 417 din 08.10.2020, semnată de deputații Ogor Grosu, Alexandru Slusari, Vlad Cebotari și Nicolae Ciubuc. Responsabili – MIDR și MF, iar termenul de prezentare a proiectului către Guvern, aprobarea de către Guvern și remiterea către Parlament să fie decembrie 2021. 2.4.y – Modificarea Codului transporturilor rutiere nr. 150/2014 în scopul implementării Cărții Calității CEMT, implementării prevederilor Acordului Interbus, eficientizării serviciilor regulate de transport rutier, revizuirii politicilor tarifare pentru serviciile de transport persoane și activități conexe, combaterea transporturilor ilicite, eficientizarea măsurilor de control în domeniul transporturilor rutiere etc. Ca responsabili propunem MIDR, iar termenul de prezentare a proiectului către	<i>Se acceptă parțial.</i> În plan a fost modificat termenul de aprobare a Codului Transporturilor Rutiere. Referitor la modificarea altor acte normative considerăm că acestea urmează a fi efectuată concomitent cu modificarea Codului Transporturilor Rutiere, luând în considerare modificările aprobate.

	Guvern, aprobarea de către Guvern și remiterea către Parlament să fie septembrie 2022.	
	Se solicită a fi modificat termenul prevăzut la p. 2.4.11 referitor la evaluarea implementării contractului parteneriatului public-privat privind modernizarea și eficientizarea ÎS Gările și Stațiile Auto” și înlocuirea cu noiembrie 2021, iar la capitolul „indicatori de monitorizare” de indicat „Raport evaluat și plan de acțiuni adoptat”	<i>Se acceptă.</i>
	Se propune excluderea pct. 2.4.29 referitor la elaborarea și aprobarea Regulamentului cu privire la crearea și funcționarea subsistemului informational „Monitorizare GPS”, deoarece nici o țară a Uniunii Europene, nici Ucraina, Rusia sau chiar Belarus nu au implementate așa sisteme de control.	<i>Nu se acceptă.</i> Sistemului de management integrat prevăzut de art.63, alin. (1) din Codul Transporturilor Rutiere, aprobat prin Legea nr.150 din 17.07.2014, transportul rutier contra cost de persoane se poate realiza prin servicii regulate, regulate speciale și ocazionale numai cu autobuze/autocare, clasificate pe categorii de confort, și prin servicii în regim de taxi – numai cu autoturisme. Vehiculele rutiere respective vor fi echipate cu sisteme de poziționare globală conectate la sistemul de management integrat administrat de Agenție. Potrivit art.153, alin.(1), litera j), din Codul Transporturilor Rutiere, obligativitatea dotării cu sisteme de poziționare globală (GPS) a vehiculelor antrenate la transportul rutier de persoane prin servicii regulate se pun în aplicare de la 1 ianuarie 2022. Activitatea va permite: - monitorizarea efectuării rutelor și a respectării itinerarului, cu scopul excluderii factorului uman de la control și analiza rapidă a plângerilor; - analiza activității gărilor; - respectarea regimului de viteză a autobuzelor; - furnizarea informațiilor pentru aplicațiile sociale destinate pasagerilor; - date informative pentru sistemul e-Bilet - va furniza funcționalitățile necesare monitorizării în timp real a mijloacelor de transport aferente actelor permissive eliberate sau monitorizate de ANTA.. Soluția informatică este parte a Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2020 și are termen de implementare 36 de luni din momentul adoptării, iar orice amânare va pereclita termenii de executare.

	Se propune ca măsurile prevăzute la p. 2.4.26 ce țin de elaborarea și aprobarea HG pentru implementarea SI „Registrul rutelor” cu termenul de executare decembrie 2022 să fie devizate în mai multe puncte, după cum urmează: 2.4.x – elaborarea cerințelor tehnice pentru implementarea SI „Registrul Rutelor” – instituții responsabile MIDR, ANTA. Capitolul „Referințe” – consultări cu asociațiile patronale. Termen – decembrie 2021. 2.4.y – Aprobarea HG pentru implementarea SI „Registrul Rutelor” – instituții responsabile MIDR, la „Referințe” – consultări cu asociațiile patronale. Termen – februarie 2022. 2.4.z – elaborarea, dezvoltarea și lansarea SI „Registrul Rutelor” - instituții responsabile ANTA. Termen – decembrie 2022.	<i>Nu se acceptă.</i> În temeiul art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014, cu modificările ulterioare, și al art. 22 pct. 3) lit. a) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, cu modificările ulterioare, Guvernul a aprobat prin Hotărârea nr. 126/2020 Conceptul tehnic privind Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier. Conform prevederilor pct. 11 din Concept, Sistemul de management integrat pune la dispoziția tuturor autorităților competente mecanisme de integrare cu registrele gestionate de ANTA (Registrul operatorilor de transport rutier, Registrul autorizațiilor de transport, Registrul activităților conexe, Registrul rutelor, Registrul de stat al întreprinderilor ce desfășoară activități de transport rutier pe cont propriu, Registrul autorizațiilor rutelor regulate, Registrul competențelor profesionale, Registrul autorizațiilor speciale de transport, Registrul contravențiilor și sancțiunilor, Registrul inspecțiilor vehiculelor). După cum se cunoaște, ruta reprezintă obiectul informațional care descrie datele aferente rutelor de transportare a pasagerilor autorizate de ANTA. Ruta pentru transportul de pasageri este descrisă de următoarele categorii de date: identificatorul rutei; statutul rutei; localitatea de pornire; localitatea de destinație; detaliile itinerarului, staționărilor și duratei. Datele respective urmează să fie publice astfel încât beneficiarii acestor tipuri de servicii să poată beneficia de servicii de calitate în condiții transparente. Concomitent, potrivit pct.98 din Sistemul de management integrat, SMI urmează a fi proiectat, dezvoltat și implementat pe parcursul unei perioade de 36 de luni în 5 etape distincte. Or, Registrul rutelor este parte componentă a primei etape și anume subsistemul informațional „e-Autorizație transport”, iar orice amânare ar peneclăta executarea SMI în termenii aprobați.
--	---	---

	Ținând cont de faptul că în proiectul Planului de acțiuni a Guvernului este prevăzută modificarea Codului Transporturilor Rutiere cu data limită septembrie 2022, iar elaborarea Regulamentelor cu privire la autogară, Regulamentului cu privire la transporturile rutiere de personae și bagaje, precum și Regulamentul privind sistemul e-bilet pot fi elaborate doar în conformitate cu prevederile CTR, propunem <i>excluderea din programul actual pentru anii 2021-2022 a punctelor 2.4.27, 2.4.28, 2.4.30</i> cu includerea acestor măsuri după adoptarea efectivă a modificărilor la Codul Transporturilor Rutiere, eventual pentru anul 2023.					<i>Nu se acceptă.</i> Soluția informatică „e-bilet” este parte a Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 126/2020 și are termen de implementare 36 de luni din momentul adoptării, iar orice amîinare va pereclita termenii de executare. Mai mult ca atît, SMI a fost elaborat în baza prevederilor Codului transporturilor rutiere și propunerile respective urmau a fi prezentate la etapa avizării înainte de aprobare a Hotărîrii Guvernului nr. 126/2020. În partea ce ține de excluderea din proiectul Planului de acțiuni pentru anii 2021-2022 a punctelor ce țin de elaborarea Regulamentelor cu privire la autogară, Regulamentului cu privire la transporturile rutiere de persoane și bagaje, nu se acceptă deoarece elaborarea acestor regulamente este prevăzut de art. 4 al Codului transporturilor rutiere, iar elaborarea lor conform prevederilor art. 154 din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014, cu modificările ulterioare, în 9 luni din data intrării în vigoare a Codului, urma să aducă actele sale normative în concordanță cu codul și să asigure elaborarea actelor normative pentru reglementarea aplicării codului transporturilor rutiere adoptat de Parlameutul Republicii Moldova în anul 2014.
Denis ȘEREMET Agenția pentru Eficiență Energetică	4.4.11. Lansarea proiectului "Clean technology innovation programme for SMEs and start-ups in the Republic of Moldova (GCIP Moldova)".	Decembrie 2022	1 contract de finanțare semnat cu UNIDO 5 start-upuri din domeniul energiei curate identificate și premiate 5 proiecte Pilot implimentate	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Agenția pentru Eficiență Energetică	PAG cap.VI/Infrastructură și dezvoltare regională, acț.32; Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile	<i>Se acceptă.</i>

	Inițierea negocierilor și semnarea Contractului de Finanțare cu UNIDO în luna Decembrie a anului 2021. Inițierea procedurilor de lansare a proiectului în luna Ianuarie a anului 2022.					
S.A. „CET-Nord”	- modificarea termenului de realizare a acțiunii prevăzute de pct.4.2.1 - decembrie 2021; În legătură cu necesitatea inițierii procedurii de licitație începând cu ianuarie 2022 pentru a reuși inițierea lucrărilor concomitent cu finalizarea sezonului de încălzire 2021-2022 și executarea lor până la începutul sezonului de încălzire 2022-2023 - modificarea termenului de realizare a acțiunii prevăzute de pct.4.2.2 - august 2022; În cadrul fazei II a Proiectului investițional „Sistemul termoelectric al municipiului Bălți (SA „CET-Nord”)”, finanțat de BERD, odată cu finalizarea sezonului de încălzire 2021-2022, urmează implementarea componentei investiționale de modernizare a rețelelor interne ale blocurilor locative prin înlocuire cu sisteme de distribuție pe orizontală și construirea rețelelor de livrare a apei calde. Astfel, este necesară ajustarea cadrului normativ cu completări ce se impun în vederea reglementării prestării acestor servicii până la punerea în funcțiune a rețelelor, deci, până la începutul sezonului de încălzire 2022-2023 - efectuarea studiului de oportunitate în vederea identificării posibilității utilizării de combustibili alternativi și de rezervă de către producătorii de energie electrică și termică și aprobarea Hotărârii de Guvern cu privire la cantitatea minimă obligatorie a rezervei de combustibil necesară centralelor electrice cu termoficare. Termen de realizare - martie 2022					<i>Nu se acceptă.</i> La moment, studiul de fezabilitate elaborat la acest proiect se află în proces de coordonare cu autoritățile competente. Ulterior, Acordul de finanțare urmează a fi promovat în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, prezentarea acestuia pentru ratificare în Parlamentul Republicii Moldova estimându-se a avea loc în luna iunie-iulie 2022. <i>Nu se acceptă.</i> La moment, MIDR a inițiat procesul de modificare a Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, precum și elaborarea Regulamentului cu privire la prestarea serviciilor comunale și necomunale, folosirea și exploatarea locuințelor, care vor fi supuse consultărilor publice după promulgarea Legii condominiului, ultima fiind restituită în anul 2019 în Parlament de către Președintele Republicii Moldova. <i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea respectivă urmează a fi examinată la elaborarea Planul de acțiuni al MIDR.

	- aprobarea Hotărârii de Guvern cu privire la reorganizarea ÎM „Termogaz-Bălți” în ÎS „Termogaz-Bălți” și fuziunea acesteia prin absorbție cu SA „CET-Nord” și transmiterea din proprietatea municipiului Bălți în proprietatea statului, administrarea Agenției Proprietății Publice, gestiunea economică a SA „CET- Nord”, a bunurilor imobile și mobile, cu capitalizarea obligatorie a acestora (majorarea capitalului social al SA „CET-Nord”) conform Deciziei Consiliului Municipal Bălți nr. 5/9 din 27.04.2021 și nr. 7/25 din 04.06.2021. Termen de realizare - decembrie 2021	<i>Nu se acceptă.</i> În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 902/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice, Agenția este autoritatea care exercită funcția de deținător de acțiuni în cadrul S.A. “CET-Nord”, administrând pachetul de acțiuni ale statului.
SA „Moldovagaz”	Propune la acțiunea 4.3.2. Facilitarea tranzitului de gaze naturale pe teritoriul Republicii Moldova, prin stabilirea formalităților vamale la transportarea gazelor naturale prin conductele magistrale (regim backhaul; conturi operaționale de echilibrare) de modificat termenul de realizare din martie 2022 în decembrie 2021.	<i>Se acceptă.</i>
	Includerea acțiunii „Asigurarea realizării procedurii de separare juridică și funcțională a operatorilor sistemului de transport din sectorul gazelor naturale (Certificarea operatorilor sistemului de transport (SRL „Moldovatrangaz”, IS Moldelectrica)”, precum a fost inițial.	<i>Nu se acceptă.</i> În conformitate cu prevederile Legilor sectoriale nr. 107/2016 și nr. 108/2016 certificarea operatorilor sistemului de transport urmează a fi efectuată de către ANRE, urmare a îndeplinirii de către operatorul sistemului de transport a tuturor cerințelor privind separarea și independența sa.
	Includerea acțiunii „Promovarea producerii locale a energiei electrice, inclusiv pe baza gazelor naturale.(Licitații lansate; Contracte de procurări/ servicii semnate)”, precum s-a propus inițial.	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea respectivă urmează a fi examinată la elaborarea PA a MIDR.
Veaceslav FRUNZE Î.S. ”MoldATSA”	Se propune promovarea dezvoltării Aeroportului Internațional Mărculești – ca aeroport multimodal, deoarece există conexiune cu calea ferată și rutieră, în contextual proiectului TRACECA din 2011-2012.	<i>Se acceptă.</i> Este prevăzută acțiunea „Elaborarea studiului de fezabilitate privind reabilitarea aeroporturilor regionale”.
DI Boris Gherasim Președinte al Asociației Drumurilor Antreprenori din Moldova	- Se propune inversarea indicatorului de rezultat „Creșterea cu 5% a volumului de mărfuri transportate pe cale rutieră (de la 13,4 mil. tone de mărfuri până la 14 mil. tone), deoarece trebuie să reducem transportul greu pe drumuri întru evitarea deteriorării acestora. - la indicatorul „Creșterea cu 7% a drumurilor naționale îmbunătățite și transferate la categoria de drumuri în stare bună și foarte bună, de la 2400 km la 2820 km, ceea ce reprezintă cca. 50% din totalul drumurilor naționale de 5902 km”, considerăm că indicatorul trebuie să crească cu 27%. - Noțiunea ”drumuri rele și foarte rele” trebuie exclusă.	<i>Se acceptă.</i> A fost exclus indicatorul. <i>Nu se acceptă.</i> Indicatorul a fost estimat în baza prognozelor alocărilor mijloacelor financiare pentru întreținerea și reparația drumurilor <i>Nu se acceptă.</i> Ministerul este în proces de elaborare a unui program de mobilitate care include viziunea strategică de dezvoltare a drumurilor naționale pe o perioadă de zece ani, respectiv propunerea va fi examinată la definitivarea Programului menționat.

DI Constantin Condrea AP Patronatul Transportatorilor Auto de Pasageri și Bagaje în Regim de Taxi	Propune modificarea termenului de realizare a acțiunii privind modificarea Codului transporturilor rutiere” din ”Septembrie 2022” în ”Decembrie 2021”.	<i>Nu se acceptă.</i> Luând în considerare complexitatea modificărilor, termenul propus nu poate fi acceptat.
Silvia Pascaru S.A. Termoelectrica	Propune modificarea Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, pentru aducerea în concordanță cu Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, deoarece întâmpină dificultăți metodologice la determinarea prețurilor și tarifelor.	<i>Se acceptă.</i>
DI Morcov CALM	A fost propuse următoarele acțiuni: 1. Trasarea liniilor directorii pentru o dezvoltare strategică a rețelei drumurilor publice care să asigure condiții de siguranță și confort utilizatorilor	<i>Nu se acceptă.</i> Ministerul este în proces de elaborare a unui program de mobilitate care include viziunea strategică de dezvoltare a drumurilor publice pe o perioadă de zece ani, respectiv propunerea va fi examinată la definitivarea Programului menționat.
	2. Dezvoltarea ramurii construcțiilor;	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiune cu caracter general. În Planul de acțiuni al Guvernului se regăsesc acțiuni privind dezvoltarea ramurii construcțiilor.
	3. Modernizarea tronsonului de cale ferată Ungheni - Chișinău (construcția ecartamentului european);	<i>Se acceptă.</i> În proiect este prevăzută reabilitarea liniei de cale ferată Ungheni-Chișinău - lucrările vor fi executate în urma efectuării studiului de fezabilitate, care va stabili rentabilitatea construcției ecartamentului 1435mm (normal, european).
	4. Asigurarea unei conexiuni feroviare sigure cu Ucraina;	<i>Se acceptă.</i> În proiect este prevăzută acțiunea „Inițierea negocierilor, semnarea și ratificarea Acordului bilateral dintre Republica Moldova și Ucraina privind reabilitarea tronsonului de cale ferată Basarabeasca – Berezyne”
	5. Implementarea angajamentelor de transpunere a legislației UE, inclusiv a angajamentelor asumate în baza acordurilor bilaterale	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea are un caracter general. Planul prevede elaborarea unui șir de acte normative care vor transpune legislația UE.
	6. Implementarea angajamentelor de transpunere a legislației UE, asumate în baza Acordului privind Spațiul Aerian Comun, inclusiv angajamentelor asumate în calitate de stat membru al Organizației Internaționale a Aviației Civile;	<i>Se acceptă de principiu.</i> Planul prevede elaborarea actelor normative care vor transpune legislația UE, asumate în baza Acordului privind Spațiul Aerian Comun și în calitate de stat membru OACI. A se vedea secțiunea „Referințe”.

	7. Dezvoltarea și promovarea politicilor în domeniul transportului rutier;	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea are un caracter general.
	8. Asigurarea cu transport public de calitate intercomunitar /interurban pentru toate localitățile din RM, indiferent de mărime, nr. populației sau alte criterii;	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea are caracter general și este deja integrată în principiile de organizare a serviciilor regulate din Codul Transporturilor Rutiere.
	9. Asigurarea îmbunătățirii siguranței rutiere pe drumurile publice;	Acțiunile respective vor fi implementate după elaborarea și aprobarea proiectului de lege privind gestionarea siguranței circulației pe infrastructura rutieră.
	10. Ajustarea cadrului normativ privind înregistrarea navelor maritime, mixte și de navigație interioară;	<i>Se acceptă de principiu.</i> La obiectivul „Dezvoltarea sectorului naval” sunt prevăzute acțiuni în acest scop.
	11. Îmbunătățirea guvernancei și asigurarea continuității perfecționării cadrului normativ pentru domeniul planificarea spațială (amenajarea teritoriului)	<i>Se acceptă.</i> Este prevăzută acțiunea - Elaborarea, aprobarea și promovarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național, care va stabili liniile directoare ale organizării și dezvoltării durabile a teritoriului țării
	12. Asigurarea cadrului normativ privind eliminarea barierelor birocratice la obținerea actelor permissive în construcții	<i>Se acceptă.</i> Sunt prevăzute acțiunile de la capitolul Construcții – „Promovarea Codului urbanismului și construcțiilor”, și majoritatea acțiunilor de la subcapitolul „Asigurarea sistemului calității în construcții.”
	13. Îmbunătățirea cadrului normativ în vederea excluderii riscurilor și incoerențelor în achiziționarea serviciilor de proiectare pentru domeniul arhitecturii, amenajării teritoriului, urbanismului și de elaborare a documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, prin concurs de soluții, și asigurarea calității acestora;	<i>Se acceptă.</i> Este prevăzută acțiunea „Modificarea Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice prin instituirea normelor ce vizează adjudecarea rezultatelor licitației ținând cont de noțiunea „cel mai mic preț” și omiterea noțiunii de „oferta anormal de scăzută” etc”.
	14. Stabilirea liniilor directoare ale organizării și dezvoltării durabile a teritoriului țării;	<i>Se acceptă.</i> Este prevăzută acțiunea „Elaborarea, aprobarea și promovarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național, care va stabili liniile directoare ale organizării și dezvoltării durabile a teritoriului țării”.
	15. Armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene;	<i>Se acceptă.</i> Este prevăzută acțiunea „Elaborarea și promovarea a 17 anexe naționale la Eurocoduri, cu calibrarea celor existente, care va permite efectuarea proiectării structurilor, bazate pe cerințe de performanță”.

	16. Modificarea cadrului normativ pentru asigurarea calității construcțiilor supuse tranzacțiilor;	<i>Se acceptă.</i> Este planificată modificarea Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice.
	17. Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor și promovarea reformei de gestionare a fondului locative;	<i>Se acceptă.</i> Cu referire la promovarea reformei de gestionare a fondului locativ, sunt prevăzute acțiunile de la subcapitolul „Administrarea și asigurarea accesului la locuințe sigure, accesibile și conectate la utilități moderne”.
DI Vladimir Vozian ANRCETI	De completat Compartimentul I. ”Infrastructura de comunicații” cu următoarele acțiuni: 1. Revizuirea Hotărârii Guvernului nr.987/2020 cu privire la aprobarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă. Notă: Încă la etapa de elaborare a acestei Hotărâri, ANRCETI a atras atenția asupra nivelului înalt al taxelor de licență stabilite și riscului sporit de nesolicitare a licențelor de utilizare a frecvențelor radio respective. Având în vedere lipsa de cereri pentru participarea la concursul organizat în luna iunie 2021 de către ANRCETI și ținând cont de comentariile furnizorilor înainte la etapa de organizare a concursului, considerăm oportun și necesar, revizuirea Hotărâri nr.987/2020 în vederea reducerii taxelor pentru licențe, fapt ce ar duce la reducerea/excluderea barierelor de intrare pe piața serviciilor de comunicații electronice mobile celulare sau de dezvoltare a acesteia.	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea nu este argumentată suficient. Astfel, urmare a concursului din luna iunie 2021 nu au fost solicitate următoarele blocuri de frecvență: 1 bloc în eGSM (2x5 MHz) – 3 mln euro și 3 blocuri de mărimi diferite în 2600 MHz – 3 mln euro pentru cel mai mic bloc (2x10 MHz). Taxele de licență pentru frecvențele în 2600 MHz au fost micșorate de circa 2 ori (de la 5 mln euro la 3 mln euro) față de Programul precedent, încadrându-se în valoarea propusă de experții Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor. De menționat, că această micșorare a fost considerată de către ATIC - Moldovan Association of ICT Companies și Orange Moldova discriminatorie față de titularii existenți ai licențelor pentru această bandă și un factor care creează premise pentru distorsionarea concurenței. În ce privește frecvențele în eGSM, valoarea taxei de licență a fost majorată neesențial față de Programul precedent (de la 2,8 mln euro la 3 mln euro), la recomandarea experților Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor. Considerăm că nesolicitarea acestor benzi de frecvențe se datorează faptului că operatorii de comunicații mobile sunt cointeresați primordial să obțină în perioada 2022-2023 frecvențele destinate implementării 5G (700 MHz și 3600 MHz).
	2. Elaborarea și aprobarea regulilor de instalare, marcare, supraveghere și utilizare a infrastructurii de comunicații electronice (termen de realizare - mai 2022, indicator de monitorizare – Hotărâre de Guvern, responsabil - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale).	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea nu este argumentată, deoarece astfel de reguli sunt prevăzute parțial în normative și reglementări din domeniul construcțiilor din diverse domenii (energetică, apă, canalizare, drumuri etc), care au fost adoptate

	Totodată, ținem să atragem atenția la indicatorii de produs/rezultat, specificați în proiect, în special, la Penetrarea accesului Internet la puncte fixe de la 73 % la 77% din numărul gospodăriilor. Conform raportului generat de către ANRCETI, în baza rapoartelor furnizorilor, în trimestrul II al anului curent, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet fix raportată la 100 de locuitori a ajuns la 28,5% sau, respectiv, la circa 82,65% pe gospodărie (indicator obținut prin multiplicarea ratei de penetrare la coeficientul 2,9 care, conform datelor Biroului Național de Statistică, reprezintă mărimea medie a unei gospodării casnice)”.	anterior. Aceste documente urmează a fi adaptate la cerințele europene menționate în standarde și documente normative în aceste domenii menționate. În cadrul elaborării acestora, aveți posibilitatea să interveniți cu propunerile de rigoare, consultând periodic pagina web particip.gov.md. <i>Nu se acceptă.</i> Metoda de calcul utilizată de ANRCETI este greșită. Potrivit datelor recensământului din 2014 oferite de Biroul Național de Statistică, numărul total de gospodării constituie 959 de mii, iar mărimea medie a unei gospodării constituie 2,9 persoane. Penetrarea pe gospodării reprezintă coraportul dintre numărul persoanelor fizice - utilizatori servicii Internet (700904 conform datelor statistice ale ANRCETI pentru trimestrul II curent) și numărul total de gospodării. În calculul ANRCETI se utilizează cifra de penetrare pe populație la 100 de locuitori înmulțită la numărul mediu a persoanelor într-o gospodărie (în toate rapoartele ANRCETI o gospodărie este formată din 3 persoane și nu 2,9). Acest indicator este calculat de către ANRCETI reieșind din numărul total de utilizatori Internet fix (700904 persoane fizice plus 38761 persoane juridice în coraport cu numărul total al populației - 2597100). Ca urmare, ANRCETI urmează să utilizeze calculul corect care nu ar include persoanele juridice în numărul gospodăriilor și ar opera cu numărul exact al gospodăriilor.
DI Talmaci	Doresc o dezbatere suplimentară pe subiectul ce ține de crearea Agenției Naționale în Construcții.	<i>Se acceptă.</i> Proiectul privind crearea Agenției Naționale în Construcții va fi discutat la etapa promovării cu toate părțile interesate.
Asociația Națională Companiilor din Domeniul	La punctul 1.2.2 ”Inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului privind serviciile de roaming internațional în reglementarea rețelelor de comunicații publice mobile în statele Parteneriatului Estic”. În contextul inițierii negocierilor asupra serviciilor de roaming, considerăm că abolirea taxei de lux ar trebui să aibă loc concomitent, respectiv ar urma să se regăsească în Planul de acțiuni al Guvernului. Reiterăm importanța ca Ministerul Finanțelor să susțină abolirea taxei de 2,5%. Iar la punctul 1.2.6 ”Inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de reducere a tarifelor pentru serviciile de roaming internațional cu România” – avem același comentariu ca la p. 1.2.2, unde realizarea acțiunii trebuie să fie condiționată de abolirea	<i>S-a luat act.</i>

	taxei de 2,5%.	
	La punctul 1.2.4. "Elaborarea Regulamentului sanitar privind protecția populației de acțiunea câmpurilor electromagnetice generate de obiectivele radiotehnice de emisie" este indicat ca termen de realizare decembrie 2021. Reieșind din faptul că suntem în luna octombrie 2021, credem că acest termen este prea optimist și ar trebui să fie ajustat la trimestrul I, 2022.	<i>Se acceptă.</i>
	Reiterăm importanța eliminării taxei pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, în mărime de 0,5% pe valoarea investițiilor în rețele.	<i>Nu se acceptă.</i> Această taxă ține de dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții, iar acest sistem acoperă toate sferele economiei naționale. Excluderea taxei respective pentru domeniul comunicațiilor electronice poate crea un precedent periculos pentru a solicita astfel de facilități pentru celelalte domenii.
	La propunerea "Întreprinderea măsurilor pentru asigurarea protecției rețelelor publice de comunicații electronice date în exploatare", ținem să concretizăm că sunt și alte componente care ar putea asigura implementarea Legii 28/2016, pe lângă măsurile orientate împotriva deteriorării intenționate a liniilor, instalațiilor, echipamentelor de comunicații electronice, ne referim aici și la: o neacordarea accesului la rețeaua instalată pe proprietate, sau deconectarea intenționată de la sursa de alimentare cu energie electrice. În acest context propunem completarea Codului Contravențional, cu contravențiile respective pentru a asigura continuitatea prestării serviciilor de comunicații electronice. o construcția unor blocuri de locuit noi care înrăutățesc gradul de acoperire cu semnal mobil fără coordonare cu operatorii, aici credem că s-ar putea ține cont de protecția rețelelor publice în contextul modificărilor ce țin de Codul urbanismului și construcțiilor. o efectuarea lucrărilor de renovare a străzilor pentru care se solicita demontarea rețelelor aeriene, fără a crea posibilitatea reamplasării acestora (contrar cerințelor Legii 28/2016). Propunem aici consolidarea mecanismelor de implementare a Legii 28/2016, în mod similar cum este posibil pentru alte servicii importante pentru cetățeni.	<i>S-a luat act.</i>
	Analizarea posibilității de modificării termenilor ce țin de condițiile de licență și obligațiile de acoperire din viitoarele licențe pentru spectrul de frecvențe necesar pentru implementarea 5G modificare. Astfel propunem, în cazul în care intră în puterea MIDR să se asigure ca condițiile de licență să fie publicate cu suficient timp înaintea concursului, astfel încât potențialii participanți la concurs să aibă suficient timp pentru a estima potențialele investiții necesare și pentru a evalua condițiile necesare pentru respectarea condițiilor de licență.	<i>Se acceptă parțial</i> Conform Planului de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020, sunt prevăzuți termenii de elaborare a documentației pentru organizarea concursurilor de eliberare a licențelor pentru utilizarea frecvențelor destinate tehnologiei 5G (700 MHz și 3600 MHz) și

		anume finele anului 2022 și în cazul nesolicitării acestora – pentru finele anului 2023. Referitor la obligația de acoperire, indicatorii de acoperire recomandați sunt prevăzuți în pct. 17 din Program. Desfășurarea acestor concursuri și stabilirea condițiilor concrete de licență țin de competența exclusivă a Agenției Naționale de Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației. La elaborarea Foii de parcurs pentru impulsionearea dezvoltării sectorului de comunicații electronice, se va recomanda ANRCETI să propună o acțiune în acest document.
	Suplimentar, dorim să menționăm că, în Sinteza Planului, elaborată de MIDR, ca răspuns la un șir de propuneri/probleme menționate de ATIC, se oferă ca soluție și se face referință la: 1) Studiul pentru Foaia de parcurs pentru impulsionearea dezvoltării sectorului de comunicații electronice și; 2) Foaia de parcurs pentru impulsionearea dezvoltării sectorului de comunicații electronice. Respectiv, credem că Planul de acțiuni trebuie să fie completat cu aceste acțiuni(documente) și termenul de realizare a acestora, pentru a avea o previzibilitate cu privire la implementarea acestora	<i>Nu se acceptă.</i> În proiectul Foii de parcurs pentru impulsionearea dezvoltării sectorului de comunicații electronice, vor fi incluse acțiuni detaliate privind implementarea Planului de acțiuni al Guvernului, inclusiv elaborarea studiului propus.

Domeniul: SĂNĂTATE

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Uniunea pentru Prevenirea HIV și Reducerea Riscurilor	Fortificarea serviciilor de prevenire, îngrijire, suport și reabilitare, inclusiv prestate de asociațiile obștești	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS)	Introducerea elaborării Programului național de control și prevenire a hepatitelor virale, sau integrarea cu programele naționale de control și profilaxie HIV/ITS.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Revizuirea, optimizarea și fortificarea managementului programelor naționale.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022. Managementul programelor naționale va fi partea integrată în programele naționale ce urmează să fie elaborate și aprobate.
	Extinderea ariei strategice ce ține de comunicare și feedback-ul cu pacientul, bazat pe drepturile omului.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu"	Elaborarea Regulamentului de etapizare a asistenței medicale de sănătate mintală și Regulamentul privind monitorizarea și evaluarea persoanelor cu tulburări mintale și de comportament, precum și asigurarea continuă a serviciilor de sănătate.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022. Acțiunea respectivă va fi parte a Programului național privind sănătatea mintală pentru anii 2022-2026.
Asociația Obștească Tony Hawks Centru	La obiectivul: Stimularea utilizării inovațiilor în medicină, inclusiv soluțiilor de telemedicină, se propune a fi adăugat la acțiuni: <i>(Reglementarea serviciilor medicale și paramedicale (kinetoterapie logopedie, etc). Aceasta ar contribui și la realizarea obiectivului - Creșterea accesului la servicii medicale, în special al populației rurale)</i>	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022. Acțiunile respective vor fi parte a Programului național de E-Sănătate și Telemedicină.
	La obiectivul: Modernizarea instituțiilor medicale capabile să răspundă necesităților medicale ale populației <i>Se propune includerea deschiderii facultăților de kinetoterapie și terapie ocupațională la USMF, fapt care ar îmbunătăți calitatea reabilitării persoanelor cu nevoi speciale inclusiv mintale, conform recomandărilor OMS, prevăzute în CIF.</i>	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea respectivă va fi examinată suplimentar cu antrenarea colaboratorilor din cadrul USMF "Nicolae Testemițanu".
	Eliminarea virgulei după cuvântul „comunitare,, la obiectivul Dezvoltarea modernă a serviciilor comunitare, geriatrie, paliative și de reabilitare.	<i>Se acceptă.</i>
Federația Sindicală „Sănătatea"	Securitatea și sănătatea la locul de muncă pentru lucrătorii din sectorul sanitar.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, urmează să fie realizată la obiectivul Modernizarea instituțiilor medicale capabile să răspundă necesităților medicale ale populației.
	Normarea muncii salariaților	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea este foarte importantă și relevantă în contextul organizării și prestării serviciilor medicale de calitate și unei remunerări echitabile a personalului medical și non-medical din sistemul de sănătate. Aceasta necesită resurse importante și examinare suplimentară privind modalitatea de realizare. La această acțiune se va veni cu propuneri concrete în perioada ulterioară.
	Majorarea salariilor, inclusiv pentru personalul non-medical.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Aplicarea principiului „Plata egală - muncă egală" pentru lucrătorii medicali, indiferent de sursa de finanțare a instituției.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Salarizarea echitabilă a lucrătorilor din asistență medicală stomatologică	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Necesitatea dezvoltării dialogului social în domeniul Sănătății.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Centrul „Parteneriat pentru Dezvoltare" (CPD)	Elaborarea și aprobarea unui plan național, ce țintește categoriile specifice de consumatori activi de alcool, privind implementarea celor mai bune practici ale OMS în scopul reducerii semnificative a consumului de alcool.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea respectivă se regăsește în PaG 2021-2022.
Asociația Patronală	Revizuirea și armonizarea cadrului normativ național din domeniul medicamentelor	<i>Se acceptă.</i>

„Camera de Comerț Americană din Moldova” (AmCham Moldova)	și dispozitivelor medicale cu acquis-ul comunitar Cadrul normativ aferent domeniului medicamentelor și dispozitivelor medicale necesită a fi revizuit și armonizat la directivele și regulamentele relevante ale Uniunii Europene.	Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Elaborarea mecanismului clar și transparent de compensare a medicamentelor Acordarea accesului populației la produsele farmaceutice depinde de mai multe premise și mecanisme care ar facilita respectivul proces. Actualmente există necesitatea de a elabora un mecanism clar și transparent de compensare a medicamentelor.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Îmbunătățirea procedurii de autorizare a medicamentelor și gestionarea variațiilor post-autorizare Companiile farmaceutice care operează pe teritoriul Republicii Moldova se confruntă cu o serie de probleme în procesul autorizării medicamentelor și gestionării variațiilor post-autorizare, probleme care în parte se datorează cadrului de reglementare care este apreciat ca fiind imperfect și neaplicării uniforme a acestuia.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Liberalizarea prețurilor la medicamentele OTC în vederea sporirii nivelului scăzut de prezență și acces pe piață a medicamentelor eliberate fără prescripție medicală (OTC), se consideră oportun liberalizarea prețurilor la această categorie de medicamente.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Îmbunătățirea sistemului național de achiziții publice în sănătate Furnizarea constantă către pacienți a medicamentelor calitative necesare în timp util necesită îmbunătățirea în continuare a sistemului național de achiziții publice în sănătate.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Monitorizarea procesului de punere în aplicare a regulilor de promovare etică a medicamentelor.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Implementarea altor standarde GxP (GMP, GDP, GPP).	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Accelerarea digitalizării sistemului medical. Extinderea serviciilor farmaceutice și introducerea în farmacii a unor servicii de evaluare primară a stării de sănătate a pacienților (ex. glicemie, tensiune, etc.).	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Dezvoltarea și implementarea comerțului online reglementat de medicamente și produse farmaceutice.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022. Va fi realizată prin implementarea acțiunii “elaborarea și aprobarea proiectului de lege cu privire la activitatea farmaceutică”.
	Îmbunătățirea reglementărilor aferente domeniului distribuției și achiziției publice de dispozitive medicale.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Oficiului ONU pentru Drepturile Omului	Asigurarea accesului titularilor de drepturi la informații despre măsurile de prevenire COVID-19 și vaccinare.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea este implementată și asigurată de actele normative ale Ministerului Sănătății.
	Organizarea campaniilor de comunicare privind măsurile de prevenire COVID-19, deciziile conexe și vaccinarea, accesibile pentru toți.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Organizarea campaniilor de informare este realizată de Ministerul Sănătății, în parteneriat cu partenerii de dezvoltare, cu participarea plenară a instituțiilor publice.

	Asigurarea accesibilității informației.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea este asigurată în activitatea de zi cu zi a Ministerului Sănătății.
	Organizarea training-urilor pentru specialiști în domeniul comunicării cu privire la comunicarea incluzivă și accesibilă.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi parte a Planului de acțiuni al Ministerului Sănătății.
	Elaborarea temeiului legal, a protocoalelor și a cerințelor tehnice pentru furnizarea serviciilor medicale on-line, telefonic sau acasă.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Dezagregarea cheltuielilor medicale în bugetul de stat, în funcție de vârstă, dizabilitate, statutul socio-economic și altele.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea urmează a fi examinată suplimentară împreună cu colegii de la Ministerul Finanțelor și CNAM, în baza căreia se va decide asupra modalității de prezentare a datelor privind cheltuielile în sănătate.
	Asigurarea unei abordări bazate pe drepturile omului pentru dezvoltarea și furnizarea de servicii de sănătate pentru persoanele cu dizabilități.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, se va realiza în procesul de elaborare și implementare a actelor normative.
	Organizarea de programe de consolidare a capacităților pentru profesioniștii din sectorul medical cu privire la abordarea bazată pe drepturile omului a serviciilor medicale pentru persoanele cu dizabilități.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi parte a Planului de acțiuni al Ministerului Sănătății.
Biroul OMS Programe de Urgență în sănătate Publică	Acțiuni de fortificare și finanțare a sistemului de sănătate și protecție financiară.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Revizuirea răspunsului la urgențele de sănătate publică, prin revizuirea HG nr. 475/2008 care implementează Planul privind Regulamentul sanitar internațional.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea respectivă a fost inclusă în PaG 2021-2022.
	Aprobarea Strategiei de prevenire și combatere a rezistenței microbiene.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea respectivă a fost inclusă în PaG 2021-2022.
	Includerea în Programul de activitate a Programului național de imunizare, care a expirat și urmează a fi elaborat.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea respectivă a fost inclus în PaG 2021-2022.
	Includerea Programului prevenire și control a hepatitelor virale.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea respectivă a fost inclus în PaG 2021-2022.
Biroul de cooperare al Elveției în Republica Moldova	Cuantificarea indicatorilor din PAG 2021-2022.	<i>Se acceptă.</i> Indicatorii din PaG 2021-2022 au fost revizuiți și cuantificați.
	Verificarea și ajustarea cronologia (termenii limita) acțiunilor planificate.	<i>Se acceptă.</i>
	Acțiunea “Elaborarea și aprobarea Programului Național a serviciilor de reabilitare” de trecut de la obiectivul “Modernizarea instituțiilor medicale....” la obiectivul “Dezvoltarea modernă a serviciilor comunitare...”	<i>Se acceptă.</i>
	Redactarea acțiunii după cum urmează “Elaborarea și aprobarea Programului național de prevenire și control al bolilor non-transmisibile pentru anii 2022-2026”.	<i>Se acceptă.</i>
	La Pag.8, în titlul Obiectivului ”Reducerea inechității sociale prin intermediul consolidării capacității AMP și a parteneriatului cu comunitățile și Autoritățile locale” – de adăugat și alți actori sectoriali relevanți.	<i>Se acceptă.</i>

Copil Comunitate Familie (CCF)	Transferarea din subordinea Ministerului Sănătății a centrelor de plasament din or. Chișinău și or. Bălți pentru copii cu dizabilități cu vârsta cuprinsă între 0-6 ani, în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, precum a fost anterior.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Decizia urmează să fie luată după analiză funcționalității autorităților publice centrale și ale instituțiilor din subordine.
Centrul pentru Politici și Analiză în Sănătate	Revizuirea legislației cu privire la controlul și prevenirea tuberculozei.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea respectivă va fi parte integrată a Programului național de răspuns la tuberculoză care se regăsește în PaG 2021-2022.
Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova	Reglementarea privind controlul medical obligatoriu anual al salariaților	<i>Se acceptă.</i> Propunerea va fi examinată în cadrul realizării acțiunii “Modificarea Normelor metodologice de aplicare a Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală”.
UNODC Moldova	Fortificarea acțiunilor intersectoriale și inter instituționale	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi pusă în aplicare în procesul de implementare a PaG 2021-2022 și al Planului de acțiuni anual al Ministerului Sănătății.
Asociația Patronală Uniunea Instituțiilor Medico-Sanitare Private	Modificarea formularului 027/e	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiune inclusă în Planul de acțiuni anual al Ministerului Sănătății.
	Acțiunea de la pagina 6 al Planului de acțiuni, și anume Elaborarea și aprobarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 367/2020 privind reorganizarea sistemului postuniversitar de instruire cu privire la bazele clinice în instituții medico-sanitare private.	<i>S-a luat act.</i> În procesul de elaborare a proiectului de modificare a HG nr. 367/2020 vor fi stabilite modalitatea de organizare a bazelor clinice. Astfel, părțile interesate vor prezentat propunerile în procesul de elaborare.
Departamentul Consultativ Specializat Integrat IMSP, Institutul Mamei și Copilului	Înlocuirea sintagmei „Număr persoane supuse screening-ului cervical, pulmonar și mamar;” cu „Nivelul de acoperire a persoanelor supuse screening-ului cervical, pulmonar, mamar”	<i>Se acceptă.</i>
Asociația Obștească „Viața Fără Leucemie”	Aprobarea unui nou plan de acțiuni pentru realizarea Programului Național de control al cancerului, pentru anii 2021-2025 - perioada următoare de implementare a Programului Național.	<i>Se acceptă.</i>
	Elaborarea unei Concepții privind dezvoltarea domeniului oncologiei pediatrice	<i>Se acceptă de principiu.</i> Dezvoltarea serviciului oncologic pediatric este foarte importantă. În acest context, acțiunile privind dezvoltarea acestui serviciu sunt/vor fi reflectate în documentele de politici existente: Programului Național de control al cancerului, pentru anii 2021-2025 și Planul Național de Dezvoltare.

Uniunea Instituțiilor medeco-sanitare Private	Formarea cadrelor în sănătate și disponibilitatea deschiderii pentru aceasta, instituțiile membre a UIMSP își exprimă deschiderea pentru a institui clinici universitare în cadrul lor. Pentru aceasta, se propune modificarea anexei nr. 2 HG nr.42 din 12 ianuarie 2006, prin revizuirea și lărgirea listei IMS, medico-sociale și a altor tipuri de persoane juridice în care pot activa clinici ale USMF „N. Testemițanu”.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea urmează să fie examinată în procesul de elaborare a Programului de dezvoltare a învățământului medical și farmaceutic 2022-2032.
Asociația Patronala a Antreprenorilor de Dispozitive Medicale și Echipamente de Laborator “DISMED”	Îmbunătățirea managementului achizițiilor publice centralizate ale dispozitivelor medicale prin modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1128 din 10.10.2016 cu privire la Centrul pentru achiziții publice centralizate în sănătate, în baza propunerilor anexate.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Elaborarea unei liste actualizate a dispozitivelor medicale, destinate necesităților sistemului public de sănătate, care ar servi ca o bază comună de date cu specificații tehnice de referință pentru diverse tipuri de dispozitive, în dependență de categoria, nivelul și necesitățile reale ale instituției medico-sanitare beneficiare.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Elaborarea normelor privind tipul, durata și efectele juridice ale garanției pentru dispozitivele medicale achiziționate public.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Consolidarea capacităților Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate pentru organizarea eficientă a activității și înlăturarea practicilor abuzive față de agenții economici.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Asociația Obștească Mișcarea Refugiaților Transnistreni	Compensarea a 100% din costul medicamentelor pentru veteranii de război, participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl și membrii familiilor celor decedați	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi examinată în procesul de implementare a acțiunii “Perfecționarea mecanismului de compensare a medicamentelor, extinderea Listei de medicamente compensate prin introducerea tratamentului ambulatoriu pentru pacienții aflați la îngrijire paliativă”.
	Acordarea serviciilor gratuite de protezare dentară pentru toți veteranii de război și membrii familiilor celor decedați	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea respectivă va fi examinată în procesul de elaborare a proiectului Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.
UNFPA Moldova	Asigurarea accesului universal la informare, educație și servicii de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv servicii de planificare familială.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea respectivă va fi parte a Planului de acțiuni anual al Ministerului Sănătății.
	Finalizarea până la finele anului 2021 a creării Comitetului Național Coordonator privind Sănătatea și Drepturile Sexuale și Reproductive.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi examinată de comun cu Cancelaria de Stat, în contextul exercițiului de revizuire a tuturor consiliilor de coordonare naționale.
	Elaborarea și aprobarea până la finele anului 2022 a noului Program Național Privind Sănătatea și Drepturile Sexuale și Reproductive pentru perioada 2023-2027.	<i>Se acceptă.</i>
	Dotarea instituțiilor medicale din cadrul asistenței medicale primare, inclusiv celor din mediul rural - cu fotolii ginecologice adaptate nevoilor femeilor și fetelor cu	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea respectivă va fi parte a Planului de acțiuni anual

	dizabilități locomotorii.	al Ministerului Sănătății.
	Modificarea cadrului normativ în vigoare care va permite funcționarea echipelor mobile ale Centrelor de Sănătate Prietenoase Tinerilor (Youth Kliniks) care sunt parte a Asistentei Medicale Primare, cu asigurarea unei finanțări durabile a serviciilor respective în cadrul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi examinată în contextul realizării acțiunii “Revizuirea cadrului normativ privind reglementarea asistenței medicale primare”.
	Modificare cadrului legal și de reglementare național în vigoare referitor la consimțământul voluntar pentru accesarea serviciilor de sănătate în cazul adolescenților cu vârsta sub 16 ani.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi examinată în contextul realizării acțiunii “Elaborarea și aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic și Legii 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului”.
	Modificarea cadrului național de reglementare în vigoare, care va permite femeilor cu rezultat citologic pozitiv în cadrul screening-ului cervical – de a avea acces gratuit la serviciile de diagnostic de colposcopie și tratament al leziunilor precanceroase, indiferent de statutul lor de asigurare în cadrul sistemului național de asigurări în medicină.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi examinată în contextul realizării acțiunii “Modificarea Normelor metodologice de aplicare a Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală”.
	Dotarea Laboratorului de Citologie al Institutului Oncologic cu echipamente moderne de laborator pentru a asigura servicii de citologie de înaltă calitate în cadrul screening-ului cervical.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea respectivă va fi parte a Planului de acțiuni anual al Ministerului Sănătății.
	Dotarea a 16 Oficii de Colposcopie situate la nivel subnațional, cu fotolii ginecologice adaptate pentru nevoile femeilor cu dizabilități locomotorii și cu echipamente moderne de colposcopie, inclusiv cu echipament IT necesar pentru prestarea servicii de telemedicină.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea respectivă va fi parte a Planului de acțiuni anual al Ministerului Sănătății.
	Modificarea cadrului național de reglementare în vigoare, cu includerea unui indicator de performanță privind planificarea familială în cadrul listei indicatorilor de performanțe profesionale individuale în munca, realizați de către instituțiile medico-sanitare ce prestează asistenta medicală primară în cadrul asigurării obligatorii de asistenta medicală.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Elaborarea și aprobarea unui cadru național de reglementare privind organizarea, funcționarea, asigurarea calității și finanțarea serviciilor de telemedicină, care va asigura un context favorabil pentru dezvoltarea acestor servicii, inclusiv în domeniul de sănătate sexuală și reproductivă.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	În contextul elaborării unui mecanism de reglementare a rezervei obligatorii de medicamente și dispozitive medicale necesare pentru ca sistemul de sănătate să răspundă prompt nevoilor de sănătate ale populației în contextul unor situații excepționale, crize umanitare sau urgențe de sănătate publică.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Agenția de Transplant	Elaborarea și aprobarea Planului național de transplant pentru anii 2022-2026, termen – noiembrie 2021.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea necesită examinare suplimentară, în rezultatul căreia se va decide cum se va proceda ulterior.

	Semnarea Acordului Cadru privind schimbul de organe între Republica Moldova și România, termen – noiembrie 2022.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea necesită examinare suplimentară, în rezultatul căreia se va decide condițiile și permisele necesare.
AVOCATUL POPORULUI	Asigurarea instituțiilor de învățământ cu apă potabilă, prezența și funcționalitatea cabinetelor medicale, a condițiilor sanitaro-igienice (baie, veceie, consumabile, condiții acomodate copiilor cu nevoi speciale etc.) adaptate necesităților copiilor din instituțiile de învățământ din țară conforme standardelor internaționale.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Ministerul Sănătății este conștient de amploarea problemei și va depune eforturi pentru a realiza prevederile HG 1063/2016 conform competențelor și responsabilităților stabilite. Un rol esențial în soluționarea problemei îi revine APL.
Coaliția pentru Incluziune și Nediscriminare (CIN)	Obiectivul 10.20. Asigurarea accesului cetățenilor la servicii de urgență corespunzătoare, precum și la mijloace de transport specializate care să satisfacă nevoia de tratament și transport medical, a se completa cu următoarele acțiuni: 10.20.2 Elaborarea cadrului normativ de standardizare a situațiilor de urgență în domeniul de sănătate mintală, în vederea ajustării practicilor la standardele internaționale și recomandările CPT	<i>Se acceptă de principiu.</i> Proiectul PaG 2021-2022 prevede elaborarea și aprobarea Programului național privind sănătatea mintală pentru anii 2022-2026 și proiectului de lege privind sănătatea mintală. Astfel, propunerea urmează a fi examinată și inclusă în documentul de politici publice menționat.

Domeniul: MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova	La compartimentul „Domeniul muncii”, la ultimul „indicator de rezultat” urmează de concretizat noțiunea „populație cu acces și sigur la servicii de recrutare peste hotare oferite de agențiile private”.	<i>Se acceptă.</i> Indicatorul de rezultat a fost revizuit și cuantificat.
	Acțiunea 2.1. din sub compartimentul ”Acțiuni de reformă” al compartimentului ”A. Obiective imediate” din Capitolul I Domeniul muncii propunem de expus în următoarea redacție: Instruirea membrilor Secretariatului Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective și dezvoltarea capacităților acestora în ceea ce privește examinarea și avizarea proiectelor de acte normative din domeniul muncii”. Concomitent, considerăm că în calitate de instituții responsabile de realizarea/implementarea acestei acțiuni urmează a fi indicate atât Cancelaria de Stat, cât și Ministerul Muncii și Protecției Sociale. De asemenea, poate fi solicitată și asistența din partea Organizației Internaționale a Muncii.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Includerea următoarei acțiuni: „Perfecționarea Legii nr. 245-XVI din 21 iulie 2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial în vederea asigurării rotației exercitării de către reprezentanții părților a funcției de președinte al Comisiei naționale”.	<i>Se acceptă.</i>
	Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 nu operează cu noțiunea de	<i>Se acceptă.</i>

	”scheme de angajamente flexibile de muncă”, ci cu noțiunile de ”regim de muncă” și ”program de muncă”. Luînd în considerare cele menționate, propunem ca acțiunea 1.1. din subcompartimentul ”Proiecte de documente de politici publice” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii să fie expusă în următoarea redacție: ”1.1. Modificarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 în vederea perfecționării prevederilor referitoare la regimul flexibil al timpului de muncă”.	Propunerile respective au fost integrate în PaG 2021-2022.
	Propunem de exclus acțiunea 1.3. din sub compartimentul ”Proiecte de documente de politici publice” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii.	<i>Se acceptă.</i>
	La compartimentul B. OBIECTIVE PE TERMEN SCURT, sub compartimentul „Proiecte de acte normative” din Capitolul I. Domeniul muncii, Pct. 1 „Adoptarea unui mecanism de creștere dinamică a salariului minim pe economie, bazat pe dreptul salariaților la un trai decent, productivitatea muncii, creșterea economică și creșterea salariului mediu” propunem revizuirea termenului pentru implementarea acțiunii pentru trim. IV 2021, asigurînd stabilirea unui nou cuantum al salariului minim începînd cu 1 ianuarie 2022.	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea necesită examinare suplimentară, în rezultatul căreia se va decide condițiile și posibilitatea majorării cuantumului salariului minim.
	La „ Elaborarea și implementarea unei Strategii naționale de combatere a fenomenului ”muncii la negru” și a ”muncii la gri” și de achitare a salariilor ”în plic”, sub compartimentul ”Proiecte de acte normative” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii propunem completarea cu următoarea acțiune: „Elaborarea planului de acțiuni întru implementarea strategiei”, în cadrul acestui Plan de acțiuni urmează să se regăsească și acțiunea pentru implementarea Strategiei - crearea echipelor multidisciplinare de control în scopul combaterii fenomenului ”muncii la negru” și a ”muncii la gri” și de achitare a salariilor ”în plic”	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Luînd în considerare cele menționate, propunem ca acțiunea 4.1. din subcompartimentul ”Proiecte de acte normative” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii să fie expusă în următoarea redacție: ”4.1. Promovarea încheierii convențiilor colective la toate nivelurile și a contractelor colective de muncă la nivel de unitate”.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea respectivă a fost integrată în PaG 2021-2022.
	Acțiunea 4.2. din sub compartimentul ”Proiecte de acte normative” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii propunem să fie expusă în următoarea redacție: ”4.2. Instruirea membrilor comisiilor ramurale și teritoriale pentru consultări și negocieri colective”. Concomitent, considerăm că în calitate de instituții responsabile de realizarea/implementarea acestei acțiuni urmează a fi indicate Ministerul Muncii și Protecției Sociale (principala instituție, întrucît potrivit art. 17 lit. o) din Codul	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.

	muncii, unul din principiile de bază ale parteneriatului social este favorizarea de către stat a dezvoltării parteneriatului social), CNSM și CNPM. De asemenea, poate fi solicitată și asistența din partea Organizației Internaționale a Muncii.	
	Considerăm oportun ca ajustarea Legilor nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii la Convențiile OIM nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură (actualmente acțiunea 7.3. din subcompartimentul ”Proiecte de acte normative” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii) să fie prima acțiune de realizare a obiectivului 8 ”Îmbunătățirea legislației și a practicii în domeniul inspecției muncii” din subcompartimentul ”Proiecte de acte normative” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Obiectivul 9 ”Promovarea programelor flexibile de muncă în interesul salariaților cu copii, astfel ca părinții să poată face față sarcinilor de serviciu și responsabilităților de familie” din subcompartimentul ”Proiecte de acte normative” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii propunem de exclus, întrucât aceasta repeta obiectivul 1 din subcompartimentul ”Proiecte de documente de politici publice” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii. Drept urmare, ar fi oportun ca acțiunea 9.1. din subcompartimentul ”Proiecte de acte normative” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii să fie permutată la obiectivul 1 din subcompartimentul ”Proiecte de documente de politici publice” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Crearea mecanismelor extrajudiciare de soluționare a litigiilor individuale de muncă se numără printre acțiunile prioritare cuprinse în Programul de activitate al Guvernului. Luând în considerare cele menționate, propunem ca acțiunea 6.1. din subcompartimentul ”Proiecte de acte normative” al compartimentului ”B. Obiective pe termen scurt” din Capitolul I. Domeniul muncii să fie expusă în următoarea redacție: ”6.1. Modificarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 în vederea instituirii mecanismelor extrajudiciare de soluționare a litigiilor individuale de muncă”.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	La pct. 4. „Creșterea pensiei minime până la 2000 lei pe lună și racordarea continuă a cuantumului la minimul de existență” al Compartimentului „A. OBIECTIVE IMEDIATE”, subcompartimentul „Proiecte de acte normative” din „II. Domeniul protecției sociale” propunem completarea acțiunilor cu acțiunea: „- Modificarea Legii cu privire la minimul de existență, nr. 152/2012 în vederea asigurării utilizării minimului de existență la stabilirea garanțiilor statului în domeniul veniturilor populației, inclusiv a pensiei minime pentru limită de vîrstă”.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.

	La pct.3. „Majorarea pensiei minime pentru dizabilitate și a alocațiilor pentru dizabilitate” al Compartimentul „B. OBIECTIVE PE TERMEN SCURT”, subcompartimentul „Proiecte de acte normative” propunem completarea acțiunii de la pct.3.1 în final cu sintagma „și Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni” avînd în vedere acordarea alocațiilor pentru dizabilitate este reglementată de acest act legislativ.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Compartimentul „B. OBIECTIVE PE TERMEN SCURT”, subcompartimentul „Proiecte de acte normative”, pct. 7), propunem: - Modificarea Legii securității și sănătății în muncă cu introducerea obligativității angajatorului de a constitui, organiza și de a finanța activitatea Comitetului pentru securitate și sănătate în muncă. În urma reformei, s-a înrăutățit starea de lucruri în domeniul SSM, cât în domeniul public, atât și în cel privat. - Racordarea legislației naționale la prevederile Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 161 privind serviciile de sănătate ocupațională. - Elaborarea unui cadru normativ/aprobarea unei proceduri de acreditare a serviciilor externe de protecție și prevenire, conform art. 11 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Confederația Națională a Patronatelor din Moldova	Identificarea forței de muncă active prin acțiuni concrete.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022. Este un domeniu acoperit de Programul Național de Ocupare a Forței de Muncă.
	Crearea unui program concret de combatere a salariilor „la negru” sau „în plic” și restabilirea principiului dreptate/echitate față de salariați	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022. Este un domeniu acoperit de Programul Național de Ocupare a Forței de Muncă.
	Creșterea ratei de ocupare per general	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022. Este un domeniu acoperit de Programul Național de Ocupare a Forței de Muncă.
	Sporirea calificării și competitivității forței de muncă, prin componenta educație	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022. Este un domeniu acoperit de Programul Național de Ocupare a Forței de Muncă.
	Consolidarea capacităților instituționale a actorilor, în plan intersectorial	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022. Este un domeniu acoperit de Programul Național de Ocupare a Forței de Muncă.
	Necesitatea creării unui registru a salariaților.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022.
	Majorarea alocațiilor sociale ca rezultat al creșterii pensiei minime pentru limita de	<i>Se acceptă de principiu.</i>

	vârstă.	Realizată și se regăsește și în proiectul Planului de Acțiuni. (Hotărîrea Guvernului nr. 162 din 8 septembrie 2021 cu privire la indexarea prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat). Totodată, pentru clarificare, alocațiile sociale ca rezultat al creșterii cuantumului pensiei minime pentru limită de vârstă se majorează, or, acestea sunt calculate procentual din pensia minimă pentru limită de vîrstă.
	Modernizarea relațiilor de muncă	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Ministerul Economiei	Stabilirea obiectivelor formării profesionale, conform solicitărilor pieței muncii, în comun cu Ministerul Educației și Cercetării	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022. Este un domeniu acoperit de Programul Național de Ocupare a Forței de Muncă.
	Stimularea companiilor de pregătire/instruire a tinerilor/a persoanelor cu dizabilități pentru domeniile IT, pentru a pretinde la realizarea obiectivelor E-Guvernare, prin implicarea în procesul de instruire a Ministerului Economiei, Ministerul Finanțelor și a Agenției Naționale de Ocupare a Forței de Munca	<i>Se acceptă.</i> Propunerea deja se implementează în contextul implementării legii nr.105/2018. Acțiuni suplimentare propuse au fost incluse în PaG 2021-2022. Este un domeniu acoperit de Programul Național de Ocupare a Forței de Muncă.
Organizația Internațională a Muncii	Ajustarea legislației cu privire la Inspekția Muncii și Sănătatea și Securitatea în Muncă, în special cu privire la controalele inopinante, în conformitate cu Standartele internaționale ratificate.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022.
	Promovarea Parteneriatelor Locale de Ocupare ca instrument inovativ de creare a locurilor de muncă la nivel local	<i>Se acceptă.</i>
	Modificarea Codului Muncii în vederea unei mai bune reglementări a formelor non-standard de ocupare, pentru o mai bună armonizare a vieții profesionale cu cea de familie. Ajustarea cadrului legal în conformitate cu Convenția OIM nr. 161 privind serviciile de sănătate ocupațională. Analiza funcțională a Inspectoratului de Stat al Muncii. Elaborarea modulelor de instruire online privind practici inovative de inspecție a muncii. Analiza potențialului de creare a locurilor de muncă verzi în sectoare cu valoare adăugată. Susținerea antreprenoriatului în vederea creării locurilor de muncă verzi. Analiza deficitului de calificări și elaborarea prognozei necesarului de calificări la nivel de sector. Analiza sistemului de dezvoltare a carierei în Republica Moldova.	<i>Se acceptă.</i> Propunerile a fost incluse în PaG 2021-2022.
Fondul ONU pentru Populație	Promovarea programelor flexibile de munca, unde a fost anunțat suportul ONU, care au stabilit 4 scenarii de politici, ce urmează a fi transmise Ministerului.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022.

	Propunerea de a revedea componenta „demografie” în planul de acțiuni	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022.
	Implementarea politicilor demografice cu evidente, date statistice.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022.
UN Women	Identificarea lacunelor pentru „violența în familie”	<i>Nu se acceptă.</i> Acest obiectiv va fi posibil de realizat în procesul de elaborarea a noului document de politică publică din domeniu. Actualmente, lacunele sunt identificate și reflectate în Strategia națională pentru prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței în familie pe anii 2018-2023. Mai mult ca atât, MMPS promovează un nou plan de acțiuni pe anii 2021-2022 pentru implementarea Strategiei sus-menționate.
	Egalitatea de gen în angajare, să fie ca obiectiv permanent.	<i>Se acceptă.</i> Noul document de politică publică pe domeniul ocupării forței de muncă va conține un obiectiv de referință (gender mainstreaming): elaborarea acestui document reprezintă deja o acțiune inclusă în PaG 2021-2022.
Centrul Low Vision	Elaborarea regulamentului cu privire la modul de asigurare cu dispozitive de corecție optică și ajutor vizual a persoanelor cu dizabilități de vedere.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Scutirea de plată pentru chirie și dotarea cu spațiu a Centrului Low Vision, pentru a asigura accesul la serviciile de reabilitare de calitate a persoanelor cu dizabilități de vedere.	<i>Nu se acceptă.</i> Subiectul dat nu ține de competența Ministerului Muncii și Protecției Sociale.
Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC)	Propunerea de a extinde posibilitatea semnăturii digitale.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Reglementarea salariaților la domiciliu, prin propuneri concrete transmise secretariatului Ministerului Muncii și Protecției Sociale.	<i>S-a luat act.</i>
	Stimularea companiilor de pregătire/instruire a tinerilor/a persoanelor cu dizabilități pentru domeniile IT, pentru a pretinde la realizarea obiectivelor E-Guvernare, prin implicarea în procesul de instruire a Ministerului Economiei, Ministerul Finanțelor și a Agenției Naționale de Ocupare a Forței de Muncă	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022. Este un domeniu acoperit de Programul Național de Ocupare a Forței de Muncă.
	Abordarea complexă a serviciilor sociale pentru copii.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, la acțiunea “Elaborarea și aprobarea Programului pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia”. Suplimentar, atragem atenția că, în urma efectuării unor analize cu suportul UNICEF Moldova pe parcursul anilor 2020-2021 cu privire la situația actuală în domeniul protecției drepturilor copilului prin prisma identificării problemelor/lacunelor legislative s-a decis elaborarea unui

		document de politici în acest sens, care va cuprinde acțiuni menite să asigure interesul superior al copilului.
	Majorarea alocațiilor sociale ca rezultat al creșterii pensiei minime pentru limita de vîrstă.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea respectivă se regăsește în PaG 2021-2022 (Hotărârea Guvernului nr. 162 din 8 septembrie 2021 cu privire la indexarea prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat). Totodată, pentru clarificare alocațiile sociale ca rezultat al creșterii cuantumului pensiei minime pentru limită de vîrstă se majorează, or, acestea sunt calculate procentual din pensia minimă pentru limită de vîrstă.
	Extinderea pachetului de servicii sociale, finanțat de stat	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022.
Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități	Necesitatea creării unui Consiliu Guvernamental, privind persoanele cu dizabilități, și recomandarea de a include în acest consiliu și persoane cu dizabilități	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022, prin introducerea unui Obiectiv nou “Actualizarea prevederilor Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, în concordanță cu prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități”.
	Precizarea aprecierilor, lacunelor și recomandărilor cu privire la serviciile și alocațiile sociale	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova”	*Modernizarea Codului Muncii și a reglementărilor aferente Pentru crearea condițiilor care să sporească la maxim productivitatea muncii, protejând în același timp drepturile fundamentale ale salariaților și asigurând creșterea sectoarelor cu un grad ridicat de ocupare a forței de muncă se impune în mod urgent modernizarea Codului muncii și a reglementărilor aferente.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	*Reglementarea clauzei de neconcurență În lipsa reglementării juridice a unei clauze de neconcurență la nivelul Codului muncii, angajatorii se simt neprotejați în deplină măsură în procesul desfășurării activității economice. Clauza de neconcurență reprezintă o clauză specifică a contractului de muncă a cărei scop este de a preveni prejudiciile care pot fi aduse activității economice a angajatorilor de către salariații care au acces la secrete comerciale sau informație confidențială (cum ar fi clienții, consumatorii sau furnizorii) sau, în general, vadul comercial, precum și care au beneficiat de instruire finanțate de angajator, bucurându-se astfel de un avantaj la desfășurarea unei activități care se află în reală concurență cu cea desfășurată de către fostul angajator	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022.
	*Elaborarea unei scheme de munca cu program redus Tensionarea situației epidemiologice la infecția cu coronavirusul de tip nou (COVID-19) pe teritoriul Republicii Moldova a demonstrat lipsa unui instrument care ar permite angajatorilor să gestioneze eficient, flexibil și rapid timpul de	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022.

	muncă al salariaților, cu condiția beneficierii de către salariați de un ajutor care ar compensa diminuarea salariului, achitat din bugetul de stat.	
	*Perfecționarea regulilor privind munca la distanță Codul muncii a fost de curând completat cu norme noi referitoare la munca la distanță. Respectiv normele ar necesita îmbunătățiri suplimentare prin prisma unei mai bune delimitări dintre instituția muncii la distanță și a muncii la domiciliu, dar și sub aspectul protecției securității și sănătății în muncă a acestor categorii de salariați.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022.
	*Reglementarea prestării muncii prin agent de muncă temporară	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea respectivă va fi discutată și examinată suplimentar.
	*Perfecționarea reglementărilor aferente mărimii despăgubirilor plătite salariaților pentru perioada absenței forțate de la muncă	<i>Se acceptă de principiu.</i> Subiectul face parte din agenda guvernamentală privind gestiunea situației de urgență în sănătatea publică.
AO „Mișcarea Refugiaților Transnistreni” și Asociația Obștească „Uniunea Cernobil din Moldova”	Majorarea alocației lunare de stat cu 250 lei anual până la atingerea minimului de existență pentru veteranii de război, persoanele cu dizabilități de pe urma războiului și membru familiilor lor. Indexarea anuală a alocației lunare de stat. Se propune modificarea Legii nr. 121 din 03.05.2001 „Cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație”: - egalarea alocațiilor persoanelor cu dizabilități din numărul participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil și participanților la experiențele nucleare, avarii cu radiație ionizantă la obiectivele atomice civile sau militare cu persoanelor cu dizabilități din numărul veteranilor de război (modificarea punctului 1 al articolul 2, Legea nr. 121, Cuantumul alocației lunare de stat după cum urmează: cu dizabilități severe - 1000 de lei, cu dizabilități accentuate - 850 de lei, cu dizabilități medii - 775 de lei). - egalarea alocațiilor persoanelor fără dizabilități din numărul participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil cu persoanelor fără dizabilități din numărul veteranilor de război (completarea punctului 7 al articolul 2, Legea nr. 121, cu persoanele fără grad de dizabilitate din numărul participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil și participanților la experiențele nucleare, avarii cu radiație ionizantă la obiectivele atomice civile sau militare - 500 de lei).	<i>Se acceptă parțial.</i> Urmare a consultărilor publice privind PaG 2021-2022 în domeniile muncii și protecției sociale din data de 07.09.2021, în cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale la data de 08.09.2021 a fost organizată o ședință de lucru a conducerii Ministerului cu reprezentanții Asociației Obștești „Uniunea Cernobil din Moldova” și reprezentanții organizațiilor veteranilor de război. Urmare a ședinței de lucru, s-a decis includerea în PaG 2021-2022, următoarelor acțiuni: 1. “Acordarea dreptului la alocații lunare de stat, conform Legii nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație: - participanților la lichidarea consecințelor avariei de la CAE Cernobil, care nu sunt încadrați în grade de dizabilitate; - persoanelor care au venit în anul 1986 din zona de înstrăinare și au primit cetățenia Republicii Moldova; - persoanelor care au participat la experiențele nucleare, avariile cu radiație ionizantă și la lichidarea consecințelor lor la obiectivele atomice civile sau militare în timpul îndeplinirii serviciului militar sau special”; 2. “Revizuirea cuantumului alocației lunare de stat pentru unele categorii de populație, conform Legii nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație”. Oportunitatea realizării celorlalte propuneri înaintate

		urmează a fi examinate, nefiind incluse în prezentul proiect al PaG 2021-2022, deoarece necesită o analiză mai amplă, inclusiv prin prisma fundamentării economico-financiare.
	Acordarea dreptului de a beneficia de alocația lunară de stat soțiilor veteranilor de război după decesul acestora.	<i>Nu se acceptă.</i> Prestațiile sociale stabilite unei persoane nu se transmit cu drept de succesiune altei persoane, este un drept stabilit persoanei eligibile, conform condițiilor prevăzute de legislația în vigoare.
	Prelungirea termenului de eliberare a legitimațiilor de tip nou veteranilor de război, astfel încât nici un veteran să nu fie lipsit de statutul de veteran din motivul că statul nu a păstrat documentele confirmative.	<i>Nu se acceptă.</i> Subiectul dat nu ține de competența Ministerului Muncii și Protecției Sociale.
	Declararea anului 2022 Anul recunoștinței veteranilor de război participanți la acțiuni de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independentei Republicii Moldova (în contextul marcării a 30 de ani de la declanșarea acțiunilor de luptă) cu aprobarea și realizarea unui program de măsuri de protecție socială a veteranilor de război și membrilor familiilor celor decedați.	<i>Nu se acceptă.</i> Subiectul dat nu ține de competența Ministerului Muncii și Protecției Sociale.
	Modificarea cadrului normativ în scopul acordării dreptului la stabilirea/reluarea plății pensiei veteranilor (beneficiari de pensie în condițiile Legii nr. 1544/1993) în baza procurii așa cum este prevăzut pentru celelalte categorii de pensionari.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Va fi elaborat un act normativ în acest sens.
	Perfecționarea cadrului normativ în vederea asigurării dreptului la tratament sanatorial tuturor veteranilor (Regulamentul privind condițiile, modul de asigurare evidentă și distribuire a biletelor de tratament sanatorial acordate veteranilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 190/2010).	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea dată urmează a fi examinată, nefiind inclusă în prezentul PaG 2021-2022, deoarece necesită o analiză mai amplă, inclusiv prin prisma fundamentării economico-financiare.
	Alocarea surselor financiare în vederea executării hotărârilor judecătorești de asigurare cu spațiu locativ a veteranilor de război.	<i>Nu se acceptă.</i> Subiectul dat nu ține de competența Ministerului Muncii și Protecției Sociale.
	Modificarea legislației în vederea majorării sumei scutirii personale anuale și acordării scutirii de impozitul pe bunurile imobiliare, de taxele locale și de taxa pentru folosirea drumurilor de autoturisme înmatriculate în Republica Moldova pentru toți veteranii de război, participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil și membrii familiilor celor decedați	<i>Nu se acceptă.</i> Subiectul dat nu ține de competența Ministerului Muncii și Protecției Sociale.
	Instituirea unui fond de intervenție pentru susținerea veteranilor de război, participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil aflați în dificultate.	<i>Nu se acceptă.</i> Subiectul dat nu ține de competența Ministerului Muncii și Protecției Sociale. Totodată, nu este clar expusă solicitarea în partea ce ține de destinația mijloacelor financiare alocate în fondul respectiv.

	Acordarea dreptului la introducerea gratuită în țară a unui automobil fără achitarea taxelor vamale pentru veteranii de război, participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl și membrii familiilor celor decedați.	<i>Nu se acceptă.</i> Subiectul dat nu ține de competența Ministerului Muncii și Protecției Sociale.
	Elaborarea unei noi Legi cu privire la veterani.	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea urmează a fi expusă suplimentar cu menționarea domeniilor concrete ce urmează a fi revizuite.
	Se propune modificarea Legii nr.909 din 30.01.1992 „privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl” cu stabilirea înlesnirilor veteranilor subdiviziunilor de risc deosebit (participanții la asigurarea experiențelor nucleare și la lichidarea consecințelor avariilor cu radiație ionizantă la obiectivele atomice civile sau militare) și familiilor ce și-au pierdut întreținătorii separat de persoanele cu dizabilități din numărul participanților la experiențele nucleare, avarii cu radiație ionizantă la obiectivele atomice civile sau militare, care sunt prevăzute în legea respectivă.	<i>Nu se acceptă.</i> Oportunitatea realizării prezentei propunerii urmează a fi examinată, nefiind inclusă în prezentul PaG 2021-2022, deoarece necesită o analiză mai amplă, inclusiv prin prisma fundamentării economico-financiare. Menționăm că, subiectul dat poate fi analizat doar după reglementarea în cadrul normativ a statutului acestor persoane.
Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova	Revizuirea legislației cu privire la calcularea/recalcularea pensiei la persoanele cu dizabilități și a celor care îngrijesc de ei, ca acțiuni imediate.	<i>Nu se acceptă.</i> Începînd cu anul 1999, sistemul public de asigurări sociale este întemeiat pe anumite principii care fac posibilă organizarea și funcționarea eficientă a acestuia, și anume - principiul egalității, care asigură tuturor participanților la sistemul public - contribuabili și beneficiari - un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege, precum și principiul contributivității, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite. În această ordine de idei distingem că, în cadrul sistemului public de asigurări sociale pentru a beneficia de pensie conform Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, una din condițiile esențiale este stagiul de cotizare care reprezintă însumarea perioadelor de activitate în care au fost plătite contribuțiile de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat. Cu toate acestea, Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii prescrie, prin derogare de la principiile enunțate, asimilarea anumitor perioade necontributive stagiului de cotizare. Conform modificărilor operate prin Legea 290/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alineatul (2) al articolului 5 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, perioadele necontributive ale asiguratului asimilate stagiului de cotizare a fost completat cu următoarea poziție:

		„d) perioada de îngrijire a unui copil cu dizabilitate severă sub vârsta de 18 ani de către unul dintre părinți, tutore, curator, până la angajarea în funcția de asistent personal”. Totodată, conform alineatului (1) litera d) al articolului 50 al Legii menționate, pe lângă perioadele specificate la articolul 5, în stagiul de cotizare se include și perioada de îngrijire a unui invalid de gradul I, a unui copil invalid sub vârsta de 16 ani, desfășurată până la 01.01.1999. Ulterior, în temeiul Hotărârii Curții Constituționale al Republicii Moldova nr. 19/2019 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 156/1998 a fost recunoscut constituțional textul „a unui copil cu dizabilitate severă sub vârsta de 18 ani” din articolul 5 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, în măsura în care se asimilează stagiului de cotizare perioada de îngrijire a persoanei cu dizabilitate severă de către unul dintre părinți, tutore, curator, până la angajarea acestuia în funcția de asistent personal, indiferent de vârsta persoanei cu dizabilități severe. Constituția Republicii Moldova consființește principiul neretroactivității legii, potrivit căruia legea se aplică tuturor faptelor în timpul în care se află în vigoare, are eficiență deplină și continuă din momentul intrării în vigoare și până la abrogarea ei.
	Includerea următoarelor acțiuni suplimentare privind drepturile persoanelor cu dizabilități: -Ajustarea legislației speciale cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități la prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități; -Constituirea Consiliului guvernamental pentru drepturile persoanelor cu dizabilități	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Desemnarea Mecanismului Independent de Monitorizare a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și a punctelor focale în cadrul autorităților publice în conformitate cu prevederile Legii nr. 166-XVIII din 09.07.2010 art.33.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Cu referire la desemnarea Mecanismului Independent de Monitorizare a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, menționăm că, prin Hotărârea Guvernului nr. 1033/2013 a fost aprobat Setul de indicatori pentru monitorizarea implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități. Complementar, prin Hotărârea Guvernului nr. 723/2017 a fost aprobat Programul național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022, care prevede măsuri concrete privind implementarea

		prevederilor Convenției ONU în diverse politici sectoriale și intersectoriale.
	Elaborarea și aprobarea proiectului de modificare a Legii 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	propunem la litera B. OBIECTIVE PE TERMEN SCURT, Proiecte de acte normative, propunem completarea obiectivului 1, cu următorul conținut: Asigurarea cu dispozitive și tehnologii asistive, de comunicare necesare persoanelor cu dizabilități de vedere, auz și locomotorii.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Includerea la Obiectivul 1, acțiuni adiționale: - Dezvoltarea cadrului normativ privind asigurarea cu echipament asistiv de vedere și tehnologii de comunicare pentru persoane cu dizabilități de vedere și asociate. Ajustarea cadrului legal privind achiziționarea echipamentului asistiv de vedere și tehnologii de comunicare cu includerea facilităților fiscale și vamale de import	<i>Se acceptă de principiu.</i> În contextul elaborării politicii fiscale și vamale de către Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a propus modificări la art. 103, pct. 1, lit. 10 al Codului fiscal al Republicii Moldova, cu referire la scutirea de T.V.A. pentru dispozitivele și echipamentele asistive pentru persoanele cu dizabilități de vedere, alăturate celor existente deja: scaunele cu roțile și articolele și aparatele ortopedice și de protezare.
	Constituirea grupului de lucru pentru analiza și dezvoltarea cadrului legal și reglator de asigurare a persoanelor cu dizabilități de vedere cu echipament și tehnologii asistive precum și dezvoltarea serviciilor în acest domeniu, cu includerea reprezentanților societății civile în grupul de lucru.	<i>S-a luat act.</i> Toate proiectele de acte normative/inițiative legislative elaborate de către MMPS, sunt plasate pe pagina web a acestuia pentru consultare, fiind astfel accesibile publicului larg, inclusiv organizate ședințe, grupuri de lucru, etc.
	Perfecționarea mecanismelor și procedurilor de colectare, prelucrare a datelor/rapoartelor statistice elaborate de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă cu privire la numărul persoanelor cu dizabilități, inclusiv dezagregate pe sexe, vârste, grade de dizabilitate, mediu de trai etc.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Modificarea prevederilor Hotărârii Guvernului Nr. 474 din 20-04-2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, pentru excluderea prevederilor discriminatorii privind posibilitatea importului transportului de către persoane cu dizabilități de vedere.	<i>S-a luat act.</i> Acțiunea dată ține de domeniul Min Finanțelor, politica fiscală și vamală, respectiv se solicită expunerea autorității nemijlocit competente. Totodată menționăm, că potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 474/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, beneficiază de facilități fiscale și vamale la importul unui mijloc de transport, persoana cu dizabilități locomotorii condiționate de probleme/dificultăți la deplasare.

	Revizuirea cadrului reglator cu privire funcționarea Serviciului social „Asistență personală” și a Standardelor minime de calitate (HG 314/2012).	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Elaborarea Regulamentelor de evaluare multidisciplinară a abilităților și nevoilor individuale a persoanelor cu dizabilități.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Cu referire la elaborarea Regulamentelor de evaluare multidisciplinară a abilităților și nevoilor individuale a persoanelor cu dizabilități, menționăm că, prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2018 cu privire la determinarea dizabilității, a fost reglementat Programul individual de reabilitare și incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, în care sunt consemnate concluziile și recomandările privind necesitățile persoanelor cu dizabilități, sub formă de activități și servicii din domeniile: medical, asistenței sociale, educațional și ocupării în câmpul muncii, de care persoana are nevoie în procesul de incluziune socială.
Centrul Național al Tineretului	Implementarea „ Procedurii de indentificare a tinerilor care nu sunt încadrați în muncă, nu urmează nici o formă de învățământ și nici un program de formare (NEET) și standardele de calitate pentru acreditarea prestatorilor serviciilor de indentificare a tinerilor NEET pilotate curent de Consiliul național al Tineretului din Moldova în parteneriat cu ANOFM. -Aprobarea proiectului Hotărârii de Guvern.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022.
Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD)	Piața muncii continuă să fie un domeniu care nu oferă oportunități egale pentru femei și bărbați	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022. Este un domeniu acoperit de Programul Național de Ocupare a Forței de Muncă.
	Femeile angajate continuă să fie dezavantajate în plan salarial, comparativ cu bărbații.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Fenomenul hărțuirii sexuale este perpetuat în relațiile de muncă și are implicații mai negative asupra femeilor angajate.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Coaliția pentru Incluziune și Nediscriminare (CIN)	Obiectivul 12.1. Promovarea drepturilor și libertăților omului. În acest sens, CIN consideră imperios necesar includerea în Planul de acțiuni al Guvernului Republicii Moldova următoarele două acțiuni: Acțiunea 12.1.7: Elaborarea unui proiect de lege privind reglementarea discursului sexist. Acțiunea. 12.1.8: Elaborarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea discursului de ură	<i>S-a luat act.</i> Prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020 au fost stabilite noi cerințe privind documentele de planificare și documentele de politici publice. Astfel, strategii urmează a fi dezvoltate pentru domeniile de activitate ale Guvernului stabilite expres se prevederile Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern, iar pentru sub-domenii/sectoare urmează a fi dezvoltate programe, însoțite de planuri de acțiuni, justificate de analize bazate pe evidențe și însoțite de estimări ale costurilor de implmentare și surselor de finanțare. În acest context, propunerile în cauză vor fi considerate în

		procesul elaborării unor documente de politici publice relevante domeniului promovării drepturilor și libertăților omului. Totodată, informăm despre promovarea în Parlament a modificărilor la Codul penal și Codul contravențional în vederea alinierii cadrului normativ național la standardele internaționale în domeniul încriminării infracțiunilor săvârșite din motiv de ură și prejudecată .
	Se recomandă a introduce obiectivul adițional: Susținerea incluziunii sociale a părinților cu dizabilități dezinstituționalizați din instituții rezidențiale. Se recomandă acțiunea. Elaborarea programului/planului național de dezvoltare a serviciilor comunitare rezidențiale destinate părinților cu dizabilități cu copii minori / nou-născuți.	<i>S-a luat act,</i> Propunerea se încadrează în setul de acțiuni planificate în proiectul PaG 2021-2022 în domeniul extinderii pachetului minim de servicii sociale și a modificărilor la cadrul normativ aferent politicilor în domeniul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

Domeniul: FINANȚE PUBLICE

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Mariana Rufa Asociația Businessului European (EBA Moldova)	1.1. Majorarea finanțării pentru digitizarea serviciilor, menținerea funcționării acestora și asigurarea securității cibernetice; Urgentarea Investițiilor publice în infrastructură care ar reduce costurile logistice ale agenților economici	<i>S-a luat act.</i> Recomandarea urmează a fi discutată pe platforma Ministerului Economiei. Ministerul urmează să înainteze propuneri relevante la etapa de elaborare a CBTM 2022-2024, care vor fi examinate în procesul de definitivare a acestuia și de elaborare a proiectului legii bugetului de stat pe anul 2022. Astfel, se consideră necesar consultarea opiniei ministerului de resort.
	1.2. Antrenarea sectorului asociativ în elaborarea politicilor fiscal-vamale	<i>Se acceptă.</i> Ministerul Finanțelor va dezvolta instrumente de implicare a tuturor părților interesate în procesul și exercițiul de elaborare a obiectivelor și măsurilor de politică fiscală și vamală, prin intermediul propunerilor recepționate, ședințelor consultative și a meselor rotunde desfășurate.
	1.3. În contextul administrării și deetatăzării întreprinderilor de stat se solicită: - asigurarea unui proces transparent de vânzare a acestora	<i>Se acceptă parțial.</i> Recomandarea urmează a fi discutată pe platforma Ministerului Economiei.

	- <i>organizarea</i> unei misiuni de audit internațional în cadrul întreprinderilor de stat	În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.143/2021 <i>cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Economiei</i>, organul competent responsabil de elaborarea și promovarea politicii de administrare a proprietății publice este Ministerul Economiei. În acest context, modificările la cadrul legislativ și normativ privind administrarea și deetatzarea proprietății publice vor a fi elaborate și promovate de către Ministerul Economiei. Cu referire la organizarea unei misiuni de audit internațional la întreprinderile de stat, se atenționează că, autoritatea publică care exercită funcția de fondator poate fi pusă în situația de necesitate a alocării mijloacelor financiare de la bugetul de stat pentru efectuarea auditului internațional. De asemenea, propunerea respectivă a fost luată în considerare la capitolul I BUNA GUVERNARE din PaG 2021-2022, regăsindu-se la Obiectivul 1.13.
	1.4. Îmbunătățirea modului de evaluare/determinare a valorii mărfii în vamă HG nr.974/2016	<i>Se acceptă de principiu.</i> Se menționează că, prevederile Hotărârii de Guvern nr. 974/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor au fost ajustate prin prisma Hotărârii de Guvern nr.705/2019 pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974/2016. Proiectul dat a fost avizat de autoritățile publice centrale competente și consultat cu mediul de afaceri, precum și experții internaționali pe platforma Băncii Mondiale, expertizându-se în acest sens armonizarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 974/2016 la bunele practice europene. Totodată, Ministerul Finanțelor rămâne deschis pentru examinarea propunerilor concrete asociate de argumentări pentru ajustarea redacției actuale a Hotărârii Guvernului nr. 974/2016, prin prisma activității incluse în Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE din PaG 2021-2022 ce vizează elaborarea și ajustarea cadrului normativ fiscal și vamal în vederea edificării unui sistem fiscal-vamal clar, previzibil și comod în procesul de calculare și achitate a obligațiilor fiscale și vamale.
	1.5. Oferirea accesului pentru persoanele fizice la piața de capital	<i>Se acceptă.</i>

		Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: -Crearea platformei de tranzacționare în mod direct a valorilor mobiliare de stat către persoanele fizice.
Veronica Sirețeanu Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	2.1. Accelerarea armonizării legislației fiscale la directivele UE	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: - Elaborarea și ajustarea cadrului normativ fiscal și vamal în vederea edificării unui sistem fiscal-vamal clar, previzibil și comod în procesul de calculare și achitare a obligațiilor fiscale și vamale.
	2.2. Rescrierea Codului fiscal, după formatul celui vamal	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se acceptă pentru implementarea pe termen mediu, prin prisma PaG pentru perioada ulterioară (2023-2024).
	2.3. Evaluarea/revizuirea sistemului de facilități; introducerea de stimulente pentru anumite ramuri ale economiei	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: - Elaborarea și ajustarea cadrului normativ fiscal și vamal în vederea edificării unui sistem fiscal-vamal clar, previzibil și comod în procesul de calculare și achitare a obligațiilor fiscale și vamale.
	2.4. Repunerea pe rol a procesului de aderare la Convenția de evitare a dublei impuneri SUA-RM sau încheierea unei Convenții noi;	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022, la Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: - Revizuirea prevederilor tratatelor bilaterale pentru evitarea dublei impuneri cu statele partenere ale Republicii Moldova, în vederea determinării necesității ajustării acestora.
Pavel Sârghi (Saiph Consulting House)	3.1.Determinarea răspunderii producătorului care generează deșeuri conform angajamentelor asumate prin Agenda de Asociere, în acest sens fiind propuse scutiri de la taxa de mediu sau restituirea acesteia	<i>S-a luat act.</i> Recomandarea ține de competența și urmează a fi discutată pe platforma Ministerului Mediului.
Dl Sergiu Sainciuc, Confederația Națională a Sindicatelor (CNSM)	1.1. Revizuirea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul public în vederea eliminării lacunelor/ înlăturarea problemelor. (Grupul ocupațional „Funcțiile complexe (H)” Anexa nr. 10 la Legea nr.270/2018)	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: - Reevaluare sistemică a tuturor funcțiilor din sectorul bugetar, în baza rezultatelor implementării Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în scopul identificării și eliminării discrepanțelor existente și a posibilităților, inclusiv

		financiare, de eliminare a acestora.
Dna Diana Enachi, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul” (IDIS „Viitorul”)	1.1.Continuarea procesului de armonizare a legislației naționale în domeniul achizițiilor publice și în sectorul utilităților la directivele UE	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: - Dezvoltarea cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice în scopul asigurării implementării Legii nr.131/2015 și Legii nr.74/2020 în conformitate cu angajamentele asumate de RM (Acordul RM-UE, Acordul OMC GPA).
	1.2. Instruirea sistematică și certificarea specialiștilor în domeniul achizițiilor publice	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunile: - Aprobarea și punerea în aplicare a Programelor anuale de instruire a personalului responsabil de achizițiile publice, în scopul creșterii continuă a cunoștințelor și aptitudinilor personalului din cadrul autorităților contractante, operatorilor economici, furnizorilor de servicii; - Elaborarea și implementarea mecanismului de certificare a specialiștilor din domeniul achizițiilor publice în vederea evaluării și calificării acestora.
	1.3. Urgentarea racordării cadrului normativ secundar la cel primar în domeniul achizițiilor publice	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: - Dezvoltarea cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice în scopul asigurării implementării Legii nr.131/2015 și Legii nr.74/2020 în conformitate cu angajamentele asumate de RM (Acordul RM-UE, Acordul OMC GPA).
	1.4. Perfecționarea/ dezvoltarea sistemului informațional electronic de achiziții publice și asigurarea interoperabilității acestuia cu alte sisteme informaționale, în special cu cel trezorerial pentru a exclude etapa de înregistrare fizică a contractelor la trezoreriile regionale	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: - Dezvoltarea integrală a sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender).
	1.5. Rapoartele de monitorizare întocmite de AAP urmează a fi cu caracter obligatoriu, cât și stabilirea în cadrul normativ a unor pârgii de stopare/anulare a procedurilor de achiziții defectuoase	<i>S-a luat act.</i> Propunerile date necesită o evaluare aprofundată pentru determinarea impactului și a limitei de competență a atribuțiilor de control exercitate de către instituțiile subordonate MF, ținând cont de practica anterioară.

	1.6. Transparența în realizarea achizițiilor publice de valoare mică	<i>Se acceptă.</i> Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achizițiile publice de valoare mică este la etapa de reavizare. Noul Regulament prevede desfășurarea achizițiilor publice de valoare mică prin intermediul sistemului electronic SIA RSAP MTender, fapt care va asigura transparența acestora.
	1.7. Reanimarea ședințelor de lucru cu sectorul asociativ pe domeniul achizițiilor publice	<i>Se acceptă.</i> Ministerul Finanțelor va dezvolta instrumente/metodele de implicare a tuturor părților interesate în procesul de consultare a proiectelor de decizii, inclusiv pe domeniul achizițiilor publice.
	1.8. Consolidarea funcției de control din partea organelor statului, de exemplu realizat de către Inspekția Financiară, asupra procedurilor de achiziții publice	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: - Definitivarea și aprobarea proiectului de act normativ cu privire la Inspekția Financiară.
Dna Tatiana Savva Centru Analitic Independent „Expert Grup”	1.1. Raționalizarea cheltuielilor publice	<i>Se acceptă.</i> Propunerea dată se regăsește la obiectivul “Raționalizarea cheltuielilor sectoriale prin închiderea programelor ineficiente și alocarea resurselor economisite pentru măsuri prioritare noi”, care este inclus în PaG 2021-2022, la Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE.
Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare Scr. f/n din 08.09.2021 e-mail CS din 08.09.2021 (zinaida.cernica@gov.md)	PROPUNERI PENTRU DOMENIUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE 1. Încurajarea deschiderii de către angajatori a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor: - Modificare cadrului legal național pentru a facilita procesul de deschidere de către angajatori a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor	<i>Se acceptă de principiu.</i> Recomandarea urmează a fi discutată pe platforma Ministerului Educației și Cercetării. Ministerul Educației și Cercetării, ca organ central de specialitate al administrației publice ce asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul educației, de comun cu alte autorități/instituții implicate, urmează să examineze relevanța și eficiența unui astfel de studiu în Republica Moldova (Studiul „ Cum contribuim la crearea locurilor de muncă prietenoase părinților? 4 opțiuni de servicii alternative pentru îngrijirea copilului ce pot fi oferite de angajatori ”), luând în calcul solicitările părinților, precum posibilitatea și disponibilitatea spațiilor existente din instituțiile angajatorilor. Or, lipsa acestor spații ar necesita mijloace financiare suplimentare, inclusiv pentru proiecte de investiții capitale. Totodată, instituirea de către angajatori a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, va genera costuri

		suplimentare din bugetul de stat la nivel de republică pentru desfășurarea serviciilor educaționale de alternativă. Ministerul Educației și Cercetării, urmează să examineze oportunitatea implementării <i>serviciilor alternative de îngrijire a copiilor</i> și, la necesitate, să prezinte propunerea respectivă la etapa elaborării Cadrului bugetar pe termen mediu pentru anii 2022-2024 și a proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2022, unde solicitarea respectivă va fi examinată prin prisma efortului financiar al statului, ținând cont de evoluția cadrului de resurse financiare ale bugetului public național, precum și de multitudinea de angajamente asumate care nu pot fi pe deplin onorate.
	PROPUNERI PENTRU DOMENIUL EDUCAȚIEI 1. Extinderea serviciilor de educație ante-preșcolară de tip public: - Elaborarea unui program național de extindere și finanțare a serviciilor de educație ante-preșcolară de tip public.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea dată urmează a fi discutată pe platforma Ministerului Educației și Cercetării. Se informează că, conform prevederilor art.24 din Codul educației nr.152/2014, educația antepreșcolară se realizează în familie și doar la solicitarea părinților, autoritățile administrației publice locale pot organiza educația antepreșcolară, cu finanțare de la bugetele locale. Prin urmare, implementarea proiectului programului național de extindere și finanțare a serviciilor de educație antepreșcolară de tip public, va conduce la extinderea numărului de copii, ceea ce va genera costuri suplimentare considerabile din bugetul de stat fără sursă de finanțare, întru crearea condițiilor necesare copiilor cu vârsta de 0-2 ani. În același timp se menționează că, odată cu implementarea Legii nr.269/2018 pentru modificarea Codului educației nr.152/2014, începând cu anul 2019, în cadrul instituțiilor de învățământ preșcolar sunt incluși și copiii cu vârsta cuprinsă între 2-3 ani, ceea ce a dus la extinderea rețelei de instituții/grupe preșcolare. În acest context, extinderea serviciilor de educație antepreșcolară, pe lângă probleme de ordin financiar, va scoate în evidență și lipsa sau imposibilitatea instituțiilor de a încadra suplimentar copiii cu vârsta de la 0-2 ani, fiind necesară implementarea unui program amplu de

		extindere a rețelei de instituții de acest tip, care ar necesita mijloace financiare suplimentare, inclusiv pentru proiecte de investiții capitale. Prin urmare, Ministerul Educației și Cercetării, ca autoritate publică centrală de specialitate responsabilă de politica statului în domeniul educației, urmează să examineze oportunitatea extinderii serviciilor de educație antepreșcolară de tip public și, la necesitate, să prezinte propunerea respectivă la etapa elaborării Cadrului bugetar pe termen mediu pentru anii 2022-2024 și a proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2022, unde solicitarea respectivă va fi examinată prin prisma efortului financiar al statului, ținând cont de evoluția cadrului de resurse financiare ale bugetului public național, precum și de multitudinea de angajamente asumate care nu pot fi pe deplin onorate.
	2. Prevederea măsurilor pentru recuperarea educațională a elevilor afectați de pandemie în procesul de studii: - Crearea și finanțarea unui program ambițios la nivel național și local, până cel târziu la finele anului 2021, pentru recuperarea educațională a elevilor afectați de pandemie în procesul de studii.	<i>Se acceptă parțial.</i> Propunerea urmează a fi discutată pe platforma Ministerului Educației și Cercetării. Se comunică că, întru desfășurarea procesului educațional la distanță și asigurarea unor pedagogi și elevi cu tehnică de calcul necesară, în anul 2020, Ministerului Educației, Culturii și Cercetării i-au fost alocate 20,0 mil. lei din bugetul de stat pentru achiziționarea echipamentelor TIC, iar prin intermediul Proiectului „Reforma Învățământului în Moldova” finanțat de Banca Mondială au fost alocate 3,5 mil. dolari SUA pentru achiziționarea tehnicii de calcul. Totodată, se informează că, în perioada iunie-septembrie 2020, Ministerul Educației și Cercetării a lansat o Campanie Națională „Donează un computer pentru școală”, care avea ca scop dotarea instituțiilor de învățământ cu tehnică de calcul pentru formarea competențelor digitale la elevi, cadre didactice și manageriale. Prin urmare, Ministerul Educației și Cercetării, ca autoritate publică centrală de specialitate responsabilă de politica statului în domeniul educației, se recomandă să efectuează o radiografiere continuă a dotării instituțiilor de învățământ cu tehnică de calcul și să evalueze starea reală în instituțiile de învățământ referitor la numărul

		necesar de calculatoare, prin colectarea informațiilor din teritorii cu privire la numărul cadrelor didactice și al elevilor, care nu dețin tehnică de calcul necesară pentru desfășurarea procesului educațional la distanță.
	3. Aprobarea Pachetului Minim de Reglementare pentru activitatea de prestare a serviciilor de îngrijire individuală a copiilor 3.3. Prevederea Reglementărilor legate de plata impozitelor pentru serviciilor de îngrijire individuală a copiilor.	<i>Nu se acceptă.</i> Aceste servicii actualmente pot fi desfășurate sub o formă simplă de activitate, și anume - patenta de întreprinzător (genul de activitate 2.33. <i>Servicii de guvernant(ă)</i> din Anexa la Legea cu privire la patenta de întreprinzător nr.93/1998).
	4. Asigurarea condițiilor igienice în instituțiile educaționale de toate nivelurile, în special pentru zonele rurale: - Triplarea resurselor financiare pentru asigurarea condițiilor igienice în instituțiile educaționale de toate nivelurile, în special pentru zonele rurale.	<i>Se acceptă parțial.</i> Propunerea dată urmează a fi discutată pe platforma Ministerului Educației și Cercetării. Se comunică că, începând cu anul 2019, în bugetul Fondului de Investiții a Moldovei, anual sunt aprobate mijloace bugetare în volum de 5,0 mil. lei în scopul renovării/construcției blocurilor sanitare în instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal. Modul de reglementare a procedurii de stabilire a unor criterii unice de selectare, organizare și desfășurare a proiectelor lansate pe termen scurt/mediu, în vederea îmbunătățirii condițiilor de igienă și sanitație în instituțiile de învățământ este stabilit în Regulamentul cu privire la organizarea procedurii de implementare a proiectelor de renovare/construcție a blocurilor sanitare în instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.453/2020. În același context, se menționează că școlile, gimnaziile și liceele se finanțează în baza costului standard per elev, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.868/2014 „Privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea”. Astfel, conform prevederilor pct.5 al Regulamentului privind repartizarea și utilizarea mijloacelor financiare din componenta unității administrativ-teritoriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului sus-menționată, mijloacele financiare din componenta unității administrativ-teritoriale se direcționează inclusiv pentru efectuarea reparațiilor capitale și procurarea mijloacelor fixe. Mai mult ca atât, autoritățile administrației publice de

		ambele nivele pot contribui la dezvoltarea bazei materiale a instituțiilor de învățământ din teritoriul administrat, prevedere expres stipulată în art.141 și art.142 ale Codului educației nr.152/2014. Prin urmare, obiectivul dat nu poate fi susținut. Întru “triplarea resurselor financiare pentru asigurarea condițiilor igienice în instituțiile educaționale de toate nivelurile, în special pentru zonele rurale”, este necesar ca Ministerul Educației și Cercetării să efectueze o evaluare complexă a condițiilor igienice ale blocurilor sanitare existente și a celor ce urmează a fi construite, întru estimarea impactului financiar asupra bugetului de stat și a sursei de finanțare, precum și elaborarea unui plan de acțiuni bine determinat, care ar presupune implementarea etapizată și reală a necesităților blocurilor sanitare din cadrul instituțiilor de învățământ.
A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova” „AmCham Moldova” Scr. nr. 109 din 06.09.2021 Scr. CS nr. 21-78-260-6454 din 08.09.2021	6. Stimularea „economiei fără numerar” Economia fără numerar este un deziderat mult dorit care poate fi atins doar printr-un set de politici clare și bine targetate, în special, în ceea ce ține de susținere și stimulare a serviciilor de plată electronice.	<i>Se acceptă parțial.</i> Propunerea corespunde obiectivului din PaG 2021-2022, Capitolul IV. ECONOMIE ȘI ANTREPRENORIAT, acțiunea: - elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative în vederea adoptării regulilor pentru încurajarea tranzacțiilor fără numerar.
	6.4. Transpunerea prevederilor Directivei nr. 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne – PSD2	<i>Se acceptă de principiu.</i> Se va examina posibilitatea integrării ulterioare a propunerii date în documentul de planificare instituțională al Ministerului Finanțelor.
	6.5. Identificarea unei valori echilibrate a numerarului și a tranzacțiilor fără numerar (pentru a fi realizate, este necesar efectuarea unui studiu al valorii numerarului, dar și unui studiu al impactului tranzacțiilor fără numerar asupra economiei ascunse, care va conține recomandări practice, inclusiv cu o abordare adecvată a particularităților zonelor rurale și a sectorului agricol, în ansamblu)	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, Capitolul IV. ECONOMIE ȘI ANTREPRENORIAT, acțiunea: elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative în vederea adoptării regulilor pentru încurajarea tranzacțiilor fără numerar.
	6.6. Introducerea de facilități fiscale pentru tranzacțiile fără numerar / pentru comerțanții care acceptă tranzacții fără numerar.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, Capitolul IV. ECONOMIE ȘI ANTREPRENORIAT, acțiunea: elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative în vederea adoptării regulilor pentru încurajarea tranzacțiilor fără numerar.

	6.7. Instituirea posibilității de a primi numerar prin POSterminale.	<i>Nu se acceptă.</i> Nu se susține propunerea înaintată, dat fiind faptul contravine politicii privind promovarea plăților fără numerar și limitarea numerarului.
	9. Stimularea procesului de soluționare a litigiilor prin arbitraj Scutirea serviciilor de arbitraj de impozite și taxe, similar altor servicii din sistemul tradițional al justiției.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea corespunde obiectivului propus în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: elaborarea și ajustarea cadrului normativ fiscal și vamal în vederea edificării unui sistem fiscal-vamal clar, previzibil și comod în procesul de calculare și achitate a obligațiilor fiscale și vamale. Detaliat subiectul va fi discutat în cadrul exercițiului de ajustarea a cadrului normativ fiscal și vamal.
	11. Implementarea unor politici și reglementări care ar reduce costurile de desfășurare a afacerii, ar diminua povara financiar-administrativă de conformare și ar îmbunătăți per general climatul investițional pentru încurajarea producerii bunurilor autohtone Asigurarea existenței instrumentelor financiare și a consultanței în afaceri ce ar permite companiilor locale pentru a încuraja producătorii locali să se alinieze la noile rigori legale și la standardele piețelor străine 11.1. Revizuirea Legii nr. 160/2011 prin reducerea numărului actelor permissive 11.2. Dezvoltarea capacităților ODIMM de a oferi consultanță de afaceri	<i>S-a luat act.</i> Propunerea respectivă urmează a fi discutată pe platforma Ministerului Economiei.
	12. Optimizarea procedurii de vămuire a trimerilor poștale, atât la export, cât și la import costisitoare și birocratice Simplificarea procedurii de achitare a drepturilor de import pentru persoanele fizice care, în cadrul tranzacțiilor comerciale (B2C – de la business la consumator), introduc prin intermediul trimerilor poștale internaționale mărfuri cu caracter comercial.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea corespunde obiectivului propus în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: Elaborarea și ajustarea cadrului normativ fiscal și vamal în vederea edificării unui sistem fiscal-vamal clar, previzibil și comod în procesul de calculare și achitate a obligațiilor fiscale și vamale. Detaliat subiectul va fi discutat în cadrul exercițiului de ajustarea a cadrului normativ fiscal și vamal.
	13. Aplicarea Convenției Regionale cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene în procesul schimburilor comerciale cu țările-membre ale Acordului privind crearea zonei de comerț liber între statele membre GUAM.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea urmează a fi discutată pe platforma Ministerului Economiei. Serviciul Vamal urmează a fi consultat în procesul de abordare/discutare a propunerii, în calitate de co-executor pe domeniul de certificarea originii.
	15. Disfuncționalitatea mecanismului de amânare a achitării drepturilor de import Agenții economice ce dețin certificat de prelungire a termenului de plată sunt privați de dreptul de deducere a T.V.A. în cadrul operațiunilor de import desfășurate în luna premergătoare celei în care se declară TVA, de facto achitând TVA dublu, pe	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea corespunde obiectivului propus în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: Elaborarea și ajustarea cadrului normativ fiscal și vamal

	aceeași operațiune de import, în luna de raportare.	în vederea edificării unui sistem fiscal-vamal clar, previzibil și comod în procesul de calculare și achitate a obligațiilor fiscale și vamale. Detaliat oportunitatea ajustării cadrului normativ aferent va fi discutată în cadrul exercițiului de ajustarea a cadrului normativ fiscal și vamal.
	16. Revizuirea taxelor de import la produsele ce reprezintă un interes de dezvoltare strategic pentru economia națională, de la perspectivă fiscală la perspectivă comercială Spre exemplu menținerea taxei de import la concentratele de suc de fructe exotice dezavantajează producătorii naționali de sucuri pe piețele străine, dat fiind că prezența pe raft este condiționată și de prezența unei game variate de produse; taxa de import la tractoarele de capacitate mare descurajează agricultorii să-și eficientizeze activitatea agricolă.	<i>S-a luat act.</i> Propunere respectivă urmează a fi discutată pe platforma Ministerului Economiei.
	27. Diminuarea costurilor de finanțare a organizațiilor de creditare nebancaară, prin: 1. Relaxarea cerințelor pentru accesarea facilităților de finanțare administrate de stat (DLC) de către organizațiile de creditare nebancaară	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea înaintată contravine politicilor și practicilor generale de estimare a riscurilor de nerambursare a fondurilor recreditate de stat sectorului privat de către Ministerul Finanțelor din împrumuturi externe de stat pentru dezvoltare. Criteriile de eligibilitate aplicate pentru organizațiile de creditare nebancaară, care în mare parte sunt slab capitalizate, de a accesa facilitățile de finanțare administrate de stat, parțial se stabilesc de Ministerul Finanțelor și de donatorii externi a fondurilor, care evaluează riscurile și expunerile Ministerului Finanțelor, parțial de organele de control și reglementare a activității organizațiilor de creditare nebancaară.
	28. Rescrierea Codului fiscal inclusiv prin alinierea acestuia la prevederile Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană Există un document al Ministerului Finanțelor din anul 2018, denumit Conceptul de rescriere a Codului fiscal și a Codului vamal, care prevede că ar trebui să se facă unele activități pentru rescrierea Codului fiscal, cu un calendar bine definit pentru a face acest lucru. Este imperativ să fie actualizat calendarul pentru a continua	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea respectivă se acceptă pentru implementarea pe termen mediu, prin prisma PaG pentru perioada ulterioară (2023-2024).

	procesul de rescriere. Totuși, este important să se implice comunitatea de afaceri încă de la primele etape pentru a beneficia de cea mai bună expertiză a comunității de afaceri chiar de la început. 28.1 Actualizarea Conceptului de rescriere a Codului fiscal și a Codului vamal; 28.2. Formarea grupului de lucru responsabil de proces, cu implicarea mediului de afaceri; 28.3. Identificarea necesităților și stabilirea modalității prin care acestea ar fi acoperite (resurse interne ale Ministerului, resurse externe subcontractate, finanțate de donatori, etc.); 28.4. Rescrierea Codului fiscal – capitol cu capitol.	
	29. Creșterea fluxurilor de investiții prin stimulente fiscale eficiente Unele regimuri fiscale sau stimulente fiscale și-au dovedit eficiența în creșterea interesului investitorilor pentru Moldova. Este important să se mențină aceste stimulente cât mai mult posibil pentru a continua explorarea beneficiilor regimului pentru mediul de afaceri și bugetul de stat (prin creșterea veniturilor, în principal venituri „înălbite”). De asemenea, pentru stimularea investițiilor interne, este crucial să fie acordată o șansă companiilor să reinvestească profiturile în activitatea lor și să nu plătească impozitul pe profit dacă această decizie este luată. 29.1. Efectuarea unei scanări exhaustive a acelor facilități care deja sunt utilizate de companii; 29.2. Extinderea facilităților eficiente (parcuri IT, zonele economice libere, etc.); 29.3. Identificarea unor facilități ce ar fi eficiente în atragerea investitorilor (cota ”zero” la profitul reinvestit, de exemplu); 29.4. Implementarea facilităților identificate, după analiza impactului de reglementare.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea corespunde obiectivului propus în PAG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: Elaborarea și ajustarea cadrului normativ fiscal și vamal în vederea edificării unui sistem fiscal-vamal clar, previzibil și comod în procesul de calculare și achitate a obligațiilor fiscale și vamale. Detaliat oportunitatea ajustării cadrului normativ aferent va fi discutată în cadrul exercițiului de ajustarea a cadrului normativ fiscal și vamal.
	30.Țintirea taxelor locale Taxele locale reprezintă un subiect intens discutat în ultimul timp și reprezintă unul de interes atât pentru autoritățile locale, cât și pentru mediul de afaceri. Au fost făcuți pași importanți cu plafonarea taxelor locale, dar tot sunt momente ce necesită a fi abordate pentru a face acest mecanism funcțional și previzibil. 30.1. Efectuarea unei analize a impactului de reglementare postimplementare pentru a stabili situația la zi după implementarea plafonării taxelor locale (evoluția veniturilor autorităților, evoluția percepției comunității de afaceri, etc.) 30.2. Elaborarea și aprobarea unei metodologii unice și obligatorii pentru toate autoritățile publice locale care să fie utilizată pentru calcularea impozitelor pentru unitățile comerciale și de furnizare de servicii, care să protejeze atât autoritățile publice locale, cât și contribuabilii.	<i>Nu se acceptă.</i> Ca urmare a declarării neconstituționale de către Curtea Constituțională a prevederilor ce vizează plafonarea taxelor locale (Hotărârea Curții Constituționale nr.27 din 14.09.2021 a sesizării nr. 220a/2020 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020 cu privire la modificarea unor acte normative).
	31. Deduceri asociate muncii de la distanță, inclusiv asociate COVID-19. Clarificarea expresă, prin Baza Generalizată a Practicii Fiscale, eventual, prin modificările legislative, dacă va fi cazul, a statutului cheltuielilor ce sunt asociate	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea corespunde obiectivului propus în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea:

	perioadelor anilor 2020-2021 în ceea ce ține de COVID-19, atât în perioade ale stărilor de urgență, cât și în perioade ale stărilor de alertă în sănătate publică (statutul fiscal al cheltuielilor ce țin de lucrul de la distanță, sumele de locațiune achitate în cazul închiderii forțate exprese sau colaterale a zonelor în care se amplasează spațiile luate în locațiune, uzura tehnicii în oficiile ce nu sunt folosite pe timp de COVID-19 și alte subiecte relevante, menționate și în adresările anterioare ale AmCham) atât pentru agenții economici (angajatori), cât și pentru salariați.	Elaborarea și ajustarea cadrului normativ fiscal și vamal în vederea edificării unui sistem fiscal-vamal clar, previzibil și comod în procesul de calculare și achitate a obligațiilor fiscale și vamale. Detaliat oportunitatea ajustării cadrului normativ aferent va fi discutată în cadrul exercițiului de ajustarea a cadrului normativ fiscal și vamal.
	32. Relansarea discuțiilor privind Tratatul pentru evitarea dublei impunerii între Statele Unite ale Americii și Republica Moldova. Republica Moldova în prezent nu are încheiată o Convenție pentru evitarea dublei impunerii cu Statele Unite ale Americii, precum și nu aplică prin succesiune Convenția între Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste și Statele Unite ale Americii cu privire la chestiunile fiscale, semnată la Washington la 20 iunie 1973, cea din urmă este aplicată unilateral de către Statele Unite ale Americii. Observăm că există precedente de aplicare prin succesiune de către Republica Moldova a convențiilor bilaterale în materie fiscală cu Republica Federală Germania, Guvernul Japoniei, sau Guvernul Regatului Belgiei, textele acestora fiind mai detaliate și explicite. Iar în cazul Belgiei, Republica Moldova prin Legea nr.17-VIII din 17.09.2009 a ratificat noua Convenție încheiată între părți. Negocierea unei convenții noi sau ajustarea prin protocoale a convenției existente și ratificarea corespunzătoare a acesteia.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: Revizuirea prevederilor tratatelor bilaterale pentru evitarea dublei impunerii cu statele partenere ale Republicii Moldova, în vederea determinării necesității ajustării acestora.
	33. Consolidarea capacităților de administrare fiscală cu accent pe conformarea voluntară. Asigurarea faptului că toate procedurile fiscale sunt explicate în mod exhaustiv și adecvat, evitând tratări duble sau generale, iar cele mai bune practici în aplicarea reglementărilor fiscale sunt transparente și clare pentru toate părțile implicate. Este foarte important ca nu doar legislația fiscală să fie clară și aplicabilă, dar și actele normative secundare care vin să explice unele norme legale din punct de vedere aplicativ. 33.1. Evaluarea mecanismelor de conformare voluntară curent utilizate cu identificarea celor mai eficiente și prietenoase	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea vizată este cu caracter permanent. Serviciul Fiscal de Stat aprobă anual Programul de conformare a contribuabililor care include o descriere a celor mai semnificative riscuri de neconformare fiscală identificate în sistemul fiscal, sectoarele economiei naționale prioritare pentru monitorizare, tratamentele de conformare menite să contribuie la creșterea eficienței acțiunilor de prevenire și combatere a evaziunii fiscale, cât și gama de servicii acordată contribuabililor în vederea optimizării activității de administrare fiscală și reducerii riscului de interpretare incorectă a legislației fiscale.
	33.2. Identificarea unor mecanisme noi, digitale, bine focusate, care ar permite o interacțiune mai plăcută între contribuabil și organul fiscal, pentru a asigura o informare cât mai comprehensivă pre acțiuni de conformare forțată	<i>Nu se acceptă.</i> În corespundere cu Programul de dezvoltare strategică a Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2021-2023, până la finele anului 2023 de către Serviciul Fiscal de Stat urmează a fi dezvoltat Registrul fiscal de stat. Astfel, odată cu implementarea Registrului, în scopul prevenirii acțiunilor de conformare forțată, de către Serviciul Fiscal

		de Stat vor fi expediate electronic în adresa contribuabililor notificări/informații cu privire la înlăturarea/corectarea erorilor admise. https://sfs.md/uploads/files/strategia%20de%20deservire/Programul%20de%20dezvoltare%20strategic%C4%83%20a%20SFS%20pentru%20anii%202021%20-%202023%20aprobat%20prin%20Decizia%20CE%20nr-11%20din%2030-06-2021.pdf
	33.3. Elaborarea unei strategii, unui program de conformare voluntară care ar permite asistența contribuabililor în fiecare fază din ciclul de interacțiune a acestuia cu autoritățile fiscale (preconformare forțată, pe parcurs și post eveniment).	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022, la Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: - Elaborarea unei strategii, unui program de conformare voluntară care ar permite asistența contribuabililor în fiecare fază de ciclu de interacțiune a acestuia cu autoritatea fiscală (pre-conformare forțată, pe parcurs și post eveniment).
	37. Implementarea defectuoasă a Legii privind achizițiile publice Legea nr. 131/03.07.2015 privind achizițiile publice, art. 68 alin. (8), la achiziția de bunuri, lucrări și servicii, autoritatea contractantă obligă ofertantul să prezinte, la încheierea contractului, garanția de bună execuție a acestuia. Garanția de bună execuție se returnează de către autoritatea contractantă la momentul executării integrale a contractului de achiziții publice. Legea este defectuoasă și în mare măsură inechitabilă față de ofertanți în contractele succesive în timp, cum ar fi contractele de prestări servicii sau executare lucrări, Prestatorul/Executantul fiind obligat să presteze servicii pe o perioadă de 1-3 ani (exemplu sunt contractele de suport și mentenanță pentru Sistemele Informaționale Automatizate) și să ofere garanții pentru serviciile/lucrările prestate, pe o perioadă de 1- 2 ani de la finalizarea acestora, astfel limitând Prestatorul/Executantul în dispunere de mijloace financiare proprii în proporții deosebit de mari pe o perioadă de 1-5 ani, garanția de buna execuție în proporție de 5- 15% din valoarea totală a contractului fiind blocată în contul autorității contractante pe o perioadă foarte lungă de timp. Agenții economici, în statut de Prestator/Beneficiar trebuie să dispună de dreptul ca să îi fie restituită eşalonat garanția de bună execuție pentru contractele succesive în timp, la expirarea fiecărui an de prestare a serviciilor/executare a lucrărilor. Tot aici menționăm și despre necesitatea ajustării reglementărilor privind reducerea garanțiilor de bună execuție pentru contractele succesive în timp, cu durată mai mare de 1 an, și posibilitatea restituirii graduale a garanțiilor de bună execuție în contul Prestatorului/Executantului. Revizuirea art.68 alin (8) al Legi nr. 131/03.07.2015 privind achizițiile publice în	<i>Se acceptă parțial.</i> Prevederile legale privind garanția de bună execuție a contractului de achiziție publică sunt în corespundere cu principiul de reglementare a relațiilor privind achizițiile publice și anume minimizarea riscurilor autorităților contractante. Totodată, conform pct. 153 din Regulamentul privind achizițiile publice de lucrări, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.638/2020, la constituirea garanției de bună execuție a contractului, oferă posibilitatea părților de a agreea unul din următoarele moduri de reținere a garanției: 1) rețineri succesive din plata cuvenită pentru facturile fiscale înaintate, cu efectuarea transferului sumei respective pe un cont special deschis de către operatorul economic, pus la dispoziția autorității contractante, la o bancă licențiată, agreată de ambele părți; 2) rețineri succesive directe din plata cuvenită pentru facturile fiscale înaintate; 3) transfer pe contul autorității contractante.”. Modul prevăzut la pct. 1 și 2 oferă posibilitatea de constituire a garanției de bună execuție de către operatorul economic prin rețineri succesive din suma plății la executarea lucrărilor demonstrate prin facturile fiscale prezentate, în practică reprezentând un mod convenabil de onorare a obligației vis-a-vis de perceperea garanției de bună execuție de la operatorul

	conformitate cu principiul echității și proporționalității, și posibilitatea de a dispune de mijloace financiare proprii.	economic. În acest context, se menționează că Ministerul Finanțelor este în proces de elaborare a unui proiect de Lege pentru modificarea Legii 131/2015 privind achizițiile publice (propunere inclusă în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE), prin care va fi revăzută și analizată propunerea dată pentru includerea unor prevederi speciale cu referire la garanția de bună execuție la contractele de achiziții publice de lucrări cu durată mai mare de un an și posibilitatea returnării succesive a garanției.
	39. Existența taxelor excesive specifice industriei telecomunicațiilor Industria telecomunicațiilor are o importanță deosebită pentru economia Moldovei, contribuind semnificativ la creșterea produsului intern brut, promovând creșterea economică și incluziunea digitală, și sprijinind dezvoltarea industriei TI. Cu toate acestea, industria telecomunicațiilor se confruntă cu o serie de probleme (enumerate mai jos) care pot compromite angajamentul acesteia de a investi în continuare în Republica Moldova. Taxele excesive aplicabile sectorului reprezintă unele dintre cele mai mari provocări întâmpinate, dintre acestea fac parte următoarele: 1. Taxa specială în mărime de 2,5% (1,5% din 2022) din venitul obținut din vânzările aferente serviciilor de telefonie mobilă, achitată în fondul de susținere a populației; 2. taxa anuală de 3 milioane de euro achitată administratorului bazei de date pentru portabilitate (echivalentă cu 1% din valoarea totală a pieței telecomunicațiilor); 3. taxa de minim 3% din venitul obținut din vânzările dispozitivelor de comunicații electronice, plătită organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor de autor; 4. taxele de licență pentru utilizarea spectrului de frecvențe și taxele recurente de gestionare a spectrului care sunt disproporționate, având în vedere PIB-ul pe cap de locuitor și numărul populației, și ar putea constitui un obstacol important pentru implementarea tehnologiei 5G; 5. taxa pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, în mărime de 0,5% pe valoarea investițiilor în rețele - Anularea sau reducerea taxelor excesive specifice industriei telecomunicațiilor.	<i>Se acceptă parțial.</i> Cu referire la taxa specială în mărime de 2,5% se menționează că, prin prisma Legii cu privire la modificarea unor acte normative nr. 257/2020, începând cu 1 ianuarie 2022, cuantumul taxei respective va reprezenta 1,5%. Examinarea propunerilor cu privire la celelalte taxe urmează a fi discutate pe platforma ministerelor de resort, deoarece stabilirea cuantumului acestora nu ține de competența direct a Ministerului Finanțelor.
	54. Stimularea utilizării surselor alternative de energie prin facilitarea fiscală a utilajului utilizat în cadrul acestora • Evaluarea stimulentei curente; • Studiarea practicii internaționale de aplicare a stimulentei fiscale, în special în perioada în care se dorea impulsivitatea acestora • Implementarea în legislația națională a unui set de facilități fiscale menite să stimuleze utilizarea surselor alternative de energie	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea corespunde obiectivului propus în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: - Elaborarea și ajustarea cadrului normativ fiscal și vamal în vederea edificării unui sistem fiscal-vamal clar, previzibil și comod în procesul de calculare și achitate a obligațiilor fiscale și vamale. Detaliat oportunitatea ajustării cadrului normativ aferent

		va fi discutată în cadrul exercițiului de ajustarea a cadrului normativ fiscal și vamal.
	68. Îmbunătățirea reglementărilor aferente domeniului distribuției și achiziției publice de dispozitive medicale 2) Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1418/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici (<i>Propunerea adresată Ministerului Sănătății</i>)	<i>Se acceptă de principiu.</i> Soluția propusă privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1418/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici, necesită o detaliere și o clarificare suplimentară. În acest context, se menționează că Lista de interdicție este un mecanism de responsabilizare a operatorilor economici elaborat de către Ministerul Finanțelor și implementat de către Agenția Achiziții Publice. Astfel, se informează că Ministerul Finanțelor a elaborat și a transmis Guvernului pentru aprobare un proiect de regulament nou cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici.
	85. Asigurarea gestionării eficiente a deșeurilor de ambalaj Eliminarea abordării discriminatorii și revizuirea mecanismului de aplicare a taxei de ambalaj după principiul „poluatorul plătește” pentru a asigura aplicarea aceleiași grad de responsabilitate financiară în ce privește gestionarea deșeurilor de ambalaj între producător și importator. Anularea taxei de ambalaj pentru agenții economici care sunt parte a unui sistem colectiv de Răspundere Extinsă a Producătorilor și raportează anual colectarea deșeurilor de ambalaje organelor de mediu competente. Revizuirea Legii nr. 1540/1998 privind taxele pentru poluarea mediului.	<i>S-a lut act.</i> Propunerea respectivă ține de competența și urmează a fi discutată pe platforma Ministerului Mediului.
Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii (AIM) Scr.nr. 08/09 din 08.09.2021 Scr. CS nr.21-78-266-6630 din 13.09.2021	FOAIE DE PARCURS în privința controlului de stat asupra activității de întreprinzător - Unificarea controlului de stat al tuturor organelor în baza unei abordări comune, unor principii și standarde unice, în baza recomandărilor Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică. Unul din scopurile fundamentale ale Legii nr.131/2012 a fost de a elimina abordările diferite la fiecare organ de control, de a stabili proceduri și standarde unice, ca toate controalele să fie mai clare, mai previzibile. Însă în practică foarte multe organe s-au dovedit a fi în afara acestor standarde unice fie în baza derogărilor de la lege (așa cum este <i>domeniul fiscal și vamal</i>) sau în baza unor abordări de desconsiderare a legii și eschivare deschisă de la implementarea acesteia.	<i>Se acceptă parțial.</i> Se remarcă, că conform Programului de Activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune” aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 88/2021 (PAG pag. 20, pct. 4), se propune reducerea controalelor, a cerințelor de raportare și asigurarea implementării legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, corelată cu investigarea efectivă a fraudelor și evaziunii fiscale de proporții. Totodată, organele de control prevăzute la pct. 2 din anexa Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, sunt autorități administrative autonome care aplică dispozițiile legii precitate în măsura în care nu contravin prevederilor legislației în vigoare privind activitatea acestora. Având în vedere că unele organe de control, precum ANRE au inserat în legislația de care se conduc, norme

		derogatorii care prevăd în mod expres neaplicarea unui șir de articole din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, iar în cazul altor organe de control nu există o analiză de compatibilitate a Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător cu legislația aplicabilă acestora, se atestă în fapt practică de neaplicare a principiilor și mecanismelor prevăzute de legislația din domeniul controlului de stat de către aceste organe de control (ANRE, Consiliul Concurenței, ANRCETI, CCA). În context, în cazul organelor de control enumerate, la revizuirea cadrului legal urmează a fi clarificate aspectele ce țin de aplicarea principiilor și mecanismelor prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, de către aceste organe de control, prin concretizarea prevederilor care vor fi aplicabile acestora. În partea ce vizează Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal, notăm că acestea efectuează controlul de stat în baza Codului Fiscal și respectiv a Codului Vamal și prin urmare Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nu conține norme de reglementare a activității de control a acestor, din care motiv aceste organe de control nu pot să se conducă la efectuarea controalelor de stat doar de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Cu titlu de informare se menționează că, procedura de efectuare a auditului post-vămuire este informatizată integral și aplicată în practica de control din februarie 2016, este implementată în corespundere plenară cu practica internațională în domeniu respectiv, fiind elaborată conform prevederilor Ghidului de audit post-vămuire aprobat de Organizația Mondială a Vănilor.
	- Rigori pentru controale eficiente și transparente în baza planificării conform analizei riscurilor. Deși Legea nr.131/2012 pune un accent deosebit pe efectuarea controalelor planificate, odată ce acestea trebuie să fie bazate pe analiza riscurilor (menite să țină seama de persoanele cu riscul cel mai înalt), sunt mai transparente și previzibile și permit o marjă mult mai mică de discreție pentru inspector, totuși conform ultimelor rapoarte oficiale ale Cancelariei de Stat trebuie să constatăm că	<i>Se acceptă parțial.</i> La examinarea aspectelor invocate, urmează a fi atrasă atenția asupra specificului fiecărui organ de control, care în dependență de domeniul de control, se necesită de examinat dacă este posibil de mărit ponderea controalelor planificate în raport cu cele inopinate, or în cazul ANSA

	ponderea controalelor planificate în 2019, 2020 este pe departe de cea dorită. Din numărul total de controale a 14 organe de control în 2020, tocmai 65,4% sunt controale inopinate. Mai mult, la unele organe de control această cifră este și mai semnificativă, de exemplu la ANSA din 8663 de controale doar 2126 (24%) a fost planificate, la Inspectoratul pentru Protecția Mediului din 2081 de controale doar 664 (31%) au fost planificate și Serviciul Fiscal de Stat raportează 10971 de controale pentru 2020 din care 92,7% au fost inopinate, corespunzător în anul 2019 fiind 99% controale inopinate. Aceste cifre demonstrează clar tendința organelor de control de a prefera controalele inopinate care nu necesită o abordare analitică/metodologică, respectarea unor rigori de transparență și previzibilitate și în care riscul unor abuzuri este mult mai înalt.	– pe domeniul siguranței alimentelor și/sau sanitar-veterinar, pot fi efectuate doar controale inopinate fără notificarea prealabilă a agenților economici privind efectuarea controalelor. Totodată, se informează că Serviciul Fiscal de Stat asigură planificarea controalelor fiscale în temeiul analizei de risc de neconformare fiscală identificată în activitatea contribuabililor. În temeiul analizei de risc, aplicate față de toți contribuabilii activi, se selectează contribuabilii care urmează a fi incluși în lista contribuabililor planificați pentru efectuarea controlului fiscal prin metoda verificării totale/tematice/ parțiale/faptice. Analiza de risc efectuată de Serviciul Fiscal de Stat este o activitate cu caracter permanent, prin care sunt prelucrate și analizate date și informații despre contribuabili, deținute sau la care are acces SFS, în vederea identificării, monitorizării și asigurării conformării fiscale și efectuării controalelor fiscale cu precădere la contribuabilii cu risc sporit de neconformare. Astfel, dat fiind faptul că planificarea controalelor are loc în temeiul analizei de risc aceste controale sunt soldate cu stabilirea încălcărilor, respectiv cu calcularea unor obligații suplimentare.
	- Evitarea abuzurilor prin instituirea unui sistem instituțional și procedural suplimentar în baza Consiliilor de soluționare a disputelor. Toate acestea au adus la numărul redus de cazuri de utilizare a acestora—de exemplu pe parcursul anului 2019 Consiliul în cadrul Serviciului vamal s-a întrunit doar de 2 ori și pe parcursul anului 2020 niciodată, iar cel fiscal – doar de 10 ori în 2019 și în 2020 a examinat doar 6 contestații (5 dintre care au fost oricum transmise mai departe în instanța de judecată). Cu toate că în 2020 către SFS în general au fost adresate 117 petiții/contestații în anul 2020 și, conform statisticilor prezentate de Ministerul Justiției, doar în anul 2019 se atestă peste 430 de cazuri de contestare a hotărârilor organelor fiscale și financiare.	<i>Se acceptă de principiu.</i> În vederea facilitării accesului unui număr mai mare de subiecți interesați la platforma Consiliilor de soluționare a disputelor, se planifică modificarea cadrului legal în vederea excluderii procedurii de selecție a membrilor, prin instituirea posibilității pentru orice asociație din mediul de afaceri/agent economic de a convoca și participa în cadrul Consiliilor disputelor. În cadrul Consiliului de soluționare a disputelor al Serviciului Fiscal de Stat se examinează doar contestațiile depuse în conformitate cu prevederile art.274¹ alin. (2) lit. a) din Codul fiscal. Astfel, contestația se examinează în cadrul Consiliului în cazul în care persoana care contestă a consemnat în cerere acordul cu privire la divulgarea datelor potrivit art.274¹ alin. (6) din Codul fiscal și contestă acte administrative prin care s-a stabilit o obligație fiscală în sumă de peste 500 000 de lei –

		pentru persoane juridice și peste 250 000 de lei – pentru persoane fizice. În cazul în care contestația nu întrunește condițiile respective, aceasta se examinează conform art.267–274 din Codul fiscal. Totodată, Cererile prelabile depuse la Serviciul Vamal se examinează complex și multiaspectual, fiind examinate nu doar de o singură persoană, dar în colaborare cu secțiile specializate. Astfel, procesul de examinare a cererilor prelabile în Serviciul Vamal nu este un proces defectuos și nu necesită a fi modificat, deoarece corespunde bunelor practici europene. Odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ (2019), autoritățile publice sunt obligate să emită acte administrative motivate, astfel în prezent răspunsurile Serviciului Vamal sunt motivate și argumentate, procesul de examinare fiind unul transparent. Este de menționat că, numărul contestațiilor parvenite la Serviciul Vamal este destul de mare (în anul 2019 – 530, în anul 2020 – 490, în 8 luni al anului 2021 – 450 (respectiv în mediu sunt 50-60 contestații în lună).
	II. Soluțiile propuse I. Prevenirea abuzurilor și corupției. 1. Examinarea modalității prin care se poate de pus capăt în cel mai efektiv mod a practicii de identificare a amenzilor și sancțiunilor drept sursă de venit la bugetul de stat, cel puțin: - Excluderea liniei bugetare nr.143 „amenzi și sancțiuni” din anexa nr.2 a Legii nr.258/2020; - Includerea unor prevederi suplimentare în Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale și în Ordinul Ministerului Finanțelor nr.209/2015 care ar interzice calificarea sumelor din amenzi și sancțiuni drept sursă distinctă de venit. (pag.9) - Din perspectiva administrării fiscale și a procesului de prognozare și reflectare a veniturilor/cheltuielilor pentru anul ce urmează, de identificat cum sumele minim posibile din aplicarea amenzilor ar putea fi reflectate la „alte venituri”, însă cu luarea în considerație a riscurilor ca aceste sume să fie în scădere.	<i>Nu se acceptă.</i> Cu referire la soluțiile propuse, se menționează că, veniturile din amenzi și sancțiuni reprezintă o sursă de venituri legată de constatarea anumitor încălcări. Volumul acestor venituri se planifică reieșind din dinamica încasărilor din ultimii ani. Nu este posibil de prevăzut câte amenzi vor fi încasate în buget, reieșind din faptul că încasările date pot varia de la an la an, în funcție de contravențiile săvârșite. Totodată, planificarea acestor încasări nu reprezintă o sarcină stabilită de colectare a veniturilor pentru organele de control. Propunerea de a „interzice calificarea sumelor din amenzi și sancțiuni drept sursă distinctă de venit” presupune modificarea Codului Contravențional, prin care se stabilesc diferite amenzi și sancțiuni, în sensul interzicerii încasărilor din acestea la bugetul de stat. În afară de aceasta, propunerea de a exclude încasările din amenzi, va determina majorarea deficitului bugetar cu circa 300,0 mil.lei. Totodată, Capitolul 14 „Alte venituri” include mai multe categorii de venituri, inclusiv

		și 143 „Amenzi și sancțiuni”. Se consideră ca bună practică (conform Evaluării transparenței bugetare Open Budget Index) includerea în buget și documentația bugetară a tuturor categoriilor de venituri nefiscale, inclusiv a veniturilor din amenzi și sancțiuni.
	2. De modificat percepția și viziunea generală conform căroră organele de control măsoară performanța în baza controalelor în care sunt depistate încălcări, în special atunci când la organele fiscale și vamale performanța se măsoară în sumele colectate din amenzi și recalculări. Adică este necesar de modificat însăși noțiunea de „control rezultativ”, prin care astăzi se presupune controlul soldat cu încasări suplimentare la buget. Corespunzător, și indicatorul de performanță prevăzut astăzi pentru SFS – „<i>creșterea ratei controalelor rezultative (soldate cu obligații fiscale calculate suplimentar la buget) față de controalele efectuate din totalul celor planificate</i>” este necesar de-l recalifica în „<i>scăderea treptată a ratei de controale soldate cu încasări (obligații fiscale calculate suplimentar sau sancțiuni fiscale) din totalul de controale efectuate la unitățile/persoanele calificate cu risc sporit</i>”.	<i>Nu se acceptă.</i> Se remarcă, că în urma adoptării HG 355/2020 (pct. 13), începând cu anul curent, organele de control nu pot raporta drept indicatori de performanță: numărul de controale sau mărimea sancțiunilor aplicate, fiind stabiliți alți indicatori / universali/individuali. Totodată, se informează că Serviciul Fiscal de Stat asigură planificarea controalelor fiscale în temeiul analizei de risc de neconformare fiscală identificată în activitatea contribuabililor. Totodată, se menționează că, Serviciul Vamal asigură planificarea controalelor ulterioare în temeiul analizei de risc de neconformare vamală identificată în activitatea operatorilor economici. Analiza de risc efectuată de Serviciul vamal este o activitate cu caracter permanent, prin care sunt prelucrate și analizate date și informații despre operatorii economici, deținute sau la care are acces SV, în vederea identificării, monitorizării și asigurării conformării vamale și efectuării controalelor ulterioare prioritar la contribuabilii cu risc sporit de neconformare. Astfel, dat fiind faptul că planificarea controalelor are loc în temeiul analizei de risc, aceste controale sunt soldate cu stabilirea încălcărilor, respectiv cu calcularea unor obligații vamale suplimentare.
	3. Punerea în aplicare al caracterului consultativ al controalelor de stat prin implementarea controalelor consultative pe parcursul primilor 3 ani de activitate de la data înregistrării de stat a agentului economic. În această perioadă nu pot fi de principiu aplicate sancțiuni și măsuri restrictive, cu excepția cazurilor în care se comit infracțiuni. În acest sens, ajustarea Legii nr.131/2012 (art.4 alin.10) și includerea unei prevederi similare în legile care reglementează activitatea organelor de control ce nu aplică sau aplică parțial Legea nr.131/2012, în special SFS, SV, ANRE, ANRCETI, CCA, Consiliul Concurenței, ANRANR (CNPF, BNM). Aplicarea sancțiunilor și măsurilor trebuie să fie reexamineate suplimentar pe intern	<i>Se acceptă de principiu.</i> Se menționează că cadrul legal în vigoare prevede caracterul consultativ al controlului de stat în primii 3 ani de activitate a persoanei supuse controlului, dacă nu au fost constatate încălcări foarte grave care creează pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanei controlate și/sau angajații acesteia ori creează pericol iminent și imediat pentru societate. Totodată, urmare a modificării recente a Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și a Codului contravențional, pentru

		încălcările prevăzute de art. 46¹ Cod contravențional, nu pot fi aplicate direct sancțiuni sub formă de amendă fără întocmirea în prealabil a Planului de remediere cu oferirea termenului pentru înlăturarea neconformităților. Totodată, în sensul Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, controlul de stat al întreprinderilor mici și mijlocii, pe parcursul a 3 ani de la înregistrarea lor de stat, poartă caracter consultativ, cu excepția infracțiunilor penale. Termenul de 3 ani urmează a fi calculat de la data începerii activității IMM-urilor. La întreprinderile mici și mijlocii, controlul financiar-fiscal de fond se efectuează o singură dată într-o perioadă de 3 ani. Astfel, putem concluziona că controlul financiar-fiscal de fond se efectuează o singură dată într-o perioadă de 3 ani și se referă la controalele planificate în sensul Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, însă controalele inopinate pot fi efectuate urmare a identificării riscurilor de neconformare fiscală în activitatea agentului economic.
	4. Revizuirea întregului spectru de măsuri restrictive și sancționatorii disponibile fiecărui organ de control în parte. Revizuirea cadrului legislativ în vederea completării și dezvoltării acestuia cu prevederile corespunzătoare în privința măsurilor restrictive și modului de aplicare a acestora, în special: - Clarificarea fiecărei măsuri restrictive, necesitatea și oportunitatea acesteia pentru un organ de control în speță (raportat la obiectivele și atribuțiile organului, riscurile care le gestionează, capacitățile care le deține, caracterul subiecților controlați și tipurile de control pe care le efectuează). Exercițiul în cauză presupune elaborarea unui studiu care va reflecta care sunt măsurile restrictive care pot fi aplicate de fiecare organ de control în parte, procedurile și cazurile în care acestea pot fi aplicate (inclusiv în baza analizei comparative cu practicile altor state, cadrului normativ în vigoare). - După ce s-au stabilit întregul spectru de măsuri ce sunt necesare și oportune în arsenalul unui organ de control, se elaborează o reglementare detaliată (proiect de lege) în care se stabilesc cazurile în care o măsură poate fi aplicată și limitările pentru aplicarea acesteia, procedura de aplicare și ridicare a măsurii, drepturile și obligațiilor la aplicarea măsurii, în timpul măsurii și la ridicarea măsurii.	<i>S-a luat act.</i> La revizuirea cadrului legal din domeniul controlului de stat, se va atrage atenția asupra mecanismelor de aplicare a sancțiunilor pecuniare (examinarea extinderii spectrului de contravenții pentru care se va elabora planul de remediere/mecanismul de prescripții cu imposibilitatea aplicării sancțiunilor sub formă de amendă și clarificarea noțiunii de încălcare – foarte gravă).

	5. Revizuirea amplă a tuturor listelor de verificare aprobate până în prezent și a tuturor domeniilor de control în care ar trebui să existe liste de verificare, cu scopul: - Identificarea tuturor cazurilor în care liste de verificare lipsesc sau cele existente nu sunt suficiente pentru a reflecta toate tipurile de control, toate tipurile de obiecte și subiecți controlați. Corespunzător, elaborarea listelor necesare; - Se va asigura ca toate organele de control prevăzute de Legea nr.131/2012 (din p.1 și 2 din anexa la lege), inclusiv Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal, să aprobe și utilizeze în activitatea de control liste de verificare relevante pentru toate tipurile de control și raportate la toate categoriile de obiect și subiecți controlați; - Examinarea listelor de verificare în vigoare, prin prisma conformității, criteriilor de calitate și performanță stabilite în Legea nr.131/2012 și HG nr.369/2018. Modificarea listelor care nu sunt în corespundere cu cerințele în cauză, inclusiv racordarea „Fișelor de verificare” existente din controlul fiscal cu cerințele din HG nr.369/2018; - La elaborarea sau modificarea unei liste de verificare, se va asigura ca toate obligațiile/cerințele indicate în listă să aibă un temei legal valid și să fie reflectate în paralel într-o normă juridică dintr-un act normativ în vigoare. După necesitate, se va purcede la completarea cadrului normativ dacă se constată lipsa unor acte normative indispensabile pentru buna desfășurare a activității de control; Procesul de elaborare, modificare și aprobare a noilor liste de verificare se va desfășura în strictă conformitate cu prevederile Cap.III anexa nr.2 din HG nr.369/2018 și rigorigile de transparență decizională, cu implicarea agenților economici relevanți sau asociațiile acestora.	<i>S-a luat act.</i> Se remarcă, că cadrul legal în vigoare prevede suficiente instrumente de participare a persoanelor supuse controlului la procesul de elaborare, aprobare și revizuire/modificare a listelor de verificare (a se vedea pct. 29-33 din HG 379/2018). Serviciul Vamal utilizează listele de verificare din anul 2012, acestea au fost aprobate prin ordinul SV nr. 445-O din 19.10.2012, ulterior fiind incluse în Modulul informațional vamal VI „Control ulterior” integrat în SI „Antifraudă” prin ordinul SV nr.21-O din 28.01.2016, astfel fiind parte componentă a etapei de executare a controlului asigurându-se utilizarea integrală a acestora. La elaborarea acestora au fost luate ca model listele de verificare elaborate de Organizația Mondială a Vămirilor și racordate la cadrul legal al RM. Acestea cuprind toate domeniile de risc verificate de către Organul vamal, fiind modificate și completate odată cu modificările operate în legislație. Suplimentar, având în vedere că listele de verificare sunt implementate în Modulul IV „Control Ulterior”, iar etapele procesului de efectuare a controlului ulterior sunt monitorizate și aprobate de către managerii subdiviziunilor, funcționarul vamal care efectuează controlul, nu poate avansa la următoarea etapă a controlului până nu utilizează listele de verificare. Totodată, conform art.1 alin. (4) lit. e) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, dispozițiile legii nu se extind asupra: d) controalelor aplicate procesului de trecere a frontierei de stat și controalelor aplicate în domeniul vamal, cu excepția controlului vamal ulterior prin audit postvămuire. Pentru acesta din urmă, prevederile prezentei legi se aplică doar în partea ce ține de înregistrare, supraveghere și raportare a controalelor în Registrul de stat al controalelor; e) controalelor efectuate de către Serviciul Fiscal de Stat, cu excepția înregistrării, supravegherii și raportării controalelor în Registrul de stat al controalelor. Prin urmare, prevederile Legii nr. 131/2012 nu se referă la procedurile de control efectuate de SFS și SV.
--	---	---

	6. Examinarea posibilității ca în privința documentelor din procesul de control fiscal de a implementa aceeași abordare prevăzută de Legea nr.131/2012 - simplificarea și unificarea la maxim a documentelor procedurale. Și anume, multitudinea de documente prevăzute în procesul de control fiscal (decizia de inițiere a controlului, act de modificare a decizie de inițiere a controlului, înștiințarea de inițiere a controlului, actul de control, decizie asupra cazului de încălcare, proces-verbal contravențional ș.a.) de comasat în două acte de bază – delegație/decizie de control și procesul-verbal de control, pentru a fi asigurată transparența și trasabilitatea maximă a informațiilor și acțiunilor persoanelor implicate în controlul fiscal.	<i>S-a luat act.</i> Conform art. 216 alin. (13) Cod fiscal și art. 202¹ alin. (12), art. 202⁹ alin. (1) și alin. (4) Cod vamal, actele de control ale SFS și SV se echivalează cu actele prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, dar au denumirea, forma și conținutul aprobat de către aceste organe de control.
	7. Examinarea posibilității limitării mai clare a duratei și frecvenței controlului fiscal, în special: - Posibilitatea identificării unor criterii și grade de risc în baza cărora să fie preliminar identificată cert durata maximă a controlului fiscal cu scopul de a aplica durate minime strict-necesare, așa încât durata de 2 luni să fie una excepțională, doar în cazuri speciale, în restul cazurilor să existe o regulă de durată minim necesară, strictreglementată;	<i>Nu se acceptă.</i> Codul fiscal stabilește durata de efectuare a controlului fiscal, respectiv conform prevederilor art. 216 alin. (4) din Codul fiscal, durata unui control fiscal la fața locului nu trebuie să depășească două luni calendaristice. În cazuri excepționale, conducerea organului care exercită controlul fiscal poate să decidă prelungirea duratei în cauză cu cel mult 3 luni calendaristice sau să sisteze controlul. Perioada sistării controlului și prezentării documentelor nu se include în durata efectuării controlului, ultima fiind calculată din ziua începerii lui până la ziua semnării actului respectiv, inclusiv. Respectiv, durata de efectuare a unui control fiscal este stabilită în dependență de metoda de verificare, tipul controlului, cifra de afaceri a agentului economic și specificul activității contribuabilului.
	- Delimitarea clară între controlul fiscal ordinar și controlul fiscal care se încadrează în procesele din Legea nr.59/2012 și procedura penală. Examinarea posibilității ca doar pentru controlul fiscal inițiat în urma depistării unor elemente de infracțiune să poată fi instituit post de control fiscal (art.146 CF), extinsă durata controlului (peste 2 luni), ș.a.	<i>Nu se acceptă.</i> Modalitatea de instituire a postului fiscal este prevăzută de Codul fiscal și Regulamentul privind funcționarea posturilor fiscale, aprobat prin Ordinul SFS nr. 665/2019 cu modificările și completările ulterioare. Potrivit art. 146 din Codul fiscal, postul fiscal se creează de Serviciul Fiscal de Stat în scopul prevenirii și depistării cazurilor de încălcare fiscală, inclusiv a cazurilor de eschivare de la stingerea obligațiilor fiscale, precum și în scopul exercitării altor atribuții de administrare fiscală. Postul fiscal se instituie în cazul în care au fost epuizate alte măsuri/instrumente disponibile de administrare, monitorizare, control, inclusiv măsuri de conformare voluntară. Instituirea postului are la bază riscuri semnificative de neconformare care sunt specificate în Regulamentul privind funcționarea posturilor fiscale.

	- Limitarea clară a controlului fiscal planificat la o singură vizită pe an (cu excepția controlului fiscal cameral), precum și stabilirea mai clară a temeiurilor de inițiere a controalelor fiscale repetate.	<i>Nu se acceptă.</i> Potrivit prevederilor art. 216 alin. (3) din Codul fiscal, controlul fiscal la fața locului referitor la un contribuabil poate cuprinde atât unul, cât și mai multe tipuri de impozite și taxe. În cursul unui an calendaristic se admite efectuarea unui singur control fiscal la fața locului pe unele și aceleași tipuri de impozite și taxe pentru una și aceeași perioadă fiscală. Această restricție nu se extinde asupra cazurilor când controlul fiscal la fața locului se efectuează în legătură cu reorganizarea sau lichidarea contribuabilului; când după efectuarea controlului se depistează semne de încălcări fiscale; când acesta este o verificare prin contrapunere; când controlul ține de activitatea posturilor fiscale; când controlul se efectuează la solicitarea organelor de drept și a celor prevăzute la art.131 alin.(5) sau în legătură cu auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior; când necesitatea controlului a apărut în urma examinării cazului cu privire la încălcarea fiscală sau în urma examinării contestației. Cu referire la controalele repetate, se menționează, că conform prevederilor art. 214 alin. (6) din Codul fiscal, organele cu atribuții de administrare fiscală pot efectua controlul fiscal repetat în cazul în care rezultatele controlului fiscal exercitat anterior sunt neconcludente, incomplete sau nesatisfăcătoare ori dacă ulterior au fost depistate circumstanțe ce atestă existența unor semne de încălcare fiscală și, prin urmare, se impune un nou control. Totodată, art. 214 alin. (8) din Codul fiscal, stipulează că se interzice efectuarea repetată a controalelor fiscale la fața locului asupra unora și acelorași impozite și taxe pentru o perioadă fiscală care anterior a fost supusă controlului, cu excepția cazurilor când efectuarea controlului fiscal repetat se impune de reorganizarea sau lichidarea contribuabilului, ține de auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior, de activitatea posturilor fiscale sau de depistarea, după efectuarea controlului, a unor semne de încălcări fiscale, când aceasta este o verificare prin contrapunere, când controlul se efectuează la solicitarea
--	--	---

		organelor de drept și a celor specificate la art.131 alin.(5), când necesitatea a apărut în urma examinării cazului cu privire la încălcarea legislației fiscale sau în urma examinării contestației. Drept temei pentru efectuarea controlului fiscal repetat la fața locului, în legătură cu auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior, poate servi numai decizia acestuia din urmă, cu respectarea cerințelor prezentului articol. Respectiv, Codul fiscal reglementează clar temeiul inițierii controlului fiscal repetat.
8. Pentru controalele din domeniul fiscal, examinarea posibilității de a racorda la maxim cu cerințele din Legea nr.131/2012, modul de elaborare, înregistrare și transmitere a planurilor și documentelor procedurale în Registrul de Stat al Controalelor. În special:	- Planul de control să fie unul anual (fără posibilitatea trimiterii lunare a noilor planuri de control) cu respectarea rigorilor din Legea nr.131/2012 cu privire la conținutul și modul de întocmire a planului;	<i>Nu se acceptă.</i> Serviciul Fiscal de Stat aprobă planul anual de controale ținând cont de prevederile art. 15 alin. 3) din Legea 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, până la finele anului de gestiune, organul de control aprobă planul controalelor pentru anul următor și îl publică pe pagina sa electronică și în Registrul de stat al controalelor. Planul se aprobă prin decizia organului de control și stabilește un număr exact de controale planificate asupra unui număr prestabilit de persoane pe parcursul unui an calendaristic. Totodată, se menționează că, activitatea economică a contribuabililor este în permanentă schimbare, iar Serviciul Fiscal de Stat urmează să fie pregătit de a reacționa prompt la orice modificare a comportamentului fiscal al agentului economic, astfel încât cazurile de evaziune fiscală să fie preîntâmpinate sau constatate în cel mai scurt timp cu sesizarea organelor de drept. În acest scop permanent se va asigura analiza activității agenților economici sub aspectul întrunirii riscurilor, fiind examinate informațiile interne, dar și cele parvenite din surse terțe cu planificarea controalelor fiscale lunare/trimestriale.
- Deciziile de inițiere să fie transmise pentru înregistrarea în RSC în modul prevăzut de Legea nr.131/2012 și validitatea juridică a acestora să fie condiționată de înregistrarea în RSC; Toate documentele procedurale legate de un control fiscal pentru care a fost înregistrată o Decizie, să fie incluse în RSC.		<i>Nu se acceptă.</i> Serviciul Fiscal de Stat asigură interconexiunea cu RSC prin intermediul SIA al SFS și SIA RSC. Astfel, potrivit prevederilor art. 216 alin. (12) din Codul fiscal, înregistrarea deciziei de inițiere a controlului fiscal, a delegației de control, a actului de control fiscal și a deciziei asupra cazului de încălcare fiscală în Registrul de

		stat al controalelor se efectuează on-line, prin interconexiunea dintre sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat și Registrul de stat al controalelor. Conform art. 8 alin. (1) din Legea nr.131/2012, organele de control sunt obligate să înregistreze în Registrul de stat al controalelor următoarele date: a) denumirea (numele) persoanei și obiectului supuse controlului și punctajul curent de risc atribuit; b) numărul și data aprobării planului de control; c) numărul, data și ora emiterii delegației de control; d) durata controlului; e) tipul controlului; f) scopul și aspectele care urmează să fie supuse controlului; g) data introducerii informației privind controlul efectuat. Totodată, potrivit art. 8 alin. (2) din Legea nr.131/2012, organele de control sunt obligate să includă datele menționate la alin. (1) în Registrul de stat al controalelor după cum urmează: a) pentru controalele planificate: informația specificată la lit. a) și b) – în cel mult 5 zile lucrătoare de la data aprobării planului controalelor și informația de la lit. c)– f) – cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de data începerii controlului; b) pentru controalele inopinate: toată informația specificată la lit. a), c)–f) – cel târziu la momentul începerii controlului. Respectiv, Serviciul Fiscal de Stat asigură publicarea în RSC a deciziilor de inițiere a controalelor planificate/inopinate potrivit cerințelor Legii nr. 131/2012 cât și a rezultatelor controalelor exercitate. Totodată, se intenționează configurarea setărilor necesare astfel încât portalul public www.controale.gov.md să conțină informații privind data/ora/minutul operațiunii de transmitere și publicare a Delegațiilor de control/Deciziilor de inițiere a controalelor.
	II. Combaterea corupției și abuzurilor 10. Examinare posibilității de a implementa verificarea suplimentară a controlului efectuat. În toate cazurile în care controlul de stat se soldează cu aplicarea unor măsuri restrictive și/sau sancțiuni, se va include în lege obligația organului de control de a dispune verificarea suplimentară a acțiunilor de control și documentelor emise în	<i>S-a luat act.</i> Notăm că, în conformitate cu cadrul legal în vigoare, persoana supusă controlului poate contesta acțiunile/inacțiunile inspectorului la orice etapă, inclusiv pe platforma Consiliilor disputelor. Reieșind din faptul că, urmare controlului ulterior

	mod repetat de un alt inspector (control repetat), cu verificarea suplimentară a prescripțiilor emise, măsurilor dispuse sau sancțiunilor aplicate, până la finalizarea duratei controlului sau imediat după. Inclusiv din perspectiva implementării controlului consultativ (primii 3 ani fără sancțiuni și măsuri). Cu excepția situațiilor în care persoana controlată indică expres în procesul-verbal că nu dorește verificarea suplimentară a acțiunilor de control. În cazul divergenței de constatări între inspectori, cazul de control în speță va fi examinat suplimentar în Consiliul de soluționare a disputelor.	efectuat nu sunt impuse aplicarea unor măsuri restrictive și/sau sancțiuni, decade necesitatea verificării suplimentare a controlului efectuat. O verificare suplimentară va fi realizată numai dacă ulterior s-au identificat alte riscuri/informații/documente aferente agentului economic care a fost verificat și care la momentul controlului nu au fost identificate/recepționate (circumstanță reglementată de art. 181¹ alin. (5) Cod Vamal). Menționăm că în cadrul controlului ulterior toate actele de procedură sunt verificate de către șefii subdiviziunilor de control și coordonate în prealabil aprobării acestora cu Direcția control ulterior la nivelul Aparatului Central (Dispoziția directorului Serviciului Vamal nr.73-D din 03/02/2020).
	13. Impulsionarea activității consiliilor de soluționare a disputelor, ca și mecanism existent pentru examinarea contestațiilor și abuzurilor din partea organului de control, în special prin: - Examinarea schimbărilor necesare în procedura pentru a facilita la maxim transmiterea contestațiilor/petițiilor, inclusiv cu înregistrarea fiecărei petiții/contestații în RSC sau la CS și supravegherea de către CS a soluționării în limitele de timp stabilite de lege; - Revizuirea componenței și a modului de stabilire a componenței consiliilor (de exemplu identificarea unui mecanism de rotație), în special cu scopul de a motiva participarea mai activă a membrilor din partea mediului de afaceri (mediului asociativ) - Examinarea, identificarea și eliminarea barierelor birocratice, normative și de altă natură ce împiedică consiliile să funcționeze la capacitatea maximă, inclusiv eliminarea/modificarea limitelor minime ale obligațiilor pecuniare (fiscale) contestate pentru apariția dreptului de a putea trimite contestația în consiliu organizat în cadrul SFS și SV. - Dezvoltarea și distribuirea informației detaliate despre fiecare consiliu în parte, modul de lucru, modul de adresare, membrii și toată informația de contact. Inclusiv plasarea informației pe site-ul controale.gov.md și includerea funcționalității de adresare în scris prin intermediul RSC sau paginii electronice.	<i>S-a luat act.</i> Propunerile înaintate urmează a fi luate în calcul la elaborarea amendamentelor la legislația din domeniul controlului de stat, inclusiv a HG 380/2018.
	14. Examinarea modalităților de a asigura transparența activității inspectorilor și comportamentului persoanelor controlate în cadrul procesului controlului de stat la fața locului, în special prin: - Completarea cadrului normativ (legislativ) cu dreptul persoanelor controlate de a efectua înregistrarea audio și/sau video a inspectorilor ce se află în exercițiul funcției și efectuează controlul de stat, fără obligația de a preveni despre acest fapt în prealabil. Inclusiv dreptul de a distribui aceste înregistrări în mediul public;	<i>S-a luat act.</i> Conform cadrului legal în vigoare, în cazul în care se atestă abuzuri din partea persoanelor abilitate cu funcții de control, urmează a fi sesizată autoritatea de supraveghere a controalelor la linia guvernamentală 823-823, Securitatea internă a organului de control, după caz CNA.

	- Implementarea sistemelor de monitorizare audio/video mobile (la fiecare inspector din cadrul organelor de control) în timpul controlului de stat la fața locului, completarea cadrului normativ cu obligația corespunzătoare și mecanism de supraveghere a respectării obligației în cauză.	Concomitent, în vederea realizării interesului legitim de a acumula probe (înregistrări video) cu pretense abuzuri ale inspectorilor, persoanele supuse controlului sunt în drept să întreprindă acțiuni de probare a unor asemenea cazuri. Drepturile și obligațiile persoanei verificate sunt prevăzute de art.202⁴ Cod vamal și aduse la cunoștința acesteia prin intermediul actului de procedură „Avis de înștiințare”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1000/2018 <i>pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de realizare a controlului ulterior de către organele vamale.</i> Întregul proces de realizare a controlului este monitorizat în regim on-line de către managerii subdiviziunilor de profil, precum și de nivelul I și II în cadrul Aparatului Central al Serviciului Vamal).
	III. Informarea și implicarea agenților economici pentru a contribui la calitatea activității de control de stat 18. Includerea, pe verso, în formularul Delegației de control (HG nr.464/2018) și în formularul Deciziei de control fiscal a informației succinte cu cele mai importante drepturi ale persoanei controlate stabilite de Legea nr.131/2012 și Codul Fiscal, informații utile despre ce trebuie să verifice persoana controlată la inspector sau în RSC pentru ca să se asigure că controlul este legal, precum și informații utile despre modalitățile de contracarare a abuzurilor în cadrul procesului de control și de contestare a rezultatelor controlului. Includerea în formularul Delegației un compartiment dedicat pentru „nota de motivare a controlului inopinat” care va fi completată și avizată de conducerea organului de control, odată cu avizarea și emiterea Delegației în sine.	<i>S-a luat act.</i> Se consideră oportună și necesară anexarea informației succinte cu cele mai importante drepturi și obligații ale persoanei supuse controlului, în vederea îndeplinirii obligației prevăzute de art. 24 alin. (1) lit. a) din legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Totodată, conform art.1 alin. (4) lit. e) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, dispozițiile legii nu se extind asupra: e) controalelor efectuate de către Serviciul Fiscal de Stat, cu excepția înregistrării, supravegherii și raportării controalelor în Registrul de stat al controalelor. Prin urmare, prevederile Legii nr. 131/2012 nu se referă la procedurile de control efectuate de SFS. Subsidiar, se menționează că în conformitate cu Ordinului SFS nr. 245/2019 privind aprobarea formularului Deciziei privind inițierea controlului și a Instrucțiunii cu privire la modul de completare a formularului Deciziei privind inițierea controlului (DIC), la formularul DIC se anexează drepturile și obligațiile contribuabilului în cadrul controlului, prevăzute de Codul fiscal.
	19. Implementarea și punerea în aplicare a listelor de verificare/control: - Publicarea integrală și sistematizată a tuturor listelor de verificare pe site-ul <i>controale.gov.md</i>, într-o formă ce va permite navigarea și identificarea facilă a listei	<i>S-a luat act.</i> Vor fi aduse îmbunătățiri portalului guvernamental www.controale.gov.md, în vederea facilitării accesului la

	necesare; - Complementar, publicarea unui ghid informativ despre listele de verificare, modul de utilizarea și înțelegere a acestora de către persoanele controlate (și de inspectori, dacă este cazul) - Completarea cadrului normativ prin care să se includă obligația de a înmîna/transmite în prealabil listele concrete de verificare care vor fi utilizate în controlul ce urmează, să fie anexate la exemplarul Delegației destinat pentru persoana controlată.	informația relevantă privind controalele de stat. Propunerile înaintate urmează a fi luate în calcul la elaborarea amendamentelor la legislația din domeniul controlului de stat. Totodată, se menționează că, listele de verificare utilizate de către Serviciul Vamal au fost elaborate în corelare cu listele de verificare aprobate de Organizația Mondială a Vămirilor (OMV), și care sunt condiționate de către OMV doar pentru uz intern de serviciu și utilizate doar de către funcționarii vamali din cadrul subdiviziunilor de control ulterior. Publicarea acestora este în contradicție cu legislația și practica internațională în domeniul de competență.
	ACȚIUNI AFERENTE SITUAȚIEI DE CRIZĂ 1.1.1 Sprijin financiar 1. Împrumuturi pe termen lung acoperite de un mecanism de garanție. Guvernul ar trebui să mărească masiv fondul de garantare a creditelor din cadrul ODIMM pentru a sprijini direct industriile de afaceri afectate și care nu sunt eligibile la moment pentru astfel de credite pe termen lung. Creditele/împrumuturile trebuie să includă o perioadă de grație suficientă care ar permite rambursarea cu începere după diminuarea crizei pandemice (se propune o perioadă de grație de 1 an).	<i>S-a luat act.</i> La etapa actuală, Ministerul Economiei de comun cu ODIMM și cu suportul Băncii Mondiale sunt în proces de consolidare și eficientizare a procesului de funcționare a Fondului de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri prin dezvoltarea instrumentului de garantare sub forma garanțiilor de portofoliu. Respectiv, propunerile de suplینire a Fondului de Garantare a Creditelor pentru IMM, înaintate de Ministerul Economiei, vor fi examinate de către Ministerul Finanțelor și incluse în proiectul de buget pentru anul 2022, în dependență de disponibilitatea spațiului fiscal existent.
	1.1.2 FISC-ul și a autorității fiscale 1. Exonerarea de sancțiuni fiscale înregistrate pe parcursul anului 2020 și primăvara 2021. Exonerarea de sancțiuni/penalitățile fiscale înregistrate în timpul crizei pandemice pe parcursul întregului an 2020. În cazul în care penalitățile respective au fost deja plătite la bugetul public, se recomandă rambursarea lor în formă de taxe plătite în prealabil pentru perioada care urmează, în calitate de stimul suplimentar. Opțional, acest lucru poate fi limitat la sectoarele afectate de criză ale economiei.	<i>Nu se acceptă.</i> Controalele fiscale date au fost deja efectuate și sumele calculate au fost redresate și incluse în Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr. 258/2020. Totodată, este de remarcat că mecanismul aplicării majorării de întârziere este reglementat de art. 228 din Codul fiscal, care în alin. (5) – (7), specifică exhaustiv cazurile în care nu se aplică majorarea de întârziere. Concomitent, implementarea recomandării va duce la încălcarea a principiului echității față de contribuabilii care au onorat în termen obligațiile fiscale, inclusiv cele ce se referă la sancțiunile fiscale, pe parcursul anului 2020.
	2. Crearea planurilor de plată clare pentru impozitele neplătite. Publicați și explicați în mod clar condițiile de plată pentru impozitele neplătite și majorările de întârziere celor care trec prin această criză. Scopul primordial al acestor acțiuni ar trebui să	<i>S-a luat act.</i> Procedura de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale este reglementată de prevederile art.

permite companiei să refinanțeze și să plătească în rate cu aplicarea dobânzilor rezonabile, dar fără penalități. Principiul de bază ar trebui să fie ca FISC-ul și impozitele nu ar trebui să fie în general forța motrică care duce companiile la falimentare. Acest lucru ar trebui limitat la sectoarele economiei afectate.	180 din Codul fiscal, precum și de prevederile Ordinului nr. 108/2020 al Ministerului Finanțelor „Cu privire la modificarea unor ordine”, Ordinului nr. 105/2016 al Ministerului Finanțelor „Cu privire la aprobarea unor formulare aferente modificării termenului de stingere a obligației fiscale prin amânare sau eşalonare”, Ordinului nr. 55/2018 al Ministerului Finanțelor privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale și Ordinului nr. 1030/2016 al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat „Cu privire la aprobarea formularului tipizat al Cererii privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale prin eşalonare sau amânare și procedura examinării acesteia”. Concomitent, în cazul în care, entitatea înregistrează restanță, inclusiv, la bugetul asigurărilor sociale de stat, comunicăm despre prevederile art. 30 alin. (4) din Legea nr. 489-XIV/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, care statuează norma, potrivit căreia amânarea și eşalonarea stingerii obligației fiscale față de bugetul asigurărilor sociale de stat, se efectuează în condițiile și în modul stabilit de legea bugetului asigurărilor sociale de stat. Astfel, potrivit art. 8 din Legea nr. 255/2020 a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2021, stabilirea termenului de stingere a datoriilor la majorările de întârziere se efectuează în baza acordului încheiat între Casa Națională de Asigurări Sociale și plătitor.
1.1.3 Inspecții și controale Moratoriu asupra controalelor de stat. Pe cât posibil, ar trebui să existe un moratoriu asupra controalelor de stat în această perioadă de criză pandemică. Recomandăm autorităților publice să limiteze controalele de stat la controale consultative focusate pe sănătate și siguranță, precum și controalele fiscale pentru cazurile suspectate de fraudă.	<i>S-a luat act.</i> Cu referire la limitarea controalelor consultative, să menționează că, în sensul Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, controlul de stat al întreprinderilor mici și mijlocii, pe parcursul a 3 ani de la înregistrarea lor de stat, poartă caracter consultativ, cu excepția infracțiunilor penale. Termenul de 3 ani urmează a fi calculat de la data începerii activității IMM-urilor. La întreprinderile mici și mijlocii, controlul financiar-fiscal de fond se efectuează o singură dată într-o perioadă de 3 ani. Astfel, controlul financiar-fiscal de fond se efectuează o singură dată într-o perioadă de 3 ani și se referă la controalele planificate în sensul Legii nr. 131/2012

	privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, însă controalele inopinate pot fi efectuate urmare a identificării riscurilor de neconformare fiscală în activitatea agentului economic.
3. Suspendarea majorărilor de întârziere și Incasso în timpul situației de urgență în sănătate publică – majorărilor de întârziere aferente impozitelor ar trebui suspendate, iar FISC-ul și autoritățile fiscale nu ar trebui să pună sub sechestru conturile companiei pentru impozite neplătite în timpul situației de urgență în sănătate publică.	<i>S-a luat act.</i> Mecanismul aplicării majorării de întârziere este reglementat de art. 228 din Codul fiscal, care în alin. (5) – (7), specifică exhaustiv cazurile în care nu se aplică majorarea de întârziere.
REFORMA INSPECȚIILOR ȘI CONTROALELOR DE STAT 1. Liste de verificare obligatorii Toate controalele, fie că sunt planificate sau inopinate, trebuie să includă o listă de verificare a ceea ce este inspectat și indicatorii care vor fi evaluați la antreprenor. Această listă de verificare trebuie prezentată antreprenorului înainte de începerea controlului sau imediat după ce inspectorul se prezintă (în cazul controalelor sub acoperire). În cazul în care un inspector nu prezintă o listă de control sau nu explică în mod clar scopul acestora, controlul este considerat invalid, iar inspectorul este supus sancțiunilor disciplinare.	<i>S-a luat act.</i> Se remarcă, că cadrul legal în vigoare prevede suficiente instrumente de participare a persoanelor supuse controlului la procesul de elaborare, aprobare și revizuire/modificare a listelor de verificare (a se vedea pct. 29-33 din HG 379/2018). Serviciul Vamal utilizează listele de verificare din anul 2012, acestea au fost aprobate prin ordinul SV nr. 445-O din 19.10.2012, ulterior fiind incluse în Modulul informațional vamal VI „Control ulterior” integrat în SI „Antifraudă” prin ordinul SV nr.21-O din 28.01.2016, astfel fiind parte componentă a etapei de executare a controlului asigurându-se utilizarea integrală a acestora. La elaborarea acestora au fost luate ca model listele de verificare elaborate de Organizația Mondială a Vămirilor și racordate la cadrul legal al RM. Acestea cuprind toate domeniile de risc verificate de către Organul vamal, fiind modificate și completate odată cu modificările operate în legislație. Suplimentar, având în vedere că listele de verificare sunt implementate în Modulul IV „Control Ulterior”, iar etapele procesului de efectuare a controlului ulterior sunt monitorizate și aprobate de către managerii subdiviziunilor, funcționarul vamal care efectuează controlul, nu poate avansa la următoarea etapă a controlului până nu utilizează listele de verificare. Totodată, conform art.1 alin. (4) lit. e) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, dispozițiile legii nu se extind asupra: d) controalelor aplicate procesului de trecere a frontierei de stat și controalelor aplicate în domeniul vamal, cu excepția controlului vamal ulterior prin audit postvămire. Pentru acesta din urmă, prevederile

		prezentei legi se aplică doar în partea ce ține de înregistrare, supraveghere și raportare a controalelor în Registrul de stat al controalelor; e) controalelor efectuate de către Serviciul Fiscal de Stat, cu excepția înregistrării, supravegherii și raportării controalelor în Registrul de stat al controalelor. Prin urmare, prevederile Legii nr. 131/2012 nu se referă la procedurile de control efectuate de SFS și SV.
1. Inspectorii neinformați și lipsa de informații pentru antreprenori.	Inspectorii nu sunt bine informați și adesea nu cunosc legea sau ceea ce ar trebui să inspecteze. Toate controalele, fie că sunt planificate sau inopinate, trebuie să includă o listă de verificare a ceea ce este inspectat și indicatorii care vor fi evaluați la antreprenor. Această listă de verificare trebuie prezentată antreprenorului înainte de începerea controlului SAU imediat după ce inspectorul se prezintă (în cazul controalelor sub acoperire). În cazul în care un inspector nu prezintă o listă de control sau nu explică în mod clar scopul acestora, controlul este considerat invalid, iar inspectorul este supus sancțiunilor disciplinare.	<i>S-a luat act.</i> Totodată, se menționează că, Serviciul Fiscal de Stat în scopul verificării suplimentare a controlului fiscal efectuat aplică Formularul calității controlului care este o acțiune cu caracter permanent menită să prevină cazurile de corupție și intimidare a contribuabililor. La baza evaluării controlului fiscal efectuat stau anumite criterii de calitate cum ar fi: corectitudinea aplicării principiilor generale de efectuare a controlului fiscal, aplicarea corectă a prevederilor legislației, respectarea principiului general prevăzut de întocmire a actului de control având la bază listele de verificare, respectarea procedurii de examinare a cazului de încălcare a legislației fiscale. La fel, Formularul calității controlului include ca criterii de evaluare a calității cunoștința cu contribuabilul și tratamentul profesional al acestuia, inclusiv timpul petrecut pentru efectuarea controlului și contestarea materialelor controlului și a acțiunilor funcționarilor fiscali. Respectiv, aplicarea Formularului calității controlului este una din pârgurile aplicate de SFS în scopul prevenirii cazurilor de corupție și responsabilizarea funcționarilor fiscali la tratamentul profesionalist al contribuabililor și aplicarea corectă a prevederilor legislației.
2. Corupția și Extorcarea.	Inspectorii își folosesc în mod obișnuit poziția lor oficială pentru a intimida companiile să le plătească mită. Companiile nu cunosc procesul corect sau drepturile lor de contestare a deciziilor. Adesea, acest fenomen vine sub forma unei extorcări directe. Examinare posibilității de a implementa verificarea suplimentară a controlului efectuat. În toate cazurile în care controlul de stat se soldează cu aplicarea unor măsuri restrictive și/sau sancțiuni, se va include în lege obligația organului de control de a dispune verificarea suplimentară a acțiunilor de control și documentelor emise în mod repetat de un alt inspector (control repetat), cu verificarea suplimentară a prescripțiilor emise, măsurilor dispuse sau sancțiunilor aplicate, până la finalizarea duratei controlului sau imediat după. Inclusiv din perspectiva implementării controlului consultativ (primii 3 ani fără sancțiuni și măsuri). Cu excepția situațiilor în care persoana controlată indică expres în procesul-verbal că nu dorește verificarea suplimentară a acțiunilor de control. În cazul divergenței de constatări între inspectorii, cazul de control în speță va fi examinat suplimentar în Consiliul de soluționare a disputelor.	
6. Controalele ca metodă de suplینire a bugetului public	În prezent, statul planifică anual contribuții la bugetul de stat urmare controalelor. Dacă nu există suficiente amenzi la sfârșitul unei perioade financiare, inspectorii sunt nevoiți să îndeplinească cotele sale de amenzi și numărul minim de operatori economici amendați. Soluția propusă - Toți banii primiți din amenzi trebuie adăugați la buget ca „bonus” nu ca venit	<i>Nu se acceptă.</i> Cu referire la soluția propusă, se menționează că, veniturile din amenzi și sancțiuni reprezintă o sursă de venituri legată de constatarea anumitor încălcări. Volumul acestor venituri se planifică reieșind din dinamica încasărilor din ultimii ani. Nu este posibil de prevăzut câte amenzi vor fi încasate în buget, reieșind din

	planificat. Există diferite mecanisme pentru acest lucru în întreaga lume și ar trebui să căutăm o bună practică în acest sens.	faptul că încasările date pot varia de la an la an, în funcție de contravențiile săvârșite. Totodată, planificarea acestor încasări nu reprezintă o sarcină stabilă de colectare a veniturilor pentru organele de control.
	REFORMA FACTURII FISCALE 2. Reformarea instituției bonului fiscal – bonurile fiscale emise de către aparatul de casă și control sunt documente fiscale primare și obligatorii din punct de vedere juridic, și puterea lor juridică ar trebui să fie extinsă pentru a acoperi operațiunile comerciale inclusiv între companii (business to business) similar după cum este aplicabil și în alte state Europene. Acest lucru ar elimina factura fiscală pentru toate operațiunile antreprenoriale efectuate între operatorii economici de drept privat, de asemenea, ar schimba fundamental sistemul actual prin care o companie care efectuează o vânzare are procese distincte pentru persoane fizice și persoane juridice. O distincție care duce la pierderea de timp și resurse.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea corespunde obiectivului propus în PaG 2021-2022, Capitolul IV. ECONOMIE ȘI ANTREPRENORIAL, acțiunea: Ajustarea actelor normative în domeniul contabil și fiscal în partea ce ține de recunoașterea bonurilor de casă ca documente confirmative în scopuri contabile și fiscale.
	4. Eliminarea Facturilor de tranzit Transportul de livrări are ca scop dovedirea către poliția rutieră a dreptului unei persoane de a livra mărfurile. Acest concept este un specific al trecutului sovietic al Moldovei și nu are un echivalent în țările Europene.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea corespunde obiectivului propus în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: - Elaborarea și ajustarea cadrului normativ fiscal și vamal în vederea edificării unui sistem fiscal-vamal clar, previzibil și comod în procesul de calculare și achitare a obligațiilor fiscale și vamale.
	5. Stabilirea expresă a prevederii prin care aplicarea ștampilei nu este obligatorie Deși ștampila constituie un element opțional al antreprenorului, și în pofida faptului că din 2016 ștampila poate să nu fie utilizată, majoritatea autorităților publice, uzând de poziția sa dominantă în calitate de organ de supraveghere, regulator, de control etc. insistă cu regularitate și nejustificat să solicite ștampilarea documentelor prezentate de către operatorii economici. Această practică tacită reprezintă un element birocratic care deși nu este prevăzut de lege continuă a fi utilizat în raport cu mediul de afaceri complicându-i activitatea. Proiectul propune stabilirea expresă în Codul fiscal și Codul vamal a prevederii prin care se indică, similar cu practica altor țări, că ștampilarea actelor nu reprezintă un element obligatoriu. Acest lucru va clarifica lucrurile și va oferi companiilor care nu doresc să folosească în mod constant ștampila o bază legală și mai clară în acest sens. Aplicarea ștampilei trebuie să fie o decizie a companiei bazată pe specificul activității sale și nu o chestiune de interes guvernamental, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Potrivit prevederilor pct.28) din Instrucțiunea privind completarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală”, aprobată prin Ordinul nr.118/2017 a Ministerului Finanțelor, în rândurile 16 „Predat mărfurile/activele intermediarul (transportatorul)” și 17 „Primit mărfurile/activele (serviciile) cumpărătorul/beneficiarul” – intermediarul (transportatorul) confirmă prin semnătură că a predat încărcătura, iar persoana de răspundere a cumpărătorului pe al doilea, al treilea și al patrulea exemplare ale facturii fiscale certifică prin semnătură și, după caz, se aplică ștampilă pentru primirea încărcăturii de la intermediar (transportator). Astfel, aplicarea ștampilei pe factura fiscală nu este obligatorie. Totodată, propunerea dată se va examina odată cu demararea procesului de modificare/elaborare a cadrului legal secundar în vederea aplicării Noului Cod Vamal.

	6. Reformarea sistemului e-Factura. Prin implementarea inițiativelor expuse mai sus, sistemul actual va fi revăzut pentru reflectarea unei noi realități, una în care nu mai sunt necesare înregistrării datelor de vânzare în documentele de dublă reflectare și în cazul în care emiterea unei e-Facturi printr-un sistem specializat va fi înlocuită cu acele facturi electronice prin remise prin e-mail sau prin alte mijloace utile. În loc să îndeplinească aceste funcții, sistemul e-Factura ar putea fi actualizat într-un sistem național de emitere a unor e-bon fiscal direct către consumatori și întreprinderi. Acest lucru ar facilita comerțul online, reutilizând în timp o parte din infrastructura și resursele existente pentru acest sistem depășit.	<i>Nu se acceptă.</i> Conform art.117 alin.(1) din Codul fiscal, subiectul impozabil care efectuează o livrare impozabilă pe teritoriul țării este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală pe livrarea în cauză. Totodată, art.11 alin.(5) din Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017, stipulează că documentele primare întocmite atât pe suport de hârtie, cât și în formă electronică au aceeași putere juridică. În aceeași ordine de idei, prevederile art.13 alin.(1) din Legea privind semnătura electronică și documentul electronic nr.91/2014, statuează că documentul electronic semnat cu semnătură electronică avansată calificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul analog pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă. De asemenea, art.5 alin.(2) din Legea nr.91/2014 stipulează că semnătura electronică avansată calificată are aceeași valoare juridică ca semnătura olografă. Conform anexei nr.2 pct.13 la Ordinul nr.118/2017 cu privire la aprobarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală” a Instrucțiunii privind completarea acestuia, la livrarea serviciilor, semnătura și aplicarea ștampilei beneficiarului pe exemplarul facturii fiscale a furnizorului, în baza cărora sunt înregistrate veniturile, nu este obligatorie. Pe exemplarul facturii fiscale a beneficiarului, în baza căruia sunt înregistrate cheltuielile și costurile, semnătura persoanei responsabile și, după caz, aplicarea ștampilei acestuia este obligatorie. Astfel, conform celor expuse, în cazul respectării prevederilor legale menționate supra, emiterea facturii fiscale aferente serviciilor prestate cu aplicarea semnăturilor electronice avansate și transmitere acesteia beneficiarului prin e-mail, nu contravine prevederilor legale.
	Măsurile propuse la Capitolul: 1.2. Stimulente fiscale și sprijin economic; 1.3. Acțiuni aferente valului trei al COVID-19 (1.3.3); 1.3.4. Abordarea crizei locațiunii spațiilor (pct.2) 1.3.5 Stimulente directe 3.5. Reforma fiscală exhaustivă (în partea ce vizează competența MF. Notă:	<i>S-a luat act.</i> Propunerea corespunde obiectivului propus în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE, acțiunea: Elaborarea și ajustarea cadrului normativ fiscal și vamal în vederea edificării unui sistem fiscal-vamal clar, previzibil și comod în procesul de calculare și achitate a

	subiectul depășirii taxelor vamale nu ține de competența SV).	obligațiilor fiscale și vamale. Detaliat oportunitatea ajustării cadrului normativ aferent va fi discutată în cadrul exercițiului de ajustarea a cadrului normativ fiscal și vamal.
Propuneri Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) Scr. CS nr. .21-78-277-6882 din 20.09.2021	1) Modificarea legislației contravenționale și a legislației în domeniul finanțelor publice locale în vederea perfecționării legislației privind agenții constatori la nivel local și repartizarea amenzilor contravenționale la bugetul local unde a fost comisă contravenția	<i>Se acceptă parțial.</i> Procesul de revizuire a legislației în domeniul finanțelor publice locale va fi realizat în cadrul exercițiului de efectuare a analizei cadrului normativ în vederea înaintării propunerilor pentru sporirea autonomiei financiare a administrației publice locale, activitate propusă în PaG 2021-2022, Capitolul XII. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI AUTONOMIE LOCALĂ.
	2) Revizuire prevederilor legislative referitor la împrumuturile la nivel local, la nivelul de îndatorare a bugetelor locale - plafoane limite de contractare a împrumuturilor de APL, obligațiuni și cele alte instrumente financiare la nivel local. (propunere la Acțiunea „Crearea platformei de tranzacționare în mod direct a valorilor mobiliare de stat către persoanele fizice”)	<i>Nu se acceptă.</i> Modificarea regulilor de îndatorare a autorităților publice locale va pune în pericol sustenabilitatea finanțelor publice.
	3) Cap XII Administrație publică și autonomie locală Indicatori de produs/rezultat: Dublarea veniturilor bugetelor locale de nivelul I pentru drumuri (100% taxa pe drumuri) Creșterea veniturilor bugetelor locale din taxa pe resurse naturale Descentralizarea și adaptarea sistemului de salarizare și cadre la principiile autonomiei locale. Cadrul legislativ revizuit.	<i>Se acceptă parțial.</i> Lista indicatorilor de produs și țintele aferente vor fi stabilite în cadrul exercițiului de efectuare a analizei cadrului normativ în vederea înaintării propunerilor pentru sporirea autonomiei financiare a administrației publice locale, activitate inclusă în PaG 2021-2022, Capitolul XII. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI AUTONOMIE LOCALĂ.
	4) Creșterea autonomiei și capacității financiare a APL prin modificarea cadrului normativ privind: - alocarea în bugetul local a unei părți din impozitul din activitatea de întreprinzător a persoanelor juridice; - defalcarea în bugetul local a 100% din taxa pentru folosirea drumurilor de autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova, taxele naturale; - eliminarea tuturor scutiilor la taxele și impozitele locale și transferarea dreptului de le stabili către APL; - creșterea veniturilor orașelor din impozitul pe venitul persoanelor fizice până la 75 % ; - acordarea 50% din taxa pe resursele naturale bugetelor locale de la la locul aflării lor ; -eliminarea confuziilor legale legate de activitatea filialelor agenților economici în teritoriu (localități), înregistrarea și achitarea impozitelor și taxelor în bugetele locale de la locul de reședință a filialei.	<i>S-a luat act.</i> Modificarea fragmentată a sistemului bugetar-fiscal nu este acceptabilă și urmează a fi examinată/analizată de comun de către toți actorii implicați. Astfel, modalitățile propuse pentru creșterea autonomiei și capacității financiare a APL vor fi examinate în contextul obiectivului propus în cadrul exercițiului de efectuare a analizei cadrului normativ în vederea înaintării propunerilor pentru sporirea autonomiei financiare a administrației publice locale, activitate inclusă în PaG 2021-2022, Capitolul XII. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI AUTONOMIE LOCALĂ.

	5) Asigurarea dreptului APL la politici proprii de cadre și remunerare. Corelearea sistemului actual de salarizare la principiile constituționale ale autonomiei locale, capacitățile financiare ale APL, recomandările Consiliului Europei și a cadrului legal național din domeniul salarizării, organizării și funcționării APL prin: - Eliminarea contradicțiilor și confuziilor actuale în domeniul premierii în cadrul APL; - Asigurarea libertății și dreptului APL la sisteme proprii de remunerație/stimulare, în conformitate cu eficiența activității și veniturile proprii.	<i>S-a luat act.</i> Subiectele ce vizează revizuirea sistemului de remunerare urmează a fi examinate în exercițiului de reevaluare sistemică a tuturor funcțiilor din sectorul bugetar, în baza rezultatelor implementării Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în scopul identificării și eliminării discrepanțelor existente și a posibilităților, inclusiv financiare, de eliminare a acestora activitate inclusă în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE.
	6) Creșterea independenței financiare a administrației publice de nivelul I prin: -Elaborarea și implementarea conceptului și mecanismului defalcării impozitului din venitul persoanelor fizice (IVPF) la locul de domiciliu; - Revizuirea formulei transferurilor cu destinație generală, prin includerea în ea și a altor impozite de stat (TVA, Accize, IVPJ) - Stabilirea prin lege organică a unui nivel minim de venituri fiscale, estimate ca pondere în PIB, care să fie asigurate anual, fie prin creșterea spectrului taxelor locale, fie prin stabilirea unor defalcări din impozite și taxe de stat; - Stabilirea prin lege organică a unui nivel minim de venituri fiscale, estimate ca pondere în PIB, care să fie asigurate anual, fie prin creșterea spectrului taxelor locale, fie prin stabilirea unor defalcări din impozite și taxe de stat; - Includerea în calculul defalcărilor a cel puțin 4 taxe și impozite de stat (TVA, IVPF, IVPJ, Accize) într-o proporție rezonabilă; - Dezvoltarea pieței împrumuturilor municipale, inclusiv obligațiuni municipale, împrumuturi pe termen lung, fonduri mixte, garanții și alte instrumente relevante pentru investiții în infrastructură; - Revizuirea mecanismului de transferuri cu destinație specială pentru infrastructura drumurilor locale, luând în considerație că construcția și întreținerea drumurilor locale reprezintă a competență proprie care urmează a fi finanțată din transferuri cu destinație generală.	<i>S-a luat act.</i> Modificarea fragmentată a sistemului bugetar-fiscal nu este acceptabilă și urmează a fi examinată/analizată de comun de către toți actorii implicați. Astfel, modalitățile propuse pentru creșterea autonomiei și capacității financiare a APL vor fi examinate în contextul obiectivului propus în cadrul exercițiului de efectuare a <i>analizei cadrului normativ în vederea înaintării propunerilor pentru sporirea autonomiei financiare a administrației publice locale</i>, activitate inclusă în proiectul Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, Capitolul XII. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI AUTONOMIE LOCALĂ. Adițional, se menționează că, propunerea privind <i>Stabilirea prin lege organică a unui nivel minim de venituri fiscale, estimate ca pondere în PIB, care să fie asigurate anual, fie prin creșterea spectrului taxelor locale, fie prin stabilirea unor defalcări din impozite și taxe de stat</i> este practic dificil de implementat în formulare actuală. De asemenea, APL sunt în drept să aplice mărimea taxelor locale fără a avea vre-o anumită limită (Hotărârea Curții Constituționale nr.27 din 14.09.2021 a sesizării nr. 220a/2020 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020 cu privire la modificarea unor acte normative (prerogativa de a stabili cuantumul taxelor locale)). Cu referire la <i>Dezvoltarea pieței împrumuturilor municipale, inclusiv obligațiuni municipale, împrumuturi pe termen lung, fonduri mixte, garanții și alte instrumente relevante pentru investiții în infrastructură</i>, la propunerea

		respectivă urmează să se expună Comisia Națională a Pieței Financiare.
	7) Asigurarea autonomiei organizaționale și funcționale al APL prin: - Revizuirea sistemului de remunerare și stimulare în conformitate cu principiile autonomiei locale, în vederea asigurării unor garanții și flexibilități suficiente pentru realizarea funcțiilor legale. - Asigurarea dreptului APL la politici proprii de cadre și remunerare. - stabilirea cu titlu de recomandare a unei cote din bugetul local care să fie destinată cheltuielilor de personal. - Revizuirea condițiilor de salarizare, acordare de concedii, pensionare și alte măsuri de protecție socială pentru primari/aleși locali în vederea asigurării unui statut social corespunzător unei autorități publice locale. 8) Asigurarea autonomiei locale-patrimoniale prin: - clarificarea statutului resurselor naturale locale, obiective acvatice, cariere etc., în vederea recunoașterii drepturilor APL.	<i>S-a luat act.</i> Subiectele ce vizează revizuirea sistemului de remunerare urmează a fi examinate în exercițiului de <i>reevaluare sistemică a tuturor funcțiilor din sectorul bugetar, în baza rezultatelor implementării Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în scopul identificării și eliminării discrepanțelor existente și a posibilităților, inclusiv financiare, de eliminare a acestora</i> activitate inclusă în PaG 2021-2022, Capitolul IX. FINANȚE PUBLICE. Pentru examinarea propunerii sunt necesare explicații suplimentare în partea ce ține de clarificarea statutului resurselor naturale locale, deoarece taxele locale percepute reprezintă sursele APL.
Propuneri înaintate din partea Asociației Obștești „Uniunea Cernobîl din Moldova” prin demersul dlui Anatolie Bîzgu, președintele AO „Mișcarea Refugiaților Transnistrieni” în cadrul consultărilor publice la proiectul PAG pentru anii 2021-2022 organizate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale Scr. MSMPS nr. 15/4766 din 09.09.2021	Majorarea alocației lunare de stat cu 250 lei anual până la atingerea minimului de existență pentru veteranii de război, persoanele cu dizabilități de pe urma războiului și membrii familiilor lor Modificarea legislației în vederea majorării scutirii personale anuale și acordării scutirii de impozitul pe bunurile imobiliare, de taxele locale și de taxa pentru folosirea drumurilor de autoturisme înmatriculate în Republica Moldova pentru toți veteranii de război, participanților la lichidarea consecințelor avarie de la C.A.E. Cernobîl și membrii familiilor celor decedați.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea corespunde proiectului de lege pentru modificarea articolului 2 din Legea 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație (inițiativa legislativă nr.241 din 16 septembrie 2021), asupra căruia Guvernul a aprobat <i>Aviz pozitiv în ședința Guvernului din 22.09.2021.</i> <i>S-a luat act.</i> În conformitate cu prevederile art.14 alin. (1) lit.e) din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani și art.7 pct.15) din Legea nr.909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, veteranii de război și persoanele care s-au îmbolnăvit și au suferit de boala actinică beneficiază de facilități fiscale conform prevederilor Codului fiscal nr.1163/1197. Astfel, conform art.33 alin.(2) lit.a)-f) din Codul fiscal, suma scutirii personale, va constitui 30000 lei pe an pentru orice persoană care: a) s-a îmbolnăvit și a suferit de boala actinică provocată de consecințele avariei de la C.A.E. Cernobîl; b) este persoană cu dizabilități și s-a stabilit că dizabilitatea sa este în legătură cauzală cu avaria de la C.A.E. Cernobîl; c) este părintele sau soția (soțul) unui participant căzut

		sau dat dispărut în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, cît și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan; d) este persoană cu dizabilități ca urmare a participării la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, precum și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan; e) este persoană cu dizabilități de pe urma războiului, persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie, persoană cu dizabilități severe și accentuate. Totodată, propunerea de majorare a sumei scutirii personale anuale pentru persoanele respective urmează a fi examinată în contextul elaborării politicii fiscale și vamale pentru anul 2022. De asemenea, conform art.283 alin.(1) din Codul fiscal, de înlesniri la plata impozitului pe bunurile imobiliare sînt scutiți: h) persoanele de vîrstă pensionară, persoanele cu dizabilități severe și accentuate, persoanele cu dizabilități din copilărie, persoanele cu dizabilități medii (participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, participanți la acțiunile de luptă din Afghanistan; i) familiile participanților căzuți în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și persoanele care au fost întreținute de aceștia; j) familiile militarilor căzuți în acțiunile de luptă din Afghanistan și persoanele care au fost întreținute de aceștia; l) familiile persoanelor decedate în urma unor boli cauzate de participarea lor la lucrările de lichidare a consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil și persoanele care au fost întreținute de acestea; Concomitent, art.283 alin.(2) din același Cod prevede că, categoriile de persoane indicate la alin.(1) lit.h)–l) beneficiază de scutire de plata impozitului pe bunurile imobiliare pentru obiectele impunerii cu destinație locativă, unde acestea și-au înregistrat domiciliul (în lipsa
--	--	--

		domiciliului – reședința), în limita valorii (costului) stabilite de autoritatea administrației publice locale, precum și pentru terenurile neevaluate de către organele cadastrale teritoriale care sînt ocupate de locuințe, pentru loturile de pămînt de pe lîngă casă (inclusiv terenurile atribuite de către autoritățile administrației publice locale ca loturi de pămînt de pe lîngă casă și distribuite în extravilan din cauza insuficienței de terenuri în intravilan). În partea ce ține de acordarea scutirii de taxele locale și de taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova pentru persoanele menționate în demers comunicăm că, în conformitate cu prevederile art.7 alin.(1) și (2) din Codul fiscal, impozitele și taxele de stat și locale se stabilesc, se modifică sau se anulează exclusiv prin modificarea și completarea prezentului cod. Pe parcursul anului fiscal (calendaristic), stabilirea de noi impozite și taxe de stat și locale, în afară de cele prevăzute de prezentul cod, sau anularea ori modificarea impozitelor și taxelor în vigoare privind determinarea subiecților impunerii și a bazei impozabile, modificarea cotelor și aplicarea facilităților fiscale se permit numai concomitent cu modificarea corespunzătoare a bugetului de stat și a bugetelor locale. Mai mult ca atât, scopul taxei pentru folosirea drumurilor este de a asigura cu resurse fondul rutier, resurse care conform art.1 alin.(1) din Legea nr.720/1996 privind fondul rutier, sunt destinate pentru dezvoltarea infrastructurii drumurilor, reparației, întreținerii și reconstrucția drumurilor publice și locale.
	Acordarea dreptului la introducerea gratuită în țară a unui autornobil fără achitarea taxelor vamale pentru veteranii de război, participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl și membrii familiilor celor decedați	<i>Nu se acceptă.</i> În corespundere cu art.31 alin. (1) din Codul vamal nr.1149/2000, importul este regimul vamal în care mărfurile introduse pe teritoriul vamal primesc statutul de mărfuri puse în liberă circulație numai după ce sunt plătite drepturile de import și sunt aplicate măsurile de politică economică. Astfel, propunereavine în contradicție cu prevederile art.6 alin.(8) lit.c) al Codului fiscal, în care este stipulat unul din principiile aplicării impozitelor și taxelor, și anume echitatea fiscală care prevede tratarea egală a persoanelor fizice și juridice,

		care activează în condiții similare în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. Totodată, se menționează că, obiectivele generale ale politicii fiscale nu sunt orientate spre extinderea facilităților fiscale, dar spre eficientizarea sistemului de impunere și subvenționarea directă din partea statului. În acest sens, se consideră că, în scopul susținerii veteranilor de război, participanților la lichidarea consecințelor avarie de la C.A.E. Cernobîl și membrii familiilor celor decedați este oportun operarea unor măsuri și utilizarea unor pârghii eficiente de susținere în domeniul social, altele decât cele de natură fiscală. Implementarea unor măsuri de politică socială care să asigure respectarea principiului destinației, ar face posibil ca categoriile de persoane specificate să beneficieze efectiv de pe urma aplicării măsurilor respective. Astfel, persoanele menționate supra urmează să fie susținute prin intermediul politicilor prin care se asigură că suportul acordat țină cont nemijlocit de situația financiară a persoanei respective, iar destinația suportului bugetar corespunde scopului propus.
Banca Națională a Moldovei Scr.nr. 31-002/40/2617 din 26.08.2021 Scr. CS nr. 21-78-248-6140 din 01.09.2021	1.1. Considerăm importantă promovarea, în mod prioritar, a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative (Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară, Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică ș.a.) - număr unic 719/MF/BNM/2019 - elaborat întru corelarea cadrului legal aplicabil activității administrative a Băncii Naționale cu prevederile Codului Administrativ al Republicii Moldova. Adoptarea respectivului proiect de lege constituie un angajament asumat de Republica Moldova în contextul Memorandumului suplimentar cu privire la politicile economice și financiare, semnat cu Fondul Monetar Internațional.	<i>S-a luat act.</i> Se va examina posibilitatea integrării ulterioare a propunerii date în documentul de planificare instituțională al Ministerului Finanțelor.
	1.2. La compartimentul „Politica externă”, supunem atenției Dvs. necesitatea aprobării proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 870/MF/BNM/2020), care prevede modificarea Legii nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și a Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară, în vederea implementării soluției pentru eficientizarea procesului de licențiere, autorizare și notificare în activitatea de schimb valutar.	<i>S-a luat act.</i> Se va examina posibilitatea integrării ulterioare a propunerii date în documentul de planificare instituțională al Ministerului Finanțelor.
	1.3. Propunem includerea acțiunii „Aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (care are drept scop transpunerea Directivei (UE) 2015/2366 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne (PSD2))”, cu precizarea indicatorului de monitorizare „Proiect de lege aprobat de Guvern și remis Parlamentului”, a termenului de realizare – „Octombrie 2021”, iar a instituțiilor responsabile – „Ministerul Finanțelor și Banca	<i>S-a luat act.</i> Se va examina posibilitatea integrării ulterioare a propunerii date în documentul de planificare instituțională al Ministerului Finanțelor.

	Națională a Moldovei”.	
	1.4. În contextul implementării recomandărilor Comitetului de experți MONEYVAL, considerăm importantă analiza (de comun cu autoritățile de specialitate și ministerul de resort) oportunității completării Planului cu o acțiune care ar viza adoptarea unui proiect de lege în acest sens, în vederea consolidării competențelor organelor cu funcții de supraveghere în domeniu, dar și a transpunerii Directivei (UE) 2018/843 a Parlamentului European și Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Precizăm că intenția ajustării cadrului legal național cu cel din urmă act este prevăzută și în Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020-2025 (pct.1.1.7.), aprobată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.239/2020.	<i>Nu se acceptă.</i> Responsabil de realizarea pct.1.1.7. din <i>Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020-2025</i>, aprobată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.239/2020, este Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în comun cu Banca Națională a Moldovei și Ministerul Finanțelor.

Domneiu: AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Agenția Națională de Dezvoltarea Rurală (ACSA)	Elaborarea noii Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Agricolă și Rurală pentru anii 2021-2030	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Modernizarea sectorului zootehnic, inclusiv asigurarea securității, siguranței alimentare și obținerea dreptului de export pe piața UE	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Elaborarea și aprobarea Fondului de Garantare a Creditelor Agricole, prin acces echitabil, transparent și larg pentru diverse tipuri de exploatații agricole	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Adoptarea de politici, stimulente financiare și mecanisme de sprijinire a adaptării și atenuării efectelor schimbărilor climatice asupra producției agricole	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea respectivă se încadrează în alte politici sau obiective majore care se regăsesc în PaG 2021-2022, cum ar fi Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală 2021-2030 și alte acte normative care vor fi elaborate pentru realizarea prevederilor strategiei.

	Creșterea, îmbunătățirea cadrului normativ aferent și prioritizarea alocării subvențiilor oferite de Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR).	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Registrului Exploatațiilor Agricole (REA), cel puțin elaborarea studiului de fezabilitate pentru perioada 2021-2022, care ar deveni în viitor un Registrul unic de identificare a agricultorilor în bază fondului funciar deținut, și/sau facilității de stocare - procesare – export, pentru orientarea corectă a subvențiilor oferite, identificarea măsurilor de intervenție pe piață internă, politicilor sectoriale, asigurarea securității alimentare interne și posibilităților de comerț și export. precum și facilitare accesul entităților agricole la serviciile guvernamentale, inclusiv prin E-guvernare. Astfel s-ar asigura eficiența utilizării surselor FNDAMR și un acces mai larg al tuturor entităților economice agricole indiferent de Forma Organizatorico – Juridică (FOJ). La moment fiind asigurat accesul la sursele FNDAMR doar pentru cca. 8000 de entități economice (2020, sau 33 start up, 7424 post investiționale) sau de cca. 0,9% din totalitatea de 902 214 exploatații agricole (conform Recensământului General Agricol 2011)	<i>Se acceptă parțial.</i> Se acceptă efectuarea studiului de fezabilitate, cu posibilitatea de extindere a ternului de realizare și identificare a resurselor necesare și selectarea operatorului. Suplimentar menționez ca pentru acțiunea respectiva nu sunt prevăzute mijloace financiare în CBTM. Un astfel de registru este necesar. De mai mult timp se vorbește despre necesitatea elaborării Registrului digital agricol sau al sistemului informațional integrat agricol. Studiul este binevenit. Nu este clar cat ar costa elaborarea studiului dat, cine îl va elabora și care vor fi sursele de finanțare. Totodată, trebuie de ținut cont și de cheltuielile necesare pentru mentenanța sistemului menționat care nu sunt prevăzute în CBTM.
	Rețeaua de Informații Contabile Agricole (RICA - eng. Farm Accountancy Data Network, FADN) – sau cel puțin la nivel de studiu de fezabilitate pentru primul an de activitate. RICA fiind un sistem european de colectare și clasificare a datelor, este realizat în funcție de două criterii: dimensiunea economică și tipul de agricultură, astfel prin observarea exploatațiilor agricole – tipice și individuale și a caracteristicilor acestora, inclusiv a terenurilor, a animalelor, a forței de muncă și echipamentelor agricole, etc. Prin acest instrument statul – ministerul poate realiza corect, transparent și echidistant politicile sectoriale, modul, timpul, mărimea și mecanismele stimulentele investiționale și monetare exploatațiilor agricole.	<i>Nu se acceptă.</i> Este necesar de stabilit relațiile dintre colecții de date, inclusiv APL de nivelul I și II și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Mijloace financiare pentru Studiu nu sunt stabilite în CBTM.
Federația națională a crescătorilor de ovine și caprine din Moldova	Includerea unui compartiment consacrat procesării laptelui de oaie și capră. La fel, să se revadă în politicile sectorială procesarea acestor produse.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește deja în proiectul Programului național de dezvoltare a sectorului.
	Creșterea Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural până la 2 mlrd în anul 2021	<i>Se acceptă.</i> Ministerul susține necesitatea majorării mijloacelor financiare destinate dezvoltării agriculturii și mediului rural, alocate anual Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului (în continuare FNDAMR) prin Legea bugetului de stat. În acest context, este necesar majorarea FNDAMR cu cel puțin 820 mil.lei. Majorarea FNDAMR urmează a fi solicitat la rectificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2021 și la elaborarea

		bugetului de stat pentru anul 2022.
	Înregistrarea terenurilor de pășuni cu obținerea numărului cadastral din contul bugetului de stat în scopul îmbunătățirii învelișului ierbar din contul fermierilor și a proiectelor IFAD	<i>Nu se acceptă.</i> Problemele ce țin de înregistrarea terenurilor APL este de competența ARFC și ASP care implementează proiectul de Înregistrare și Evaluare Funciară. Obiectivul general al proiectului este de a îmbunătăți calitatea și transparența sistemului de administrare funciară și sistemului de evaluare în Republica Moldova, prin asigurarea înregistrării tuturor bunurilor imobile transmise în proprietate privată, delimitarea terenurilor proprietate publică și evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării.
	Includerea în Programul de activitate a Guvernului instruirea producătorilor agricoli pe domeniul adaptării eficiente a fermelor la schimbările climatice în mod obligatoriu	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea respectivă se încadrează în alte politici sau obiective majore care se regăsesc în plan, cum ar fi Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală 2021-2030 și alte acte normative care vor fi elaborate pentru realizarea prevederilor strategiei.
Biolab Test – (Laborator de Testări Agrochimice ale resurselor de sol și apă pentru irigații și consultații în domeniul agricol)	Elaborarea registrului unic electronic al fermierilor și fermelor agricole din Moldova – pentru identificarea, evidența statistică a celor ce produc și comercializează produse sigure în lanțul agrolimentar	<i>Se acceptă de principiu.</i> Se acceptă efectuarea studiului de fezabilitate, cu posibilitatea de extindere a termenului de realizare și identificare a resurselor necesare și selectarea operatorului. Suplimentar menționez că pentru acțiunea respectivă nu sunt prevăzute mijloace financiare în CBTM.
	Digitalizarea terenurilor/campurilor și menținerea pașapoartelor agrochimice electronice cu perioade, doze, preparate aplicate pe cultura, cantități recoltelor.	<i>Nu se acceptă,</i> reieșind din termenii restrinși de implementare a PaG 2021-2022. Fiecare deținător de terenuri trebuie să dețină cartea istoriei câmpului unde se includ datele menționate. Ar fi binevenit de digitalizat informația dată, doar că nu există o entitate care poate ține controlul în acest sens. Ca o propunere poate fi dezvoltat SI Registrul Solurilor și de inclus un modul în acest sens.

	Aprobarea fondului de susținere a sectorului agricol (subvenționare) la 2 % din PIB (pentru Republica Moldova - țară agrară).	<i>Nu se acceptă.</i> Modificarea în cauză nu poate fi acceptată conceptual, deoarece contravine art. 17 alin. (3) din <i>Legea finanțelor publice și responsabilității bugetare-fiscale nr. 181/2014</i>, conform căruia ”Stabilirea prin alte acte normative decât legea/decizie bugetară anuală a unor sume sau cote procentuale din buget sau din produsul intern brut destinate anumitor domenii, sectoare sau programe nu se admite”. Totodată, relevăm că, <i>Legea nr. 181/2014</i> determină cadrul juridic general în domeniul finanțelor publice, normele acesteia aplicându-se la elaborarea, aprobarea, executarea, raportarea și controlul bugetelor, precum și a fondurilor componente ale bugetului public național.
	Sistematizarea subvențiilor în: - plăți fixe per ha pentru fiecare fermier; - plăți de performanță - prin aplicarea coeficienților de performanță la subvenționare (format după nr de angajați în câmpul muncii, bunele practici de analiza solului, recolta obținută la ha, deținerea unei ferme zootehnice sa)	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi examinată în procesul de elaborare a cadrului normativ de reglementare a domeniului subvenționarea producătorilor agricoli.
	Aprobarea plăților de subvenționare doar fermierilor care respectă asolamentul în circuitul culturilor pe teren.	<i>Nu se acceptă.</i> Tine de politica de subvenționare, în plus, elaborarea asolamentelor este o acțiune care se va regăsi în noua Strategie de dezvoltare a sectorului.
	Analiza solului – practica obligatorie pentru monitorizarea, menținerea și creșterea stării fertilității solului. Includerea la măsura de subvenționare – practica Germaniei.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi examinată în procesul de elaborare a cadrului normativ de reglementare a domeniului subvenționarea producătorilor agricoli.
	Dezvoltarea cadrului pentru asigurarea riscurilor în agricultura pentru fermieri	<i>Nu se acceptă.</i> Legea nr.183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură deja prevede cadrul normativ necesar și care oferă avantaje majore pentru agricultori.
	Extinderea rețelei de canale și bazine de acumulare-apa pentru acoperirea suprafețelor de teren irigat până la 500 mii ha în următorii 4 ani.	<i>Nu se acceptă.</i> Se va examina pentru a se prevedea în noua Strategie, deoarece este o acțiune pe termen lung. În 4 ani nu poate fi majorată suprafața irigată până la 500 mii.
	Crearea regional a unor hub-uri pentru servicii de colectare/omogenizare/sortare/ambalare a loturilor de produse agricole pentru diferite cerințe/piețe.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Reiesind din termenul restrâns de implementare a PaG 2021-2022, acțiunea respectiva urmează să se regăsească în noua Strategie de dezvoltare a sectorului.

Asociația națională a producătorilor de lapte și produse lactate	Elaborarea și aprobarea Planului Național de monitorizare a indicatorilor de calitate pentru lapte brut Reg. 853/2004 UE sau HG nr.435/2010.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Se va propune pentru Planul de activitate al ANSA. Conform prevederilor art.27 alin.(1) din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, ANSA elaborează și pune în aplicare Programul național de supraveghere și monitorizare a reziduurilor și a altor contaminanți în produse și asigură controlul realizării acestuia. Astfel, întru implementarea prevederilor legii prenotate, anual prin Ordinul directorului general al ANSA se aprobă Programul de monitorizare și supraveghere în domeniul siguranței alimentelor, sănătății plantelor și furajelor.
	Modificarea HG nr.836/2020 privind Regulamentul privind acordarea de plăți directe per cap de animal. Acordarea plăților directe per cap de animal la kg produs de lapte/ carne livrat întreprinderilor procesatoare.	<i>Nu se acceptă.</i> Acordarea plăților directe per kg de produs (lapte/carne, etc.) presupune riscuri de fraudare și delapidare a mijloacelor financiare din FNDAMR. Mai mult ca atât, acordarea plăților directe per cap de animal, este mai avantajoasă pentru crescătorii de animale, ceea ce le oferă posibilitatea de dezvoltare mai rapidă a afacerilor.
	Pentru obținerea drepturilor de export pentru mai multe produse agroalimentare se propune: Transpunerea și alinierea la acquis-ul UE.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea dată se regăsește deja în acțiunile pentru PaG 2021-2022. În vederea obținerii dreptului de export pe piața UE pentru mai multe produse agroalimentare (carne de pasăre, ouă de categoria B și produse compuse) s-a propus acțiunea: Elaborarea și aprobarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (HG 1209/2007, HG 931/2011, HG 65/2001, HG 221/2009, HG 157/2019, HG 1208/2008, HG 773/2013, HG 624/2020) , care va alinia cadrul normativ național cu cel UE pentru exportul cărnii de pasăre și ouă de categoria B. Proiectul va transpune: 1) Regulamentul (CE) nr. 543/2008 2) Regulamentul (CE) nr. 589/2008 3) Regulamentul (UE) nr.2019/229.
	Dezvoltarea sistemului LIMS pentru toate centrele de laboratoare(Bălți; Dondușeni; Cahul; Chișinău) și interconectarea cu toate bazele de date pentru a asigura accesul la datele statistice în mod echitabil.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea este în curs de realizare. În cadrul proiectului Reforma Climatului Investițional (etapa II) agreeat între Guvernul Republicii Moldova și Corporația Financiară Internațională, ANSA beneficiază de suport și asistență din partea IFC/WBG în dezvoltarea și implementarea

		Sistemului Informatic Integrat de Siguranță a Alimentelor. În cadrul proiectului va fi efectuată reingineria și integrarea a 3 sisteme informatice utilizate în cadrul ANSA: Registrul de Stat al Animalelor (RSA), Managementul Măsurilor Sanitar-Veterinare (MMSV) și Sistemul Informatic de Management al Activităților de Laborator (LIMS), precum și implementarea unor soluții informatice conexe (portal WEB destinat furnizării serviciilor electronice publicului larg și aplicație mobilă destinată lucrului la distanță a angajaților ANSA și a medicilor veterinari de liberă practică). Activitățile de proiectare, dezvoltare și implementare a Sistemului Informatic Integrat de Siguranță a Alimentelor urmează a fi realizate pe parcursul a 15 luni și finalizate în octombrie 2022
	Lupta cu Fraudele în agricultură /Fraude în agricultura ecologică	<i>Se acceptă.</i> Proiectul de lege privind producția agroalimentară ecologică și etichetarea produselor ecologice, inclus în PaG 2021-2022, vine cu modificări la Codul contravențional
	Elaborarea și aprobarea Programului de dezvoltare a sectorului de producere a cărnii.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea dată se regăsește în acțiunile pentru PaG 2021-2022 în calitate de document de politici publice sectorial.
	Crearea unui „Fond de Resurse” în formă naturală (furaje, motorină, semințe, cereale) cu suportul donatorilor	<i>Nu se acceptă.</i> Statul dispune de rezerva de stat – fond special de bunuri materiale, preponderent cu destinație civilă, creat la depozitele Agenției Rezerve Materiale și ale agenților economici în scopul asigurării necesităților de mobilizare pe timp de asediu și de război, intervenirii operative a statului pentru protecția populației și a teritoriului, pentru asigurarea funcționării stabile a economiei naționale și apărării țării în situațiile de urgență/exceptionale, în cazul apariției unor fenomene sociale sau economice, atentatelor teroriste, precum și în scopul acordării ajutorului umanitar și contribuirii la stabilitate în sectoarele economiei naționale în cazul apariției unor disfuncționalități.
	Legea zootehniei	<i>Se acceptă.</i> Propunerea dată se regăsește în acțiunile pentru PaG 2021-2022.

	Solicitare de transpunere a: 1) Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor (Regulamentul privind controalele oficiale); 2) Regulamentului (UE) 692/2020 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429;	<i>Se acceptă de principiu.</i> Având în vedere că aceste 2 acte UE vin să actualizeze cele mai importante reglementări pe domeniul alimentar și vizează cele mai complexe legi (Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, Legea nr.231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor și Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor) propunerea dată se va include în Planul de Acțiuni a MAIA pentru anul 2022.
	Transferul ANSA în subordinea MAIA	<i>Se acceptă.</i> Propunerea dată se regăsește în acțiunile pentru PaG 2021-2022.
	Digitalizarea ANSA	<i>Se acceptă de principiu.</i> În cadrul proiectului Reforma Climatului Investițional (etapa II) agreat între Guvernul Republicii Moldova și Corporația Financiară Internațională, ANSA beneficiază de suport și asistență din partea IFC/WBG în dezvoltarea și implementarea Sistemului Informatic Integrat de Siguranță a Alimentelor. În cadrul proiectului va fi efectuată reingineria și integrarea a 3 sisteme informatice utilizate în cadrul ANSA: Registrul de Stat al Animalelor (RSA), Managementul Măsurilor Sanitar-Veterinare (MMSV) și Sistemul Informatic de Management al Activităților de Laborator (LIMS), precum și implementarea unor soluții informatice conexe (portal WEB destinat furnizării serviciilor electronice publicului larg și aplicație mobilă destinată lucrului la distanță a angajaților ANSA și a medicilor veterinari de liberă practică). Activitățile de proiectare, dezvoltare și implementare a Sistemului Informatic Integrat de Siguranță a Alimentelor urmează a fi realizate pe parcursul a 15 luni și finalizate în octombrie 2022
Compania „Terafix” SRL	Referitor la modificarea Legii nr.129/2019, luarea în considerare, în procesul de transpunere a ultimilor modificări legislative de la nivel european, Regulamentul 2021/1372 din 17 august 2021, fapt care va facilita exportul în UE a produselor obținute din procesarea subproduselor de origine animală, având în vedere și recomandările studiului de fezabilitate elaborat în prima jumătate a anului 2021 în RM, privind gestionarea subproduselor de origine animală (finanțat de BM)	<i>Se acceptă.</i> Propunerea dată se regăsește în acțiunile pentru PaG 2021-2022. Întru implementarea prevederilor art. 4 și 43 alin.(3) a Legii nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului

		uman s-a propus acțiunea: Elaborarea și aprobarea proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea normei sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, care va transpune Regulamentul (UE) nr. 142/2011.
Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	Reglementarea accesului producătorilor la soiuri noi de perspective, îndeosebi cele care provin din UE: - Adăugarea eligibilității soiurilor înscrise în Catalogul FRUMATIS al UE (LP276/2016) - Precizarea eligibilității soiurilor în proces de testare (LP276/2016)	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea ține de regulamentul de subvenționare și va fi examinată în cadrul Grupului de lucru de la următoarea modificare a Legii 276/2016 și a Legii 68/2013.
	Modificarea alin. 31 din art. 17 și a punctului 1.6 din anexa nr. 1 a Legii nr. 489/1999, prin care tarifele și baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii - pentru persoanele angajate prin contract individual de munca ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii de către angajatorii din agricultura (persoane fizice și juridice) care practică în decursul perioadei de gestiune nu mai puțin de 75% din activitățile stipulate în grupele 01.1-01.6 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei	<i>Se acceptă.</i> Diversificarea activităților va permite antrenarea angajaților pe o perioadă mai mare și menținerea forței de muncă la întreprindere.
	Revizuirea și completarea grupurilor CAEM 01.61 - activități auxiliare agriculturii și 01.63 - activități după recoltare - cu activități și servicii specifice dezvoltării agriculturii cu valoare înaltă și activități non-agricole în zonele rurale desfășurate de angajatorii din agricultura.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Diversificarea activităților va permite antrenarea angajaților pe o perioadă mai mare și menținerea forței de muncă la întreprindere.
Federația crescătorilor de ovine și caprine pentru carne și lapte	Excluderea condiției extravilan a fermelor pentru a accesa mai ușor fondurile de subvenționare	<i>Nu se acceptă.</i> La moment contravine cerințelor sănătate, bunăstare și de biosecuritate stabilite de Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară. Propunerea va fi examinată în procesul de elaborare a proiectului de HG pentru modificarea HG 836/2020
Asociația cultivatorilor de lavandă din Moldova	Revizuirea Programului de dezvoltare rurală, dat fiind faptul că se axează pe dezvoltarea mediului rural și combaterea migrației forței de muncă, lipsa căreia este simțită la toate nivele	<i>Se acceptă.</i> Se prevede elaborarea conceptului Programului de dezvoltare rurală urmare a aprobării Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Agricolă și Rurală pentru anii 2021-2030.
	Stabilirea condițiilor și regulilor clare pentru distribuirea echitabilă a subvențiilor, stimularea producătorilor mici	<i>Se acceptă.</i> Se prevede elaborarea unui nou mecanism de subvenționare în agricultură și mediul rural, urmare a aprobării Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Agricolă și Rurală.
	Analizarea posibilității substituirii importurilor cu producția internă și diversificarea exporturilor	<i>Se acceptă.</i> Propunerea respectivă se încadrează în politicile și acțiunile majore proiectate în PaG 2021-2022, cum ar fi

		Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală 2021-2030 și alte acte normative care vor fi elaborate pentru realizarea prevederilor strategiei, precum și în alte documente de politici.
	Crearea grupului de lucru sectorial pentru plantele aromatice și medicinale și includerea programului de dezvoltare a sectorului de plante aromatice în PaG.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Grupul de lucru este creat prin Ordinul Ministerului 172 don 19 iulie 2018. Promovarea programului urmează să se regăsească în prevederile Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală 2021-2030.
Petru Pleșca, dr., conf. Cercetător universitar, catedra Îmbunătățiri funciare și fizică	Soluționarea problemelor centralelor hidrografice în contextul reabilitării sistemelor de irigare și asigurării acumulării apei în interiorul țării pentru irigare.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Problema abordată se va examina la definitivarea documentului de politici în domeniul hidroameliorației.
Valentina Badrajan, I.P. „Fondul de Dezvoltare Durabilă Moldova”	Susținerea de către stat a Asociațiilor utilizatorilor de apă prin acordarea subvențiilor la procurarea echipamentelor necesare utilizării apelor. De asemenea, să fie introduse în acest mecanism de susținere asociațiile noi create, care au preluat sistemele nereabilitate, parțial funcționale sau/și nefuncționale.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Problemele abordate vor fi examinate în noul concept de subvenționare după aprobarea SNADR.
	Crearea fondului de garantare a creditelor în agricultură	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Co-subvenționarea costului la desecare	<i>Nu se acceptă la etapa actuală.</i> O decizie în acest sens urmează a fi examinată în comun cu Ministerul Mediului. Este necesar de examinat suplimentar ținând cont că specialiștii din domeniul mediului sunt de opinie că reiesind din importanta protecției ecosistemelor naturale în lunca râului Prut, în special ca loc pentru reproducerea/cuibarirea speciilor de păsări acvatice, ar fi oportun ca terenurile inundabile din zonele menționate să fie schimbate destinația acestora și incluse în sistemul ariilor naturale protejate (extinderea Rezervației Biosferei Prutul de Jos) și crearea zonelor umede de importanta națională.
	Alocarea subvențiilor în sector conform limitelor aprobate, modificări la Codul fiscal privind statutul Asociațiilor utilizatorilor de apă conform Legii 171.	<i>Se acceptă.</i> Reiesind de importanta strategică de modernizare a sectorului de irigare, modificări la Codul fiscal urmează a fi prezentate MF.

Boris Găină, Academician, prof., Vice-președinte al Academiei de Știință	Lupta cu efectele asupra încălzirii globale (inundații, secetă, înghețuri, grindină)	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea respectivă se încadrează în alte politici sau obiective majore care se regăsesc în PaG 2021-2022, cum ar fi Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală 2021-2030 și alte acte normative care vor fi elaborate pentru realizarea prevederilor strategiei.
	Combaterea bolilor și dăunătorilor prin eficientizarea strategiilor și utilizarea tehnologiilor eficiente	<i>Nu se acceptă.</i> În domeniul dat sunt aprobate următoarele acte normative: 1. Hotărârea Guvernului nr.123/2018 cu privire la aprobarea Programului național de protecție integrată a plantelor pentru anii 2018-2027 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia. 2. Hotărârea Guvernului nr.42/2020 pentru aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar.
	Implementarea pe scara largă a soiurilor autohtone vechi, pentru a păstra patrimoniul vechi	<i>Nu se acceptă.</i> A se vedea acțiunile proiectate la capitolul „Educație și Cercetare” al PaG 2021-2022. Într-o economie de piață, piața creează cererea și oferta. Actualmente nu este cerere pentru soiurile respective. Totodată ele se păstrează în fondurile genetice ale instituțiilor științifice și de cercetare.
	Asigurarea instituțiilor de cercetare din agricultură cu finanțare în scopul realizării și implementării rezultatelor prin transfer tehnologic în economia națională a țării	<i>Se acceptă de principiu.</i> A se vedea acțiunile privind eficientizarea mecanismului de finanțare a instituțiilor de cercetare, proiectate la capitolul „Educație și Cercetare” al PaG 2021-2022. Totodată, cu referire la procesul de cercetare și transfer tehnologic în agricultură, acesta necesită modernizare.
	Motivarea studiilor în instituțiile de învățământ prin majorarea burselor și crearea tuturor condițiilor pentru a menține studenții în țară.	<i>Se acceptă de principiu.</i> A se vedea acțiunile proiectate la capitolul „Educație și Cercetare” al PaG 2021-2022.
	Organizarea seminarelor științifico-practice pentru savanții din Academie, universități și instituții de profil pe cele mai stringente probleme ale complexului agro-industrial.	<i>Nu se acceptă.</i> Consiliul tehnico-științific al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare constituie platforma de comunicare, care oferă posibilitatea de a discuta problemele din sector, în special aspectele de ordin științific.

Federația Națională a Fermierilor din Moldova	Includerea unei acțiuni privind evaluarea implementării acțiunilor aprobate în PaG la sfârșitul anului, să fie desemnat persoana responsabilă pentru fiecare acțiune, toate strategiile, planurile de acțiuni să fie direcționate către soluționarea unei probleme majore care persistă în domeniul agro-alimentar. Orice acțiune prevăzută în plan trebuie evaluată pentru a constata impactul asupra soluționării problemei identificate.	<i>Se acceptă.</i> Proiectul Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea PaG 2021-2022 conține toate detaliile cu privire la mecanismul de monitorizare și raportare a realizării acțiunilor și indicatorilor stabiliți, conform prevederilor cadrului normativ în vigoare (HG nr.386/2020).
	Creșterea veniturilor producătorilor mici și mijlocii	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea presupune a fi rezultatul sau impactul realizării unor acțiuni care ar genera creșterea veniturilor producătorilor mici și mijlocii. În acest context, Programul de activitate a Guvernului și PaG 2021-2022 prin acțiunile propuse vine în susținerea dezvoltării afacerilor producătorilor mici și mijlocii prin diverse programe și instrumente de suport în vederea creșterii veniturilor acestora.
Agencia pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii	Implicarea tinerilor în activitățile agricole. Subvenționarea ratelor achitate în cadrul agenției pentru tinerii fermieri implicați în agricultură, pentru cei care doresc să investească în procesare și în sistemele de irigare.	<i>Se acceptă.</i> Revizuirea și îmbunătățirea actelor normative care reglementează procesul de implicare a tinerilor în activitățile agricole și non agricole (HG nr. 507/2018).
Ion Moraru, specialist principal DAA Hîncești	Elaborarea unui program național pentru promovarea producerii cărnii de ovine	<i>Se acceptă.</i> PaG 2021-2022 prevede elaborarea programelor sectoriale în domeniul zootehniei.
	Crearea cooperativelor de producători individuali de lapte	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea va fi examinată în procesul de elaborare a proiectului de modificare a HG nr.455/2017.
	Implicarea APL-urilor la activitățile de împădurire	<i>Se acceptă.</i>
	Transferarea direcțiilor agricole raionale în subordinea Ministerului	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea respectivă urmează a fi examinată în contextul inițiativei privind reforma administrației publice centrale, preconizată a fi realizată pe parcursul anului 2022. La moment Ministerul conlucrează permanent cu Direcțiile agricole din raioane.
	Implicarea DRAA la elaborarea strategiei și regulamentelor de subvenționare	<i>Se acceptă.</i> DRAA vor fi cooptate în procesul elaborării proiectelor Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală 2027 și alte acte normative aferente.
Federația agricultorilor din Moldova „FARM”	Corelarea fondului de subvenționare cu prioritățile noii strategii din sector	<i>Se acceptă.</i> Propunerea va fi considerată în procesul elaborării proiectului Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală 2027 și alte acte normative aferente, planificate în

		proiectul PaG 2021-2022.
	Identificarea fondurilor și resurselor necesare pentru achitarea datoriilor la subvenționare.	<i>Se acceptă.</i>
	Procesarea la scară mică prin diminuarea restricțiilor, deoarece la moment se supun condițiilor unice creînd impedimente pentru producătorii mici.	<i>Nu se acceptă.</i> Se propune ca FARM să prezinte informație detaliată despre prevederile din actele normative care creează impedimente la dezvoltarea producătorilor mici. După care, urmează a fi examinate și, după caz, modificate în actele normative (înaintate).
	Conlucrarea tuturor actorilor privind extensiunea rurală, urmînd o abordare integrată a eforturilor și preluând experiența UE.	<i>Se acceptă.</i>
Asociația cîneparilor	Elaborarea unei metodologii privind autorizarea producerii culturii de cînepă.	<i>Nu se acceptă.</i> Promovarea culturilor de nișă și de perspectiva urmează să se regăsească în Strategia de dezvoltare a agriculturii 2027. MAIA consideră cînepa industrială o cultură de perspectivă și a încercat încă din anul 2017 să promoveze un proiect în acest sens, dar practic toate instituțiile au venit cu reacție negativă la această idee. În plus, competența de a autoriza cultivarea cînepei ține de competența MAI și Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale. Prin urmare, propunerea va fi examinată de comun acord cu autoritățile relevante ulterior fiind luată decizia privind elaborarea Metodologiei privind autorizarea producerii cînepei.
Asociația industrie, panificație și morărit	Crearea unei metode de formare a prețurilor pentru ca industria să poată să se dezvolte în continuare.	<i>Nu se acceptă.</i> În conformitate cu prevederile Legii cu privire la comerțul interior nr. 231 din 23.09.2010, produsele și serviciile se comercializează pe teritoriul Republicii Moldova la preturi libere de vânzare, cu excepția prețurilor/ tarifelor reglementate de către stat.
Camera de Comerț Americană din Moldova, a propus	Optimizarea procedurilor privind certificarea produselor ecologice la export, recunoașterea certificatelor emise de autoritățile străine pe teritoriul RM. Adoptarea unei noi legi în domeniul produselor agroalimentare ecologice. Proiectul de lege este dezvoltat prin transpunerea celor mai recente reglementări UE.	<i>Se acceptă.</i> Proiectul de lege privind producția agroalimentară ecologică și etichetarea produselor ecologice a fost inclus în PaG 2021-2022 și urmează să fie promovat și aprobat pînă la sfîrșitul anului curent.
	Subvenționarea agriculturii ecologice cu focus pe export Accesul agenților economici din domeniul agriculturii ecologice la Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural este condiționat de obținerea certificărilor eliberate de organisme de certificare locale. Pe de altă parte, țările UE, care sunt principala destinație a produselor agricole	<i>Se acceptă.</i> În baza noii legi aprobate privind producția agroalimentară ecologică și etichetarea produselor ecologice, inclusă în PaG 2021-2022, va fi posibilă recunoașterea certificatelor ecologice.

	ecologice, nu recunosc statutul ecologic al bunurilor în baza certificatelor prenotate, solicitând efectuarea controlului de către organismele de certificare europene. Menționăm neclaritatea politicii statului de a subvenționa agenți economici din domeniul agriculturii ecologice care nu au acces la piața externă, iar la nivel local nu există cultură de consum a produselor organice	
	Stimularea finanțării prin leasing a producătorilor agricoli. Reglementările actuale prevăd faptul că în cazul procurării unor categorii de bunuri, prin intermediul companiilor de leasing, producătorul agricol va avea dreptul să solicite subvenția odată cu achitarea ultimei rate și trecerea în proprietate a bunului. Considerăm că o asemenea măsură nu stimulează într-un mod suficient producătorii agricoli să procure bunuri prin încheierea contractelor de leasing. Din aceste considerente, se propune analiza oportunității beneficierei de subvențiile prevăzute în cadrul unor submăsuri, până la momentul obținerii dreptului de proprietate, subvenția calculându-se reieșind din costul tehnicii și utilajului prevăzut în contract.	<i>Nu se acceptă.</i> Prin propunerea înaintată autorul acesteia urmărește ca dreptul de a solicita subvenție să se nască pînă la obținerea dreptului de proprietate asupra tehnicii și utilajului agricol. Cu toate că lipsește o analiză detaliată a propunerii, apreciem că aceasta într-adevăr ar fi mai eficientă în stimularea investițiilor la procurarea tehnicii agricole, întrucît ar reduce intervalul de timp pentru obținerea subvenției, de la achitarea integrală la cea a achitării ratei. Sub aspect juridic însă, propunerea este contrară prevederilor articolului 24 alin 1) litera d) din Legea nr. 276/2016 potrivit căruia sunt pasibile de subvenționare producătorii agricoli (...) Contravine principiilor acordare a împrumuturilor și gajului prin contractele de leasing
	Crearea condițiilor de export a produselor compuse în Uniunea Europeană. Intensificarea procesului de crearea a condițiilor necesare în vederea permiterii exportului de produse compuse în Uniunea Europeană constituie o prioritate pentru mediul de afaceri care va permite lărgirea pieței de desfacere a produselor autohtone.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea este parțial realizată. Conform prevederilor Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/645 al Comisiei din 15 aprilie 2021 de modificare a anexei I la Regulamentul (UE) nr. 605/2010 în ceea ce privește lista țărilor terțe sau părților de țări terțe din care este autorizată introducerea în Uniunea Europeană de loturi de lapte crud, de produse lactate, de colostru și de produse pe bază de colostru, RM a obținut dreptul de tranzit de produse compuse pe teritoriul UE. În prezent în privința exportului de produse compuse RM este la etapa de negociere. În vederea obținerii dreptului de export pe piața UE pentru mai multe produse agroalimentare (carne de pasăre, ouă de categoria B și produse compuse) în pPaG 2021-2022 a fost planificată elaborarea și aprobarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (HG 1209/2007, HG 931/2011, HG 65/2001, HG 221/2009, HG 157/2019, HG 1208/2008, HG 773/2013, HG 624/2020) , care va alinia cadrul normativ național cu cel UE pentru exportul cărnii de pasăre și ouă

		de categoria B. Proiectul va transpune: 1) Regulamentul (CE) nr. 543/2008 2) Regulamentul (CE) nr. 589/2008 3) Regulamentul (UE) nr.2019/229.
Îmbunătățirea legislației aferent pieței producției alcoolice: 1. Reducerea esențială a costurilor de licențiere a activității de producere a alcoolului etilic și a producției alcoolice; 2. Recunoașterea modelelor certificatelor de conformitate emise de țările cu care Republica Moldova are semnate acorduri de liber schimb, pentru a evita dublarea acțiunilor inutile, iar, după caz, simplificarea procedurii de certificare a produselor alcoolice; 3. Eliminarea unor mecanisme cu caracteristici de barieră netarifară (e.g. „dop de dispersie”) la unele produse alcoolice.		<i>Se acceptă.</i> Acțiunea a fost planificată în PaG 2021-2022.
Identificarea unor noi nișe privind agricultura cu valoare adăugată înaltă - precum producerea uleiurilor CBD (canabidiolul), prin dezvoltarea de studii de fezabilitate cu privire la potențialul generat de reglementarea respectivei activități, o industrie globală cu o prognoză de creștere pe termen mediu până la 23,6 miliarde dolari SUA		<i>Se acceptă parțial.</i> Promovarea culturilor de nisă urmează a fi inclusă în Strategia de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. În plus pentru realizarea acestei acțiuni urmează a fi modificat cadrul normativ, deoarece în RM cânepa (cannabis, nu contează Sativa sau Indica) este în Lista substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe. Prin urmare este necesar inițial de modificat cadrul normativ.
Soluționarea problemelor privind reglementările actuale ale Codului funciar în vigoare și detalierea acestora prin includerea în planul de acțiuni. Întreprinderile miniere se află actualmente într-o stare incertă, întrucât, pe de o parte, dispun de dreptul de folosință a subsolului acordat anterior de către organele de resort, precum și de dreptul de proprietate a solului (terenurilor agricole), dar pe de altă parte, sunt în imposibilitate de a exploata subsolul. Respectivul fapt impune modificarea reglementărilor funciare în vederea acordării permisiunii de schimbare a destinației terenurilor agricole de calitate superioară în altă categorie de destinație pentru extragerea substanțelor minerale utile de importanță națională aprobate conform legislației în vigoare, în hotarele perimetrelor miniere.		<i>Nu se acceptă.</i> Nu se acceptă propunerea CCA de a permite schimbarea destinației terenurilor agricole de calitate superioară.
Adoptarea unui act normativ / Ordin ANSA pentru a soluționa problema: „Lipsa sistemului de analiză a riscurilor la introducerea bunurilor supuse controlului ANSA la frontieră. Contrar prevederilor HG nr. 938/2018, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor nu a implementat sistemul de analiză a riscurilor pentru determinarea tipului de control ce urmează a fi efectuat de către inspectorii ANSA.”		<i>Nu se acceptă.</i> Sistemul de analiză a riscului este implementat prin Hotărârea Guvernului nr.1280/2018 „Cu privire la aprobarea Metodologiei privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor aferentă domeniilor de competență ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor”
Modificarea Legii nr. 231/2010 privind comerțul interior pentru a soluționa		<i>Nu se acceptă.</i>

	probleme ce țin de: „Practici și mecanisme discriminatorii dintre produse locale și străine. Revizuirea măsurilor ce reprezintă bariere netarifare în calea comerțului, cum ar fi limitarea expunerii pe rafturile magazinelor a mărfurilor importate, reglementarea relațiilor comerciale dintre furnizori și comercianți (e.g. reduceri, activități de marketing).”	Modificările respective au fost aprobate prin legea 60/2021 care nu a fost promulgată. Legea a fost restituită Parlamentului cu propuneri de îmbunătățire. După operarea modificărilor, la solicitare, ministerul va prezenta avizul la proiect, conform procedurii de promovare a actelor normative, dar nu este cazul de inclus acest proiect în PAG.
	Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 113/2021 cu privire la aprobarea Listei produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt, pentru a soluționa problemele ce țin de: „Lipsa metodologiei de includere și excludere a produselor din Lista produselor provenite din lanțul alimentar scurt. Pentru a se asigura un nivel adecvat al transparenței în procesul decizional, procesul de includere și excludere a produselor din Listă, care de altfel este un proces ciclic, urmează a se desfășura în baza unei proceduri și a unor criterii clar stabilite. Dezvăluirea respectivelor criterii este importantă și pentru părțile interesate pentru a formula o justificare adecvată atunci când se propune includerea sau excluderea unor categorii de produse din Listă.”	<i>Nu se acceptă.</i> Conform prevederilor Legii 231/2010 lista urmează a fi revizuită și actualizată anual. Este o prevedere care ține de implementarea cadrului normativ și urmează a fi executată indiferent de planificarea acesteia în PaG 2021-2022.
Ludmila Catlabuga, membru al Asociației fermierilor producători de lapte, fermier	Includerea legii zootehniei	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea a fost planificată în PaG 2021-2022.
	Aprobarea planului de monitorizare a laptelui crud	<i>Nu se acceptă.</i> Se va propune pentru Planul de activitate ANSA. Conform prevederilor art.27 alin.(1) din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, ANSA elaborează și pune în aplicare Programul național de supraveghere și monitorizare a reziduurilor și a altor contaminanți în produse și asigură controlul realizării acestuia. Astfel, întru implementarea prevederilor legii prenotate, anual prin Ordinul directorului general al ANSA se aprobă Programul de monitorizare și supraveghere în domeniul siguranței alimentelor, sănătății plantelor și furajelor.
	Eliminarea carențelor la implementarea Regulamentului privind plățile directe pe cap de animal	<i>Se acceptă.</i> Regulamentul privind plățile directe pe cap de animal urmează a fi revizuit
SRL „VAN-PRIM” (ferma de iepuri),	Reducerea cotei TVA de 20% la carne	<i>Se acceptă.</i>
	La elaborarea unui nou regulament de subvenționare post investițională, în locul celui ce expiră în 2021, să se păstreze pe deplin măsurile de sprijin pentru fermele zootehnice și să fie extinse măsurile pentru ecologizare și eficiența energetică a fermelor	<i>Se acceptă.</i>
	Rezervarea a 20-30% din mărimea fondului de subvenționare exclusiv pentru măsurile de sprijin a sectorului zootehnic, atât pentru creștere cit și pentru procesare.	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea va fi examinată în procesul de elaborare a cadrului normativ de reglementare a domeniului

		subvenționarea producătorilor agricoli.
	Includerea în regulamentul de subvenționare per cap de animal a: iepurilor, pasărilor și porcinelor. în general tot sectorul de producere a cărnii trebuie să fie egalat de fiecare dată când este elaborată o strategie de dezvoltare a sectorului zootehnic. Propunem ca subvenționarea să fie după următoarele principii: Să fie subvenționat produsul finit comercializat: carne, lapte, ou. în procente de la prețul din factură fără TVA. - în dependență de politicile actuale de susținere pot să fie mărimile diferite. Actual la bovine subvenția ajunge la 20% din costul laptelui produs. Cerem la carne și ouă cel puțin 5%. - în cazul subvenționării conform produsului comercializat vor primi subvenții numai cei ce activează în cadrul legal (achită impozite), se va stimula majorarea productivității, dispare necesitatea controlului șeptelului din partea AIPA. De elaborat o metodologie de acordare a acestor subvenții lunar conform dărilor de seamă prezentate Inspectoratului Fiscal sau cel puțin acordarea mijloacelor financiare la începutul verii din motiv că randamentul banilor va fi mai mare pentru ca prețurile de achiziție a furajelor vara este mai mic.	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea va fi examinată în procesul de elaborare a proiectului de HG pentru modificarea HG nr.836/2020. Acordarea plăților directe per kg de produs (lapte/carne, etc.) presupune riscuri de fraudare și delapidare a mijloacelor financiare din FNDAMR. Mai mult ca atât, acordarea plăților directe per cap de animal, este mai avantajoasă pentru crescătorii de animale, ceea ce le oferă posibilitatea de dezvoltare mai rapidă a afacerilor.
Rețeaua națională LEADER în RM	Minimalizarea fenomenului migrației în zonele rurale prin diversificarea instrumentelor, deoarece instrumentele ce susțin agricultura, nu sunt suficiente. Este necesar ca să fie gândite instrumente de revitalizare a satelor.	<i>Se acceptă.</i> În contextul obiectivelor stabilite în Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Agricolă și Rurală pentru anii 2021-2030, se va ține cont în procesul de elaborare a propunerilor de îmbunătățire a HG nr. 476/2019.
	Autoritățile publice locale nu au capacitatea să absoarbă fondurile internaționale de dezvoltare, motiv pentru care este necesară consolidarea capacităților.	<i>Se acceptă.</i> Prin politicile de dezvoltare rurală se va pune accent și pe dezvoltarea capacităților autorităților publice locale în ceea ce privește implementarea măsurilor de dezvoltare rurală.
	Redenumirea planului de acțiuni prin includerea noțiunii de dezvoltare rurală.	<i>Se acceptă.</i> Denumirea capitolului din PaG 2021-2022 a fost completată cu sintagma „și dezvoltare rurală”.
Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologiei Alimentare	Soluționarea problemei terenurilor pe care se efectuează cercetări științifice	<i>Se acceptă.</i>
	Implicarea Ministerului în procesul de selectare a proiectelor prin intermediul cărora instituțiile sunt finanțate.	<i>Se acceptă.</i>

Asociația producătorilor de conserve conserve Speranța-Con	Îmbunătățirea cadrului normativ în domeniu și facilitarea accesului la subvenții.	<i>Se acceptă.</i> Revizuirea și îmbunătățirea actelor normative care reglementează procesul de subvenționare a industriei de procesare care aduce plus valoare.
	La acțiunea: „Elaborarea și aprobarea noii Strategii” este de important de asigurat ca un capitol aparte să fie dedicat industriei procesatoare.	<i>Se acceptă.</i>
	La acțiunea: „Fortificarea capacităților AIPA”, de planificat ca, din numărul total de state de personal spre majorare, cel puțin 2 unități să fie specializate pe colaborarea cu agenții economici din sectorul procesator.	<i>Nu se acceptă.</i> Este o propunere ce ține de regulamentul de funcționare a AIPA.
	Elaborarea programului național de dezvoltare a sectorului procesator	<i>Nu se acceptă.</i> Este o acțiune care va fi parte a Strategiei de dezvoltare a agriculturii 2027.
	Majorarea capacităților de procesare a fructelor și legumelor a agenților procesatori autohtoni	<i>Nu se acceptă.</i> Această propunere ar fi rezultatul sau impactul realizării unui obiectiv. Creșterea veniturilor producătorilor mici și mijlocii ca urmare a căror acțiuni? Menționăm programul de guvernare prin acțiunile propuse vine în susținerea dezvoltării afacerilor inclusiv dezvoltarea industriei de procesare în vederea obținerii produselor cu valoare adăugată înaltă.
Patronatul Întreprinderilor Industriei Prelucrătoare de Carne	Ameliorarea siguranței alimentare și conformitatea	<i>Se acceptă.</i> Acțiunile planificate în PaG 2021-2022 în vederea armonizării cadrului normativ național cu cel UE va contribui la sporirea calității și la garantarea inofensivității produselor alimentare.
	Adoptarea și finanțarea de către Guvern, donatori a planurilor extinse și intensive pentru monitorizarea a indicatorilor de calitate pentru materii prime de origine animală și digitalizarea activității Autorității Competente ANSA, Registrele (SITA), Sistematizarea datelor statistice pentru testare (testele de laborator) (sistemul LINS).	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea este în curs de realizare. În cadrul proiectului Reforma Climatului Investițional (etapa II) agreat între Guvernul Republicii Moldova și Corporația Financiară Internațională, ANSA beneficiază de suport și asistență din partea IFC/WBG în dezvoltarea și implementarea Sistemului Informatic Integrat de Siguranță a Alimentelor. În cadrul proiectului va fi efectuată reingineria și integrarea a 3 sisteme informatice utilizate în cadrul ANSA: Registrul de Stat al Animalelor (RSA), Managementul Măsurilor Sanitar-Veterinare (MMSV) și Sistemul Informatic de Management al Activităților de

		Laborator (LIMS), precum și implementarea unor soluții informatice conexe (portal WEB destinat furnizării serviciilor electronice publicului larg și aplicație mobilă destinată lucrului la distanță a angajaților ANSA și a medicilor veterinari de liberă practică). Activitățile de proiectare, dezvoltare și implementare a Sistemului Informatic Integrat de Siguranță a Alimentelor urmează a fi realizate pe parcursul a 15 luni și finalizate în octombrie 2022
Asociația obștească „Baștina mea - Slobozia Mare”	Reabilitarea sistemului de irigare Slobozia Mare. Realizarea urgentă al acestui proiect în sudul bântuit de secetă va asigura condiții pentru: - dezvoltarea unei agriculturi intensive pe câteva sute sau chiar mii de hectare; - creșterea semnificativă a numărului de locuri de muncă în localitate; - îmbunătățirea semnificativa a nivelului de trai al populației; - diminuarea radicală a migrației, revenirea băștinașilor din străinătate și stoparea depopulării satului; - sporirea încrederii cetățenilor în ziua de mâine, în cursul european al Republicii Moldova, curs promovat în mod programatic de către Guvern.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Ținând cont de starea tehnică a infrastructurii de irigare/desecare și că majoritatea elementelor ale infrastructurii de irigare din RM se află în stare nefuncțională și pentru soluționarea problemelor din domeniul irigației, este necesar atragerea investițiilor externe pentru reabilitarea/construcția sistemelor de irigare centralizate pentru terenurile agricole cu soluri pretabile pentru irigare. În acest sens, în PaG 2021-2022 a fost stabilit obiectivul de atragere a cel puțin 200 mil. lei pentru investiții în reabilitarea infrastructurii de irigare.

Domeniul: PROTECȚIA MEDIULUI

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Agenția „Moldsilva”	Aprobarea Planului de acțiuni în vederea realizării Inventarului Forestier Național (IFN)	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Elaborarea și aprobarea metodologiei de evaluare economică a serviciilor directe și indirecte a ecosistemelor forestiere	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Elaborarea și aprobarea principiilor de dezvoltare durabilă a pădurilor din sectorul comunal/crearea ocoalelor silvice comunale	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Elaborarea și aprobarea Sistemului Informațional Integrat de Raportări în Silvicultură	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”	Modificarea cadrului normative pentru implementarea Legii nr. 209/2016 privind incinerarea și co-incinerarea deșeurilor.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.

	Revizuirea mecanismului de aplicare a taxei de ambalaj după principiul „poluatorul plătește” pentru a asigura aplicarea aceleiași grad de responsabilitate financiară în ce privește gestionarea deșeurilor de ambalaj între producător și importator.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Revizuirea Legii nr. 1540/1998 privind taxele pentru poluarea mediului.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Anularea taxei de ambalaj pentru agenții economici care sunt parte a unui sistem colectiv de Răspundere Extinsă a Producătorilor și raportează anual colectarea deșeurilor de ambalaje organelor de mediu competente.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Consiliul Național al Tineretului din Moldova	Dezvoltarea unui program guvernamental de stimulare a comportamentelor ecologice corecte în rândul populației prin acordarea unor facilități acordate acestora în schimbul utilizării.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Crearea unui program național ce prevede asigurarea populației cu apă potabilă și sanitarie.	<i>Nu se acceptă.</i> Deoarece acțiunea se regăsește în prioritățile Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Totodată, această propunere se regăsește prin proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”.
	Crearea unui program pe diverse sectoare (ramificate) ce prevăd adaptarea la Schimbările climatice.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Crearea și implementarea unui program ce prevede informarea și utilizarea energiei regenerabile în sectorul rezidențial/privat.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Reevaluarea Fondului Ecologic Național întru asigurarea accesului tinerilor la acesta.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Tatiana Arapu	Crearea unor Magazine (alimentare sau de altă natură) care să vândă numai produse Ambalate Ecologic, adică produse ambalate în hârtie, carton, sticlă, aluminiu, țesături naturale sau pungi biodegradabile	<i>S-a luat act.</i>
Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Elaborarea și aprobarea proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 1515 /1993 privind protecția mediului înconjurător	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.

	Elaborarea și aprobarea proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind modificarea hotărârii Guvernului nr. 963/2018 pentru aprobarea Metodologiei privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor aferent domeniilor de competență ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Elaborarea Metodologiei cu privire la calcularea prejudiciilor cauzate mediului înconjurător la compartimentele – resurse acvatică, aer atmosferic, resurse minerale (subsol) și funciare (sol)	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Implementarea mecanismelor digitale privind accesul și schimbul de date acumulate în procesul de exercitare a atribuțiilor funcționale	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind modificarea hotărârilor Guvernului nr. 548/2018 și nr. 549/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Agenția de Mediu	Elaborarea și aprobarea proiectului de lege de modificare a Legii apelor	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Elaborarea și aprobarea proiectului Regulamentului de funcționare al Sistemului informațional Cadastrul de stat al apelor	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Organizarea și asigurarea funcționalității noului Minister al Mediului	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Realizarea evaluării funcționalității autorităților din subordinea Ministerului Mediului și a instituțiilor fondate de acesta	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Ajustarea structurii și organigramei Agenției de Mediu și asigurarea funcționalității instituției restructurate	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Reorganizarea Agenției „Apele Moldovei” în scopul asigurării implementării sistemului de management integrat al resurselor de apă	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Instalarea și punerea în funcțiune a primei stații automate de monitorizare a calității aerului de tip trafic în or. Chișinău	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Elaborarea și aprobarea proiectului Hotărârii de Guvern pentru modificarea unor hotărâri de Guvern (HG 501/2018, HG 373/2018; HG 212/2018; HG	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului

nr. 682/2018)	Mediului pentru anul 2022.
Elaborarea și aprobarea proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative (Legea nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică, Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat, Legea regnului animal, Legea regnului vegetal)	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind modificarea hotărârii Guvernului nr. 548/2018 privind organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Elaborarea și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului Hidrometeorologic de Stat	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Reforma Fondului Ecologic Național și eficientizarea procedurilor de finanțare a proiectelor de mediu	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Eficientizarea sistemului de eliberare a actelor permissive de mediu	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Dezvoltarea sistemului de monitoring al calității mediului în vederea asigurării organizării procesului de evaluare a stării mediului înconjurător	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Extinderea domeniului de acreditare pentru Laboratorul de Referință de Mediu al Agenției de Mediu	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind modificarea hotărârii Guvernului nr. 963/2018 pentru aprobarea Metodologiei privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor aferente domeniilor de competență ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Elaborarea și aprobarea Nomenclatorului serviciilor prestate de Laboratorul de referință de mediu al Agenției de Mediu și a tarifelor serviciilor de laborator pentru calitatea mediului	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind subvenționarea procesului de gestionare a deșeurilor de ambalaje	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Elaborarea și aprobarea Regulamentului de utilizare și funcționare a SIA RETP	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Elaborarea și aprobarea Conceptului de organizare și funcționare a unei platforme unice a informațiilor și datelor despre mediu și resurse naturale	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.

Elaborarea și aprobarea Regulamentului cu privire la gestionarea informațiilor de mediu	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Reducerea barierelor administrative și crearea mecanismelor de subvenționare pentru înființarea de plantații forestiere pe terenuri private	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Organizarea acțiunilor naționale de plantare „Un arbore pentru dăinuirea noastră”	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Restabilirea/plantarea fâșiilor riverane de protecție a apelor	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Restabilirea/plantarea perdelelor forestiere de protecție a terenurilor agricole	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Organizarea activităților de plantare pe terenuri publice	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Dezvoltarea sistemului de administrare a parcului național Orhei	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Fondarea Parcului Național „Nistrul de Jos	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Realizarea procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului în context transfrontalier pentru proiectele de: - consolidare a podului rutier de frontieră între Ro și RM, peste râul Prut, între localitățile Giurgiulești – Galați; - construcție a podului peste Prut între localitățile Ungheni-Ungheni; - construcție a podului peste Nistru (Iampol - Cosăuți)	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Organizarea activității în scopul implementării Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea în domeniul protecției resurselor piscicole și reglementarea pescuitului în râul Prut și în Lacul de acumulare Stânca-Costești, semnat la Stânca-Costești la 1 august 2003 și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161/2003	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Organizarea activității comisiilor create în scopul implementării Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării, semnat la Chișinău la 28 iunie 2010, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 325/2011	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Organizarea activității comisiilor create în scopul implementării Acordului între Cabinetul de Miniștri al Ucrainei și Guvernul Republicii Moldova privind colaborarea în domeniul protecției și dezvoltării durabile a bazinului	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.

	râului Nistru, semnat la Roma la 29 noiembrie 2012 și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 42/2013	
	Crearea grupurilor permanente de experți și atragerea experților europeni în procesul de negociere a Acordului moldo-ucrainean privind asigurarea funcționării complexului hidroenergetic Nistean	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Organizarea activităților de punere în aplicare a mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorilor pentru producătorii de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori și ambalaje	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Aplicarea mecanismului de subvenționare pentru sistemele individuale și colective de colectare a deșeurilor de ambalaje care au atins ținta de colectare aprobată	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Elaborarea și aprobarea Nomenclatorului serviciilor prestate de Laboratorul de referință de mediu al Agenției de Mediu și a tarifelor serviciilor de laborator pentru calitatea mediului	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Asociația Obștească „BAȘTINA MEA–SLOBOZIA MARE”	Elaborarea unui set de măsuri pentru a stopa înămolirea lacului Belev.	<i>S-a luat act.</i> Totodată, zona aferentă lacului Belev se regăsește în gestionarea rezervației Biosferei „Prutul de Jos” , administrația căreia are responsabilitatea de administrarea a zonei aferente lacului Belev.
	Impunerea Companiei „Valiexchimb” să amelioreze urgent situația ecologică în zona de extragere a petrolului, să modernizeze tehnologiile de extragere a petrolului și să nu mai construiască alte sonde de extragere a petrolului. Întrucât zona de extragere a petrolului se află pe pământurile satelor Slobozia Mare și Văleni, o cotă parte a venitului de la extragerea petrolului să fie dată satelor respective.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022. Regulamentul privind efectuarea controlului geologic și supravegherii miniere de stat în vederea eficientizării sistemului de gestionare a resurselor minerale și Regulamentul cu privire la fondul de lichidare și recultivare în vederea creării unei garanții financiare pentru reabilitarea zonelor și factorilor de mediu afectați de activitățile miniere și creșterii gradului de responsabilizare a beneficiarilor sectoarelor de subsol pe întreaga durată de exploatare care se regăsesc în PAG 2021-2022 vor cuprinde acțiuni de rezolvare a problemei.
	Elaborarea unor măsuri pentru ca zona lacului Belev să fie amenajată pentru odihna populației.	<i>S-a luat act.</i>
	Măsuri de salvare a lacului Belev în Planul de acțiuni pentru realizarea Programului de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”.	<i>S-a luat act.</i>
I.P. Parcul Național „Orhei”	Elaborarea și aprobarea proiectului de lege/HG privind modificarea unor acte normative (Legea nr. 1538/1998, Hotărârea Guvernului nr. 923/2014 ș.a.)	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.

	Elaborarea și aprobarea Strategiei cu privire la Programului de promovare și dezvoltare a Parcului Național „Orhei” pentru anii 2022-2027	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Revizuirea instrumentelor economice și fiscale de mediu și promovarea unor instrumente noi de gestionare și localizare a deșeurilor în conformitate cu practicile UE.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Dl. Ioroslav Icovenco, director al Institutului Verde European	Propunerea de fi desfășurate împreună cu Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Economie - negocieri referitor la stabilirea unui moratoriu privind darea în exploatare a turbinelor noi la Complexul hidroenergetic Nistrean.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Crearea Agenției deșeurilor ca organ principal de planificare, promovare a legislației și aplicare a legilor în domeniul deșeurilor.	<i>S-a luat act.</i>
Dl. Garaba Vladimir	Crearea unui Regulament privind folosirea surselor de apă.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Crearea unui Amendament la Codul Vamal prin care termenul mașinilor care se importă să nu fie de 10 ani ci de 7 ani sau să fie îndeplinite normativele ecologice a mașinilor mai întâi Euro 4 apoi Euro 5.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022. Totodată se menționează că urmare a reorganizării, acțiunea se regăsește în competențele funcționale ale Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
	Revizuirea regulamentului de mediu în ceea ce privește proiectarea, reabilitarea și protecția solului în domeniul reabilitării drumurilor finanțat de Banca Mondială cu zece ani în urmă.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022. Totodată se menționează că urmare a reorganizării, acțiunea se regăsește în competențele funcționale ale Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
Dna. Cazan Ana, reprezentant al AO EcoContact	Reformarea Fondului Ecologic Național și anume finanțarea acțiunilor pe toate componentele de mediu.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Elaborarea unui Proiect de Regulament privind prestarea serviciilor climatice.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Dl. Alexandru Sainsus, fondatorul platformei Arboretum.LIVE	Revenirea facilităților automobilelor hibrid care au fost anulate anul trecut	<i>S-a luat act.</i>

Dna. Lilia Curchi, director executiv a Asociației Tineri Jurnaliști ai problemelor de mediu	Includere în PAG a acțiunilor de educare a tinerilor îndeosebi axarea pe acțiunile de prevenire și nu pe acțiunile de remediere a problemelor de mediu.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Dl. Ion Ungureanu, reprezentant al AO EcoVisio	Digitalizarea datelor de mediu în vederea transpunerii și accesibilității acestora de către societatea civilă	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
	Susținerea acțiunilor prevenire și orientarea pe reducerea utilizării substanțelor nocive astfel încât nu reciclarea să fie unul dintre momentele cheie.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Dna Rodica Frecăuțanu, director executiv AO „Caroma Nord”	Implicare a sectorului neguvernamental în implementarea acțiunilor din Plan de Acțiuni pe Mediu.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.
Dna Rodica Frecăuțanu, director executiv AO „Caroma Nord”	Revenirea la un singur Plan de Acțiuni anual, prin care să fie implicate și Autoritățile Publice Locale.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2022.

Domeniul: BUNA GUVERNARE, ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI AUTONOMIE LOCALĂ

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Academia de Administrare Publică	Indicatori de produs/rezultat II. Administrație publică și autonomie locală Includerea indicatorului “% funcționari publici de conducere/ execuție instruiți”	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Obiective pe termen scurt Creșterea capacităților autorităților publice pentru analiza impactului de reglementare și asigurare a consultării proiectelor de decizii ale autorităților publice cu părțile interesate care ar putea fi afectate Modificarea denumirii obiectivului în „Consolidarea capacităților autorităților publice”	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Acțiunea: Elaborarea și aprobarea Programului anual de instruire a resurselor umane din autoritățile publice Completarea acțiunii cu sintagma „în domenii identificate drept prioritare în Programul de activitate al Guvernului”	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.

	Acțiunea: Elaborarea curriculumului privind dezvoltare profesională a funcționarilor publici în efectuarea analizei impactului de reglementare Pentru indicator de monitorizare „Cel puțin 2 sesiuni de instruire organizate” la compartimentul termen de realizare de inclus “Semestrul I 2022”	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Acțiunea Elaborarea și implementarea Programului de instruire managerială pentru funcționarii publici de conducere de nivel superior La compartimentul instituția responsabilă de inclus și “Academia de Administrare Publică”	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Obiective pe termen scurt Implicarea reală și efectivă a autorităților publice locale în procesul decizional Acțiunea: Consolidarea capacităților reprezentanților oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat în domeniul relaționării cu autoritățile publice locale 1. Transferarea acțiunii respective la Obiectivul „Consolidarea capacităților autorităților publice pentru analiza impactului de reglementare și asigurare a consultării proiectelor de decizii ale autorităților publice cu părțile interesate care ar putea fi afectate” /modificat „Consolidarea capacităților autorităților publice” (punctul 5) 2. La compartimentul instituția responsabilă de inclus și “Academia de Administrare Publică”	<i>S-a luat act.</i>
Congresul Autorităților Locale din Moldova	Proiectul PAG trebuie să fie revizuit prin prisma recunoașterii și includerii într-o formă sau alta a APL/descentralizării/autonomiei locale în toate domeniile sectoriale în calitate de obiective, acțiuni și/sau factori esențiali.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Proiectul PaG 2021-2022 a fost , în mare parte completat și ajustat conform recomandările.
	Principalele documente și angajamente internaționale ale Republicii Moldova urmează a fi menționate expres și luate ca bază la elaborarea PAG	<i>Se acceptă.</i>
	Proiectul PAG urmează a fi corelat la capitolul administrație publică și autonomie locală cu Programul de Guvernare, să-l dezvolte și să include expres toate acțiunile concrete din acest program. în special, PAG trebuie să transpună în mod prioritar angajamentele privind virarea în bugetele locale a 100% din taxa pe drumuri, 50% din impozitul pe resurse naturale, o parte din impozitul din venitul persoanelor juridice etc.	<i>Se acceptă.</i> Proiectul PaG 2021-2022 a fost completat cu acțiunea privind elaborarea Foi de parcurs privind consolidarea autonomiei locale și descentralizarea, inclusiv descentralizarea financiară și patrimonială.
	PAG trebuie să prevadă expres rolul CALM în calitate de partener și participant în procesul de implementare a tuturor acțiunilor de vizează autonomia locală, dar și autoritățile locale , din alte capitole ale PAG.	<i>Nu se acceptă.</i> În proiectul PaG 2021-2022 au fost incluse doar APC responsabile de implementare.
	Pentru a asigura o corelare, implementare și monitorizare bună între diverse documente de politici, planul de guvernare și angajamentele Republicii Moldova în raport cu Consiliul Europei, în domeniul democrației/autonomiei locale, ca formă și structură, se propune: a) includerea în PAG și efectuarea unei referințe directe în calitate de temei și sursă,	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.

	a recomandării nr. 436 al CALRCE și Foi revizuite de parcurs privind democrația locală și regională în Republica Moldova, semnate dintre CALCE și Guvernul Republicii, la 15 aprilie 2021. b) Structurarea obiectivelor și acțiunilor PAG în conformitate cu direcțiile/obiectivele Programului de Guvernare și a Foi de Parcurs (2021). în special, propunem includerea în calitate de obiective/direcții principale pe termen scurt: - dialogul/mecanismul de consultare dintre nivelul central și cel local, inclusiv Guvern, Parlament; - descentralizarea în domeniul salarizării și politicile de personal la nivel local; - creșterea capacității financiare a autorităților administrației locale (APL); - elaborarea conceptului/viziunii privind consolidarea autonomiei locale și organizarea serviciilor publice eficiente la nivel local; - reducerea poverii și reglementarea clară a controlului administrativ, financiar, etc.	
	Totodată la capitolul acțiuni prioritare (până în decembrie 2021), se propune selectarea și includerea acțiunilor concrete prevăzute în Planul de Guvernare și Foaia de Parcurs care vizează APL și consolidarea autonomiei locale financiare.	<i>S-a luat act.</i>
	Organizarea unor consultări și discuții pe marginea propunerilor CALM. în format CALM+Cancelaria de Stat+Ministerul de resort, după caz.	<i>Se acceptă</i>
	Organizarea ședinței Comisiei Paritare, în cadrul căreia să fie luate discutate și deciziile privind aprobarea obiectivelor și acțiunilor strategice din domeniul consolidării autonomiei locale și descentralizării.	<i>Se acceptă.</i>

Domeniul: EDUCAȚIE ȘI CERCETARE, TINERET ȘI SPORT

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Ludmila Sîrbu, UNFPA	Dezvoltarea și aprobarea Regulamentului cu privire la implementarea la nivel național a modelului de „Școli care promovează sănătatea”.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
	Asigurarea cadrului normativ pentru educație pentru sănătate comprehensivă obligatorie la treapta primară și gimnazială.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
	Perfecționarea cadrului normativ a sectorului educațional privind organizarea serviciilor de sănătate în școli și amenajarea cabinetelor medicale prietenoase	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al

	elevilor.	Ministerului.
	Perfecționarea serviciului psihologic în instituțiile de învățământ general, adaptat la nevoile elevilor, și amenajarea spațiilor (cabinetului psihologului) într-o manieră prietenoasă elevilor.	<i>Nu se acceptă.</i> În instituțiile de învățământ general, în conformitate cu prevederile Codului educației, există funcția didactică de psiholog, care activează conform specializării și competențelor profesionale. Totodată, în instituțiile în care lipsește psihologul școlar, accentul se pune pe dezvoltarea serviciilor mobile oferite de specialiști. În context, este inițiată activitatea de actualizare a Hotărârii Guvernului nr. 732 din 23 septembrie 2013, în vederea optimizării activității structurilor de asistență psihopedagogică și crearea echipelor mobile în cadrul SAP, pentru asigurarea copiilor cu CES și dizabilități cu servicii psihologice, logopedice etc.
	Dezvoltarea și aprobarea mecanismului de identificare, raportare și gestionare a violenței (inclusiv hărțuirii sexuale), dar și referire la serviciile de suport specializate.	<i>Nu se acceptă.</i> Este funcțională Instrucțiunea privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor-victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobată prin HG nr. 270 din 08.04.2014.
Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare	Elaborarea unui program național de extindere și finanțare a serviciilor de educație ante-preșcolară de tip public.	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar. Perioada pentru dezvoltarea unui concept al programului național este restrânsă. Totodată, activitatea propusă necesită resurse financiare suplimentare celor stipulate în CBTM, 2022-2024, care necesită a fi identificate.
	Crearea și finanțarea unui program ambițios la nivel național și local, până cel târziu la finele anului 2021, pentru recuperarea educațională a elevilor afectați de pandemie în procesul de studii.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
	Elaborarea și aprobarea standardelor de calitate în domeniul prestării serviciilor de îngrijire individuală a copiilor.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
	Elaborarea și aprobarea reglementărilor specifice certificării persoanelor prestatoare de servicii de îngrijire a copiilor.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
	Prevederea reglementărilor legate de plata impozitelor pentru serviciile de îngrijire individuală a copiilor.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
	Triplarea resurselor financiare pentru asigurarea condițiilor igienice în instituțiile educaționale de toate nivelurile, în special pentru zonele rurale.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al

		Ministerului.
	Completarea cadrului legal cu măsuri, care ar prevedea ca instituțiile educaționale să-și adapteze spațiile astfel, încât acestea să fie mai prietenoase părinților cu copii de vârstă preșcolară, care decid să se încadreze în muncă sau să continue studiile.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
Proiectul „Promovarea Învățământului profesional Tehnic pentru o Economie Verde” , finanțat de către Ministerul Federal pentru Cooperare și Dezvoltare din Germania în parteneriat cu Agenția Elvețiană de Cooperare și Dezvoltare implementat de către Agenția Internațională Germană de Cooperare (GIZ)	Indicatorul de produs/rezultat „10 % din locurile bugetare din comanda de stat pentru programele din învățământul profesional tehnic asigurate pentru învățământul dual”. Actualmente (2021-2022), proporția de 10% din locurile bugetare din comanda de stat pentru programele din învățământul profesional tehnic asigurate pentru învățământul dual se respectă doar pentru nivelul 3 ISCED, în care au fost alocate 841 de locuri la învățământul dual (rata de admitere-85%), spre deosebire de 8272 de locuri în învățământul profesional tehnic clasic (rata de admitere-77%). Se propune completarea cu sintagma „minimum 10 % din locurile bugetare”.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Aprobarea de către Guvern a proiectului de lege cu privire la învățământul dual (decembrie 2021). Proiectul de lege este definitivat încă din iulie 2020, urmând a trece etapa de avizare. Să se stabilească data-limită de aprobare de către Guvern – octombrie, 2021.	<i>Nu se acceptă.</i> Din considerente legate de procesul decizional (consultare, avizare etc), un termen mai realist de aprobare ar fi în luna decembrie, 2021.
	Aprobarea de către Guvern a proiectului de lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, în vederea implementării proiectului de lege cu privire la învățământul dual, inclusiv bacalaureatul profesional (decembrie 2021). Se propune înlocuirea sintagmei „inclusiv bacalaureatul profesional” cu sintagma „precum și”, având în vedere că învățământul dual și bacalaureatul profesional nu sunt legate între ele.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Aprobarea Strategiei de dezvoltare a educației „Educația-2030” (decembrie, 2021). Proiectul GIZ a transmis în adresa MEC avize pe 2 versiuni ale Strategiei „Educația-2030” (martie, 2021 și mai, 2021). Mai mult ca atât, la inițiativa donatorilor VET, la data de 12 mai, 2021, a avut loc o ședință online cu experții care elaborează strategia și cu reprezentanții MEC. Ca urmare, au fost transmise propunerile de îmbunătățire. Se propune organizarea unei ședințe suplimentară cu donatorii VET, în care să se discute versiunea finală a Strategiei.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar, în vederea soluționării în regim de lucru.
	Aprobarea Regulamentului privind evaluarea calificărilor acordate în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender, în vederea continuării studiilor și accesului pe piața muncii (decembrie, 2021). Proiectul GIZ implementează în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender proiecte de dezvoltare a învățământului dual. Dacă în anul 2020-2021 studiau 23 de elevi în dual în cadrul a 2 instituții de învățământ profesional tehnic, atunci în 2021-2022 studiază 61 de elevi în dual în cadrul a 3 instituții de	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.

	învățământ profesional tehnic. Învățământul dual în stânga Nistrului este implementat, având la bază experiența și standardele educaționale de pe malul drept. E necesar să se țină cont de implementarea învățământului dual în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender, recunoașterea calificărilor obținute, precum și permiterea accesului pe piața muncii.	
	Completarea Planului de acțiuni cu acțiunea: „Aprobarea Hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional Tehnic (în continuare Agenția ÎPT). Înființarea Agenției ÎPT poate lua ca bază proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la crearea instituției publice Centrul de dezvoltare a învățământului profesional tehnic și/sau (mai recent) înființarea de către Guvern a Agenției Naționale pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret. Astfel, în scopul evitării creșterii poverii financiare asupra bugetului de stat, unitățile necesare Agenției pot fi identificate din contul altor instituții publice al căror fondator este MEC. Agenția ar avea următoarele funcții: (1) implementarea politicilor în domeniul învățământului profesional tehnic care se ocupă de sprijinirea MEC în proiectarea politicilor și strategiilor învățământului profesional tehnic, (2) dezvoltarea curriculară și metodologie, (3) dezvoltarea învățământului dual, (4) coordonarea cu agenții economici, donatori și alți parteneri sociali, (5) ghidarea în carieră, promovarea și dezvoltarea carierei etc.	<i>S-a luat act.</i> Acțiunea urmează a fi examinată suplimentar.
Proiectul „Dezvoltarea abilităților de viață și a comportamentelor sănătoase în rândul elevilor din învățământul profesional tehnic pentru o mai bună pregătire de angajare în câmpul muncii” implementat cu suportul financiar al Agenției Austriece de Cooperare (ADA), și Fondului Națiunilor Unite pentru Populație în Republica Moldova (UNFPA), care asigură totodată și implementarea proiectului	Revizuirea curriculumului de educație pentru sănătate în învățământul profesional tehnic și dezvoltarea, instituționalizarea programului de formare continuă pentru cadrele didactice. Noiembrie, 2022.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
	Pilotarea implementării politicilor prietenoase tinerilor în 9 companii de afaceri, inclusiv parte a învățământului dual. Septembrie, 2022.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
Agenția Austriacă pentru	La pagina 5, se menționează implementarea educației incluzive în învățământul	<i>S-a luat act.</i>

Educație și Internaționalizare (OeAD)	general. Ar fi foarte important de stabilit o abordare comună asupra dezvoltării educației incluzive, fiind nevoie de continuitate la diverse nivele educaționale, inclusiv învățământul profesional tehnic. Să nu fie abordat învățământul general și învățământul profesional tehnic separat, dar prin rezolvarea lipsei legăturilor dintre învățământul general, învățământul profesional tehnic și piața muncii.	Propunerea va fi examinată suplimentar prin prisma includerii ei în Planul de acțiuni al Ministerului.
	La paginile 12 și 13, este menționat obiectivul privind crearea Centrului Național pentru Educație și Leadership. Dat fiind că OeAD susține MEC în dezvoltarea cursurilor de formare continuă (Managementul Schimbării, Leadership, Asigurarea calității) la 3 Centre de Excelență, coordonarea și sinergia ar fi importantă.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar prin prisma includerii ei în Planul de acțiuni al Ministerului.
Agencia Austriacă pentru Dezvoltare	Referitor la obiectivul „Debirocratizarea continuă a activității cadrelor didactice, prin simplificarea procedurilor de documentare și raportare și prin utilizarea eficientă a SIME (Sistemul Informațional de Management în Educație), pentru a oferi profesorilor posibilitatea de a se dedica în primul rând educației și formării personalității elevilor”, pentru anii 2022– 2024 ADA a programat suport financiar. Se dorește în continuare susținerea dezvoltării SIME pentru învățământul profesional tehnic.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	Într-un sporirea impactului procesului de evaluare a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării, se recomandă modificarea Hotărârii Guvernului nr. 53/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării și a Codului cu privire la știință și inovare, pentru a asigura utilitatea și impactul procesului de evaluare a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	În contextul perfecționării cadrului normativ privind atestarea personalului științific și științifico-didactic, se propune modificarea/armonizarea Hotărârii Guvernului nr. 326/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei aprobării conducătorilor de doctorat.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Elaborarea/aprobarea Legii privind buna conduită în cercetare și inovare. Legea este necesară având în vedere că în prezent se invocă lipsa unui cadru normativ la nivel național pentru justificarea acceptării plagiatului.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	La pag. 4 din PAG este inclusă acțiunea: „Revizuirea Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, conform bunelor practici internaționale.” (HG-616/2016). Metodologia de mai sus „înglobează” nivelul învățământului superior, inclusiv ciclul III – doctorat. Astfel, se propune păstrarea acțiunii de la pag. 4. În cazul obiectivului dat, pentru a completa cu o nouă acțiune (inclusiv să se asigure utilitatea și să sporească șansa de a fi realizată), se poate de formulat/reformulat: „Revizuirea Standardelor de evaluare în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de doctorat”. Acțiunea (legal) se realizează prin Decizia Consiliului de conducere al ANACEC. Astfel, nu va fi necesară implicarea Guvernului - MEC și ANACEC pot realiza	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.

	respectiva acțiune.	
Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	1. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 872/2015 cu privire la lucrările și serviciile contra plată, mărirea tarifelor la servicii, modul de formare și utilizare a veniturilor colectate de către autoritățile/instituțiile subordonate Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Codului cu privire la știință și inovare nr. 259/2004, în vederea perfecționării mecanismului de finanțare și excluderea neconcordanțelor.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Academia de Științe a Moldovei	Transferarea obiectivului Elaborarea Programului Național în domeniile Cercetării și Inovării pentru anii 2024-2027 pentru perioada septembrie, 2023.	<i>Se acceptă.</i> Obiectivul a fost exclus din PaG 2021-2022.
	Aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Codului cu privire la știință și inovare nr. 259/2004, în vederea perfecționării mecanismului de finanțare.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Transferul următoarelor acțiuni de la Obiective pe termen scurt la Obiective imediate: - Aprobarea Planului de admitere la studii superioare de doctorat (ciclul III) cu finanțare de la bugetul de stat pentru anul academic 2021-2022; - Aprobarea Planului de admitere la programele de postdoctorat pentru anul 2022; - Aprobarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la acordarea Bursei de excelență a Guvernului și Bursei pe domenii științifice pentru studenții - doctoranzi, pentru anul 2022.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Consiliul Directorilor Institutelor de cercetare	Excluderea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare de la obiectivul „Eficientizarea activității instituțiilor cu atribuții de asigurare a calității în educație și cercetare (ANACEC, ANCD) ”– pag. 4 și pag. 10.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
	Remiterea Cancelariei de Stat a Conceptului Strategiei de Specializare Inteligentă a Republicii Moldova, în vederea coordonării cu Strategia pentru o Economie Incluzivă, Durabilă și Digitală.	<i>S-a luat act.</i>
Sergiu Harea, președinte, Camera de Comerț și Industrie	Asigurarea unei conexiuni mai bune dintre cercetare și mediul de afaceri.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea dată se regăsește în obiectivul „Elaborarea Strategiei de Specializare Inteligentă a Republicii Moldova”
	Dezvoltarea sistemului de validare a competențelor profesionale dobândite în contexte nonformale și informale.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
	Legea cu privire la sponsorizare și filantropie urmează a fi modificată pentru a atrage mai multe investiții în sport.	<i>Nu se acceptă.</i> Ministerul, în colaborare cu federațiile sportive naționale, va veni cu propuneri către Comisia parlamentară de profil.

	Domeniul arbitrajul sportiv urmează a fi reglementat juridic.	<i>Nu se acceptă.</i> Se vor purta negocieri/consultări cu Comisia parlamentară de profil și Ministerul Justiției în privința oportunității ajustării cadrului normativ la capitolul respectiv.
	Ajustarea statutelor federațiilor sportive naționale la Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile comerciale.	<i>Nu se acceptă.</i> Circa 70% din federațiile sportive naționale au ajustat statutele lor la Agenția Servicii Publice.
	Potrivit Hotărârii Guvernului nr.1552/2002 privind Normele financiare pentru activitate sportivă, alocațiile din bugetul de stat către federațiile sportive naționale privind hrana sportivilor se impozitează. Acest fapt urmează a fi revizuit.	<i>Nu se acceptă.</i> Potrivit Hotărârii Guvernului nr.1552/2002 privind Normele financiare pentru activitate sportivă, alocațiile din buget pentru hrană nu se impozitează.
Larisa Novac, deputat în Parlamentul Republicii Moldova	Eliminarea poverii procesului dublu de evaluare a cadrelor didactice și de conducere, prin unificarea și simplificarea procesului de evaluare externă și atestare.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
Tatiana Turchină, șef Departament formare continuă, Universitatea de Stat din Moldova	Revizuirea actelor normative care reglementează funcționalitatea eficientă a programelor de formare continuă, în mod special, programele de recalificare profesională pentru a fi racordate la standardele europene.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului.
Lucia Casapu reprezentant al Băncii Mondiale	Dezvoltarea unui concept cu referire la învățarea pe tot parcursul vieții.	<i>S-a luat act.</i> Se preconizează pentru perioada 2022-2023.
Roman Banari, CNTM (ONG)	Revizuirea mecanismului de susținere propus pentru susținerea stagiilor de practică plătite pentru tinerii specialiști, în scopul evitării dublării cu programul implementat de Agenția Națională pentru Ocupare a Forței de Muncă. Stabilirea relațiilor de colaborare cu ANOFM și promovarea unei viziuni comune și a unui mecanism unic de susținere a stagiilor de practică plătite.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea „ <i>Instituirea unui program de susținere a stagiilor de practică plătite pentru tinerii specialiști</i> ” se păstrează în forma actuală. Se introduce ca instituție responsabilă după MEC, ANOFM.
	Dezvoltarea și implementarea unui mecanism de susținere a creării și funcționării structurilor de co-management la nivel local.	<i>S-a luat act.</i> Acțiunea propusă de MEC include componenta de creare a unui mecanism de susținere a structurilor de co-management la nivel local: „ <i>instituirea unui program de suport pentru autoritățile publice locale fondatoare</i> ”.
	Crearea unui program de capacitate pentru funcționarii publici, care activează în domeniul de tineret, privind metodele aplicate în lucrul cu tinerii, implicarea acestora în procesul decizional și elaborarea politicilor centrate pe necesităților tinerilor.	<i>Nu se acceptă.</i> Componenta de consolidare a competențelor și capacității funcționarilor publici pe dimensiunea lucrului cu tinerii reprezintă o acțiune, care nu se circumscrie anvergurii Planului de acțiuni ale Guvernului. Propunerea urmează a fi analizată în cadrul elaborării Planului de acțiuni anual al Ministerului și a Strategiei de tineret.
	Includerea unei acțiuni noi „Elaborarea, aprobarea și implementarea Programului Delegat de Tineret la ONU”.	<i>Nu se acceptă.</i> Un concept al Programului Delegat de Tineret la ONU a fost elaborat de MEC și urmează a fi promovat prin Ordinul autorității centrale. Resurse financiare au fost

		alocate în proiectul CBTM 2022-2024. Această acțiune urmează să se regăsească în Planul anual al MEC și nu este necesar de a fi introdusă în PAG.
	Includerea unei acțiuni noi „Elaborarea, aprobarea și implementarea unui Program de susținere pentru organizațiile de tineret aflate în dificultate”.	<i>Nu se acceptă.</i> Planul de acțiuni al Guvernului este elaborat pe o perioadă de 14 luni, perioadă restrânsă pentru dezvoltarea unui concept, aprobarea și implementarea acestuia. De asemenea, activitatea propusă necesită resurse financiare suplimentare celor stipulate în CBTM, 2022-2024, care necesită a fi identificate. Propunerea va fi analizată prin prisma dezvoltării Laboratoarelor Organizațiilor de Tineret, ce urmează a fi instituite (acțiune inclusă în PAG).
	Includerea unei acțiuni noi „Inițierea procesului de aderare a Republicii Moldova în calitate de țară partener la Programul Erasmus+”.	<i>Se acceptă parțial.</i> Pentru asumarea unei acțiuni de anvergură a celei propuse, este necesar a fi analizate cerințele și mecanismul de aplicare la Program, or termenul de realizare al PAG este prea restrâns pentru a include o asemenea acțiune. Urmare a analizei procesului și mecanismului de aplicare, acțiunea dată urmează a fi propusă repetat spre includere în Planul de acțiuni al Guvernului pentru perioada post 2022.
Ion Donea, UNFPA	Introducerea unei acțiuni noi „Extinderea Programului de dezvoltare a Centrelor de tineret”.	<i>Nu se acceptă.</i> Programul de dezvoltare a Centrelor de tineret este implementat de MEC începând cu anul 2017 și urmează a fi desfășurat, conform documentelor de planificare internă, până în anul 2022. Reieșind din faptul că perioada PAG coincide cu termenul de realizare a Programului menționat, nu este necesar a include o acțiune nouă. De asemenea, se consideră a fi judicioasă analiza impactului Programului implementat, după finalizarea termenului de realizare stipulat inițial, pentru a se veni cu propuneri de perfecționare a acestuia.
	Dezvoltarea și realizarea programelor și acțiunilor ce se referă la profesionalizarea lucrătorilor de tineret și introducerea acțiunii ce ține de aprobarea regulamentelor și metodologiilor de angajare în Centrele de tineret.	<i>Se acceptă parțial.</i> Componenta de consolidare a competențelor și activităților de profesionalizare a lucrătorilor de tineret reprezintă o acțiune, care nu se circumscrie anvergurii Planului de acțiuni al Guvernului. Elaborarea regulamentelor și metodologiilor de angajare în Centrele de tineret, în conformitate cu prevederile Legii nr. 215/2016 sunt aprobate de MEC. Propunerea urmează a fi analizată în cadrul elaborării Planului de acțiuni anual al Ministerului

		și a Strategiei de tineret.
	Explorarea angajamentelor și obiectivelor pe domeniul de tineret care sunt asumate de Uniunea Europeană și racordarea politicilor publice naționale spre atingerea acelor obiective.	<i>S-a luat act.</i> Acțiunile introduse în PaG 2021-2022 reies din Programul de Guvernare aprobat și din Agenda de Asociere RM-UE. Acțiunile introduse în proiectul PAG considerăm că sunt în conformitate cu obiectivele UE pe dimensiunea tineret.
	Revizuirea Hotărârii Guvernului nr.733/2011 cu privire la crearea Comisiei guvernamentale pentru politicile de tineret.	<i>Se acceptă parțial.</i> Prin acțiunea introdusă în PaG 2021-2022 „Aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiilor pentru politicile de tineret și instituirea unui program de suport pentru autoritățile publice locale fondatoare”, Guvernul își propune să instituie un nou mecanism de creare și funcționare a Comisiei guvernamentale menționată, pentru a consolida atribuțiile și a crește funcționalitatea și eficacitatea acesteia.
Alexandru Stratan, vicepreședinte, Federația de Volei din Republica Moldova	Legea cu privire la sponsorizare și filantropie urmează a fi modificată pentru a atrage mai multe investiții în sport.	<i>Nu se acceptă.</i> Ministerul, în colaborare cu federațiile sportive naționale va veni cu propuneri către Comisia parlamentară de profil.
Elena Arhip, director-adjunct, Agenția Națională Antidoping	Elaborarea Strategiei naționale Antidoping.	<i>Nu se acceptă.</i> Elaborarea strategiei respective rezultă din conținutul Legii pentru prevenirea și combaterea dopajului în sport.
	Elaborarea Legii pentru prevenirea și combaterea dopajului în sport	<i>S-a luat act.</i>
	Modificarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale Antidoping.	<i>S-a luat act.</i>
	Elaborarea Legii pentru prevenirea și combaterea circulației ilegale a substanțelor dopante	<i>S-a luat act.</i>
	Completarea Codului Contravențional nr. 218-XVI din 24.10.2008 prin instituirea unui capitol nou de contravenții în domeniul sportului și antidoping.	<i>S-a luat act.</i>
	Elaborarea Regulamentului de instituire a Comisiilor de Audieri și de Apel.	<i>Nu se acceptă.</i> Elaborarea actului respectiv rezultă din conținutul Legii pentru prevenirea și combaterea dopajului în sport.
Vera Petuhov, Director general adjunct, Agenția Relații Interetnice	Se propune reformularea acțiunii prin completarea cu cuvântul „implementarea”, astfel acțiunea va avea următorul cuprins: Aprobarea și implementarea Programului pentru anii 2022 – 2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027. La rubrica instituții responsabile se propune să fie completată cu ”Agenția Relații	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.

	Interetnice”.	
	Se propune reformularea acțiunii prin completarea cu cuvântul „implementarea”, acțiunea va avea următorul cuprins: Aprobarea și implementarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2021-2025. La rubrica instituții responsabile se propune să fie completată cu ”Agenția Relații Interetnice”.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Vera Petuhov, Director general adjunct, Agenția Relații Interetnice	Se propune elaborarea Programului Național pentru învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv pentru populația adultă, pentru anii 2022-2025.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea se regăsește în PaG 2021-2022.
Viorelia Moldovanu-Bătrânaș, Banca Mondială	Elaborarea unui program cuprinzător privind promovarea educației bilingve/multilingve în instituțiile de învățământ general cu instruire în limbile minorităților naționale.	<i>S-a luat act.</i>
Ion Duminica, AO Coaliția „Vocea Romilor”	Susținerea populației romi prin intensificarea eforturilor de școlarizare a copiilor romi și reducerea discrepanței dintre rata de școlarizare a romilor și a populației generale: a) facilitarea organizării procesului de lucru al grupelor sau claselor cu program prelungit în cadrul instituțiilor publice de învățământ primar și secundar de către autoritățile administrației publice locale, în baza solicitărilor depuse de către părinți romi sau tutori, cadre didactice și mediatori comunitari romi;	<i>S-a luat act.</i>
	b) scutirea de taxe, percepute de la părinții de etnie romă, ce fac parte din categoria social-vulnerabilă/needucogenă, în scopul facilitării accesului copiilor romi la procesul de educație preșcolară și extinderea ratei geografice naționale de raportare aferente „Numărului de copii de etnie Romă înscriși în grădinițe și creșe” în cadrul a 34 de unități administrativ-teritoriale de nivelul II ale Republicii Moldova (32 de raioane și 2 municipii: Chișinău, Bălți), unde sunt atestate 285 de localități compact populate de 250.000 de persoane de etnie Romă;	<i>S-a luat act.</i>
	c) reducerea discrepanței dintre rata de școlarizare a copiilor romi și numărul copiilor romi atestați în localitate, efectuarea unei evidențe eficiente continue a numărului de copii de etnie Romă, ce se află pe teritoriul localității, a problemelor cu care aceștia zilnic se confruntă (lipsa actelor de identitate, îmbrăcăminte și încălțăminte sezoniere, materialelor didactice auxiliare și rechizitelor școlare, produselor alimentare/igienice etc.), prin introducerea în statele de personal auxiliar din cadrul instituțiilor de învățământ general (treapta primară/gimnazială) a „Cadrului didactic de sprijin pentru familiile de romi social-vulnerabile/needucogene”. Cadrul didactic de sprijin pentru familiile de romi/social-vulnerabil / needucogene va deveni un liant necesar dintre Managerii instituțiilor de învățământ general	<i>S-a luat act.</i>

	(treapta primară/gimnazială), profesori, diriginți și părinții/copiii romi, fiind responsabil de procesul facilitării/monitorizării școlarizării copiilor de etnie Romă.	
	Extinderea rețelei de mediatori comunitari romi în localitățile dens populate de persoanele de etnie Romă (cu peste 100 de romi) și majorarea salariilor mediatorilor comunitari prin elaborarea amendamentelor în cadrul Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și includerea mediatorului comunitar în alt grup ocupațional, revizuirea clasei și coeficientului de salarizare.	<i>Nu se acceptă.</i> Acțiunea respectivă este inclusă în Programul pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2021 – 2025, prevăzut drept acțiune imediată în PAG, 2021 - 2022.
	Elaborarea amendamentelor legislative aferente facilitării procesului documentării cu acte de identitate prioritare (buletin de identitate și certificat de naștere), prin scutirea de taxe pentru persoanele social-vulnerabile de etnie Roma.	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea a fost deja discutată în cadrul consultărilor publice organizate de MEC în procesul de elaborare a Programului pentru susținerea populației de etnie romă (23 aprilie, 2021). Agenția Servicii Publice, referitor la „Elaborarea amendamentelor legale aferente facilitării procesului de documentare cu acte de identitate prioritare (buletin de identitate și certificat de naștere) prin scutirea de taxe pentru persoanele social-vulnerabile de etnie romă”, a propus excluderea acestei acțiuni, dat fiind faptul că recent s-a aprobat Hotărârea Guvernului nr. 966/2020 cu privire la serviciile prestate de către Agenția Servicii Publice (în vigoare din 31.01.2021). În Anexa nr.3 la actul normativ enunțat sunt stabilite categoriile serviciilor Agenției Servicii Publice prestate cu înlesniri în lista beneficiarilor de înlesniri la prestarea acestor servicii, inclusiv pentru persoanele social-vulnerabile și alte categorii.
	Încadrarea activă a romilor în cursuri de formare profesională la locul de muncă: Promovarea amendamentelor normative pentru facilitarea procesului de formarea profesională la locul muncă a persoanelor de etnie romă cu statut de șomer cu studii generale incomplete.	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea a fost examinată în cadrul consultărilor publice cu privire la elaborarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă. În cadrul normativ nu sunt impedimente, pentru a beneficia de formarea profesională la locul muncă a persoanelor cu statut de șomer, inclusiv pentru persoanele de etnie romă. (Legea 105/2018, HG 1276/2018)
	Sporirea capacităților instituționale ale Biroului pentru Relații Interetnice în promovarea politicilor publice din domeniul minorităților naționale. Crearea Biroului pentru persoanele de etnie Romă (instituție publică abilitată să implementeze eficient procesul de monitorizare și evaluare intersectorială a noului Plan de Acțiuni pentru susținerea populației de etnie Romă pentru anii 2021-2025),	<i>Nu se acceptă.</i> În Programul pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2021 – 2025, care urmează a fi aprobat de Guvern până la finele anului 2021, este inclusă acțiunea ce ține de elaborarea analizei

	pentru fortificarea cadrului instituțional adaptat incluziunii romilor în procesul politic decizional.	impactului (ex-ante) privind crearea Biroului pentru relații cu populația de etnie romă.
Coaliția pentru Incluziune și Nediscriminare (CIN)	Obiectivul. 22.1. Consolidarea relațiilor interetnice și asigurarea drepturilor minorităților naționale, a se completa cu următoarele acțiuni: 22.1.2. Elaborarea și implementarea strategiilor de încadrare a minorităților etnice în organele de drept precum și de creare a unităților specializate de interacțiune cu minoritățile etnice în cadrul poliției, pentru regiunile preponderent populate de romi.	<i>Se acceptă.</i> Proiectul PaG 2021-2022 conține un capitol separat „XXII. Relații interetnice”, care vizează politicile ce urmează a fi realizate în perioada dată. Astfel, a fost planificată elaborarea a două documente de politici publice privind asigurarea drepturilor minorităților naționale, și anume: - Programul privind implementarea în perioada 2022-2025 a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027; - Programul pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2021-2025.

Domeniul: CULTURA

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Uniunea Muzicienilor	Reconstrucția Filarmonicii ca prioritate națională	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
	Salarizarea în domeniul artei academice	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Includerea învățământului artistic în atribuțiile Ministerului Culturii	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Crearea unui statut special pentru Uniunile de Creație	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Comisia Națională pentru UNESCO	Problema statisticii culturale;	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.

	Orheiul Vechi ca prioritate Națională	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
	Crearea unui departament separat pe învățământul artistic	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Crearea unui departament separat care să se ocupe de problemele din teritoriu	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în viitoarea Strategie pentru cultură și patrimoniu 2030
Vitalie Sprânceană	Susținerea culturii independente	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022 prin intermediul creării fondului culturii.
	Turismul să fie exclus din atribuțiile Ministerului Culturii	<i>S-a luat act.</i>
	Reactivarea Caselor de Cultură din teritoriu, promovarea culturii în societățile și localitățile rurale.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022. Ministerul va elabora un regulament-tip privind activitatea caselor de cultură, și va stimula participarea instituțiilor sale subordonate cu programe și proiecte culturale în teritoriu.
	Forme de protejare socială pentru oamenii de cultură	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Suport sporit pentru ONG-urile din domeniul culturii.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în viitoarea Strategie pentru cultură și patrimoniu 2030.
Muzeul Național de Literatură „Mihail Kogălniceanu”	Muzeul Național de literatură ca prioritate.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
Centrul Național al Cinematografiei	Colaborare interinstituțională mai eficientă	<i>S-a luat act.</i>
	Elaborarea și aprobarea cadrului legal care ar permite dezvoltarea sectorului cinematografic.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Prioritizarea implementării Legii privind atragerea investițiilor străine în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.

	Înființarea Fondului Cinematografic	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor	Revizuirea statutului Uniunilor de Creație	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Problemele învățământului artistic	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Accesibilitatea proiectelor culturale nu doar pentru ONG-uri, ci și pentru instituțiile publice	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022 prin intermediul creării fondului culturii.
Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă”	Ruptura ministerului de teritoriu	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în viitoarea Strategie pentru cultură și patrimoniu 2030.
	Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creangă” ca prioritate.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
Consiliul Consultativ Național al șefilor direcțiilor/secțiilor cultură și oamenilor de cultură	Crearea unui departament ministerial responsabil de relația cu teritoriul.	<i>Se acceptă de principiu.</i>
Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Crearea unui fond de susținere a bibliotecilor	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022 prin intermediul creării fondului culturii.
	Susținerea platformei „Biblioteca Națională Digitală” – obiectiv strategic în vederea Patrimoniului Național Scris, și crearea accesului către colecția Bibliotecii.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Crearea unui Fond de Susținere a Bibliotecilor Publice, digitalizarea lor.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Organizarea următoarei ediții a festivalului BookFest și DescOperă.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.

Uniunea Meșterilor Populari	Un parteneriat mai bun cu Ministerul Culturii	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
	Promovarea și aprobarea Planului de Acțiuni a Uniunii Meșterilor Populari. Elaborarea și aprobarea cadrului legal care ar permite dezvoltarea sectorului de meșteșugărit.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
	Promovarea meșteșugăritului popular, digitalizarea procesului meșteșugăresc	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
	Revizuirea și actualizarea Legii 135/2003 ce prevede meșteșugurile artistice populare	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
Rezervația cultural-naturală „Orheiul Vechi”	Rezervația cultural-naturală „Orheiul Vechi” ca prioritate	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
	Apărarea și susținerea Rezervației cultural-naturale Orheiul Vechi pentru includerea în lista Patrimoniul Mondial UNESCO.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
Emilia Ristic	Crearea unui fond național pentru patrimoniul cultural imobil.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Asociația Companiilor de Creație din Moldova	Digitalizarea resurselor de patrimoniu	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Cadru legal simplificat pentru free-lanceri și liber-profesioniști.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală	Susținerea dosarului „Cămașa cu altiță” pentru includerea în Lista UNESCO a patrimoniului cultural imaterial	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
	Modificarea legii muzeelor	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.

	Modificarea nomenclatoarelor de prețuri pentru muzee	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
	Finanțarea și susținerea Proiectului „Muzeul Satului” gestionat de Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
Teatrul „Splălătorie”	Crearea unui departament dedicat artei contemporane în minister.	<i>S-a luat act.</i>
	Îmbunătățirea regulamentului de proiecte culturale dedicat organizațiilor necomerciale.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
Teatrul Național „Mihai Eminescu”	Revizuirea, îmbunătățirea cadrului legal privind activitatea instituțiilor teatral-concertistice.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Revizuirea finanțării instituțiilor teatral-concertistice și salarizării în domeniu	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Problema tinerilor specialiști.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
Pavel Brâila	Crearea unui centru multifuncțional de artă contemporană.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în viitoarea Strategie pentru cultură și patrimoniu 2030.
	Separarea industriilor creative de domeniul artelor.	<i>S-a luat act.</i>
Uniunea Cineaștilor	Problema învățământului artistic	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Filmul ca prioritate națională	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în viitoarea Strategie pentru cultură și patrimoniu 2030.
Uniunea Teatrală	Promovarea turismului prin intermediul teatrului.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea va fi inclusă în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2022.
Coaliția Sectorului Cultural Independent	Statutul Juridic al Oamenilor de Cultură și a Artiștilor Independenți, ce include și oferă protecție medicală și socială, remunerare financiară și pensie.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.

	Reorganizarea comunicării inter-instituționale pentru a îmbunătăți sinergia între Instituțiile de Stat. Posibilă formarea unei echipe aparte ce va răspunde de sectorul de comunicare culturală.	<i>S-a luat act.</i>
	Colectarea datelor din sectorul cultural independent.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.
	Urmarea modelului AFCN la organizarea concursurilor de proiecte culturale	<i>S-a luat act.</i>
	Program de granturi îmbunătățit în domeniul culturii	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se regăsește în proiectul PaG 2021-2022.

Domeniul: POLITICI PENTRU DIASPORA

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Liudmila Ispravnic Agenția Servicii Publice	Instituționalizarea procedurii obținerii de către cetățenii Republicii Moldova aflați peste hotare a semnăturii electronice prin intermediul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare (MDOC), pentru accesarea serviciilor publice electronice și expedierea cererilor de solicitare de acte în format electronic: Nu este relevantă implicarea Agenției Servicii Publice, deoarece Legea cu privire la semnătura electronică definește clar instituțiile care eliberează, confirm, acceptă, procedura de obținere a semnăturii electronice. ASP nu facilitează și nu eliberează semnătura electronică.	<i>S-a luat act.</i> ASP urmează să vină cu propuneri în procesul de avizare.
Gheorghe Pantaz, Serviciul Tehnologie Informației și Securitate Cibernetică	Instituționalizarea procedurii obținerii de către cetățenii Republicii Moldova aflați peste hotare a semnăturii electronice prin intermediul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare (MDOC), pentru accesarea serviciilor publice electronice și expedierea cererilor de solicitare de acte în format electronic: Această acțiune se referă mai mult la buletinele electronice pe care le eliberează și ASP, și având în vedere că cetățenii noștri peste hotare beneficiază de aceste servicii prin intermediul misiunilor diplomatice, probabil, acțiunea s-a referit exact la acest tip de serviciu. ASP ar urma să fie implicat la acțiunea data în limita responsabilităților, în calitate de unicul emitent de buletine electronice și alte acte aferente populației.	<i>S-a luat act.</i> ASP urmează să vină cu propuneri în procesul de avizare.
Elena Druță, Consilier Aparatul Președintelui Republicii Moldova	Instituționalizarea procedurii obținerii de către cetățenii Republicii Moldova aflați peste hotare a semnăturii electronice prin intermediul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare (MDOC), pentru accesarea serviciilor publice electronice și	<i>Se acceptă.</i>

	expedia cereri de solicitare de acte în format electronic: Referitor la semnătura electronică, au fost discuții, inclusiv instituționale referitor la prestarea acestui tip de serviciu. Livrarea semnăturii electronice prin intermediul oficiilor consulare acum nu este posibilă. Urmează să fie. Se cere implicarea MAEIE și STISC, instituții responsabile de finalizarea acestui proces și realizarea acestui obiectiv. Urmează clarificări referitor la buletinul de identitate care include semnătura electronică și livrarea semnăturii electronice prin intermediul oficiilor consulare. În cazul în care serviciul ar fi deja activ la moment, ar oferi posibilitate cetățenilor să solicite acele documente care sunt disponibile pe site-ul ASP pentru a fi solicitate sub semnătură electronică. La indicatori: înlocuirea „serviciu” cu „mecanism”; înlocuirea „MDOC care utilizează serviciul electronic” cu “de cetățeni care au solicitat și obținut semnătura electronică prin intermediul MDOC”. Se propune substituirea termenului „Aprilie 2022” cu „Decembrie 2021”, deoarece este o acțiune care necesită mai puțin timp.	
	Promovarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului serviciului guvernamental de livrare (MDelivery) : De verificat dacă proiectul HG a fost deja aprobat și excluderea acțiunii în acest caz.	<i>S-a luat act.</i> Proiectul HG a fost aprobat la 25.08.21. Acțiunea a fost exclusă din PaG 2021-2022.
	Implementarea achitării on-line a serviciilor consulare: Includerea acțiunii: „Campanie de informare și comunicare cu privire la noile modalități de plată”.	<i>Se acceptă.</i>
	Excluderea acțiunii: Îmbunătățirea cadrului normativ în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării. Elaborarea și aprobarea proiectului Legii diasporei .	<i>Se acceptă.</i>
	Includerea acțiunii: „Revizuirea și eficientizarea programelor existente implementate de BRD”.	<i>Se acceptă.</i>
	Includerea acțiunii: „Elaborarea și aprobarea unui nou program de susținere a acțiunilor culturale în diaspora”.	<i>Se acceptă.</i>
	Dezvoltarea acțiunii „Organizarea unui Forum Online pentru Educație și Cultură”, întrucât este prea vagă.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea a fost exclusă din PaG 2021-2022 și preluată spre includere în Planul de acțiuni al BRD.
	Includerea acțiunii: „Elaborarea unui mecanism sustenabil de finanțare a programului Centre educaționale în diaspora”.	<i>Se acceptă.</i>
	La acțiunea: „Elaborarea și aprobarea proiectului de lege privind modificarea Codului fiscal nr. 1163/1997 (art. 346, 348)” se propune includerea ca instituții responsabile: Serviciul Vamal, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.	<i>Se acceptă.</i>
	Reformularea: „Revizuirea codului electoral în vederea acordării posibilității pentru cetățenii moldoveni din diasporă de a vota pe parcursul a două zile și prin corespondență”. La instituții responsabile: înlocuirea „Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Agenția Guvernare Electronică” cu “Parlamentul Republicii Moldova,	<i>Se acceptă.</i>

	Ministerul Justiției, Comisia Electorală Centrală”	
	Reformularea: „Elaborarea soluției tehnice și pilotarea acesteia la unul din următoarele exerciții electorale”. La instituții responsabile: includerea Comisia Electorală Centrală, STISC.	<i>Se acceptă.</i>
	La acțiunea: „Implementarea unei platforme digitale centralizate de programare la oficiile consulare” se propune substituirea termenului „Decembrie 2022” cu „Februarie 2022”.	<i>Se acceptă.</i>
	Se propune excluderea acțiunii: Crearea unei platforme de petiționare online cu scopul de a promova incluziunea în procesul de luare a deciziilor.	<i>Se acceptă.</i>
	Includerea acțiunii: „Elaborarea unui program guvernamental de stagii pentru studenții sau absolvenții instituțiilor universitare de peste hotarele țării”.	<i>Se acceptă.</i>
Mihaela Furculiță, Liga Studenților Originari din Republica Moldova	Includerea mai multor acțiuni concrete pentru tinerii din diasporă. Mai multe proiecte care să includă studenții în activitatea de acasă, de exemplu: stagii asigurate plătite pentru studenții din RM; oferirea posibilității pentru studenții din diasporă de a face stagii în Republica Moldova; creșterea investițiilor în domeniul de tineret pentru atragerea tinerilor din diaspora acasă.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea a fost preluată spre includere în Planul de acțiuni al BRD
Ludmila Pavlov, Ministerul Educației și Cercetării	MEC a precăutat subiectul realizării stagiilor și chiar a fost publicat pe pagina web a Ministerului. Rămâne de lucrat împreună cu Guvernul și Cancelaria de Stat pe aspectele de remunerare a stagiilor, deoarece actele normative în vigoare nu prevăd. Pe parcursul ultimilor câțiva ani, până la pandemie, în cadrul MEC au trecut stagii de practică câțiva studenți din diaspora (de ex, pe domeniul tehnologiilor informaționale). MEC rămâne deschis pentru colaborarea cu Ligile Studenților din alte țări.	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost inclusă în PaG 2021-2022 prin acțiunea: „Elaborarea unui program guvernamental de stagii pentru studenții sau absolvenții instituțiilor universitare de peste hotarele țării”.
Dorina Baltag Fundația Noroc Olanda, Regatul Țărilor de Jos	Se propune includerea diasporei în calitate de unul din actorii responsabili care ar putea veni cu suport în implementarea unor acțiuni concrete.	<i>Nu se acceptă.</i> Deoarece ar trebui să fie inclusă o rubrică aparte „Parteneri” unde s-ar regăsi diaspora. Totuși, rigorile unui Plan de acțiuni al Guvernului impun includerea doar a acțiunilor ce țin de activitatea instituțiilor de stat.
	La obiectivul „Intensificarea colaborării cu membrii diasporei axați pe educație și cultură ” se propune instituirea grupurilor specializate pe tematici, teme, subteme. Creșterea investițiilor în cultură și educație. Domeniul pare puțin vizat.	<i>Nu se acceptă.</i> Deoarece în momentul în care se va iniția procesul de implementare a unei acțiuni concrete, împreună cu MEC se va încerca implicarea în proces a unui număr cât mai mare de persoane din diasporă, inclusiv. Referitor la Rezoluția Congresului Diasporei 2021, BRD prin aprobarea prezentului Plan de acțiuni se obligă să monitorizeze implementarea acesteia, implicând cât mai multe părți interesate pentru implementarea eficientă a propunerilor din partea diasporei.

		Domeniile „Cultura”, „Educația” se regăsesc în cadrul compartimentelor aparținând din Planul de acțiuni, unde sunt mult mai desfășurate.
	Un Forum Online pentru Educație și Cultură nu este suficient. Se impune necesitatea unei schimbări sistemice.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea a fost inclusă în Planul de acțiuni al BRD.
	Se propune ca acțiune de reformă crearea unui Hub de lucru, consultativ pentru a dezvolta activități concrete implementate împreună cu ministerele de resort (de ex: program de schimb de experiență, consultanță de la distanță pentru ministere sau instituții de învățământ, ș.a.). Pot fi implicați inclusiv profesori, persoane cu experiență în domeniul învățământului vocational.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea a fost inclusă în Planul de acțiuni al BRD.
Liuba Sirbu, Organizația și Revista „Pici Voinici”, Canada	La obiectivul „Intensificarea colaborării cu membrii diasporei axați pe educație și cultură” trebuie de pus accent pe susținerea proiectelor culturale axate pe tânăra generație (de ex: elaborarea unui program de finanțări în acest sens)	<i>Se acceptă.</i>
Alexandru Balmoș, Comisia Electorală Centrală	Referitor la asigurarea dreptului la vot pentru cetățenii din diasporă : Atunci când vorbim de posibilitatea de a vota pe parcursul a câteva zile sau implementarea votului prin corespondență și prin internet, vorbim despre oportunitate politică și nici una din acțiunile date nu pot fi realizate fără promovarea unor modificări în actele normative. În primul rând, de luat în considerare necesitatea de a face modificări la Codul Electoral, reglementări interne, proceduri electorale. Includerea ori a Parlamentului în calitate de instituție responsabilă pentru modificările la cadrul legislative, ori Guvernul prin HG promovează aceste modificări către Parlament.	<i>Se acceptă.</i>
	Includerea Comisiei Electorale Centrale în lista instituțiilor responsabile la acțiunea „Acordarea posibilității cetățenilor moldoveni din diasporă de a vota pe parcursul a două zile și implementarea votului prin corespondență”	<i>Se acceptă.</i>
	Se propune divizarea în două acțiuni: 1) Acordarea posibilității cetățenilor moldoveni din diasporă de a vota pe parcursul a două zile; 2) Implementarea votului prin corespondență.	<i>Se acceptă parțial.</i> Acțiunea a fost reformulată în PaG 2021-2022: „Revizuirea codului electoral în vederea acordării posibilității pentru cetățenii moldoveni din diasporă de a vota pe parcursul a două zile și prin corespondență”.
	La acțiunea : „Efectuarea unei analize ample a fezabilității și a modului de implementare a votului prin internet cu pilotarea acesteia la unul din următoarele exerciții electorale” includerea Comisiei Electorale Centrale în lista instituțiilor responsabile. Există deja un studiu de fezabilitate realizat de CEC încă în 2016. Există și un concept tehnic deja realizat de CEC, care prevede și conceptul de principiu pentru implementarea votului prin internet, cât și conceptul de realizare sub aspect tehnic a acestei activități. Urmează să fie aplicate unele modificări în legislație, după care să se treacă la realizarea exercițiului, inclusiv, finanțare și realizare tehnică.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea a fost reformulată în PaG2021-2022: „Elaborarea soluției tehnice și pilotarea acesteia la unul din următoarele exerciții electorale”.

	Prin urmare, se propune reformularea acțiunii: „Pilotarea votului prin internet”.	
	La aceeași acțiune includerea STISC în lista instituțiilor responsabile.	<i>Se acceptă.</i>
Irina Luncașu, Congresul Autorităților Locale din Moldova	Includerea activității de Continuare a programului DAR 1+3 prin sporirea mijloacelor financiare alocate sau readucerea la bugetul anului 2020.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea a fost inclusă în Planul de acțiuni al BRD.
	Extinderea programelor de finanțare disponibile pentru activitățile comune APL-diasporă.	<i>S-a luat act.</i>
Natalia Petică, Asociația Plai din Torino, Italia	Utilizarea resurselor rețelei femeilor active din diaspora pentru intensificarea colaborării cu țara de origine pe domeniul cultural. Acordarea suportului BRD pentru emisiunea „Rapsozii neamului” de a căpăta o rezonanță mai mare. Susținerea și instituirea Centrelor Culturale ale Moldovei peste hotare. Susținerea desfășurării și promovarea festivalului „Firicel de busuioc” inclusiv în cadrul Programului DOR.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea a fost inclusă în Planul de acțiuni al BRD.
Mihail Druță, Deputat Parlamentul RM	Sunt recomandate acțiuni pe marginea votului la secția de votare: stabilirea clară a criteriilor în baza cărora sunt deschise secțiile de votare. Actualizarea de către CEC a studiilor de analiză a practicii altor state în acest sens. În proiectul de lege privind modificarea Codului Electoral va trebui de stipulate următoarele: „secția de votare peste hotare se deschide (și urmează precizarea) dacă există: a) nr. ... de alegători; b) nr..... de înregistrări prealabile; c) nr..... de participanți la scrutinul precedent”.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.
	În locul acțiunii „Elaborarea și aprobarea proiectului Legii diasporei” includerea proiectului Legii repatrierii (repatrierea bunurilor personale ale cetățenilor din diaspora)	<i>S-a luat act.</i> Acțiunea a fost exclusă din PaG 2021-2022.
Ludmila Tino Sirbu Asociația ProMoldova, Austria	Dezvoltarea unei platforme electronice unde să fie indicate toate persoanele, cetățeni RM în Austria, care implementează diverse activități, pentru a îi interconecta, inclusiv cu țara de origine. Susținere a proiectelor de schimb de experiență la nivel regional în domeniul administrativ și logistic RM – Austria. Suport privind asigurarea cu sediu pentru Asociație.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea a fost inclusă în Planul de acțiuni al BRD. Promovarea activităților persoanelor de peste hotare și interconectarea acestora este posibilă prin platforma emoldovata.gov.md BRD este deschis pentru acordarea suportului pentru acorduri de înfrățire la nivel local.
Tatiana Nogailic, Asociația AssoMoldave APS, Italia	Includerea C. Obiective pe termen lung, care ar include proiecte ce țin de asigurarea drepturilor diasporei (de ex.: informarea diasporei pe durata întregului ciclu migrațional, care poate fi realizată prin intermediul Birourilor comune de informații și servicii funcționale, acestea având o listă de servicii prestate pentru cei de „acasă” și cei reveniți de peste hotare, de asemenea, prin intermediul OIM, patronatelor „La Strada”, ș.a.).	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea a fost inclusă în Planul de acțiuni al BRD. Referitor la programe de susținere a membrilor diasporei în cazul situațiilor de criză, Ministerul Muncii și Protecției Sociale gestionează acest aspect. Se propune organizarea unei sesiuni online cu instituția pentru a informa despre

	Includerea acțiunilor: extinderea campaniei „Ambasada vine mai aproape de tine”; protecția și susținerea membrilor diasporei în cazul situațiilor de criză (de ex.: traficul de ființe umane, ș.a.); asigurarea respectării drepturilor în domeniul muncii și securității sociale (semnarea acordurilor bilaterale în domeniu); implementarea programului DOR și organizarea Congresului Diasporei; susținerea și organizarea în diasporă a evenimentelor pentru a promova imaginea RM peste hotare; desfășurarea unei zile de informare cu implicarea BRD și persoanelor care cunosc legea asociaționismului în țările unde se află.	etapele necesare pentru a obține acest suport din partea statului.
Elena Bojonca Asociația Amicii, Veneția, Italia	Includerea acțiunilor: suport cu atribute și obiecte de artizanat pentru asociații; elaborarea unei legi retroactive pentru accesul la pensii de către persoanele din diaspora.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea a fost inclusă în Planul de acțiuni al BRD. Referitor la accesul la pensii de către persoanele din diaspora, se propune organizarea în regim de lucru a unei ședințe cu instituțiile vizate.
Anastasia Musteață	Includerea aspectului de sortare a deșeurilor.	<i>S-a luat act.</i> Va fi examinat suplimentar.
Victoria Dunford, Asociația MadAid, Marea Britanie	Crearea Rețelei Asociațiilor de Băștinași. Se propune de extins acțiuni prin interconectarea, alături de asociațiile de băștinași (AdB), inclusiv a asociațiilor care acționează la nivel local și național și implementează programe de investiții, climatice, sociale în paralel cu AbB.	<i>Se acceptă.</i>
Mariana Trifanov, Agenția Servicii Publice	La acțiunea: „Modificarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013 în contextul optimizării procedurii de eliberare a actelor de identitate minorilor” substituiri termenului de realizare a acțiunii „Septembrie 2021” cu termenul „Septembrie 2022”.	<i>Se acceptă.</i>
Ministerul Afacerilor Interne	Se solicită modificarea termenului de elaborare și prezentare a modificărilor la Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte și a Legii nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova, întrucât, la moment, proiectul de act normativ se află la etapa consultării interne. Respectiv, pentru a evita riscul nerealizării acțiunii în termenul stabilit în proiectul Planului de acțiuni, se solicită substituiri termenului „Decembrie 2021” cu termenul „Martie 2022” - un termen necesar parcurgerii tuturor etapelor de elaborare și promovare a proiectelor de acte ale Guvernului, stabilite la pct. 160 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018.	<i>Se acceptă.</i>
	Atenționăm că, documentul care necesită a fi elaborat (Modificarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013 în contextul optimizării procedurii de eliberare a actelor de identitate minorilor) este un act normativ subsecvent legii. Astfel, acesta va fi elaborat și prezentat Guvernului spre aprobare doar după realizarea acțiunii de amendare a Legii nr. 273/1994 și Legii nr. 269/1994, menționată anterior. În acest context, amendarea Hotărârii Guvernului nr. 125/2013	<i>Se acceptă.</i>

	constituie o acțiune de aducere în concordanță a actului normativ subordonat prevederilor legale în vigoare, creând o legătură cauzală dintre actul normativ superior și actul normativ subordonat legii. În acest sens, se propune substituirea termenului de realizare a acțiunii „Septembrie 2021” cu termenul „Septembrie 2022”.	
Ian Toma, SUA	Un capitol care mi se pare necesar dar e absent în Proiectul prezent e “Colaborarea științifică și de cercetări cu participarea diasporei”. Înțeleg ca colaborările se fac la nivelul instituțiilor de educație (Universități), însă și ei ar putea beneficia dacă în cadrul guvernului ar exista normative pentru anumite aspecte de colaborări: începând cu importul echipamentului și inclusiv formalitatea de remunerare a colaboratorilor. La moment exista mai multe obstacole în stabilirea colaborărilor și BRD ar putea contribui la soluționarea lor.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Acțiunea a fost inclusă în Planul de acțiuni al BRD.

Domeniul: POLITICĂ EXTERNĂ

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Țveatcov Nicolai, Șef adjunct Birou politici de reintegrare	Inițierea procesului de elaborare a Concepției de Politică Externă.	<i>Nu se acceptă.</i>
Mogîldea Mihai, Lider de echipă, programul europenizare/ Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)	Includerea în PAG 2021-2022 a unor demersuri pentru consolidarea a ”Trio asociat” (Republica Moldova – Georgia - Ucraina).	<i>Nu se acceptă.</i> Formatul ”Trio asociat” este util, însă formatul existent de cooperare dintre statele menționate (în cadrul Parteneriatului Estic, GUAM și cel bilateral), se consideră a fi mai constructiv.
Mogîldea Mihai, Lider de echipă, programul europenizare/ Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)	În Planul de Acțiune al Consiliului Europei pentru Republica Moldova 2021–2024, să fie introduce acțiuni livrabile care urmează să fie realizate până în 2025.	<i>Nu se acceptă,</i> Pe motiv că Planul de Acțiune al Consiliului Europei pentru Republica Moldova 2021–2024 urmează să fie supus votului la finele anului 2021, fapt care ulterior va permite elaborarea unui plan concert de acțiuni pe dimensiunea multilaterală.
Sergiu Manea, Asociația Patronală a Industriei Turismului din Republica Moldova	Promovarea și creșterea imaginii RM ca destinație turistică și birourile comerciale economice ale MDOC să consulte patronatele din turism a RM pentru a beneficia de consultații și a beneficia de o formula de planificare a acțiunilor concrete.	<i>Se acceptă.</i> Urmează să fie lansate discuții dintre MAEIE și Agenția pentru Investiție, pentru a fortifica interacțiunea interinstituțională în domeniu.
Maria Jomir- Floris, Reprezentant al Diasporei moldovenești din Elveția	Perfecționarea reprezentanților comunității moldovenești din străinătate prin intermediu Institutului Diplomatic al MAEIE în domeniul diplomației economice.	<i>Nu se acceptă.</i> Cursurile urmează să fie lansate după aprobarea ”Metodologiei de calculare a tarifelor la serviciile prestate de către Institutul Diplomatic, precum și Nomenclatorul

		serviciilor prestate și tarifele la acestea”.
--	--	---

Domeniul: AFACERI INTERNE

Participantul la consultare publică	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Oficiul ONU pentru drepturile omului	Ratificarea Convenției Internaționale pentru protecția tuturor persoanelor împotriva disparițiilor forțate	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea este preluată din PNADO, aprobat prin HP nr. 57/2018
	Ratificarea Convenției Internaționale pentru protecția tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor lor	<i>Nu se acceptă.</i> Propunerea este preluată din PNADO, aprobat prin HP nr. 57/2018
Victor Munteanu Soros Moldova	Propune ca să se țină cont de documentele de politici existente în activitatea MAI, care sunt bune, însă este necesară și o analiză funcțională, pentru a identifica problemele la general per sistem.	<i>Se acceptă.</i> Este planificată desfășurarea analizei funcționale în anul 2022.
	Se propune modificarea legislației referitor la circulația rutieră	<i>Se acceptă.</i>
	Se propune rezolvarea problemei privind dublarea competențelor de către carabinieri și poliție	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea se va regăsi în documentele de politici ale MAI și autorităților subordonate (IGP, IGC)
Ina Tcaci AO Didactica Aplicată	La combaterea infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei se propune ca să fie implicate mai multe ministere	<i>Se acceptă.</i> Propunerea a fost preluată spre includere în Planul de acțiuni al Ministerului, la elaborarea documentelor de politici
	Propune să se elaboreze un nou plan de combatere a drogurilor	<i>Se acceptă.</i>
	Propune să fie creată Agenția Națională Antidrog, care va înlocui actualul Consiliu	<i>Se acceptă.</i>
Iurie Pîntea PH International Moldova	Indicatorii de rezultat sunt doar pentru poliție, se propune a fi revizuiți	<i>Nu se acceptă.</i> Indicatorii rezultă din acțiunile ce se regăsesc la obiectivele PaG 2021-2022 și reieșind din acțiunile planificate pe termen imediat și mediu.
Viorel Furdui, Primarul or. Leova	În acest sistem nu se vede locul administrației publice locale. Solicită rezolvarea problemelor existente reieșind din faptul că, administrației publice locale i s-a acordat statutul de agent constatator. Este nevoie de înțelegerea corectă a noțiunii de ”poliție locală”	<i>Se acceptă.</i> Va fi convocată o ședință comună cu participarea reprezentanților autorităților locale și conducerea Poliției.

	A menționat despre problemele existente referitor la gestionarea instalațiilor video, dar și referitor la atribuirea autorităților locale a statutului de agent constatat	<i>S-a luat act.</i> Problemele vor fi discutate într-o ședință separată dintre reprezentanții Poliției și a autorităților locale
Emilia Cebotari UN Women	S-a referit la activitățile privind suportul privind violența de gen, dar și la faptul că, femeile sunt încă slab reprezentate	<i>Se acceptă.</i> Acțiuni privind modificarea actelor normative ce țin de violența de gen în PAG deja se regăsesc.
Ecaterina Silvestru Centrul Caritate pentru refugiați	A propus de a introduce în proiectul PAG modificarea legislației referitor la sistemul național de pașapoarte, reieșind din faptul că există diferență de costuri a unui pașaport pentru un cetățean al RM și al unui refugiat, ceea ce reprezintă un act de discriminare	<i>Se acceptă.</i>
	Propunerea de a introduce în proiectul PAG modificarea Legii nr. 137/2016 referitor la violență și reabilitarea victimelor	<i>S-a luat act.</i> Propunerea necesită studiere suplimentară, de comun cu alte autorități, reieșind din competențele autorităților referitor la acest subiect.
Ahmad Djavid Paknehad Centrul Caritate pentru Refugiați	Există probleme referitor la procurarea poliției de asigurare de către un refugiat. Propune modificarea legii de comun cu CNAS	<i>Se acceptă.</i>
Angela Otean Federația SINDLEX	A propus amendarea Legii nr. 288 referitor la drepturile sociale ale angajaților dar și a Legii nr. 270 privind discrepanțele salariale ale angajaților MAI (anexa nr. 6) față de salariile angajaților din alte structuri ale statului	<i>Se acceptă.</i>
Elena Botezatu ”La Strada”	A venit cu un comentariu la obiectivele planificate spre realizare și a propus completarea obiectivului 4 cu noțiuni care ar include și domeniul vieții sexuale	<i>Nu se acceptă.</i> Obiectivul este preluat din Programul de activitate al Guvernului. Acțiuni concrete referitor la acest domeniu se vor regăsi în planul de activitate al IGP.
Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare	Revizuirea și adaptarea din perspectiva de gen a cerințelor obligatorii privind probele fizice la recrutarea și evaluarea personalului Poliției, aprobate prin Ordinul MAI nr. 69 din 16 martie 2017 privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea pregătirii fizice și sportului în cadrul Ministerului Afacerilor Interne	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea a fost preluată spre includere în Planul de acțiuni al Ministerului.
	Modificarea Ordinului MAI nr. 69 din 16.03.2017 privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea pregătirii fizice și sportului în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, astfel încât în procesul de înmatriculare și angajare în cadrul MAI sau al instituțiilor subordonate, proba fizică să nu fie determinantă.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar
	Ajustarea Ordinului nr. 4 din 11 ianuarie 2014 cu privire la aprobarea ghidului privind intervenția profesională în exercițiul funcției prin prezentarea procedurilor de aplicare a forței fizice și mijloacelor speciale de către femei polițiste și în cazul femeilor	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar
	Modificarea pct. 9 din Regulamentul cu privire la organizarea pregătirii fizice și sportului în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Ordinul MAI nr. 69 din 16 martie 2017, astfel încât Comisia să fie constituită de cel puțin 50 % femei	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea a fost preluată spre includere în Planul de acțiuni al Ministerului.

Organizarea cursurilor de formare pe tematica genului și a diversității, incluzând aspecte legate de identificarea stereotipurilor și prejudecăți, pentru toți membrii comisiilor de selecție, recrutare, promovare întru asigurarea practicilor nediscriminatorii de recrutare a personalului	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea a fost preluată spre includere în Planul de acțiuni al Ministerului.
Modificarea Regulamentului de Admitere al Academiei de Poliție, prin excluderea criteriilor de vârstă și înălțime diferențiate pentru femei și bărbați	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea a fost preluată spre includere în Planul de acțiuni al Ministerului.
Modificarea Regulamentului de admitere al Academiei de Poliție din perspectiva prevederii unei cote minime de cel puțin 30% pentru admiterea candidatelor de gen feminin la locurile cu finanțare bugetară (cu excepția locurilor prevăzute la învățământul cu frecvență redusă)	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.
Aprobarea în politicile organizaționale și instituționale ale MAI și instituțiilor subordonate a cotelor de gen de promovare în funcții de conducere.	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea a fost preluată spre includere în Planul de acțiuni al Ministerului
Reevaluarea actelor normative interne speciale care reglementează activitatea MAI și a instituțiilor subordonate prin includerea componentei de gen în procesul de promovare în funcții de conducere	<i>Se acceptă de principiu.</i> Propunerea a fost preluată spre includere în Planul de acțiuni al Ministerului
Elaborarea și aprobarea planului de promovare a măsurilor de acomodare rezonabilă a orarului de muncă în rândurile angajaților MAI	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.
Elaborarea și aprobarea planului de dezvoltare a infrastructurii în cadrul MAI și instituțiilor subordonate cu privire la aplicarea art. 108 din CM.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.
Elaborarea și aprobarea planului de promovare a concediului de paternitate în instituțiile subordonate ale MAI, în special în cadrul IGC	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.
Elaborarea și aprobarea planului privind dezvoltarea serviciilor alternative pentru îngrijirea copiilor de vârstă pre-școlară la locul de muncă	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.
Instituirea măsurilor de acomodare rezonabilă a orarului îndeplinire a serviciului militar prin contract, în cazuri particulare atunci când este necesară implicarea în realizarea drepturilor părintești	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.
Modificarea Art. 14 (2) din Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor, pentru a contribui la asigurarea echilibrului dintre serviciul militar și viața de familie	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar și transmisă MA spre examinare, reieșind din competențele în domeniu,

		pentru soluționare în comun.
	Identificarea opțiunilor de remunerare suplimentară a militarilor prin contract care îndeplinesc sarcini și funcții adiționale în locul militarului în termen care beneficiază de concediul paternal de 14 zile	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.
	Elaborarea planului de promovare activă a dreptului la concediu paternal în cadrul sectorului apărării	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar și transmisă MA spre examinare, reieșind din competențele în domeniu, pentru soluționare în comun
	Inițierea unui proiect pilot de creare a unui centru de zi sau mini-grădiniță pe lângă o unitate militară (eventual Bălți), pentru a facilita revenirea în serviciu a militarilor prin contract cu copii de vârstă ante-prescolară.	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar și transmisă MA spre examinare, reieșind din competențele în domeniu.
	Elaborarea unui plan gradual de ajustare a infrastructurii MAI și a instituțiilor subordonate, în special a capacităților de cazare, a facilităților sanitare și a sălilor de sport, astfel încât acestea să fie adaptate la necesitățile specifice femeilor	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.
	Aprobarea conceptului de uniforme ținând cont de particularitățile femeilor militare	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.
	Adoptarea unor măsuri de acomodare rezonabilă a studiilor pentru femei în perioada sarcinii, nașterii sau lăuziei	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.
	Identificarea măsurilor de acomodare rezonabilă a blocurilor sanitare pentru femei	<i>S-a luat act.</i> Propunerea va fi examinată suplimentar.

Domeniul: SECURITATE ȘI APĂRARE

Nume / Prenume / Entitate	Propunerile și obiecțiile prezentate	Concluziile asupra recomandărilor
Natalia ALBU, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice	1. Au fost exprimate îngrijorări în privința corelării acțiunilor prevăzute în proiectul Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, la capitolul XX. Securitate și Apărare, cu realitățile din sectorul de securitate și apărare, prin prisma disponibilității resurselor necesare, satisfacerii necesităților de dezvoltare ale Armatei Naționale și gradului de realizare a măsurilor preconizate în plan. 2. A fost adresată întrebarea privind elaborarea, de către Ministerului Apărări, a Analizei Strategice a Apărării, în contextul elaborării proiectului de decizie, reieșind din necesitatea fundamentării proiectului pe o analiză profundă a sectorului de apărare.	<i>S-a luat act.</i> 1. Acțiunile din proiectul de decizie, preconizate spre implementare, fac parte din șirul de măsuri în curs de realizare, prevăzute în documentele de planificare a apărării – Strategia Națională de Apărare (HP 134/2018 - SNA), Strategia Militară (HG 961/2018 - SM), Planul de Dezvoltare a Capabilităților Militare ale Armatei Naționale pe Termen Lung 2020-2030 (PDCMANTL), precum și din Planul de implementare a inițiativei DCBI, ș.a. documente, care necesită prioritizare în

	3. A fost adresată întrebarea privind intenția Ministerului Apărării de a elabora o Analiză Strategică a Apărării. 4. A fost adresată întrebarea privind substanța Programului de Dezvoltare Profesională NATO în Republica Moldova, cu referire la acțiunea <i>Lansarea la nivel național a Programului de Dezvoltare Profesională în domeniul securității și apărării destinat personalului civil din instituțiile statului cu suportul partenerilor externi în cadrul Inițiativei de Consolidare a Capacităților de Apărare (DCBI)</i>, inclusă în proiectul de decizie, sub aspectul intersectării cu alte activități de instruire / didactice în curs de desfășurare de Ministerul Apărării / Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”.	Planul de Acțiuni al Guvernului 2021-2022, sub aspectul operării modificărilor necesare în cadrul normativ, ce ar permite implementarea continuă și finalizarea anumitor procese de transformare asumate. 2. Acțiunile ce rezultă din documentele strategice sus-menționate, au fost supuse analizei complexe a impactului, în perioada de fundamentare. 3. Ministerul Apărării răspunde de organizarea activităților și de realizarea măsurilor privind apărarea națională în limitele împuternicirilor prevăzute de legislație. Procesul de elaborare a Analizei Strategice a Apărării (ASA) este un exercițiu complex, care aparține celui mai înalt nivel de conducere națională. În acest sens, elaborarea ASA a fost inclusă în agenda Guvernului și Președinției. Ministerul Apărării va demara procesul de elaborare a Analizei militare, ca parte componentă a ASA. În cazul în care ASA va demonstra că prioritățile (acțiunile) stabilite în 2018, la elaborarea SNA / SM, nu sunt relevante, acțiunile din Planul de Acțiuni a Guvernului vor fi ajustate în conformitate cu noile priorități și cerințe. 4. Programul de Dezvoltare Profesională NATO presupune asistență tehnică (instruiri) direcționată spre toate instituțiile din sistemul de securitate și apărare, care nu se suprapun, ci vin să completeze liniile de efort a instituțiilor, la acest capitol.
Viorel CIBOTARU Institutul European de Studii Politice din Moldova	1. A fost recomandată organizarea, pe viitor, a consultărilor publice sub alte forme, decât dezbateri publice, în contextul în care, societatea civilă și experții relevanți să dispună de mai multe posibilități de participare. 2. A fost adresată întrebarea privind intenția Ministerului Apărării de a majora resursele financiare alocate sectorului de apărare și modul în care aceste majorări au fost reflectate în proiectul de decizie. 3. A fost adresată întrebarea privind modul în care prioritatea <i>Consolidarea parteneriatelor bilaterale și multilaterale în domeniul apărării și securității naționale cu partenerii strategici ai Republicii Moldova</i>, stabilită în Programul Guvernului, a fost reflectată în proiectul de decizie. 4. A fost exprimată îngrijorarea privind subreprezentarea acțiunilor cu referire la dezvoltarea capabilităților militare în proiectul de decizie. 5. A fost recomandată dezvoltarea mecanismului de inspecție și audit suplimentar, elaborarea rapoartelor privind situația în Armata Națională, precum și comunicarea publică a viziunii Ministerului Apărării privind depășirea problemelor ce țin de implicarea Armatei în acțiuni cu tentă politică, neîndeplinirea prevederilor statutare, angajamentelor internaționale, abordarea relațiilor cu partenerii internaționali, etc.	<i>S-a luat act.</i> 1. Ministerul Apărării a activat în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și HG nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, în vederea executării Deciziei Prim-ministrului Republicii Moldova nr. 45 din 23 august 2021 cu privire la organizarea consultărilor publice în contextul elaborării proiectului Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021- 2022. A fost realizată informarea generală (particip.gov.md / army.md), direcționată (e-mail), inclusiv a fost utilizată pagina de Facebook a instituției pentru diseminarea anunțului privind consultarea publică. Totodată, se va lua în calcul organizarea consultărilor publice și în alte formate, pentru includerea unui spectru mai larg de experți din societatea civilă, cetățeni, mediul academic și alte părți interesate. 2. Asigurarea financiară a proceselor de consolidare,

	Totodată, a fost recomandată explicitatea în viziuni privind reformarea Armatei Naționale. 6. A fost adresată întrebarea privind progresul în realizarea obiectivului de trecere de la serviciu în termen la cel prin contract și lipsa acestor prevederi în proiectul de decizie. A fost recomandată includerea elementelor de profesionalizare în proiectul de decizie.	dezvoltare și modernizare a sistemului național de apărare, prevăzută pentru anul de referință, corespunde alocărilor în acest sens, stabiliți conform HP 134/2018, privind implementarea Strategiei Naționale de Apărare 2018-2022. 3. Ministerul Apărării continuă să desfășoare acțiunile stabilite în cadrul instrumentelor și mecanismelor aprobate privind cooperarea cu partenerii externi. În ceea ce privește colaborarea cu autoritățile omoloage din străinătate, reieșind din prioritățile imediate, pe agenda bilaterală moldo-română, acțiunea de referință <i>Elaborarea și aprobarea actului normativ cu privire la cadrul de cooperare în domeniul învățământului militar cu Ministerul Apărării Naționale a României</i>, necesită realizare în perioada imediat următoare, pentru a permite lansarea unor inițiative suplimentare. 4. Acțiunile cu privire la dezvoltarea capacităților militare sunt reflectate în Planul de Dezvoltare a Capabilităților Militare ale Armatei Naționale pe Termen Lung 2020-2030 (restricționat), cu planificare financiară în CBTM. Totodată, în contextul trecerii din faza I spre faza II a Inițiativei de Consolidare a Capabilităților de Apărare (DCBI), a demarat un amplu proces de analiză a capacităților necesare, inclusiv cu implicarea altor structuri din sectorul de securitate și apărare. Se consideră inoportună reflectarea acțiunilor din Planul de referință în proiectul de decizie. 5. Nerelevant procesului de elaborare a deciziei de referință. 6. În această direcție se iau măsuri pentru profesionalizarea țintită a unităților care, în virtutea responsabilităților lor, necesită profesionalizare în primul rând.
Nicolae CHIRTOACĂ expert în securitate națională	A fost recomandată inițierea elaborării unei noi Strategii a Securității Naționale și alinierea documentelor subsecvente la viziunea strategică a Strategiei Securității Naționale.	<i>S-a luat act.</i> Conform LP 345/2003 cu privire la apărarea națională, art. 36⁴, alin (3), elaborarea Strategiei Securității Naționale urmează a fi inițiată de Președintele Republicii Moldova.
Vladislav CAMINSCHI Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova	A fost recomandată exonerarea de obligație a angajatorului de a prezenta Ministerului Apărării datele privind personalul și tehnica disponibilă, în sensul în care aceste informații pot fi obținute de la autoritățile competente naționale.	<i>Se acceptă parțial.</i> Recomandarea dată va fi analizată în cooperare cu Viceprim-ministru pentru digitalizare. Totodată, acțiunea Perfectarea și aprobarea actelor normative în vederea instituționalizării Registrului de stat al resurselor de apărare cu scopul îmbunătățirii sistemului de management a resurselor de apărare la nivel de Guvern, inclusă în proiectul de decizie, vine să îmbunătățească procesul de gestionare a informațiilor cu privire la resursele de apărare, având impact direct asupra

		celor invocate.
Sanda SANDU Fundația Konrad Adenauer Stiftung Moldova	A fost recomandată includerea în proiectul de decizie a măsurilor specifice menite să îmbunătățească lupta cu corupția și să consolideze integritatea instituțională.	<i>Nu se acceptă.</i> Conform indicațiilor Cancelariei de Stat, Ministerul Apărării a elaborat proiectul de decizie, pe domeniul său de responsabilitate, incluzând acțiuni specifice domeniului, care se referă la: 1) proiecte de documente de politici publice, 2) proiecte de acte normative, 3). activități de reformă. Totodată, e de menționat că, în contextul acțiunii 3.6 Consolidarea integrității în cadrul sistemului național de apărare din Strategia Națională de Apărare 2018-2022 (HP 134/2018), prin intermediul Programului NATO de consolidare a integrității în sectorul de apărare și securitate (Building Integrity in Defence and Security Sector Programme), Ministerul Apărării urmează să elaboreze un nou Plan de acțiuni al Ministerului privind consolidarea integrității, către finele anului 2022.
Veaceslav BUGAI Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare	1. A fost adresată întrebarea privind oportunitatea și posibilitatea utilizării mecanismului de transfer / schimb de cadre la nivel inter-instituțional, în vederea facilitării atragerii cadrelor specializate și schimbului de experiență în sectorul de securitate și apărare. 2. A fost adresată întrebarea privind intenția Ministerului Apărării de reformare a Consiliului Suprem de Securitate, în vederea sporirii eficienței, eficacității și interoperabilității interinstituționale.	<i>S-a luat act.</i> 1. Subiectul transferului de personal între instituții nu a prezentat subiect de discuții în contextul elaborării proiectului de decizie. 2. Această prerogativă nu ține nemijlocit de domeniul de competență a Ministerului Apărării.
Elena MÂRZAC Centrul de Informare și Documentare privind NATO din Republica Moldova	1. A fost adresată întrebarea privind acțiunile / prioritățile Ministerului Apărării (termen scurt, mediu, lung) în relație cu Alianța Nord-Atlantică, inclusiv sub aspectul proiectelor de asistență externă. 2. A fost adresată întrebarea privind intenția de instituționalizare a Comunicării Strategice, în raport cu acțiunea <i>Dezvoltarea capacităților de comunicare strategică ale Ministerului Apărării în scopul consolidării, eficientizării și asigurării unei comunicări și informări transparente și credibile a publicului</i> , inclusă în proiectul de decizie. 3. A fost adresată întrebarea privind lipsa includerii în proiectul deciziei a acțiunilor aferente realizării PNA privind implementarea Rezoluției 1325 a CS ONU / elaborării unui nou PNA, în contextul expirării acestuia la finele anului curent	<i>S-a luat act.</i> 1. Viziunea Ministerului Apărării constă în revitalizarea mecanismelor de cooperare cu NATO. Ministerul Apărării a demarat faza a II-a Inițiativei de Consolidare a Capacităților de Apărare (DCBI), fiind agreate un șir de proiecte concrete pe agenda bilaterală. Inițierea acestora, nu necesită intervenția Guvernului sub forma aprobării unor Hotărâri de Guvern și, respectiv, includerea în proiectul Planului de Acțiuni al Guvernului. 2. Ministerul Apărării depune eforturi pentru instituționalizarea comunicării strategice, care va necesita schimbarea structurii organizaționale și / sau formarea unei instituții specializate. De asemenea, se lucrează la segmentul de atragere a expertizei pentru a formula viziunea strategică la nivel de stat și instituție. 3. Ministerul Apărării s-a angajat să desfășoare acțiunile stabilite prin Planul național de acțiuni în vigoare. După

		expirare, urmează elaborarea unui alt Plan de acțiuni pentru punerea în aplicare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea. O parte din acțiunile referitoare la asistența externă în procesul de implementare a RCSONU 1325 vor fi integrate în Planul Individual de Acțiuni al Parteneriatului Moldova-NATO.
Sergiu TELEUCA cetățean	1. Au fost exprimate îngrijorări cu privire la irosirea resurselor și eforturilor pentru instruirea structurilor civile în materie de securitate și apărare, în contextul fluctuației mari de cadre, cu referire la acțiunea Lansarea la nivel național a Programului de Dezvoltare Profesională în domeniul securității și apărării destinat personalului civil din instituțiile statului cu suportul partenerilor externi în cadrul Inițiativei de Consolidare a Capacităților de Apărare (DCBI), inclusă în proiectul de decizie. Totodată, a fost adresată întrebarea privind intenția Ministerului Apărării de a instrui cetățenii cointeresați (civili), în materie de securitate și apărare, cu referire la acțiunea de referință. 2. Au fost exprimate îngrijorări cu privire la distanțarea Armatei de societate în contextul trecerii la serviciu exclusiv pe contract.	<i>S-a luat act.</i> 1. Programul NATO de Dezvoltare Profesională în Republica Moldova, urmează a fi destinat exclusiv funcționarilor publici din instituțiile statului cu accent pe securitate și apărare. 2. Având în vedere percepția și circulația informațiilor, adesea eronate, cu privire la Armata Națională, Ministerul Apărării va depune eforturi pentru a stabili comunicarea strategică ca un mecanism eficient de comunicare cu populația și combaterea dezinformării.
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice	Corelarea acțiunilor prevăzute la capitolul XX. Securitate și Apărare cu realitățile din sectorul de securitate și apărare, prin prisma disponibilității resurselor necesare, satisfacerii necesităților de dezvoltare ale Armatei Naționale și gradului de realizare a măsurilor preconizate în plan.	<i>Se acceptă.</i> Acțiunile care prevăd implementarea continuă proceselor de transformare asumate din proiectul de decizie, fie cele legate de promovarea actelor normative, acțiunile de reformă sau de documentele de politici, sunt în strictă conformitate cu documentele de planificare a apărării în curs de implementare¹, Planurile de acțiuni ale acestora și Cadrul de Bugetar pe Termen Mediu. De asemenea, se va ajusta acțiunea din plan, la care se face referință în următoarea redacție: „Revizuirea Planului de dezvoltare a capacităților militare ale Armatei Naționale pe termen lung cu scopul actualizării și ajustării acestuia la viziunile strategice prevăzute de documentele de politici în domeniul securității și apărării, și în conformitate cu necesitățile de dezvoltare ale Armatei Naționale”.
Institutul European de Studii Politice din Moldova	Reflectarea în proiectul de decizie intenției Ministerului Apărării și modului de majorare a resursele financiare alocate sectorului de apărare.	<i>Se acceptă.</i> Asigurarea financiară a proceselor de consolidare, dezvoltare și modernizare a sistemului național de apărare, prevăzută pentru anul de referință, corespunde alocărilor în acest sens, stabiliți conform HP 134/2018, privind implementarea Strategiei Naționale de Apărare 2018-2022 și Cadrul Bugetar pe Termen Mediu, precum și în conformitate cu alocările

¹ Strategia Națională de Apărare, HP 134/2018, Strategia Militară, HG 961/2018, Planul de Dezvoltare a Capacităților Militare ale Armatei Naționale pe Termen Lung 2020-2030.

		aprobate pentru implementarea Planului de Dezvoltare a Capabilităților Militare ale Armatei Naționale pe Termen Lung 2020-2030.
Centrul „Parteneriat pentru dezvoltare” Scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 21-78-265-6568 din 10.09.2021	Accentuarea importanței abordării centrate pe necesitățile actuale ale femeilor și bărbaților din sectorul de securitate și apărare prin includerea în noul Plan de Acțiuni a măsurilor exacte ce abordează cele mai semnificative și relevante diferențe de gen în domeniile ocupării, educației, sănătății, accesului la resurse și securității (se anexează).	<i>Nu se acceptă.</i> Deoarece aceste acțiuni sunt la nivel instituțional. Conform Instrucțiunii privind modul de prezentare de către ministere și alte autorități administrative centrale a propunerilor pentru elaborarea PaG 2021-2022 prezentate de Cancelaria de Stat (Scrisoarea nr. 21-78-236-5639 din 16.08.2021) formatului actualului Plan nu va include acțiuni instituționale (ordinile, dispoziții) și recurente (constituirea grupurilor de lucru, organizarea ședințelor, instruirilor, consultărilor, etc.) sau cu caracter continuu, care reies din atribuțiile funcționale ale instituțiilor sau a diviziunilor acestora. Mai mult ca atât, unele din acțiuni propuse sunt deja incluse în Planul de acțiuni cu privire la punerea în aplicare a Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2018-2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.259 din 28.03.2018, care sunt în desfășurare anul curent. Totodată, în contextul elaborării noului Program național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea 2022-2024, care să fie elaborat și pus în aplicare începând cu anul 2022, propunem ca recomandările/acțiunile prezentate să fie luate în calcul la elaborarea acestui Program național.
Serviciului Consiliului Suprem de Securitate	Elaborarea Planului de mobilizare a economiei naționale - responsabil Ministerul Economiei.	<i>Se acceptă.</i>
	Elaborare a unui plan de consolidare a capabilităților militare ale Trupelor de Carabinieri - responsabil Ministerul Afacerilor Interne/Ministerul Apărării.	<i>Se acceptă.</i>
	Evaluarea/ pașaportizarea infrastructurii teritoriale de apărare (lucrările și amenajările teritoriului care pot fi folosite în scopul asigurării apărării naționale) – responsabil Ministerul Apărării/Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.	<i>S-a luat act.</i> Această acțiune se referă la domeniu ce necesită consolidare și dezvoltare într-o perspectivă lungă. Mai mult ca atât acțiunea excede perioada de realizare a planului de acțiuni al Guvernului. Se cere expunerea asupra acestei acțiuni a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
	La necesitate: Revizuirea cadrului normativ cu privire la apărarea teritorială a Republicii Moldova (HG nr.1418/2006) – responsabil Ministerul Afacerilor Interne/Ministerul Apărării/Cancelaria de Stat.	<i>S-a luat act.</i> Realizarea acestei acțiuni excede perioada de realizare a planului de acțiuni al Guvernului. Apărarea teritorială este un domeniu ce trebuie să fie riguros evaluat, revizuit, dezvoltat și adus la stare de gătintă. Se cere expunerea asupra acestei

Inspectorat General de Carabinieri Scrisoarea nr.1/5-1402 din 07.09.2021		acțiuni a Ministerului Afacerilor Interne și Cancelariei de Stat.
	Includerea în calitate de co-executor „Ministerul Afacerilor Interne” la următoarele acțiuni din proiect:	<i>Nu se acceptă.</i> Se referă în exclusivitate la revizuirea modului de funcționare și organizare a Ministerului Apărării.
	- Elaborarea și aprobarea modificărilor cadrului normativ cu privire la organizarea și funcționarea structurilor organizaționale ale Ministerului Apărării în vederea eficientizării funcționalității sistemului de apărare	
	- Elaborarea și aprobarea cadrului normativ în vederea stabilirii înlesnirilor și garanțiilor subiecților Forțelor Armate pasibili asigurării obligatorii de stat a vieții și sănătății	<i>Se acceptă.</i>
	- Elaborarea și aprobarea cadrului normativ în vederea ajustării prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar cu scopul lichidării deficiențelor privind modul de salarizare a unor categorii de personal (militari)	<i>Se acceptă.</i> Acțiunea a fost eliminată din compartimentul XX, pentru a fi transpusă la compartimentul IX Finanțe publice. Însă la moment ea nu se regăsește acolo. Bazându-ne pe propunerea Ministerului Afacerilor Interne propunem menținerea acțiunii la compartimentul XX Securitate și apărare cu includerea co-executorilor „Ministerul Apărării” „Ministerul Afacerilor Interne”, „Ministerul Finanțelor” cu coordonarea adițională cu Ministerul Finanțelor.
	- Elaborarea și aprobarea actelor normative cu privire la pregătirea rezervei active a Forțelor Armate la exerciții și antrenamente de mobilizare pentru anul 2022	<i>Se acceptă.</i>
	- Revizuirea Planului de dezvoltare a capabilităților militare ale Armatei Naționale pe termen lung cu scopul actualizării și ajustării acestuia la viziunile strategice prevăzute de documentele de politici în domeniul securității și apărării	<i>Nu se acceptă.</i> Deoarece acest plan se referă în exclusivitate dezvoltării capabilităților Armatei Naționale. Însă, ținem să menționăm, că la acțiunea 4.2 Strategia militară și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia pentru anii 2018-2022, este documentul de politici în domeniul planificării apărării în care Ministerul Afacerilor Interne, și în special Inspectoratul General de Carabinieri se va regăsi.
	Înlocuirea sintagmei „Armata Națională” cu „Forțele Armate”.	<i>Nu se acceptă.</i> Deoarece acest plan se referă în exclusivitate dezvoltării capabilităților Armatei Naționale.
	- Includerea în calitate de co-executor „Ministerul Afacerilor Interne” la acțiunile: - Revizuirea cadrului normativ în vederea ajustării normelor legale privind rezerva Forțelor Armate, pregătirea cetățenilor pentru apărarea patriei, răspunderea materială a militarilor și regulamentele militare;	<i>Se acceptă.</i>
	- Îmbunătățirea cadrului normativ privind stimularea nivelului profesional de calificare a militarilor prin contract;	<i>Se acceptă.</i>
	- Elaborarea și aprobarea modificărilor cadrului normativ pentru asigurarea	<i>Se acceptă.</i>

	accesului militarilor prin contract la fonduri locative sau garanții cu scopul beneficiarii de spațiu locativ;	
	- Revizuirea cadrului normativ în vederea ajustării normelor legale pentru motivarea prin indemnizații unice a tinerilor specialiști la încadrarea primară în serviciul militar prin contract;	<i>Se acceptă.</i>
	- Revizuirea cadrului normativ în vederea ajustării modului de alocare a compensațiilor de masă (rație alimentară) pentru militarii prin contract.	<i>Se acceptă.</i>
Centrul de Informare și Documentare privind NATO din Republica Moldova	Instituționalizare a Comunicării Strategice, în raport cu acțiunea „Dezvoltarea capacităților de comunicare strategică ale Ministerului Apărării în scopul consolidării, eficientizării și asigurării unei comunicări și informări transparente și credibile a publicului”, inclusă în proiectul de decizie.	<i>Se acceptă.</i> Se propune prezentarea acțiunii „Consolidarea capacităților forțelor sistemului național de apărare în gestionarea situațiilor de criză, dezvoltarea și perfecționarea interacțiunii și cooperării dintre ele” repartizată la acest obiectiv în următoarea redacție „Dezvoltarea capacităților de comunicare strategică ale Ministerului Apărării în scopul consolidării, eficientizării și asigurării unei comunicări și informări transparente și credibile a publicului”.

Domeniul: REINTEGRAREA ȚĂRII

Participantul la consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Agenția Servicii Publice	Includerea la acțiunea cu nr.3 „Prestarea serviciilor de documentare a populației și a autovehiculelor, precum și de luare la evidență a întreprinzătorilor din raioanele de est ale țării” a noțiunii de „lărgire/extindere a serviciilor de documentare a autovehiculelor”, prin prisma acțiunii nr.11 din proiectul Planului, care prevede lansarea în exploatare a punctelor suplimentare de înmatriculare a vehiculelor cu numere de înmatriculare neutre în subdiviziunile ASP amplasate în raioanele limitrofe regiunii din stânga Nistrului.	<i>Se acceptă.</i> A fost încorporată în pct.3, inclusiv prin comasare cu ultima acțiune.
Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Propune completarea obiectivului 3 ce se referă la asigurarea locuitorilor din stânga Nistrului cu servicii publice cu o nouă acțiune: „Identificarea unor soluții legale privind recunoașterea certificatelor medicale constatatoare ale nașterii (formular nr. 103/e) și a certificatelor medicale constatatoare ale decesului (formular nr.106/e), eliberate cetățenilor din Republica Moldova și unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și mun. Bender”.	<i>Nu se consideră oportună</i> detalizarea excesivă a tipurilor de certificate în acest document de politici. Problema este pe agenda grupurilor de lucru pentru acte de stare civilă și documentare a populației, iar scopul urmărit de această propunere este acoperit de acțiunea 3, reformulată potrivit recomandării ASP: „Prestarea <u>și extinderea</u> serviciilor de documentare a populației...”
UN Women Moldova	Având în vedere angajamentele internaționale asumate de către stat pe dimensiunea Femeile, Pacea și Securitatea considerăm importantă includerea în plan, la	<i>Se acceptă.</i> PaG 2021-2022 a fost completat.

	compartimentul B. OBIECTIVE PE TERMEN SCURT, Proiecte de acte normative a acțiunii „Elaborarea și aprobarea Programului național pentru implementarea Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2022-2026 și a Planului de acțiuni cu privire la punerea în aplicare a acestuia”.	
Biroul OMS în Moldova	Recomandarea expusă în cadrul sesiunii de consultare publică se referă la obiectivul „Oferirea sprijinului necesar locuitorilor din stânga Nistrului în combaterea crizei pandemice COVID-19, 211omponent prin programe de vaccinare”, sugerând extinderea sprijinului și pe alte 211omponent ale luptei cu pandemia, precum sporirea accesului la serviciile de asistență medicală și la serviciile de testare.	<i>Se acceptă.</i>
Promo-LEX	1. Completarea Planului cu o acțiune ce ține de domeniul drepturilor omului în regiunea în vederea eliberării din detenție a persoanelor private arbitrar de libertate ș.a. 2. Examinarea posibilității majorării bugetului anual alocat pentru implementarea Proiectului de Reintegrare a Țării, inclusiv majorării suportului pentru cele 8 școli cu predare în limba română din Nistrului și mun. Bender. 3. Inițierea elaborării cadrului normativ de reglementare a situației persoanelor intern strămutate. 4. Îmbunătățirea și/sau promovarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.200/2018 privind regimul străinilor și Legea 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.	1. <i>Se acceptă</i>., inclusiv PaG 2021-2022 a fost completat 2. <i>Se acceptă.</i> vităților de PaG 2021-2022 a fost completat 3-4. Vor avea loc consultări tematice cu autoritățile competente întru examinarea potențialelor măsuri ce pot fi întreprinse în cadrul proiectului.